

**SLUŽBENI VJESNIK
POREČKE I PULSKE BISKUPIJE**

Godina LXV. 2014. broj 2.

Izdaje:
Biskupski ordinarijat u Poreču
Dobrilina 3, 52440 POREČ

Uredio:
Sergije Jelenić,
kancelar

tel.: +385 (052) 432 064
faks: +385 (052) 451 785
e-mail: Biskupija@ppb.hr
kancelar@ppb.hr

ISSN 1331 – 761X

KAZALO

PRVA GODIŠNJICA BEATIFIKACIJE BLAŽENOG MIROSLAVA BULEŠIĆA	5
I. SVETA STOLICA	7
PORUKA PAPE FRANJE ZA SVJETSKI MISIJSKI DAN 2014. <i>RADOST VJEROVJESNIŠTVA</i>	9
CRKVA BEZ GRANICA, MAJKA SVIM LJUDIMA	11
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 16. TRAVNJA 2014.	12
PAPINA PORUKA URBI ET ORBIUSKRS 2014.	13
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU KRALJICE NEBA USKRSNI PONEĐJELJAK 21. TRAVNJA 2014.	14
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 23. TRAVNJA 2014.	15
TRG SV. PETRA U VATIKANU, U NEDJELJU 27. TRAVNJA 2014.	16
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 30. TRAVNJA 2014.	17
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU KRALJICE NEBA U NEDJELJU 4. SVIBNJA 2014.	18
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 7. SVIBNJA 2014.	19
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU KRALJICE NEBA U NEDJELJU 11. SVIBNJA 2014.	20
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 14. SVIBNJA 2014.	21
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU KRALJICE NEBA U NEDJELJU 18. SVIBNJA 2014.	22
BETLEHEM, NEDJELJA 25. SVIBNJA 2014.	24
APOSTOLSKA DELEGACIJA - JERUZALEM 25. SVIBNJA 2014.	24
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 28. SVIBNJA 2014.	26
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU KRALJICE NEBA U NEDJELJU 1. LIPNJA 2014.	27
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 4. LIPNJA 2014.	29
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU KRALJICE NEBA, SVETKOVINA DUHOVA, 8. LIPNJA 2014.	29
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 11. LIPNJA 2014.	30
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPOĐNJI U NEDJELJU 15. LIPNJA 2014.	31
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 18. LIPNJA 2014.	32
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPOĐNJI U NEDJELJU 22. LIPNJA 2014.	34
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 25. LIPNJA 2014.	35
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPOĐNJI U NEDJELJU 29. LIPNJA 2014.	36
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPOĐNJI U NEDJELJU 6. SRPNJA 2014.	37
PAPIN NAGOVORU UZ MOLITVU ANĐEO GOSPOĐNJI U NEDJELJU 13. SRPNJA 2014.	38
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPOĐNJI U NEDJELJU 20. SRPNJA 2014.	39
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPOĐNJI U NEDJELJU 27. SRPNJA 2014.	
– PAPIN APEL ZA MIR NA BLISKOM ISTOKU, U IRAKU I UKRAJINI	40
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPOĐNJI U NEDJELJU 3. KOLOVOZA 2014.	41
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 6. KOLOVOZA 2014.	42
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPOĐNJI U NEDJELJU 10. KOLOVOZA 2014.	43
PAPIN NAGOVOR 15. KOLOVOZA 2014. WORLD CUP STADIUM, DAEJEON, JUŽNA KOREJA.	44
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 20. KOLOVOZA 2014.	45
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPOĐNJI U NEDJELJU 24. KOLOVOZA 2014.	46
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 27. KOLOVOZA 2014.	47
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPOĐNJI U NEDJELJU 31. KOLOVOZA 2014.	48
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 3. RUJNA 2014.	49
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPOĐNJI U NEDJELJU 7. RUJNA 2014.	50
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 10. RUJNA 2014.	51
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPOĐNJI U NEDJELJU 14. RUJNA 2014.	53
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 17. RUJNA 2014.	54
PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPOĐNJI U TIRANI, U NEDJELJU, 21. RUJNA 2014.	55
PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 24. RUJNA 2014.	55
PAPIN NAGOVOR UZ ANĐEO GOSPOĐNJI U NEDJELJU 28. RUJNA 2014.	57
II. HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	59
PRIOPĆENJE S IZVANREDNOG PLENARNOG ZASJEDANJA HBK	61
PRIOPĆENJE SA SUSRETA ČLANOVA HBK	61

S REDOVNIČKIM POGLAVARIMA	61
SREDIŠNJE MISNO SLAVLJE SHKM-A U GRUŠKOJ LUCI U DUBROVNIKU U SUBOTU 26. TRAVNJA 2014.	63
HOMILIJA APOSTOLSKOGA NUNCIJA ALESSANDRA D'ERRICA - TRSATSKO SVETIŠTE, 8. LIPNJA 2014.	66
ISTINA SE OSTVARUJE U SUSRETU	68
POZIV NA MOLITVU ZA PROGONJENE KRŠĆANE U IRAKU I MIR U UKRAJINI U NEDJELJU, 14. RUJNA 2014.	69
EVANGELII GAUDIUM: RADOSNO ŽIVJETI I NAVIJEŠTATI EVANĐELJE.....	70
IZJAVA KOMISIJE HBK „JUSTITIA ET PAX“	71
III. POREČKA I PULSKA BISKUPIJA	73
SVIM ŽUPNIM UREDIMA POREČKE I PULSKE BISKUPIJE	75
RAZRJEŠENJA I IMENOVANJA.....	75
OBJAVLJEN PRVI BROJ GLASNIKA POSTULATURE BLAŽENOGA MIROSLAVA BULEŠIĆA	77
NOVA VIJEĆA.....	77
IV. VIJESTI IZ ŽIVOTA BISKUPIJE	79
U SPOMEN NA O. DANIELA HEKIĆA	81
MISA POSVETE ULJA U POREČU.....	81
MISA VEČERE GOSPODnje U POREČU	83
OBREDI VELIKOG PETKA U PULSKOJ PRVOSTOLNICI	83
VAZMEMO BDJENJE U POREČU.....	84
USKRS U POREČU	85
PULSKI EMAUS	86
SPOMENIK BISKUPU JURJU DOBRILI	86
USKRSNI KONCERT I KOLAUDACIJA ORGULJA	88
U VRSARU ODRŽANO HODOČAŠĆE BRODICAMA NA OTOK SV. JURJA.....	89
ODRŽAN 18. DJEČJI FESTIVAL DUHOVNE GLAZBE „ISKRICE“	90
PROSLAVA NEDJELJE BOŽANSKOG MILOSRĐA U PULI	90
ZAVRŠENA BISKUPIJSKA MALONOGOMETNA LIGA.....	91
MLADI ZA NOVA DUHOVNA ZVANJA.....	92
KONCERT DUHOVNE GLAZBE.....	92
MAJČIN DAN	93
SASTANAK SVEĆENIKA I REDOVNIKA	93
U KAPELI MILOSRDNOG ISUSA OBILJEŽEN ROĐENDAN BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA	94
ISTRAŽIVANJE U BISKUPIJSKOM ARHIVU U POREČU	95
DAN OBITELJI POREČKE I PULSKE BISKUPIJE.....	96
„OBITELJ JE ZJENICA CRKVE“	96
POREČKA I PULSKA BISKUPIJA POMAŽE STANOVNICIMA POPLAVLJENIH PODRUČJA	96
U PULI ZAPOČELO SEDMO EKUMENSKO BIBLIJSKO BDJENJE.....	97
ZAPOČELA 11. ZAVRŠNICA KMNL.....	97
DUBROVČANI POBJEDNICI 11. ZAVRŠNICE	98
KMNL CRKVE U HRVATA.....	98
„BUDITE UZOR SVOJIM VJERNICIMA!“	99
300 GODINA ŽUPNE CRKVE U KANFANARU	100
PROSLAVA BLAGDANA SV. ANTUNA PADOVANSKOG	100
TIJELOVO U PULI	101
PULA: ŽUPA SV. IVANA KRSTITELJA	101
NOVI KIP SV. IVANA KRSTITELJA.....	101
VJEROUČITELJI NA UDBINI	102
DAN POSVEĆENJA SVEĆENIKA	103
KLANJANJE ZA SVEĆENIKE U BLAŽENIKOVOJ ŽUPI	103
BLAGDAN SV. PETRA I PAVLA U PULI	103
ZAPOČELA TRODNEVNICA POVODOM BLAGDANA SV. TOME APOSTOLA	104
DRUGI DAN TRODNEVNICE UOČI BLAGDANA SV. TOME APOSTOLA U PULI.....	105

TREĆI DAN TRODNEVNICE UOČI SV. TOME APOSTOLA.....	105
PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. TOME APOSTOLA.....	106
PROSLAVLJEN BLAGDAN BL. MARIJE OD PROPETOG ISUSA PETKOVIĆ.....	107
25 OBLJETNICA SVEČENIŠTVA VLČ. LINA ZOHILA.....	107
PULA: BLAGOSLOVLJENO NOVO SVETOHRANIŠTE.....	109
„UMJETNIČKO BLAGO FAŽANSKE CRKVE“.....	109
50. OBLJETNICA SVEČENIŠTVA BISKUPA U MIRU MONS. IVANA MILOVANA.....	110
„PRIHVAĆANJEM MUČENIŠTVA BIRAMO ISUSA“.....	111
ODBOJKAŠICE KOD POREČKOG BISKUPA.....	112
PROSLAVLJEN BLAGDAN GOSPE OD ANĐELA.....	112
„OVU JE CRKVU SAGRADILA VJERA“.....	112
„PET ANGOŠTA U ŠUMBERU“.....	113
ZLATNA MISA U ZNAKU GLAZBE - PREČ RUDI KORACA PROSLAVIO 50. OBLJETNICU SVEČENIŠTVA.....	114
STOTA OBLJETNICA POTONUĆA PAROBRODA „BARON GAUTSCH“.....	115
POREČ: SVETKOVINA UZNESENJA BDM.....	115
BISKUP POZAIĆ U SVOJOJ NASLOVNOJ BISKUPIJI.....	116
PRIMOPREDAJA ZBIRKE ISPRAVA BISKUPIJSKOG ARHIVA U POREČU.....	117
LABIN: BLAGOSLOVLJEN PASTORALNI CENTAR „BLAŽENI MIROSLAV BULEŠIĆ“.....	118
ZAPOČELA TRODNEVNICA UOČI GODIŠNJICE MUČENIČKE SMRTI BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA.....	118
BLAGOSLOVLJENA KAPELICA BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA U NJEGOVOM RODNOM SELU.....	118
OBILJEŽENA 67. OBLJETNICA MUČENIŠTVA BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA.....	119
PROSLAVA SV. BARTOLA.....	120
BULEŠIĆEVO U FUNTANI.....	120
U KOPRU MISA U ČAST BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA.....	120
KATEHETSKI DAN POREČKE I PULSKE BISKUPIJE.....	121
GLAGOLJAŠKO PJEVANJE POD BAROKNIM SVODOM.....	121
“ŽIVEĆI VJERU MOŽEMO POSTIĆI BLAŽENSTVO”.....	122
ODRŽAN XI. „KONCERT SV. EUFEMIJI“.....	123
BLAGDAN MALE GOSPE U SVETIŠTU GOSPE OD MILOSTI U PULI.....	124
1589. OBLJETNICA POSVETE PULSKE PRVOSTOLNICE.....	124
„SAKRALNA BAŠTINA U PONUDI HRVATSKOG TURIZMA“.....	125
„PODRŽIMO SUVREMENE EUFEMIJE“.....	126
SUSRET ANIMATORA ZA DUHOVNA ZVANJA.....	127
ANIMATORI ZA DUHOVNA ZVANJA POSJETILI POREČ.....	128
OLTAR - SREDIŠNJE MJESTO SKRUŠENOSTI I ZAJEDNIŠTVA.....	128
ZLATNA MISA BISKUPA MILOVANA U RODNOJ ŽUPI.....	129
FRA BERARD BARČIĆ PROSLAVIO 104. ROĐENDAN.....	129
„MUČENICI SU NAJBOLJE RAZUMJELI SMISAO KRIŽA“.....	130
ODRŽAN 2. NACIONALNI SUSRET ŠTOVATELJA BOŽJEG MILOSRĐA.....	131
BLAŽENI MIROSLAV - TRAJNA INSPIRACIJA.....	131
PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. VINKA PAULSKOG.....	133
PROSLAVA SV. MIHAELA ARKANĐELA U ŽMINJU.....	134

PRVA GODIŠNJICA BEATIFIKACIJE BLAŽENOG MIROSLAVA BULEŠIĆA

Beatifikacija, prije točno godinu dana, bila je jedan izvanredno svečan događaj, no, taj velebni događaj nema smisla, ako iz toga nismo izvukli pouku koja će ostaviti traga u našem životu.

Blaženi Miroslav bio je onaj koji je riječju i djelom izvršio volju svog nebeskog Oca. Svojim je djelom posvjedočio vjeru koju je riječima ispovijedao. U pravom trenutku položio je život za one vrednote za koje je živio.

Bulešić je bio žrtva mučeničkog identiteta; kao svećenik bio je zadužen za svoje vjernike, brinuo se za njih, poučavao ih, obilazio ih u zgodno i nezgodno vrijeme i nikada ih nije ostavljao kao ovce bez pastira. To je vrlo često značilo i nemale žrtve, koje je on posve prihvaćao, jer je to bio dio svećeničkog identiteta kojeg je on posve živio. To nam je poticaj da upravo kako je Bulešić živio svoj svećenički identitet, i mi čuvajući kršćanske vrednote, koje možda današnji svijet ne prihvaća, znamo braniti svoj vjernički identitet, jer samo tako možemo doći u Kraljevstvo nebesko.

Poruka mučeništva bl. Bulešića i njegove beatifikacije jest da se je njegova vjera isplatila, njegova vjernost i po cijenu života, idealima u koje je vjerovao, doveli su ga na čast oltara. U onih nekoliko desetljeća koliko je prošlo od mučeništva možda se moglo postaviti pitanje ima li smisla za neke ideale žrtvovati život. Tu se nameće pitanje zašto je Crkva kroz povijest uvijek proganjana? U svakom vremenu Crkva je proganjana jer njena je dužnost da govori ono što od nje Isus traži, da naviješta što je pravedno, pošteno i dobro. Uvijek se nađu kojima to smeta i tu dolazi do različitih progona. Sve to prođe, a ono što je vrijedno ostaje. Bl. Bulešić nam je pokazao da se isplati za vjeru i za svoje ideale dati i život, i upravo ga se zato i sjećamo. U svjetlu tih činjenica potrebno je razmisliti, jer čovjek ima jedan život i treba ga proživjeti po Božjim pravilima. Kao vjernici trebamo imati pogled uperen k Vječnosti. Trebamo biti svjesni da će doći kušnje, no one i prođu, a na kraju dolazi vječna nagrada. Beatifikacija Miroslava Bulešića značila je ujedno i ispravljanje nepravde prema 430 svećenika koliko ih je u prvom poraću ubijeno u Hrvatskoj. Te su osobe dale svoj život za Crkvu i za vjeru. Ova beatifikacija je dokaz da Istina uvijek pobjeđuje, iako je u nekom trenutku nitko ne prihvaća, nekad i nakon više desetljeća, ali istina će uvijek na kraju pobijediti.

Ova beatifikacija nije samo dar Crkvi u Hrvata, već je dar i sveopćoj Crkvi jer smo dobili jednog mladog svećenika koji je pokazao što i tako mladi čovjek može postići kada ima povjerenja u Božju Providnost. Moramo biti svjesni da Crkvu doista vodi Bog, jer da je vode samo ljudi već bi je davno bili upropastili. Ta beatifikacija je i pobjeda Isusova evanđelja, jer potvrđuje da samo ono zrno koje umre donosi bogat urod. To je zakon prirode i zakon Božji. Jednako je tako i sa roditeljskim žrtvovanjem. U svim tim porukama prepoznajemo veliko djelo Božje.

Iz homilije mons. Dražena Kutleše, porečkog i pulskog biskupa, 28. rujna 2014. u pulskoj katedrali.

I.
SVETA STOLICA

PORUKA PAPE FRANJE ZA SVJETSKI MISIJSKI DAN 2014. *RADOST VJEROVJESNIŠTVA*

Draga braćo i sestre!

Danas postoji veoma veliki broj ljudi koji još uvijek ne poznaju Isusa Krista. Stoga je misija *ad gentes* i dalje urgentna. Svi su članovi Crkve pozvani sudjelovati u toj misiji, jer Crkva je misionarska po svojoj naravi: ona je rođena zato da »izlazi«. Svjetski misijski dan je povlašteni trenutak u kojem vjernici s različitih kontinenata molitvama i konkretnim gestama solidarnosti pomažu mlade Crkve u misijskim zemljama. To je slavlje milosti i radosti. Slavlje milosti, jer Duh Sveti, poslan od Oca, daje mudrost i snagu onima koji su poučljivi njegovu djelovanju. Slavlje radosti, jer Isus Krist, Sin Očev, poslan zato da svijetu navijesti Radosnu vijest, podupire i prati naš misijski rad. Upravo ta radost Isusa i učenikâ misionarâ navela me da vam stavim pred oči biblijsku sliku koju nalazimo u Lukinu Evanđelju (usp. 10, 21-23).

1. Evanđelist izvješćuje kako je Gospodin poslao sedamdeset i dvojicu učenika, dva po dva, u gradove i sele naviještati da je Kraljevstvo Božje blizu i pripravljeni ljude za susret s Isusom. Nakon što su izvršili tu misiju naviještanja, učenici su se vratili puni radosti: radost je dominantna tema tog prvog i nezaboravnog misionarskog iskustva. Međutim, božanski im Učitelj reče: »ne radujte se što vam se duhovi pokoravaju, nego radujte se što su vam imena zapisana na nebesima. U taj isti čas uskliknu Isus u Duhu Svetom: 'Slavim te, Oče'. (...) Tada se okrene učenicima pa im nasamo reče: 'Blago očima koje gledaju što vi gledate!' (Lk 10, 20-21.23).

Luka predstavlja tri prizora. Isus najprije govori svojim učenicima, zatim se obraća Ocu, a potom ponovno učenicima. Isus je htio s učenicima podijeliti svoju radost, koja je bila drugačija i veća od one koju su iskusili.

2. Učenici su bili *puni radosti*, ushićeni što im je dana moć da ljude oslobađaju od zlođuha. No, Isus ih je upozorio da se ne raduju toliko zbog moći koju su dobili, već zbog ljubavi koju su primili, »što su vam imena zapisana na nebesima« (Lk 10, 20). Učenicima je naime darovano iskustvo Božje ljubavi, ali i mogućnost da tu ljubav dijele s drugima. A to je iskustvo učenikâ razlog za zahvalnost i radost Isusova srca. Luka promatra to veselje kroz prizmu trinitarnog zajedništva: »Uskliknu Isus u Duhu

Svetom« obraćajući se Ocu i dajući mu hvalu. Taj trenutak intimne radosti izvire iz Isusove duboke ljubavi kao Sina prema svom Ocu, Gospodaru neba i zemlje, koji je to sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima (usp. Lk 10, 21). Bog je i sakrio i otkrio, i u toj zahvalnoj molitvi ističe se prije svega otkrivanje. Što je to što je Bog otkrio i sakrio? Odgovor glasi: otajstva svojega Kraljevstva, očitovanje Božjega gospodstva u Isusu i pobjeda nad Sotonom.

Bog je sve to sakrio od onih koji su prepuni sebe i tvrde da već sve znaju. Oni su zaslijepjeni svojom preuzetnošću i ne ostavljaju mjesta Bogu. Tu odmah pomislimo na neke od Isusovih suvremenikâ koje je više puta opomenuo, no radi se o trajnoj opasnosti koja se i nas tiče. »Maleni« su, naprotiv, ponizni, jednostavni, siromašni, marginalizirani, oni čiji se glas ne čuje, umorni i opterećeni, koje je Isus proglasio »blaženima«. Tu se odmah sjetimo Marije, Josipa, ribarâ iz Galileje i učenikâ koje je Isus pozvao na putu, dok je propovijedao.

3. »Da, Oče! Tako se tebi svidjelo« (Lk 10, 21). Te Isusove riječi treba promatrati u povezanosti s njegovim *klicanjem u duhu* gdje se izraz »svidjelo« odnosi na Očev spasotvorni i blagotvorni naum spasenja za čovječanstvo. Ta je Božja milostivost razlog Isusove radosti, jer je Otac odlučio ljubiti ljude istom onom ljubavlju koju ima prema svom Sinu. Luka, nadalje, podsjeća na slično klicanje kod Marije: »Veliča duša moja Gospodina, klikće duh moj u Bogu, mome Spasitelju« (Lk 1, 47). To je Radosna vijest koja vodi do spasenja. Marija, noseći u svome krilu Isusa, Blagovjesnika u pravom smislu riječi, susreće Elizabetu i kliče od radosti u Duhu Svetom, pjevajući svoj *Veliča*. Isus, vidjevši dobar ishod misije svojih učenikâ i njihovu radost, kliče u Duhu Svetom i obraća se Ocu u molitvi. U oba slučaja, riječ je o radosti zbog spasenja na djelu, jer ljubav kojom Otac ljubi Sina seže sve do nas, i po Duhu Svetom nas ispunja i čini nas dionicima života Presvetog Trojstva.

Otac je izvor radosti. Sin je očituje, a Duh Sveti daje. Neposredno nakon što je izrekao hvalu Ocu, kao što nam govori evanđelist Matej, Isus nas poziva: »Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na

sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i *naći ćete spokoj dušama svojim*. Uistinu, jaram je moj sladak i breme moje lako« (11, 28-30). »Radost evanđelja ispunja srca i čitav život svakog onog koji susretne Isusa. Oni koji prihvate njegovu ponudu spasenja oslobođeni su od grijeha, žalosti, duhovne praznine i usamljenosti. Sa Isusom Kristom radost se uvijek iznova rađa« (Apost. pobud. Evangelii gaudium, 1).

Djevica Marija je imala jedinstveno iskustvo toga susreta s Isusom i na taj je način postala »*causa nostrae laetitiae*«. Učenici su, pak, dobili poziv da budu sa Isusom i da ih on šalje da naviještaju evanđelje (usp. Mk 3, 14), i tako su bili ispunjeni radošću. Zašto ne bi i mi ušli u tu rijeku radosti?

4. »Velika opasnost u današnjem svijetu, s pregršt njegovih potrošačkih dobara koje guše čovjeka, je pustoš i tjeskoba koji se rađaju iz samodopadnog i gramzivog srca, grozničavog traženja površnih užitaka i otupjele savjesti« (Apost. pobud. Evangelii gaudium, 2). Zbog toga

ovječanstvo ima silnu potrebu prigrliti spasenje koje je donio Krist. Učenici su oni koji dopuštaju da ih Isusova ljubav sve više zahvati i da budu prožeti velikom ljubavlju prema Kraljevstvu Božjem, kako bi bili nositelji radosti evanđelja. Svi su Gospodinovi učenici pozvani njegovati radost evangelizacije. Biskupi, kao oni koji su u prvom redu odgovorni za taj navještaj, imaju zadaću promicati jedinstvo mjesne Crkve u njezinoj predanosti misijskom radu. Pritom moraju biti svjesni da se radost naviještanja Isusa Krista izražava u brizi da ga se naviješta u najudaljenijim mjestima, kao i u stalnom izlaženju prema periferijama svog vlastitog teritorija, gdje veliki broj siromašnih čeka tu poruku.

U mnogim se krajevima osjeća pomanjkanje zvanja za svećeništvo i posvećeni život. Često je tome razlog nepostojanje zaraznog apostolskog žara u zajednicama kojima nedostaje zanosa te ne uspijevaju privući sebi ljude. Radost evanđelja se rađa iz susreta s Kristom i dijeljenja sa siromašnima. Zbog tog potičem župne zajednice, udruge i skupine da žive intenzivnim bratskim životom, utemeljenom na ljubavi prema Isusu i pozornom na potrebe onih koji su u najnepovoljnijem položaju. Tamo gdje ima radosti, žara i želje da se donese Krista drugima, rađaju se istinska zvanja. Među tim zvanjima ne smijemo previdjeti laička misijska zvanja. Došlo je naime do porasta svijesti o identitetu i poslanju vjernikâ laikâ u Crkvi, kao i svijesti da su oni

pozvani preuzimati na sebe sve važniju ulogu u širenju evanđelja. Zbog toga im treba pružiti odgovarajuću izobrazbu u cilju djelotvornog apostolskog djelovanja.

5. »Bog ljubi vesela darivatelja« (2 Kor 9, 7). Svjetski misijski dan je ujedno prilika da se ponovo oživi želju i moralnu obvezu radosnog sudjelovanja u misiji *ad gentes*. Osobni novčani prilog je znak prinošenja samoga sebe, najprije Gospodinu, a zatim braći; na taj način materijalni prilog pojedinca postaje sredstvo za evangelizaciju čovječanstva koje se izgrađuje na ljubavi.

Draga braćo i sestre, na ovaj Svjetski misijski dan u mislima sam sa svim mjesnim Crkvama. Ne dopustimo da nam se ukrade radost evangelizacije! Pozivam vas da uronite u radost evanđelja i jačate ljubav koja može prosvijetliti vaš poziv i poslanje. Pozivam svakog od vas da se spomenete, kao u nekom duhovnom hodočašću, »prve ljubavi« kojom je Gospodin Isus Krist zagrijao srce svakog od vas, ne zbog nekog osjećaja nostalgije, već zato da ustrajete u radosti. Gospodinovi učenici ustraju u radosti kad su u njegovoj prisutnosti, kad vrše njegovu volju i kad dijele s drugima svoju vjeru, nadu i evanđeosku ljubav.

Mariji, uzoru ponizne i radosne evangelizacije, upravimo svoju molitvu da Crkva postane gostoljubivi dom, majka za sve narode i izvorište novoga svijeta.

Iz Vatikana, 8. lipnja 2014., svetkovina Duhova

Papa Franjo

CRKVA BEZ GRANICA, MAJKA SVIM LJUDIMA

Poruka pape Franje za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2015., 18. siječnja 2015.

Draga braćo i sestre,

Isus je »blagovjesnik u pravom smislu te riječi i uosobljeno evanđelje« (apost. pobud. *Evangeliij gaudium*, 209). Njegova brižnost, osobito prema najranjivijima i ljudima s ruba društva, poziv je svima da se brinu za najslabije osobe i prepoznaju njegovo napaćeno lice poglavito u žrtvama novih oblika siromaštva i ropstva. Gospodin kaže: »ogladnjeh i dadoste mi jesti; ožednjeh i napojiste me; stranac bijah i primiste me; gol i zaogrnušte me; oboljeh i pohodiste me; u tamnici bijah i dođoste k meni« (Mt 25, 35-36). Misija Crkve, hodočasnice na zemlji i majke svim ljudima, je stoga ljubiti Isusa Krista, klanjati mu se i ljubiti ga, napose u najsiromašnijima i napuštenima; u ove se potonje zasigurno ubrajaju selioci i izbjeglice, koji pokušavaju ostaviti iza sebe teške životne uvjete i svakovrsne opasnosti. Zato Svjetski dan selilaca i izbjeglica ove godine ima za temu: *Crkva bez granica, majka svim ljudima*.

Crkva širi svoje ruke da zagrlj sve narode, bez razlike i bez granica i da navijesti svima da »Bog je ljubav« (1 Iv 4, 8.16). Nakon svoje smrti i uskrsnuća, Isus je povjerio učenicima poslanje da budu njegovi svjedoci i naviještaju evanđelje radosti i milosrđa. Na dan Pedesetnice oni su, hrabro i sa zanosom, izašli iz dvorane Posljednje večere; snagom Duha Svetoga pobijedene su sumnje i nesigurnosti i njihov je navještaj svatko razumio na svom jeziku; tako je od samog početka Crkva majka otvorena srca za čitav svijet, bez granica. To poslanje traje sada već dvije tisuće godina, ali već se od prvih stoljeća u misijskom navještaju govorilo o sveopćem majčinstvu Crkve. To je kasnije produbljivano u spisima otaca a toj se temi vratio i Drugi vatikanski koncil. Koncilski su oci govorili o *Ecclesia mater* da objasne njezinu narav. Ona naime rađa sinove i kćeri i »u ljubavi i skrbi... već [ih] prihvaća kao svoje« (Dogm. konst. o Crkvi *Lumen gentium*, 14).

Crkva bez granica, majka svim ljudima, širi u svijetu kulturu prihvaćanja i solidarnosti, prema kojoj se nikoga ne treba smatrati beskorisnim, nepoželjnim ili odbačenim. Kada doista živi svoje majčinstvo, kršćanska zajednica hrani, usmjerava i pokazuje put, strpljivo prati, postaje bliska u molitvi i djelima milosrđa.

Danas sve to poprima posebno značenje. Naime, u dobu tako velikih migracija, veliki broj ljudi napušta domovinu i kreće na opasni put nade noseći sa sobom želje i strahove, u potrazi za humanijim uvjetima života. Nerijetko, međutim, ta migracijska kretanja pobuđuju nepovjerenje i neprijateljstvo, čak i u samim crkvenim zajednicama, prije nego se uopće ljudi potrudu upoznati prošlost, progon ili bijedu ljudi koji se odlučuju na taj korak. U tome slučaju sumnje i predrasude su u opreci s biblijskom zapovijedi da se stranca u potrebi primi s poštivanjem i solidarnošću.

S jedne strane osjećamo u svetištu savjesti poziv dotaći ljudsku bijedu i provoditi u djelo zapovijed ljubavi koju nam je Isus ostavio kada se poistovjetio sa strancem, s patnikom, sa svim nevinim žrtvama nasilja i izrabljivanja. S druge, međutim, zbog slabosti naše naravi, »u napasti smo da budemo ona vrsta kršćana koja se drži na pristojnoj distanci od Gospodinovih rana« (Apost. pobud. *Evangeliij gaudium*, 270).

Hrabrost vjere, nade i ljubavi osposobljava nas smanjiti udaljenosti koje nas dijele od ljudskih bijeda. Isus Krist stalno iščekuje da ga se prepozna u seliocima, izbjeglicama i prognanima, te nas također na taj način poziva dijeliti dobra, ponekad se odreći dijela stečenog blagostanja. Podsjetio je na to papa Pavao VI. rekavši da »oni koji žive u blagostanju moraju se odreći nekih svojih prava da svoja dobra velikodušnije stave u službu drugih« (Apost. pismo *Octogesima adveniens*, 14. svibnja 1971., 23).

Uostalom, multikulturalni karakter suvremenih društava potiče Crkvu da preuzme na sebe nove obveze solidarnosti, zajedništva i evangelizacije. Migracijska kretanja, naime, potiču nas da produbimo i ojačamo vrijednosti koje su nužne da se zajamči skladni suživot između ljudi i kulturâ. Da bi se to postiglo nije dovoljna jednostavna tolerancija, koja otvara put poštivanju različitosti i omogućuje zajedništvo među osobama različita porijekla i kulture. Upravo tu Crkva pridonosi nadilaženju granica i potpomaže »prijeći sa stavova obrane i straha, nezainteresiranosti ili marginalizacije... na stav koji se temelji na 'kulturi susreta', koja je jedina kadra izgraditi pravedniji svijet, svijet u kojem će vladati veće bratstvo« (*Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2014.*).

Migracijska su kretanja međutim poprimila takve razmjere da jedino sustavna i aktivna suradnja između država i međunarodnih organizacija može uspješno regulirati i upravljati tim kretanjima. Naime, migracije pogađaju sve, ne samo zbog opsega te pojave, već također »zbog društvenih, političkih, kulturalnih i religijskih problema koje izaziva, kao i zbog dramatičnih izazova koje postavlja pred narode i međunarodnu zajednicu« (Benedikt XVI., Enc. *Caritas in veritate*, 29. lipnja 2009., 62).

Na međunarodnoj razini često se vode rasprave o oportuniteti, metodama i normama za suočavanje s pojavom migracija. Postoje tijela i institucije na međunarodnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini, koji svoj rad i svoje energije stavljaju u službu onih koji kroz migraciju traže bolji život. Usprkos njihovim velikodušnim i hvalevrijednim naporima, nužno je odlučnije i djelotvornije djelovanje, u kojem će se koristiti univerzalna mreža suradnje, utemeljena na očuvanju dostojanstva i središnjeg mjesta svake osobe. Na taj će način borba protiv sramotne i zločinačke trgovine ljudima, kršenja temeljnih prava, svih oblika nasilja, ugnjetavanja i porobljavanja postati učinkovitija. Zajednički rad, međutim, zahtijeva uzajamnost i sinergiju, raspoloživost i povjerenje, sa sviješću da »nijedna se zemlja ne može sama nositi s teškoćama vezanim uz tu pojavu, koja je danas uzela toliko maha da pogađa sve kontinente u dvostrukom

vidiku imigracije i emigracije« (*Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2014.*).

Na globalizaciju migracije potrebno je odgovoriti globalizacijom ljubavi i suradnje, na način da uvjeti u kojima žive selioci postanu humaniji. Istodobno, potrebno je uložiti veće napore da se uklone razlozi koji tjeraju čitave narode da napuste svoj rodni kraj uslijed ratova i bijedâ, koji su često jedno drugom uzrok.

Solidarnost sa seliocima i izbjeglicama mora biti praćena hrabrošću i kreativnošću koji su neophodni da se razvije, na svjetskoj razini, pravičniji i pravedniji financijski i gospodarski poredak te sve predanijim radom na uspostavi mira, što je nužan uvjet svakog istinskog napretka.

Dragi selioci i izbjeglice! Vi zauzimate posebno mjesto u srcu Crkve i vi joj pomažete da proširi svoje srce i da očituje svoje majčinstvo prema čitavoj ljudskoj obitelji. Ne gubite vjeru i nadu! Sjetimo se Svete obitelji koja je bila prisiljena poći u progonstvo u Egipat: kao što je u majčinskom srcu Blažene Djevice Marije i brižnom srcu svetog Josipa sačuvano povjerenje da ih Bog nikada neće ostaviti, neka tako nikada u vama ne nestane istog pouzdanja u Gospodina. Povjeravam vas njihovoj zaštiti i svima od srca udjeljujem svoj apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 3. rujna 2014.

Papa Franjo

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 16. TRAVNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas, u sredini Velikog tjedna, liturgija nam predstavlja jedan tužan događaj: opis Judine izdaje, koji odlazi glavarama Sinedrija da se pogodi za cijenu za koju će im predati svoga Učitelja. "Koliko ćete mi dati da vam ga predam?" Taj dramatični čin označava početak Kristove muke, bolnog puta kojeg on potpuno slobodno izabire. On sâm to jasno kaže: "polažem život svoj... Nitko mi ga ne oduzima, nego ja ga sam od sebe polažem. Vlast imam položiti ga, vlast imam opet uzeti ga" (Iv 10, 17-18). I tako započinje taj put Isusova poniženja i oplijenjenja. Kao da je na tržnici: ovaj košta 30 denara... Jednom kada krene tim putem poniženja i oplijenjenja, Isus ide do kraja.

Isus dostiže potpuno poniženje "smrću na križu". Riječ je o najgoroj smrti, rezerviranoj za robove

i zločinca. Isusa se smatralo prorokom, ali umire kao zločinac. Gledajući Isusa u njegovoj mucu, vidimo kao u nekom zrcalu patnje čovječanstva i nalazimo Božji odgovor na misterij zla, boli i smrti. Toliko nas puta obuzme užas zbog zla i boli koja nas okružuje pa se pitamo: "Zašto Bog to dopušta?". Duboko nas pogađaju patnja i smrt, osobito nevinih! Kada vidimo djecu koja pate, to nas duboko pogađa. To je misterij zla. A Isus uzima sve to zlo, svu tu patnju na sebe. Dobro je da ovaj tjedan svi gledamo Raspetoga, da ljubimo Isusove rane, da ih ljubimo na raspelu. On je preuzeo na sebe svu ljudsku patnju, pokrio se tom patnjom.

Mi očekujemo da Bog u svojoj svemoćnosti pobjedi nepravdu, zlo, grijeh i patnju trijumfalnom Božjom pobjedom. Bog nam međutim pokazuje jednu

poniznu pobjedu koja se čisto ljudski gledano čini kao poraz. Možemo reći da Bog pobjeđuje u neuspjehu! Božji se Sin, naime, pojavljuje na križu kao poraženi čovjek: pati, izdan je, izgrđen i na kraju umire. Ali Isus dopušta da se zlo svom silinom sruči na njega i preuzima ga na sebe da ga pobjedi. Njegova muka nije neki incident; njegova smrt – ta smrt – je bila “zapisana”. Doista ne nalazimo mnoga objašnjenja. Riječ je o zbunjujućem misteriju, ali znamo tajnu toga misterija, te čudesne poniznosti: “Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca” (Iv 3, 16). Razmišljajmo mnogo ovaj tjedan o Isusovoj boli i recimo samima sebi: “Ovo je za mene. I da sam jedina osoba na svijetu, on bi to učinio. Učinio je to za mene”. I poljubimo raspelo i kažimo: “Za mene, Hvala Isuse. Za mene”.

Kada se sve čini izgubljenim, kada ne ostaje više nitko jer “udarit će pastira i stado će se razbjeći” (Mt 26, 31), tada nastupa Bog snagom uskrsnuća. Isusovo uskrsnuće nije sretni završetak lijepe bajke,

nije happy end nekog filma već je zahvat Boga Oca i mjesto gdje se slama ljudska nada. U trenutku u kojem se sve čini izgubljenim, u trenutku boli u kojem osobe osjećaju potrebu sići s križa, to je trenutak najbliži uskrsnuću. Noć je najtamnija upravo prije svitanja, prije nego se probije svjetlo. U času najveće tame Bog intervenira i uskrsnuje.

Isus, koji je izabrao prijeći taj put, poziva nas slijediti ga na istom njegovom putu poniženja. Kada u nekim životnim trenucima ne nalazimo nikakav izlaz iz svojih teškoća, kada tonemo u najgušću tamu, to je trenutak našeg poniženja i potpunog oplijenjenja, čas u kojem osjećamo da smo krhki i grešnici. Upravo tada, u tome trenutku, ne smijemo prikrivati naš neuspjeh, već se s povjerenjem otvoriti nadi u Boga, kao što je učinio Isus. Draga braćo i sestre, dobro je da ovaj tjedan uzmemo raspelo u ruku i ljubimo ga jako, jako i kažemo: hvala Isuse, hvala Gospodine. Neka tako bude.

PAPINA PORUKA URBI ET ORBI USKRS 2014.

Christus surrexit, venite et videte!”

Draga braćo i sestre, sretan vam i svet Uskrs!

Crkvom se diljem svijeta razliježe anđelov navještaj ženama: “Vi se ne bojte! Ta znam: Isusa Raspetoga tražite! Nije ovdje! Uskrsnu... Hajde, vidite mjesto gdje je ležao” (Mt 28, 5-6).

To je vrhunac evanđelja, to je radosna vijest u pravom smislu riječi: Isus, raspeti, je uskrsnuo! Taj je događaj temelj naše vjere i nade: da Krist nije uskrsnuo, kršćanstvo bi izgubilo svoj pravi smisao i vrijednost; sveukupno bi poslanje Crkve izgubilo svoju vrijednost; cjelokupno bi poslanje Crkve izgubilo svoj zamašnjak, jer se u tome krije njegovo trajno ishodište. Poruka koju kršćani nose u svijet jeste ova: Isus, utjelovljena ljubav, je umro na križu za naše grijeha, ali Bog Otac ga je uskrsio i učinio Gospodarom života i smrti. U Isusu, ljubav je izborila pobjedu nad mržnjom, dobro nad zlom, istina nad laži, život nad smrću.

Zbog toga poručujemo svima: “Dođite i vidite!” U svakoj ljudskoj situaciji, označenoj krhkošću, grijehom i smrću, radosna vijest nije tek puka riječ, već je svjedočanstvo bezuvjetne i vjerne ljubavi: to znači izaći iz sebe i izaći ususret drugome,

biti blizu onome koji je ranjen životom i dijeliti svoja dobra s onim kojem nedostaje i ono najpotrebnije, ostati uz onoga koji je bolestan ili star ili isključen... “Dođite i vidite!”. Ljubav je jača, ljubav daje život, na tlu ljubavi i u pustinji procvate nada!

S tom radosnom sigurnošću u srcu danas se obraćamo tebi, Gospodine Uskrsli!

Pomozi nam tražiti te kako bi te svi mogli susresti, da shvatimo da imamo Oca i da nismo siročad; da te možemo voljeti i klanjati se tebi. Pomozi nam pobijediti pošast gladi, pojačanu sukobima i golemim rasipanjima za koja smo često i mi sami odgovorni. Daj nam snage da štitimo ranjive, prije svega djecu, žene i starije, koji su katkad izrabljeni i napušteni.

Daj da se skrbimo za braću i sestre pogođene epidemijom ebole u Gvineji Conakry, Sierra Leoneu i Liberiji, i mnoge druge pogođene mnogim drugim bolestima, koje se šire također zbog nebrige i krajnjeg siromaštva. Utješi one koji danas ne mogu slaviti Uskrs sa svojim najbližima jer su nepravedno odvojeni od svojih najmilijih, kao i brojne osobe, svećenike i laike, koji su žrtve otmice. Molimo te, utješi one koji su ostavili svoje zemlje i emigrirali u mjesta gdje se mogu nadati boljoj budućnosti, živjeti dostojanstveno

svoj život i, nerijetko, slobodno ispovijedati svoju vjeru. Molimo te, proslavljeni Isuse, da prestanu svi ratovi, sva neprijateljstva, bila ona velika i mala, stara ili nova!

Posebno te molimo za Siriju, da oni koji trpe posljedice sukoba prime potrebnu humanitarnu pomoć i da sukobljene strane više ne koriste silu kako bi sijale smrt, osobito protiv nenaoružanog stanovništva, već da se odvažno opredijele za mirovne pregovore, na koje se već predugo čeka! Proslavljeni Isuse, molimo te da utješiš žrtve bratoubilačkog nasilja u Iraku i podupreš nade koje je pobudilo ponovno pokretanje pregovora između Izraelaca i Palestinaca. Ponizno te molimo da se okončaju sukobi u Srednjoafričkoj Republici i da prestanu gnusni teroristički napadi u nekim krajevima Nigerije i nasilja u Južnom Sudanu. Molimo te da se ljudi u Venezueli okrenu pomirenju i bratskoj slozi.

Svojim uskrsnućem, kojeg ove godine slavimo s Crkvama koje slijede julijanski kalendar, molimo te prosvijetli i nadahni inicijative koje promiču

mir u Ukrajini, da sve uključene strane, uz pomoć međunarodne zajednice, poduzmu sve napore da se spriječe nasilja te, u duhu jedinstva i dijaloga, grade budućnost te zemlje. Gospodine, molimo te za sve narode na zemlji: ti koji si pobijedio smrt, daj nam svoj život, daj nam svoj mir!

Draga braćo i sestre, sretan vam Uskrs!
Pozdrav

Draga braćo i sestre, ponavljam želju za sretan Uskrs svima vama iz svih krajeva svijeta koji ste se okupili na ovome Trgu. Uskrsnu čestitku protežem i na sve one koji su, u raznim zemljama, povezani sredstvima društvene komunikacije. Ponesite u svoje obitelji i svoje zajednice radosni navještaj da je Krist, naš mir i nada naša, uskrsnuo!

Hvala vam za vašu prisutnost, za vašu molitvu i hvala vam za vaše svjedočenje vjere. Poseban zahvalni pozdrav za dar prelijepog cvijeća koje dolazi iz Nizozemske. Svima sretan Uskrs!

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU KRALJICE NEBA USKRSNI Ponedjeljak 21. Travnja 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Sretan Uskrs! “Cristos anesti! – Alethos anesti!” - “Krist uskrsnu, doista uskrsnu!” On je među nama, ovdje, na trgu! Čitav ovaj tjedan možemo nastaviti jedni drugima čestitati Uskrs kao da je riječ o jednom jedinom danu. To je veliki dan što ga učini Gospodin.

Prevladavajući osjećaj koji izbija iz evanđeoskih izvještaja o uskrsnuću je radost ispunjena čuđenjem, i to velikim čuđenjem! Radost koja dolazi iznutra! U liturgiji ponovno doživljavamo ono što su učenici oćutjeli u svome srcu kada su im žene donijele tu vijest: Isus je uskrsnuo! Mi smo ga vidjele!

Pustimo da se to iskustvo, trajno zabilježeno u Evanđelju, utisne i u naše srce te se održava u našem životu. Pustimo da radosno čuđenje Vazmene nedjelje zasja u mislima, pogledu, ponašanju, gestama i riječima... O kad bismo samo bili tako svijetli! To nije šminka! To dolazi iznutra; iz srca uronjena u izvor te radosti, poput srca Marije Magdalene, koja je plakala zato što je izgubila svoga Gospodina i nije svojim očima vjerovala vidjevši ga uskrsnu. Tko to iskusi postaje svjedokom uskrsnuća, jer u stanovitom smislu uskrsnuo je on sâm, uskrsnula je ona sama.

Tada je kadar unijeti “zraku” svjetla Uskrsloga u različite situacije ljudskog života: u one sretne, čineći ih ljepšima i nesebičnima, kao i u one žalosne, noseći vedrinu i nadu.

Bit će nam dobro uzeti ovaj tjedan Evanđelje i pročitati poglavlja koja govore o Isusovu uskrsnuću. To će biti jako dobro za nas! Uzeti u ruke Bibliju, potražiti ta poglavlja i pročitati ih. Bit će nam isto tako dobro ovaj tjedan razmišljati o radosti Marije, Isusove Majke. Kao što je njezina bol bila tako duboka da joj je probola dušu, tako je intimna i duboka bila i njezina radost, koja se širila na učenike. Proživjevši iskustvo smrti i uskrsnuća svoga Sina, u vjeri, kao najuzvišeniji izraz Božje ljubavi, Marijino je srce postalo izvorom mira, utjehe, nade i milosrđa. Sve osobine koje se Mariji pridijevaju proizlaze iz toga, iz njezina dioništva u Isusovu uskrsnuću. Od petka do nedjelje ujutro, nije gubila nadu: razmatrali smo žalosnu Majku, ali, istodobno, Majku punu nade, Majku svih učenika, Majku Crkve i Majku nade.

Zamolimo nju, tihu svjedokinju Isusove smrti i uskrsnuća, da nas uvede u uskrsnu radost. To ćemo sada učiniti molitvom Kraljice neba, koja se u vazmenom vremenu moli namjesto molitve Anđeo Gospodnji.

Nakon molitve

Upućujem srdačan pozdrav svima vama, dragi hodočasnici koji ste došli iz Italije i raznih zemalja kako biste sudjelovali na ovom molitvenom susretu.

Sjetite se ovaj tjedan uzeti Evanđelje, potražiti poglavlja gdje se govori o uskrsnuću i čitati, svakoga

dana, jedan ulomak iz tih poglavlja. Bit će to dobro za nas u ovome tjednu Isusova uskrsnuća.

Svima upućujem želju da ovaj Uskrсни ponedjeljak, u kojem se produljuje radost Kristova uskrsnuća, provedete u radosti i miru.

Sretan i svet Uskrs svima! Dobar tek i doviđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 23. TRAVNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Ovaj tjedan je tjedan radosti: slavimo Isusovo uskrsnuće. To je prava, duboka radost utemeljena na sigurnosti da uskrsli Krist više ne umire, već je živ i djeluje u Crkvi i svijetu. Ta sigurnost prebiva u srcu vjernikâ od onog uskrsnog jutra, kada su žene pošle na Isusov grob a anđeli im rekoše: “Što tražite Živoga među mrtvima?” (Lk 24, 5). “Što tražite Živoga među mrtvima?” Te riječi su kao kamen međaš u povijesti; ali i “kamen spoticanja”, ako se ne otvorimo Radosnoj vijesti, ako mislimo da manje smeta mrtvi Isus no živi! Međutim, koliko puta, u svom svakodnevnom životu, imamo potrebu čuti riječi: “Što tražite Živoga među mrtvima?”. Koliko samo puta tražimo živoga među mrtvim stvarima, među stvarima koje ne mogu dati život, među stvarima koje danas jesu a sutra ih više neće biti, među prolaznim stvarima... “Što tražite Živoga među mrtvima?”

Imamo za tim potrebu kada se zatvorimo u bilo koji oblik sebičnosti i samozadovoljstva; kada se dopustimo zavesti zemaljskim silama i stvarima ovoga svijeta, zaboravljajući Boga i blišnjega; kada svoje nade polažemo u svjetovne ispraznosti, u novac, u uspjeh. Tada nam Božja riječ govori: “Što tražite Živoga među mrtvima?”. Zašto tražiš tamo? To ti ne može dati život! Možda će ti pružiti veselje koje traje minutu, dan, tjedan, mjesec... a zatim? “Što tražite Živoga među mrtvima?”. Ta nam rečenica mora ući u sree i moramo je ponavljati. Hoćemo li je ponoviti tri puta? Hoćemo li učiniti taj napor? Svi: “Što tražite Živoga među mrtvima?” [ponavlja s mnoštvom] Danas, kada se vratimo kući, recimo to od srca, u tišini, i postavimo si ovo pitanje: zašto ja u životu tražim živoga među mrtvima? Bit će to dobro za nas.

Nije lako biti otvoren Isusu. Prihvatiti život Uskrsloga i njegovu prisutnost među nama nije nešto samo po sebi razumljivo. Evanđelje nam omogućuje

vidjeti razne reakcije: apostola Tome, Marije Magdalene i dvojice učenika iz Emausa. Dobro je suočiti se s njima. Toma postavlja uvjet za vjeru, traži očevidnost, traži da dotakne rane; Marija Magdalena plače, vidi ga ali ga ne prepoznaje, postaje svjesna da je to Isus tek kada ju on pozove po imenu; učenici iz Emausa, potišteni i obuzeti osjećajima poraza, susreli su se s Isusom tek kada su dopustili da im se na putu pridruži tajanstveni putnik. Svaki na svoj način! Tražili su među mrtvima onoga koji je živ i sâm Gospodin ih vodi na pravi put. A što ja činim? Koji pravac slijedim da susretnem živoga Krista? On će nam uvijek biti blizu da nas izvede na pravi put ako smo krenuli krivim pravcem.

“Što tražite Živoga među mrtvima?” (Lk 24, 5). To nam pitanje pomaže pobijediti napast da gledamo unatrag, na ono što je bilo jučer, i tjera nas naprijed prema budućnosti. Isus nije u grobu, on je Uskrsli! On je Živi, Onaj koji uvijek obnavlja svoje tijelo koje je Crkva i pomaže joj ići putem koji vodi njemu. “Jučer” je Isusov grob i grob Crkve, grob istine i pravednosti; “danas” je trajno uskrsnuće prema kojem nas tjera Duh Sveti, dajući nam punu slobodu.

Danas je i nama upućeno to pitanje. Ti, zašto tražiš živoga među mrtvima ti koji se zatvaraš u samoga sebe nakon jednog neuspjeha i ti koji nemaš više snage za molitvu? Zašto tražiš života među mrtvima ti koji se osjećaš usamljenim, napuštenim od prijatelja i možda i od Boga? Zašto tražiš živoga među mrtvima ti koji si izgubio nadu i ti koji se osjećaš zarobljenim svojim grijesima? Zašto tražiš živoga među mrtvima ti koji težiš ljepoti, duhovnom savršenstvu, pravednosti, miru?

Imamo potrebu iznova čuti i sjetiti se te anđelove opomene! Ta opomena, “Što tražite Živoga među mrtvima?”, pomaže nam izaći iz naših prostora žalosti i otvara nas obzorima radosti i nade. One

nade koja uklanja kamenje s grobova i bodri nas da naviještamo Radosnu vijest, koja je kadra donijeti novi život drugima. Ponovimo tu anđelovu rečenicu kako bi nam se ona urezala u srce i pamet a neka zatim svatko odgovori u tišini: “Što tražite Živoga među mrtvima?”.

Ponovimo je! [ponavlja s mnoštvom] Pogledajte braćo i sestre, on je živ, on je s nama! Ne idimo tolikim grobovima koji ti danas nešto obećavaju, ljepotu, a zatim ti ne daju ništa! On je živ! Ne tražimo živoga među mrtvima! Hvala!

TRG SV. PETRA U VATIKANU, U NEDJELJU 27. TRAVNJA 2014.

U središtu ove nedjelje kojom se zaključuje Vazmena osmina, a koju je sveti Ivan Pavao II. posvetio Božjem milosrđu, nalaze se slavne rane uskrslog Isusa. On ih je već pokazao kod prvog ukazanja apostolima, iste večeri, prvog dana nakon subote, na dan uskrsnuća. No, te večeri, kao što smo čuli, nije bilo Tome; a kad mu ostali rekoše da su vidjeli Gospodina, on je odgovorio da neće povjerovati ako ne vidi i ne dodirne te rane. Nakon osam dana, Isus se ponovno ukazao u dvorani Posljednje večere među učenicima: bio je ondje i Toma; Isus mu se obrati i pozva ga da mu dotakne rane. I tada je taj čovjek, iskren i naviknut sve osobno provjeriti, kleknuo pred Isusa i rekao: “Gospodin moj i Bog moj!” (Iv 20, 28).

Isusove su rane sablazan za vjeru, ali su i provjera vjere. Zbog toga u tijelu Krista uskrslog rana ne nestaje, nego ostaju kao trajni znak Božje ljubavi prema nama i neophodne su za vjeru u Boga, ali ne zato da se vjeruje da Bog postoji, već zato da se vjeruje da je Bog ljubav, milosrđe i vjernost. Sveti Petar, citirajući Izaiju, piše kršćanima: njegovom “se modricom izliječiste” (1 Pt 2, 24; usp. Iz 53, 5).

Sveti Ivan XXIII. i Ivan Pavao II. imali su hrabrosti gledati Isusove rane, doticati njegove ranjene ruke i proboden bok. Nisu se stidjeli Kristova tijela; nisu se sablaznili njime, njegovim križem; nisu se sramili bratova tijela (usp. Iz 58, 7), jer su u svakoj osobi koja trpi vidjeli Isusa. Bila su to dva hrabra čovjeka, otvoreni pareziji Duha Svetoga, i Crkvi su i svijetu dali svjedočanstvo Božje dobrote i njegova milosrđa.

Bili su svećenici, biskupi i pape dvadesetog stoljeća. Upoznali su njegove tragedije, ali one ih nisu nadjačale. Jači je u njima bio Bog; jača je bila vjera u Isusa Krista, Otkupitelja čovjeka i Gospodara povijesti; jače je u njima bilo Božje milosrđe koje se očituje u njegovim ranama; jača je bila Marijina majčinska blizina.

U ta dva čovjeka koji su kontemplirali Kristove rane i svjedočili njegovo milosrđe, prebivala je “živa nada”, zajedno s “radošću neizrecivom i proslavljenom” (1 Pt 1, 3.8). Nada je to i radost koju uskrsli Krist daje svojim učenicima i koje im nitko ne može oduzeti; uskrsna nada i radost, koje su prošle kroz kušnju samoodricanja, samo-oplijenjenja, krajnje bliskosti s grešnicima, pa sve do mučne gorčine toga kaleža. To su nada i radost koje su dvojica svetih papa primili na dar od uskrslog Gospodina, i koje su obilno razdjeljivali Božjemu narodu, zbog čega su primili vječno priznanje.

Tom radošću i tom nadom odisala je prva kršćanska zajednica u Jeruzalemu, o kojoj govore Djela apostolska (usp. 2,42-47), kao što smo čuli u drugom čitanju. To je zajednica u kojoj se živi bît evanđelja, tj. ljubav i milosrđe, u jednostavnosti i bratstvu.

To je slika Crkve koju nam Drugi vatikanski koncil stavlja pred oči. Ivan XXIII. i Ivan Pavao II. surađivali su s Duhom Svetim kako bi Crkvi vratili njezinu prvobitnu sliku i osuvremenili je čuvajući pritom netaknutima njezine značajke, one značajke koju su joj davali sveci tijekom stoljećâ. Nemojmo zaboraviti da upravo zahvaljujući svecima Crkva ide naprijed i raste. Prigodom sazivanja Koncila sveti Ivan XXIII. pokazao je posebnu poslušnost Duhu Svetom, prepustio se njegovu vodstvu i za Crkvu je bio pastir, vođa vođen Duhom Svetim. U tome se sastojalo njegovo veliko služenje Crkvi; stoga ga rado zamišljam kao papu poučljiva Duhu Svetom.

U tome služenju Božjemu narodu, sveti Ivan Pavao II. bio je pak papa obitelji. On sâm je jednom prilikom rekao kako bi želio ostati zapamćen kao Papa obitelji. S posebnom radošću to ističem u vrijeme sinodskog hoda o obitelji i s obiteljima, kojeg on s Neba zacijelo prati i podržava.

Neka ova dva sveta pastira Božjega naroda posreduju za Crkvu da, tijekom dvogodišnjega sinodskog hoda, bude poslušna Duhu Svetom u pastoralnom služenju obitelji. Neka nas obojica pouče

da se ne sablaznimo Kristovim ranama, da uronimo u misterij Božjega milosrđa koje se uvijek nada, uvijek prašta, jer uvijek ljubi.

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 30. TRAVNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Nakon što smo proanalizirali mudrosti, kao prvi od sedam darova Duha Svetoga, danas želim skrenuti pozornost na drugi dar – razum. Nije riječ o ljudskoj inteligenciji, intelektualnoj sposobnosti kojom možemo biti manje ili više obdareni. Riječ je naprotiv o milosti koju samo Duh Sveti može uliti i koja osposobljava kršćanina da se izdigne iznad vanjskog obličja stvarnosti i pronikne dubine Božje misli i njegova nauma spasenja.

Apostol Pavao, obraćajući se korintskoj zajednici, dobro opisuje učinke toga dara, to jest što dar razuma izvodi u nama. Pavao kaže slijedeće: “Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječje ne uđe, to pripravi Bog onima koji ga ljube. A nama to Bog objavi po Duhu” (1 Kor 2, 9-10). To očito ne znači da kršćanin može sve razumjeti ili do kraja poznavati Božje naume: sve se to tek treba očitovati u svoj svojoj jasnoći jednom kada se nađemo pred Božjim licem i budemo doista jedno s njim. Ipak, kao što sama riječ kaže, razum omogućuje “*intus legere*”, “čitati iznutra”: taj nam dar naime pomaže shvatiti stvari na način na koji ih shvaća Bog, Božjim umom. Jer netko može shvatiti jednu ljudsku situaciju pomoću ljudskog razuma, razboritošću. Ali shvatiti neku situaciju u dubini, kao što je shvaća Bog, učinak je toga dara. A Isus nam je htio poslati Duha Svetoga zato da imamo taj dar, da svi možemo shvaćati stvari kako ih Bog shvaća, Božjim umom. Lijep je to dar što ga nam je Bog dao. To je dar kojim nas Duh Sveti uvodi u prisnost s Bogom i čini nas dionicima nauma ljubavi kojeg on ima s nama.

Jasno je dakle da je dar razuma tijesno povezan s vjerom. Kada Duh Sveti prebiva u našem srcu i prosvjetljuje naš um, daje nam iz dana u dan napredovati u shvaćanju onoga što je Gospodin rekao i učinio. Sâm Isus je rekao svojim učenicima: poslat ću vam Duha Svetoga i on će vam dati shvatiti sve ono što sam vas učio. Shvatiti Isusova učenja, shvatiti njegovu riječ, shvatiti Evanđelje, shvatiti Božju riječ. Netko može čitati Evanđelje i nešto od toga shvatiti, ali ako mi čitamo Evanđelje tim darom Duha Svetoga možemo shvatiti dubinu Božjih riječi. I to je veliki dar, veliki dar za kojeg svi moramo moliti, i to zajedno: Daj nam, Gospodine, dar razuma!

Ima jedna epizoda iz Lukina Evanđelja koja vrlo dobro izražava dubinu i snagu toga dara. Nakon što su svjedočili Isusovoj smrti na križu i njegovu ukopu, dvojica njegovih učenika, razočarani i utučeni, napuštaju Jeruzalem i vraćaju se u svoje selo koje se zove Emaus. Na putu im se pridružuje uskrsli Isus i počinje razgovarati s njima, ali njihove oči, zastrte tugom i očajem, nisu u stanju prepoznati ga. Isus putuje s njima, ali su oni tako žalosni, tako očajni, da ga ne prepoznaju. Kada im Gospodin međutim tumači Pisma kako bi im pomogao shvatiti da je morao trpjeti i umrijeti da bi nakon toga uskrsnuo, njihov se um otvara i u njihovu se srcu ponovno budi nada (usp. Lk 24, 13-27). I to je ono što čini Duh Sveti s nama: otvara nam srce, otvara ga da bolje shvatimo Božje stvari, ljudske stvari, situacije, sve. Dar razuma je važan za naš kršćanski život. Molimo Gospodina da nam svima dadne taj dar da shvaćamo stvari koje se događaju na način na koji ih on shvaća i da, prije svega, shvatimo Božju riječ u Evanđelju. Hvala!

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU KRALJICE NEBA U NEDJELJU 4. SVIBNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Evandjelje ove treće vazmene nedjelje govori o učenicima iz Emausa (usp. Lk 24, 13-35). Riječ je o dva Isusova učenika, koji, nakon njegove smrti i pošto je subota već minula, napuštaju Jeruzalem i vraćaju se, tužni i utučeni, prema svome selu, koje se zove upravo Emaus. Na putu im se pridružio Isus, ali ga oni nisu prepoznali. Vidjevši ih tako žalosne on im je najprije pomogao shvatiti da su Mesijina muka i smrt bili predviđeni Božjim naumom i prorečeni u Svetom pismu; i tako je ponovno u njihovim srcima zapalio vatru nade.

Tajanstveni čovjek je ostavio silno dubok dojam na dvojicu učenika te ga pozvaše da ostane tu večer s njima. Isus je prihvatio poziv i ušao s njima u kuću. I kada je za stolom blagoslovio kruh i razlomio ga, oni ga prepoznaše, ali on im iščeznu s očiju, ostavivši ih začuđene. Nakon što su prosvijetljeni Riječju, prepoznali su uskrslog Isusa u lomljenju kruha, tom novom znaku njegove prisutnosti. Odmah osjetiše potrebu da se vrate u Jeruzalem, da obavijeste ostale učenike o tom svom iskustvu: da su susreli živog Isusa i da su ga prepoznali u toj gesti lomljenja kruha.

Put za Emaus postaje tako simbol našeg hoda u vjeri: Sveto pismo i euharistija su nezaobilazni elementi za susret s Gospodinom. I mi često dolazimo na nedjeljnu misu sa svojim brigama, svojim teškoćama i razočaranjima... Život nas katkad rani i mi odlazimo žalosni prema svom "Emausu", okrećući leđa Božjem naumu. Udaljavamo se od Boga. Ali nas u liturgiji dočekuje Božja riječ: Isus nam objašnjava Pisma i od njegovih se riječi našim srcima ponovno širi toplina vjere i nade, a u pričesti nam daje snagu. Božja riječ, euharistija. Pročitati svakoga dana ulomak iz Evandjelja. Upamtite to dobro: pročitati svaki dan ulomak iz Evandjelja, a nedjeljom ići na pričest, primati Isusa. Tako se dogodilo s učenicima iz Emausa: prihvatili su Riječ; blagovali su razlomljeni kruh i od tužnih i utučenih učenika postali su radosne osobe. Draga braćo i sestre, Božja riječ i euharistija nas ispunjavaju radošću. Upamtite to dobro! Kada si žalostan, uzmi Božju riječ. Kada si neraspoložen uzmi

Božju riječ i pođi na nedjeljnu misu da se pričestiš, da sudjeluješ u Isusovu otajstvu. Božja riječ, euharistija ispunjavaju nas radošću.

Po zagovoru Presvete Djevice Marije, molimo da svaki kršćanin, ponovno proživljavajući iskustvo učenika iz Emausa, osobito na nedjeljnoj misi, ponovno otkrije milost preobražavajućeg susreta s Gospodinom, s uskrsnim Gospodinom, koji je uvijek s nama. Ima uvijek jedna Božja riječ koja nam pokazuje pravi put nakon naših lutanja; postoji uvijek jedan razlomljeni Kruh koji nam, kada smo umorni i razočarani, pomaže ići naprijed na našem putu.

Nakon Kraljice neba

Draga braćo i sestre,

želim vas pozvati da povjerite Gospi situaciju u Ukrajini, gdje ne prestaju napetosti. Situacija je teška. Molim s vama za žrtve koje su stradale ovih dana, moleći Gospodina da u srca svih ulije osjećaje pomirenja i bratstva.

Molimo također za smrtno stradale u golemom odronu zemlje koji se prije dva dana obrušio na selo u Afganistan. Neka svemogući Bog, koji svakog od njih zna po imenu, primi sve u svoj mir; a preživjelima neka dadne snagu da idu naprijed, uz potporu onih koji rade na ublažavanju njihovih trpljenja.

Draga braćo i sestre,

danas je Svjetski dan Katoličkog sveučilišta Presvetog Srca koji ima za temu "Zajedno s mladima, protagonistima budućnosti". Lijepa je to tema! Koliko je danas mladih danas ovdje? Koliko? Vi ste protagonisti budućnosti! Vi ste ušli u budućnost, u povijest. To je današnja tema. Molim za to veliko sveučilište, da bude vjerno svojem prvobitnom poslanju i da svoju misiju ostvaruje na način prilagođen današnjem svijetu. Ako Bog da posjetit ću ovdje u Rimu Fakultet medicine i kirurgije i polikliniku "Gemelli" koja slavi 50. obljetnicu postojanja a u sastavu je Katoličkog sveučilišta Presvetog Srca.

Svima želim ugodnu nedjelju. Dobar tek i doviđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 7. SVIBNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Čuli smo maločas u čitanju ulomak iz Knjige psalama koji kaže: “Blagoslivljaj Gospodina koji me svjetuje te me i noću srce opominje” (Ps 16, 7). To je još jedan dar Duha Svetoga: dar savjeta. Znamo koliko nam je važno, posebno u najosjetljivijim trenucima, moći računati na savjete mudrih osoba i ljudi koji nas vole. Po daru savjeta, pak, sâm Bog, svojim Duhom, prosvjetljuje naše srce, tako da nam daje shvatiti prave riječi koje treba reći i ispravan stav koji treba zauzeti te put kojim treba ići. Ali kako taj dar djeluje u nama?

1. U trenutku u kojem ga prihvaćamo i primamo u naše srce, Duh Sveti nas odmah počinje činiti osjetljivima na njegov glas i usmjeravati naše misli, naše osjećaje i naše nakane prema Božjem srcu. On nas, istodobno, neprestano potiče da sve više upravljamo pogled svog srca na Isusa, kao uzor našeg načina djelovanja i našeg odnosa s Bogom Ocem i braćom. Savjet je, dakle, dar kojim Duh osposobljava našu svijest da učini konkretno opredjeljenje u zajedništvu s Bogom, prema Isusovoj i evanđeoskoj logici. Na taj nam način Duh Sveti daje rasti u nutrima, daje nam rasti u pozitivnom smislu, daje nam rasti u zajedništvu i pomaže nam da ne padnemo u zamku sebičnosti i vlastitog načina gledanja na stvari. Tako nam Duh pomaže rasti te živjeti u zajedništvu. Bitan uvjet za očuvanje toga dara je molitva. Uvijek se vraćamo na istu temu: molitvu! Ali molitva je veoma važna. Trebamo moliti molitve koje znamo još od malih nogu, ali i moliti svojim riječima. Moliti Gospodina: “Gospodine, pomози mi, savjetuj me što moram sada činiti?”. A s molitvom stvaramo prostor da nam Duh Sveti dođe i pomogne nam u tome trenutku, da nas savjetuje o onome što svi moramo činiti. Molitva! Nikada ne zaboraviti molitvu! Nikada! Nitko, baš nitko, ne primjećuje kada molimo u autobusu, na ulici: molimo u tišini srca. Iskoristimo te trenutke za molitvu, da molimo da nam Duh Sveti dadne dar savjeta.

2. U prisnosti s Bogom i u slušanju njegove Riječi, malo po malo ostavljamo po strani svoju osobnu logiku, koja je više puta diktirana našim zatvorenostima, našim predrasudama i našim ambicijama, i učimo naprotiv pitati Gospodina: što

ti želiš? koja je tvoja volja? što se tebi sviđa? Na taj način u nama sazrijeva duboki sklad, malne sraslost s Duhom i postajemo svjesni koliko su istinite Isusove riječi koje donosi Markovo Evanđelje: “ne budite zabrinuti kako ili što ćete govoriti. Dat će vam se u onaj čas što ćete govoriti. Ta ne govorite to vi, nego Duh Oca vašega govori u vama!” (Mt 10, 19-20). Duh nas savjetuje, ali mi moramo dati prostora Duhu da nas može savjetovati. A dati prostora Duhu znači moliti, moliti da On dođe i uvijek nam pomaže.

3. Kao i svi drugi darovi tako i dar savjeta predstavlja bogatstvo za čitavu kršćansku zajednicu. Gospodin nam ne govori samo u intimnosti srca, već nam progovara i kroz glas i svjedočanstvo braće. Uistinu je veliki dar moći susresti muškarce i žene vjere koji, osobito u najsloženijim i najvažnijim trenucima našega života, pomažu unijeti svjetlo u naše srce da prepoznamo Gospodinovu volju!

Sjećam se kako sam jednom u svetištu u Lujánu bio u ispovjedaonici, pred kojom je bio dugi red. U redu se nalazio i jedan mladić, moderan od glave do pete, s naušnicama, tetovažama, svim tim stvarima... I došao mi je reći što mu se događa. Posrijedi je bio veliki, težak problem. I rekao mi je: ispričao sam sve to svojoj mami i mama mi je rekla: odi Gospi i ona će ti reći što ti je činiti. Eto žene koja je imala dar savjeta! Nije znala kako pomoći svom sinu da se oslobodi svog problema, ali je pokazala pravi put: odi Gospi i ona će ti reći. To je dar savjeta. Ta skromna, jednostavna žena dala je sinu najispravniji savjet. I taj mladić mi je rekao: gledao sam Gospu i osjetio da moram učiniti to, to i to... Ja nisam morao govoriti, njegova mama i sam mladić su već sve rekli. To je dar savjeta. Vi mame koje imate taj dar, molite ga za vašu djecu, dar savjetovanja djece je Božji dar.

Dragi prijatelji, Psalam 16, kojeg smo čuli, poziva nas da molimo ovim riječima: “Blagoslivljaj Gospodina koji me svjetuje te me i noću srce opominje. Gospodin mi je svagda pred očima; jer mi je zdesna, neću posrnuti” (vv. 7-8). Neka Duh Sveti uvijek izlije u naše srce tu sigurnost i tako nas ispuni svojom utjehom i svojim mirom! Molite uvijek za dar savjeta!

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU KRALJICE NEBA U NEDJELJU 11. SVIBNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Evandelist Ivan nam na ovu četvrtu nedjelju vazmenog vremena stavlja pred oči sliku Isusa Dobrog Pastira. Razmatrajući taj tekst Evandjelja, možemo shvatiti odnos kojeg je Isus imao sa svojim učenicima: to je odnos koji se temelji na nježnosti, ljubavi, uzajamnom poznavanju i obećanju jednog neizmjernog dara: “Ja dođoh – kaže Isus – da život imaju, u izobilju da ga imaju” (Iv 10, 10). Taj odnos predstavlja uzor za odnose među kršćanima i općenito ljudske odnose.

Mnogi se i danas, kao i u Isusovu vrijeme predstavljaju kao “pastiri” naših života; ali jedino je Uskrsli pravi Pastir, koji nam daje život u izobilju. Pozivam sve da imaju povjerenja u Gospodina koji nas vodi. No on ne samo da nas vodi, već nas i prati, kroči s nama. Slušajmo otvorena uma i srca njegovu riječ, da hranimo našu vjeru, prosvjetljujemo našu svijest i sljedimo evanđeoski nauk.

Na ovu nedjelju molimo za pastire Crkve, za sve biskupe, uključujući i rimskog biskupa, za sve svećenike, za sve! Na poseban način molimo za nove svećenike Rimske biskupije, koje sam maloprije zaredio u Bazilici svetog Petra. Pozdravljam tih trinaest svećenika! Neka Gospodin pomogne nama pastirima da budemo uvijek vjerni Učitelju i mudri i prosvijetljeni vođe povjerenog nam naroda Božjeg. I vas molim da nam pomognete: pomozite nam da budemo dobri pastiri. Jednom sam pročitao nešto prelijepo o tome kako Božji narod pomaže biskupima i svećenicima da budu dobri pastiri. Riječ je o spisu svetog Cezarija iz Arlesa, oca iz prvih stoljeća Crkve. On je objasnio kako Božji narod može pomagati pastiru te je iznio ovaj primjer: kada je sasvim malo tele gladno ide kravi, majci, sisati mlijeko. Krava međutim ne daje odmah mlijeko: čini se kao da ga želi zadržati za sebe. I što tada čini tele? Njuškicom udara u vime krave da poteče mlijeko. To je lijepa slika! “Tako i vi – kaže taj svetac – morate činiti s pastirima: uvijek kucati na njihova vrata, na njihovo srce, da vam daju mlijeko nauka, mlijeko milosti i mlijeko vodstva”. I vas lijepo molim: dosađujte pastirima, smetajte pastire, sve nas pastire, da vam dajemo mlijeko milosti, učenja i vodstva. Morate nam dodijavati! Sjetite se te lijepe slike malog teleta, kako dodijava mami da mu dadne jesti.

Po Isusovu primjeru svaki pastir “ponekad će ići naprijed da pokaže put i održi živom nadu u narodu – pastir katkad mora biti ispred – drugi će put biti jednostavno usred svojih svojom jednostavnom i milosrdnom blizinom, a u nekim će prilikama morati ići za svojim narodom, da pomogne onima koji su zaostali” (Apost. pobud. Evangelii gaudium, 31). Neka svi pastiri budu takvi! Ali vi dodijavajte pastirima, da vas vode učenjem i putem milosti.

Ove se nedjelje slavi Svjetski dan molitve za zvanja. U ovogodišnjoj poruci sam podsjetio da “svaki poziv... zahtijeva izlazak iz sebe kako bismo u središte vlastitog života stavili Krista i njegovo evanđelje” (br. 2). Zbog toga poziv na nasljedovanje Isusa koliko oduševljava toliko je i zahtjevan. Da bi se ostvario nužno je uvijek ulaziti u duboko prijateljstvo s Gospodinom kako bismo mogli živjeti od njega i za njega.

Molimo da i u ovom vremenu mnogi mladi osjete Gospodinov poziv, koji je uvijek u opasnosti da ga zaguše mnogi drugi glasovi. Molimo za mlade: možda ima ovdje na Trgu onih koji čuju taj Gospodinov glas koji ih poziva na svećeništvo. Molimo za njih, ako ih ima ovdje, i za sve mlade koje Gospodin poziva.

Nakon Regina Cæli

Posebni blagoslov za djecu i mlade koji su primili ili primaju prvu pričest i krizmu, kao i članovima obitelji i prijateljima novih svećenika Rimske biskupije koje sam jutros zaredio.

Pozivam vas danas da sjetite i molite za sve mame. Pozdravimo mame! Povjerimo mame Isusu, molimo Gospu za naše mame i za sve mame: “Zdravo Marijo...”.

Veliki pozdrav mamama: veliki pozdrav!

Svima želim ugodnu nedjelju! Dobar tek i doviđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 14. SVIBNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U proteklim smo katehezama razmišljali o tri dara Duha Svetoga: mudrosti, razumu i savjetu. Danas mislimo na ono što čini Gospodin: on dolazi uvijek da nas podupre u našoj slabosti i to čini posebnim darom: darom jakosti.

1. Ima jedna prispodoba, koju je ispriповijedao Isus, koja nam pomaže shvatiti važnost toga dara. Sijač izađe sijati; no sve sjeme ne donosi roda. Ono koje završi na putu pojedu ptice; ono koje padne na kameno tlo i u trnje nikne ali brzo izgori osušeno na suncu ili ga uguši trnje. Jedino ono koje završi na dobrom tlu može rasti i dati ploda (usp. Mk 4, 3-9 // Mt 13, 3-9 // Lk 8, 4-8). Kao što sâm Isus tumači svojim učenicima, taj sijač predstavlja Oca, koji obilno raspršuje sjeme svoje Riječi. Sjeme međutim nailazi na suhoću našeg srca i, također onda kada je prihvaćeno, u opasnosti je da ostane besplodno. Darom jakosti, međutim, Duh Sveti oslobađa tlo našega srca, oslobađa ga od tromosti, nesigurnosti i svih strahova koji mu mogu stati na put, tako da se Gospodinova riječ provodi u djelo, na autentičan i radostan način. Taj dar jakosti je prava pomoć, daje nam snage, oslobađa nas također od svih zapreka.

2. Postoje također teški trenuci i ekstremne situacije u kojima se dar jakosti očituje na izvanredan, egzemplaran način. To je slučaj sa onima koji prolaze kroz posebno teška i bolna iskustva, koja potresaju njihov život i život njima dragih osoba. Crkva sja svjedočanstvom mnoge braće i sestara koji nisu oklijevali dati svoj život kako bi ostali vjerni Gospodinu i njegovu evanđelju. I danas ima kršćana koji u mnogim dijelovima svijeta i dalje slave i svjedoče svoju vjeru, s dubokim uvjerenjem i ozbiljnošću, i ustrajavaju također kada znaju da to može tražiti da plate najvišu cijenu. I mi, svi mi, poznamo ljude koji su prošli kroz teške, vrlo bolne situacije. Ali, sjetimo se onih muškaraca i žena koji teško žive, koji se bore za boljitak svoje obitelji, da odgoje i školuju djecu: sve to čine jer postoji duh jakosti koji im pomaže. Koliki samo muškarci i žene – ne znamo im ni imena – služe na čast našem narodu, našoj Crkvi jer su jaki: jaki jer donose boljitak svome životu, svojoj obitelji, svome poslu, svojoj vjeri. Ta su naša braća i sestre sveci, sveci svakodnevice, sveci skriveni među nama: imaju dar jakosti da obave svoju

dužnost kao ljudi, očevi, majke, braća, sestre, građani. Mnogo ih je među nama! Zahvaljajmo Gospodinu za te kršćane koje resi jedna skrovita svetost: Duh Sveti kojeg imaju u sebi je taj koji ih tjera naprijed! Dobro je sjetiti se tih ljudi: ako oni to čine, ako oni to mogu to učini, zašto ne mogu i ja? Bit će nam dobro također moliti Gospodina da nam dadne dar jakosti.

3. Ne treba misliti da je dar jakosti nužan samo u nekim prigodama ili pojedinim situacijama. Taj dar mora predstavljati temeljno obilježje našeg kršćanskog bića, u običnosti našeg svakodnevnog života. Kao što sam rekao, u svim danima svakodnevnog života moramo biti jaki, trebamo tu jakost, da donesemo boljitak svom životu, svojoj obitelji, svojoj vjeri. Apostol Pavao je rekao jednu rečenicu koju nam je dobro čuti: “Sve mogu u Onome koji me jača!” (Fil 4, 13). Kada se hvatamo u koštac sa svakodnevnim životom, kada dođu teškoće, sjetimo se toga: “Sve mogu u Onome koji me jača!”. Gospodine daje jakost, uvijek, neće dopustiti da nam je ponestane. Gospodin nas ne kuša iznad onoga što možemo podnijeti. On je uvijek s nama. “Sve mogu u Onome koji me jača!”

Dragi prijatelji, katkad možemo osjećati da smo u napasti da dopustimo da nas obuzme lijenost ili, još gore, malodušnost, osobito kada nas snađu nevolje ili kušnje života. U tim slučajevima ne klonimo duhom, zazovimo Duha Svetoga, da nas darom jakosti podigne i donese novu snagu i zanos našem životu i našem nasljedovanju Isusa.

Apel Svetog Oca

Draga braćo, pozivam vas da molite za rudare koji su jučer poginuli u rudniku u Somi, u Turskoj, i za one koji se još uvijek nalaze zarobljeni u rudarskim oknima. Neka Gospodin primi pokojne u svoj dom i udijeli utjehu članovima njihovih obitelji. Molimo također za osobe koje su ovih dana izgubile život u Sredozemnom moru. Neka se na prvo mjesto stave ljudska prava – molimo za to: da se na prvo mjesto stave ljudska prava – i neka se ujedine snage kako bi se spriječili ti sramotni pokolji.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU KRALJICE NEBA U NEDJELJU 18. SVIBNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Današnje čitanje iz Djela apostolskih pokazuje da su u prvoj Crkvi izbile prve napetosti i prva neslaganja. U životu sukoba uvijek ima, ali je važno kako na njih odgovaramo. Sve do tog trenutka jedinstvo kršćanske zajednice pospješivala je pripadnost jednom narodu i jednoj kulturi – židovskoj. No, kada se kršćanstvo, koje je po volji Isusovoj upućeno svim narodima, otvorilo grčkoj kulturi, nestaje toga jedinstva i homogenosti i javljaju se prve poteškoće. U tom trenutku počinje se širiti nezadovoljstvo, ima pritužbi, kruže glasovi o protekcijonizmu i nejednakom postupanju sa svima. To se događa i u našim župama! Čini se da se u pomoći koju zajednica pruža osobama u nevolji – udovicama, siročadi i općenito siromašnima – daje prednost kršćanima židovskog porijekla.

Suočeni s tim problemom apostoli uzimaju stvar u svoje ruke: sazivaju veliki sastanak na kojemu sudjeluju i učenici. Zajednički raspravljaju o problemu. Svi zajedno. Problemi se naime ne rješavaju pretvaranjem da ih nema! Lijepo je to sučeljavanje mišljenja između pastira i vjernika. To je imalo za rezultat podjelu dužnosti. Apostoli iznose prijedlog koji je jednodušno prihvaćen: oni će se posvetiti molitvi i službi Riječi, dok će sedmorica muževa, đakoni, skrbiti za siromašne. Ta sedmorica nisu izabrani zato što su stručnjaci u tom poslu, nego zbog toga što su časni ljudi, ugledni, puni Duha Svetoga i mudrosti a u službu su uvedeni polaganjem ruku od strane apostolâ. I tako se od nezadovoljstva, od pritužbi, od onih glasova o protekcijonizmu i nejednakom postupanju prema svima, dolazi do jednog rješenja. Sučeljavanjem mišljenja, raspravom i molitvom, eto kako se rješavaju sukobi u Crkvi. Sučeljavanjem mišljenja, raspravom i molitvom, sigurni da nas naklapanja, zavisti i ljubomore neće nikada moći dovesti do sloge, sklada i mira. I ondje je bio prisutan također Duh Sveti kako

bi zapečatio postignuti dogovor i to nam daje shvatiti da kada prepustimo Duhu Svetom da nas vodi, on nas dovodi do sklada, jedinstva i uzajamnog poštivanja različitih darova i talenata. Jeste li to dobro shvatili? Nema naklapanja, nema zavisti, nema ljubomore! Jeste li razumjeli?

Neka nam Djeвица Marija pomogne da budemo poučljivi Duhu Svetom, da se znamo uzajamno cijeniti i sve više složno napredovati u vjeri i ljubavi, držeći srce otvoreno za potrebe braće.

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre,

u velikim su poplavama uništena velika područja Balkana, posebno na području Srbije i Bosne. Dok Gospodinu povjeravam žrtve te nepogode, želim iskazati svoju osobnu blizinu svima onima koji proživljavaju ove sate tjeskobe i nevolje. Pomolimo se zajedno Gospi za tu braću i sestre, koje je snašla toliko silna nevolja.

Zdravo Marijo... Jučer je Iasiju u Rumunjskoj blaženim proglašen biskup Anton Durković, mučenik vjere. Revni i hrabri pastir progonjen je od komunističkog režima u Rumunjskoj i 1951. godine umro je u zatvoru od gladi i žeđi. Zajedno s vjericima Iasija i cijele Rumunjske zahvalimo Gospodinu za taj primjer!

Želim pružiti ohrabrenje dragovoljačkim udrugama koje su se okupile povodom Dana onkoloških bolesnika: molim za vas, za oboljele i obitelji. I vi molite za mene!

Svima želim ugodnu nedjelju. Dobar tek i do viđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 21. SVIBNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas želim predstaviti još jedan dar Duha Svetoga, dar znanja. Kada se govori o znanju, nekako odmah pomislimo na čovjekovu sposobnost da sve bolje upozna stvarnost koja ga okružuje i da otkrije zakone kojima se ravnaju priroda i svemir. Znanje koje dolazi od Duha Svetoga ne ograničava se, međutim na ljudsko znanje: to je posebni dar, koji nam pomaže shvatiti, kroz stvoreni svijet, Božju veličinu i ljubav i njegovu duboku povezanost sa svakim stvorenjem.

1. Kada su naše oči prosvijetljene Duhom, otvaraju se kontemplaciji Boga, u ljepoti prirode i u veličanstvenosti svemira, i vode nas do toga da otkrivamo kako sve govori o njemu i njegovoj ljubavi. Sve to budi u nama veliko divljenje i duboki osjećaj zahvalnosti! To je osjećaj koji nas prožme također kada se divimo nekom umjetničkom djelu ili bilo kojoj divoti koja je plod čovjekova uma i stvaralaštva: promatrajući sve to Duh nas potiče uzdići hvalu Gospodinu iz dubine našeg srca i prepoznati, u svemu što imamo i što jesmo, neprocjenjivi Božji dar i znak njegove beskonačne ljubavi prema nama.

2. U prvom poglavlju Postanka, upravo na početku čitave Biblije, ističe se da Bog uživa u svojem stvorenju, opetovano ponavljajući ljepotu i dobru svake stvari. Na kraju svakog dana napisano je: "I vidje Bog da je dobro" (1, 12.18.21.25). Ali ako Bog vidi da je sve stvoreno dobro i lijepo, i mi moramo zauzeti isti stav, vidjeti da je stvorenje dobro i lijepo. Eto dara znanja, te ljepote: veličajmo Boga, zahvaljймо Bogu, što nam je dao toliko ljepotu. A kada je Bog završio sa stvaranjem čovjeka, ne kaže: "vidje Bog da je dobro", već kaže da je to bilo "vrlo dobro". U Božjim očima mi smo najljepši, najveći, najbolji od svih stvorenja. "Ali, oče, a anđeli?". Ne, anđeli su ispod nas, mi smo više od anđela, kao što smo čuli u knjizi Psalama. Gospodin nas voli! Moramo mu zahvaljivati za to. Dar znanja nas stavlja u duboki sklad sa Stvoriteljem i mi postajemo dionici jasnoće njegova pogleda i njegova suda. U toj perspektivi uspjevamo dokučiti u muškarcu i ženi vrhunac stvaranja, kao ispunjenje njegova nauma ljubavi koji je utisnut u svakog od nas i koji nam daje uzajamno se prepoznavati braćom i sestrama.

3. Sve to ulijeva vedrinu i mir i čini od kršćanina radosnog Božjeg svjedoka, poput svetog

Franje Asiškog i tolikih svetaca koji su znali veličati i opjevati njegovu ljubav kontemplacijom stvorenog svijeta. Istodobno, međutim, dar znanja nam pomaže da ne padnemo u neke pretjerane ili pogrešne stavove. Prvi je od njih opasnost da se smatramo gospodarima stvorenog svijeta. Stvoreni svijet nije neka svojina, kojom možemo samovoljno gospodariti po vlastitoj želji; niti je, još manje, vlasništvo samo nekolicine: stvoreni svijet je dar, to je divni dar kojeg nam je Bog dao, zato da se za njega brinemo i koristimo na dobrobit sviju, uvijek s velikim poštivanjem i zahvalnošću. Drugi pogrešni stav predstavlja napast da se zaustavimo na stvorenjima, kao da ona mogu pružiti odgovor na sva naša očekivanja. Darom znanja, Duh Sveti nam pomaže da ne upadnemo u tu grešku. Ali želim se vratiti na prvi pogrešan put: samovoljno gospodariti stvorenim svijetom namjesto da ga čuvamo. Moramo čuvati stvoreni svijet jer je dar kojeg nam je Gospodin dao, to je Božji dar nama; mi smo čuvari stvorenja. Kada izrabljujemo stvoreni svijet, uništavamo znak Božje ljubavi. Uništavati stvorenje znači reći Bogu: "ne sviđa mi se". I to nije dobro: eto to je grijeh. Čuvanje stvorenja je upravo čuvanje Božjeg dara i to znači reći Bogu: "hvala, ja sam čuvar stvorenja ali zato da ga unaprijedim, a nikada zato da uništim tvoj dar". To mora biti naš stav prema stvorenju: čuvati ga jer ako uništimo stvorenje, stvorenje će uništiti nas! Ne zaboravite to. Jednom sam bio u polju i čuo izreku jedne jednostavne osobe, koja je jako voljela cvijeće i nje govala ga. Ta osoba mi je rekla: "Moramo čuvati te lijepe stvari koje nam je Bog dao; stvorenje je za nas zato da se dobro koristimo njime; ne zato da ga izrabljujemo, već da ga čuvamo, jer Bog oprašta uvijek, mi ljudi ponekad ali stvoreni svijet ne oprašta nikada i ako ga ne čuvaš on će te uništiti". To nas mora potaknuti na razmišljanje i da tražimo od Duha Svetoga dar mudrosti da shvatimo dobro da je stvorenje najljepši Božji dar. On je učinio mnoge dobre stvari za nešto najbolje od svega a to je čovjek.

Papini apeli

Ponovno sam u mislima sa stanovništvom Bosne i Hercegovine i Srbije, teškog pogođenog poplavama, s izgubljenim ljudskim životima, brojnim

izbjeglima i velikim štetama. Stanje se nažalost pogoršalo, zato vas pozivam da se pridružite mojoj molitvi za žrtve i za sve osobe kušane tom nepogodom. Neka ne izostane solidarnosti s tom našom braćom kao ni konkretne potpore međunarodne zajednice. Sve vas pozivam da se molite Gospi za stanovništvo Bosne i Hercegovine i Srbije. Dana 24. svibnja slavi se liturgijski spomen Blažene Djevice Marije Pomoćnice kršćana, koju se vrlo pobožno časti u svetištu Sheshan u Šangaju. Pozivam sve vjernike da mole da, pod zaštitom Marije Pomoćnice, katolici u Kini nastave

vjerovati, nadati se i ljubiti i da, u svakoj prigodi, budu kvasac skladnog suživota među svojim sugrađanima.

Istoga dana u Aversi će blaženima biti proglašeni Mario Vergara, svećenik PIME-a (Papinskog instituta za inozemne misije), i Izidor Ngei Ko Lat, vjernik laik i vjeroučitelj, koji su ubijeni 1950. u Burmi, iz mržnje prema kršćanskoj vjeri. Njihova herojska vjernost Kristu može biti ohrabrenje i poticaj te primjer misionarima i napose vjeroučiteljima koji u misijskim zemljama vrše dragocjen i nezamjenjiv apostolski rad, na čemu im je čitava Crkva zahvalna.

BETLEHEM, NEDJELJA 25. SVIBNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dok se pripremamo zaključiti ovo slavlje uputimo svoju misao Presvetoj Mariji, koja je upravo ovdje u Betlehemu donijela na svijet svoga Sina. Djevica je više od bilo koje druge osobe kontemplirala Boga u Isusovu ljudskom licu. Uz pomoć svetog Josipa, ona ga je povila u pelene i položila u jaslje.

Njoj povjeravamo ove krajeve i sve koji u njima žive, da mogu živjeti u pravdi, miru i bratstvu. Povjeravamo joj također hodočasnike koji ovdje dolaze da crpe s izvora kršćanske vjere – mnogi su od njih prisutni i na ovoj svetoj misi.

Marijo, bdij nad našim obiteljima, mladima i starijima. Bdij nad onima koji su izgubili vjeru i nadu. Tješi bolesne, zatvorenike i sve koji trpe.

Bdije nad crkvenim pastirima i nad čitavom vjerničkom zajednicom, da budu “sol i svjetlo” u ovoj blagoslovljenoj zemlji. Podupri odgojna djela, posebno Bethlehem University.

Promatrajući Svetu Obitelj ovdje u Betlehemu misao mi spontano leti prema Nazaretu, kojeg se nadam da ću moći također posjetiti ako Bog da, nekom drugom prigodom. S ovoga mjesta grlim od srca sve kršćanske vjernike koji žive u Galileji i izražavam svoju potporu realizaciji Međunarodnog centra za obitelj.

Svetoj Djevici povjerimo budućnost ljudske obitelji, da se u svijetu otvore novi i obećavajući obzori bratstva, solidarnosti i mira.

APOSTOLSKA DELEGACIJA - JERUZALEM 25. SVIBNJA 2014.

1. Kao što su se naši časni prethodnici, papa Pavao VI. i ekumenski patrijarh Atenagora, ovdje u Jeruzalemu susreli prije pedeset godina, tako smo se i mi, papa Franjo i ekumenski patrijarh Bartolomej, htjeli susresti u Svetoj zemlji, “gdje je naš zajednički Otkupitelj, Krist Gospodin, živio, naučavao, umro, uskrsnuo i uzašao na nebo, odakle je poslao Duha Svetoga na Crkvu koja se rađala” (Zajednička izjava pape Pavla VI. i patrijarha Atenagore, objavljena nakon susreta 6. siječnja 1964.). Ovaj naš susret, ponovni sastanak biskupa Crkve u Rimu i Crkve u Carigradu, koje su utemeljili braća, apostoli Petar i

Andrija, za nas je izvor snažne duhovne radosti, te nam pruža priliku da promišljamo o dubini i autentičnosti veza koje postoje među nama, a plod su hoda punog milosti kojim nas je Gospodin vodio, počevši od onoga blagoslovljenog dana prije pedeset godina.

2. Naš današnji bratski susret novi je i neophodan korak na putu prema jedinstvu prema kojem nas može voditi samo Duh Sveti: jedinstvu zajedništva u zakonitoj različitosti. Živom zahvalnošću spominjemo se koraka koje nam je Gospodin već dao da prijedemo. Zagrljaj što su ga razmijenili papa Pavao VI. i patrijarh Atenagora ovdje u Jeruzalemu,

nakon mnogih stoljeća šutnje, pripremio je put gesti izvanrednoga značaja, uklanjanju iz spomena i iz Crkve odluka o međusobnom izopćenju iz 1054. godine. Slijedila je razmjena posjeta u njihovim sjedištima u Rimu i Carigradu, česta dopisivanja, a potom i odluka pape Ivana Pavla II. i patrijarha Dimitrija, obojice časne uspomene, da započnu teološki dijalog o istini između katolika i pravoslavnih. Kroz ove godine Bog, izvor svakog mira i ljubavi, naučio nas je da jedni druge smatramo članovima iste kršćanske obitelji, pod jedinim Gospodinom i Spasiteljem, Kristom Isusom, te da jedni druge ljubimo, te možemo ispovijedati svoju vjeru u isto Kristovo evanđelje kako su ga primili apostoli i kako je izraženo i nama preneseno po ekumenskim saborima i crkvenim ocima. Potpuno svjesni da nismo postigli cilj punoga zajedništva, danas potvrđujemo svoju zauzetost da nastavimo zajedno hoditi prema jedinstvu za koje je Krist Gospodin molio Oca, “da svi budu jedno” (Iv 17,21).

3. Svjesni da se to jedinstvo pokazuje u ljubavi prema Bogu i u ljubavi prema bližnjemu, čeznemo za danom u kojem ćemo konačno zajedno sudjelovati na euharistijskoj gozbi. Kao kršćani imamo zadatak da se pripravimo za primanje toga dara euharistijskoga zajedništva, prema nauku svetog Ireneja Lionskoga, ispovijedanjem iste vjere, trajnom molitvom, nutarnjim obraćenjem, obnovom života i bratskim razgovorom (Adversus haereses, IV,18,5; PG 7, 1028). Stižući prema tome cilju prema kojem usmjeravamo svoje nade, pred svijetom pokazujemo Božju ljubav, te ćemo u tome svijetu biti prepoznati kao istinski učenici Isusa Krista (usp. Iv 13,35).

4. S tim ciljem, temeljni doprinos potrazi za punim zajedništvom između katolika i pravoslavnih pružio je teološki dijalog Mješovite međunarodne komisije. U vrijeme papa Ivana Pavla II. te patrijarha Dimitrija, napredak koji su postigli naši teološki susreti bio je od bitne važnosti. Danas želimo izreći koliko duboko cijenimo postignute rezultate, kao i napore koji se sada poduzimaju. Nije riječ o tek teorijskom djelovanju, nego o djelovanju u istini i ljubavi, koje zahtjeva još dublje poznavanje tradicije jednih i drugih, kako bismo ih razumjeli i od njih učili. Stoga ponovno ističemo da teološki dijalog ne traži najmanji zajednički nazivnik na kojem će se moći postići kompromis, nego se temelji na proučavanju cjelovite istine koju je Krist darovao svojoj Crkvi i koju, pokrenuti Duhom Svetim, ne prestajemo sve bolje razumijevati. Zato zajedno naglašavamo da naša vjernost Gospodinu zahtjeva bratski susret i istinski

dijalog. Ova zajednička potraga ne udaljava nas od istine. Naprotiv, po razmjeni darova, vodit će nas, pod vodstvom Duha, svoj istini (usp. Iv 16,13).

5. Premda smo još na putu prema punom zajedništvu, odsada imamo obvezu pružiti zajedničko svjedočanstvo Božje ljubavi prema svima, surađujući u služenju ljudskom rodu, osobito s obzirom na obranu dostojanstva ljudske osobe u svakom stadiju života, kao i na obranu svetosti obitelji utemeljene na braku, na promicanje mira i općeg dobra, na odgovor na bijedu koja nastavlja pogađati naš svijet. Prepoznamo da se neprestano trebamo suočavati s glađu, neimaštinom, nepismenošću, nejednakom raspodjelom dobara. Naša je obveza da učinimo napor te zajedno izgradimo pravedno i humano društvo u kojem se nitko neće osjetiti isključenim ili zanemarenim.

6. Duboko smo uvjereni da budućnost obitelji čovječanstva ovisi i o tome kako ćemo znati čuvati, mudro i s ljubavlju, s pravednošću i jednakošću, dar stvaranja što nam ga je Bog povjerio. Stoga s pokajanjem prepoznamo nepravedno iskorištavanje našeg planeta, što predstavlja grijeh u Božjim očima. Naglašavamo svoju odgovornost i obvezu da gajimo osjećaj poniznosti i umjerenosti kako bi svi osjetili potrebu da poštuju stvorenje te ga brižno čuvaju. Usto, potvrđujemo i svoju zauzetost u buđenju savjesti s obzirom na očuvanje stvorenoga. Pozivamo sve muškarce i žene dobre volje da traže načine kako će živjeti uz manje rastrošnosti a s većom trezvenošću, pokazujući manje pohlepe a više velikodušnosti za očuvanje Božjega svijeta i za dobro njegova naroda.

7. Postoji i žurna potreba učinkovite i zauzete suradnje među kršćanima s ciljem očuvanja posvuda prava na javno priznavanje svoje vjere te da se prema nama odnosi s pravednošću kad nastojimo promicati doprinos koji kršćanstvo i dalje daje suvremenom društvu i kulturi. U tom smislu, potičemo sve kršćane da promiču istinski dijalog sa židovstvom, s islamom i s drugim religijskim tradicijama. Nezainteresiranost i međusobno nepoznavanje mogu samo voditi nepovjerenju, a nažalost i sukobu.

8. Iz ovoga Svetoga grada Jeruzalema, želimo izreći svoju zajedničku duboku zabrinutost za položaj kršćana na Bliskom istoku i za njihovo pravo da ostanu građani svojih domovina u punom smislu. S pouzdanjem upravljamo svoju molitvu svemogućem i milosrdnom Bogu za mir u Svetoj zemlji i na cijelom Bliskom istoku. Molimo osobito za Crkve u Egiptu, u Siriji i u Iraku, koje su mnogo trpjele zbog nedavnih

događaja. Ohrabrujemo sve strane, bez obzira na njihova religijska uvjerenja, da nastave raditi na pomirenju i na pravednom priznavanju prava naroda. Duboko smo uvjereni da su jedino moguće sredstvo postizanja mira, ne oružje, nego dijalog, praštanje i pomirenje.

9. U povijesnom okruženju obilježenom nasiljem, nezainteresiranošću i egoizmom, toliki muškarci i žene danas se osjećaju izgubljenima. Upravo zajedničkim svjedočenjem radosne vijesti evanđelja, moći ćemo pomoći čovjeku našega vremena da ponovno nađe put koji ga vodi do istine, do pravde i do mira. Jedinštveni u nakani i spominjući se primjera koji su prije pedeset godina ovdje u Jeruzalemu dali papa Pavao VI. i patrijarh Atenagora, pozivamo kršćane, vjernike svih vjerskih tradicija i sve ljude

dobre volje, da prepoznaju hitnost sadašnjega trenutka koji nas poziva da tražimo pomirenje i jedinstvo obitelji čovječanstva u punom poštovanju zakonitih različitosti, za dobro cijelog ljudskog roda i budućih naraštaja.

8. Dok proživljavamo ovo zajedničko hodočašće na mjesto gdje je naš jedini i isti Gospodin Isus Krist bio raspet, gdje je bio pokopan i gdje je uskrsnuo, ponizno povjeravamo zagovoru Presvete Marije i vazda Djevice buduće korake našega puta prema punom jedinstvu, te čitavu obitelj čovječanstva preporučujemo beskonačnoj ljubavi Božjoj.

“Neka te Gospodin licem svojim obasja, milostiv ti bude! Neka pogled svoj Gospodin svrati na te i mir ti donese!” (Br 6,25-26).

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 28. SVIBNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Proteklih sam dana, kao što znate, boravio na hodočašću u Svetoj zemlji. Bio je to veliki dar za Crkvu i zahvaljujem Bogu za nj. On me vodio u toj blagoslovljenoj zemlji, u kojoj se Isus uprisutnio u povijesti i gdje su se dogodili temeljni događaji za židovstvo, kršćanstvo i islam. Želim ponovo uputiti izraze svoje iskrene zahvalnosti Njegovu Blaženstvu patrijarhu Fouadu Twalu, biskupima različitih obredâ, svećenicima, franjevcima iz Kustodije Svete zemlje. Sjajni su ti franjevci! Prelijepo je ono što rade, ono što čine! Zahvaljujem također jordanskim, izraelskim i palestinskim vlastima koji su me primili s tolikom ljubaznošću, rekao bih čak s prijateljstvom, kao i svima onima koji su surađivali na ostvarivanju toga pohoda.

1. Glavna svrha toga hodočašća bilo je obilježavanje sjećanja na 50. obljetnicu povijesnog susreta između pape Pavla VI. i patrijarha Atenagore. Bilo je to prvi put da je jedan Petrov nasljednik posjetio Svetu zemlju: Pavao VI. je tako, tijekom Drugog vatikanskog koncila, inaugurirao putovanja papâ izvan Italije u današnjem dobu. Ta proročka gesta rimskog biskupa i carigradskog patrijarha predstavljala je prekretnicu na bolnom ali obećavajućem putu jedinstva svih kršćana, na kojem su od tada učinjeni važni koraci. Zato je moj susret s Njegovom

Svetošću Bartolomejem, ljubljenim bratom u Kristu, predstavljao vrhunac toga pohoda. Zajedno smo molili kod Isusova groba a s nama su bili i grko-pravoslavni jeruzalemski patrijarh Theophilos III. i armenski apostolski patrijarh Nourhan, kao i nadbiskupi i biskupi nekoliko Crkava i zajednica, predstavnici građanskih vlasti i mnogi vjernici. Na tome mjestu gdje je odjeknuo uskrsni navještaj osjetili smo svu gorčinu i bol podjela koje još uvijek postoje među Kristovim učenicima. I to doista zadaje veliku bol, bol srcu. Još uvijek smo podijeljeni; na tome mjestu gdje je odjeknuo sâm navještaj uskrsnuća, gdje nam Isus daje život, mi smo još uvijek podijeljeni. Ali prije svega, u tome slavlju u snažnom znaku uzajamnog bratstva, poštivanja i ljubavi, snažno smo osjetili glas Dobroga Pastira Uskrsloga koji želi od svih svojih ovaca načiniti jedno stado; osjetili smo želju da ozdravimo rane koje su još uvijek otvorene i ustrajno nastavimo kročiti putem prema punom jedinstvu. Još jednom, kao što su učinili prijašnje pape, molim oprostjenje za ono što je učinjeno s naše strane na jačanju te podjele, i molim Duha Svetoga da nam pomogne ponovno ozdraviti rane koje smo nanijeli drugoj braći. Svi smo braća u Kristu i s patrijarhom Bartolomejem smo prijatelji, braća, i pokazali zajedničku volju da kročimo zajedno, da činimo ono što danas možemo učiniti: moliti zajedno, raditi zajedno za Božje stado,

tražiti mir, čuvati stvoreni svijet, toliko toga što nam je zajedničko. I kao braća moramo ići naprijed.

2. Drugi je cilj ovoga putovanja bilo ohrabriti ljude tih krajeva da krenu putom mira, koji je istodobno Božji dar i čovjekova zadaća. Učinio sam to i u Jordanu i u Palestini i u Izraelu. I to sam uvijek činio kao hodočasnik, u ime Boga i u ime čovjeka, noseći u srcu veliku ljubav prema sinovima te zemlje koji već predugo žive u suživotu s ratom i imaju pravo konačno upoznati dane mira!

Zbog toga sam pozvao kršćanske vjernike da se otvorena i poučljiva srca dopuste “pomazati” Duhom Svetim, kako bi bili sve sposobniji za geste poniznosti, bratstva i pomirenja. Duh Sveti omogućuje zauzeti te stavove u svakodnevnom životu, s ljudima različitih kultura i religija, i tako postati “zanatlije” mira. Mir se gradi vješto i znalčki. Ne postoje industrije mira, ne. Mir se gradi svakoga dana, znalčki i srca otvorena da dođe dar Duha Svetoga. Zbog toga sam pozvao vjernike da se dopuste “pomazati”.

U Jordanu sam zahvalio vlastima i narodu za njihovo zauzimanje u prihvaćanju brojnih izbjeglica iz ratnih područja, humanitarni je to rad koji zaslužuje i traži stalnu potporu međunarodne zajednice. Bio sam pogođen velikodušnošću jordanskog naroda u primanju izbjeglica, mnogih kojih bježe od rata na tome području. Blagoslovio Gospodin taj gostoljubivi narod, neka ga blagoslovi veoma! A mi moramo moliti da Gospodin blagoslovi to gostoprinstvo i tražiti od svih međunarodnih institucija da pomogne tome narodu u tome radu na prihvaćanju kojeg čini. Tijekom hodočašća i u drugim sam mjestima potaknuo tamošnje vlasti da nastave ulagati napore kako bi se ublažile napetosti na području Bliskog istoka, posebno u izmučenoj Siriji, te da nastave tražiti pravedno rješenje izraelsko-palestinskog sukoba. Zato sam

pozvao izraelskog i palestinskog predsjednika, ljude mira i mirotvorce, da dođu u Vatikan moliti zajedno sa mnom za mir. A od vas tražim da nas ne ostavite same: i vi molite, molite žarko da nam Gospodin dadne mir, da dadne mir u toj blagoslovljenoj zemlji! Računam na vaše molitve. Molite u međuvremenu, molite žarko da dođe mir.

3. Ovo hodočašće u Svetu zemlju bilo je također prilika da utvrdim u vjeri kršćanske zajednice koje silno pate, i izrazim zahvalnost čitave Crkve za prisutnost kršćana na tome području i na čitavom Bliskom istoku. Ta su naša braća hrabri svjedoci nade i ljubavi, “sol i svjetlo” u toj Zemlji. Svojim životom vjere i molitve te hvalevrijednim odgojnim i karitativnim djelovanjem oni rade u prilog pomirenju i opraštanju, pridonoseći općem dobru društva.

Ovim hodočašćem, koje je bilo prava Gospodinova milost, htio sam donijeti riječ nade, ali mi je ona i uzvrćena! Primio sam je od braće i sestara koji se nadaju “protiv svake nade” (Rim 4, 18), koji prolaze kroz mnoge patnje, poput onih koji je pretrpio onaj koji je zbog sukoba bio prisiljen pobjeći iz svoje zemlje; poput onih koje podnose oni koji su, u raznim krajevima svijeta, diskriminirani i prezreni zbog njihove vjere u Krista. Nastavimo im biti blizu! Molimo za njih i za mir u Svetoj zemlji i na čitavom Bliskom istoku. Neka molitva čitave Crkve podupre također hod prema punom jedinstvu među kršćanima, da svijet uzvjeruje u Božju ljubav koja je u Isusu Kristu došla prebivati među nama.

I pozivam vas sada da molimo zajedno, da se zajedno pomolimo Gospi, Kraljici mira, Kraljici jedinstva među kršćanima, Mami svih kršćana: neka nam ona dadne mir, čitavom svijetu, i neka nas ona prati na tome putu jedinstva.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU KRALJICE NEBA U NEDJELJU 1. LIPNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas se, u Italiji i nekim drugim zemljama, slavi Isusovo uzašašće na nebo, koje se zbilo četrdeset dana nakon uskrsnuća. Djela apostolska prenose tu epizodu, konačni oproštaj Gospodina Isusa od njegovih učenika i ovoga svijeta (usp. Dj 1, 2.9). Matejevo Evanđelje, pak, donosi Isusov nalog

učenicima: poziv da idu, da pođu naviještati njegovu poruku spasenja svim narodima (usp. Mt 28, 16-20). “Ići”, ili bolje “krenuti” postaje ključna riječ današnje svetkovine: Isus odlazi Ocu i zapovijeda učenicima da pođu prema svijetu.

Isus odlazi, uzlazi na nebo, to jest vraća se Ocu koji ga je poslao u svijet. Izvršio što mu je bilo činiti i

sada se vraća Ocu. Ali se ne radi o jednom odvajanju, jer on ostaje zauvijek s nama, u jednom novom obliku. Svojim uzlaskom, uskrslu Gospodin privlači pogled apostolâ – i naš pogled – prema nebeskim visinama da nam pokaže da je cilj našega puta Otac. Sâm on je rekao da će otići pripremiti nam mjesto u Nebu. No, Isus ostaje prisutan i djelatan u događajima ljudske povijesti svojom moći i darovima, svojim Duhom; on je uz svakog od nas: i ako ga ne vidimo očima, on je tu! Prati nas, vodi, uzima nas za ruku i ponovno nas diže kada padnemo. Uskrslu Isus je blizu kršćanima koji su progonjeni i diskriminirani; blizu je svakom muškarcu i ženi koji pate. Blizu je svima nama, i danas je ovdje s nama na trgu; Gospodin je s nama! Vjerujete li to? Recimo dakle zajedno: Gospodin je s nama!

Kada se vraća u nebo Isus nosi Ocu jedan dar. Koji je to dar? Njegove rane. Njegovo je tijelo prelijepo, bez modrica, bez rana od bičevanja, ali on i dalje na svom tijelu nosi rane. Kada se vraća Ocu pokazuje mu rane i kaže: “Gledaj Oče, to je cijena oprostjenja kojeg ti daješ”. Kada Otac gleda Isusove rane oprašta nam uvijek, ne zato što smo mi dobri, već zato što je Isus platio za nas. Gledajući Isusove rane, Otac postaje milosrdniji. To je veliko Isusovo djelo danas u Nebu: pokazuje Ocu cijenu oprostjenja – svoje rane. Lijepa je ta gesta koja nas potiče ne plašiti se tražiti oprostjenje; Otac uvijek oprašta, jer gleda Isusove rane, gleda naš grijeh i oprašta ga.

Ali Isus je prisutan također po Crkvi, koju je on poslao produžiti njegovo poslanje. Posljednja Isusova riječ učenicima je zapovijed “pođite”: “Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode” (Mt 28,19). To je precizna zadaća! Kršćanska zajednica je zajednica “koja izlazi”, “koja polazi”. I više od toga: Crkva je rođena “u izlaženju”. A vi ćete mi reći: a klauzurne zajednice? Da, i one, jer trajno “izlaze” molitvom, srca otvorena svijetu, Božjim obzorima. A starije osobe, bolesni? To vrijedi i za njih, oni to čine molitvom i sjedinjavanjem s Isusovim ranama.

Svojim učenicima Isus kaže: “ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta” (r. 20). Sami, bez Isusa, ne možemo učiniti ništa! U apostolskom radu nisu dovoljne naše snage, naši resursi, naše strukture, premda su i one nužne. Bez Gospodinove prisutnosti i snage njegova Duha naš rad, ma koliko dobro organiziran, pokazuje se nedjelotvornim. I tako idemo govoriti ljudima o tome tko je Isus.

A zajedno s Isusom prati nas i Marija, naša Majka. Ona je već u Očevu domu, ona je Kraljica neba i tako je zazivamo u ovom vremenu; ali kako je Isus s nama, hodi s nama, ona je Majka naše nade.

Nakon molitve Kraljice neba

S tugom u srcu molim za žrtve napetosti koje i dalje traju u nekim krajevima Ukrajine, kao i u Srednjoafričkoj Republici. Ponavljam svoj ožalošćeni apel svim sukobljenim stranama, da se nadiđu nerazumijevanja i strpljivo traži dijalog i pomirenje. Neka nam Marija, Kraljica mira, svima pomogne svojim majčinskim zagovorom.

Danas se slavi Svjetski dan sredstava društvene komunikacije, koja ima za temu komunikaciju u službi kulture susreta. Sredstva društvene komunikacije mogu osnažiti osjećaj jedinstva ljudske obitelji, solidarnost i zalaganje za dostojniji život za sve. Molimo da komunikacija, u svim svojim oblicima, bude doista u službi susreta među ljudima, zajednicama, narodima; susret utemeljen na poštivanju i uzajamnom slušanju.

Jučer je u Collevalenzi blaženom proglašena Maria Esperanza de Jesús, rođena u Španjolskoj kao María Josefa Alhama Valera, koja je u Italiji utemeljila družbu služavki i sinova milosrdne ljubavi. Neka njezino svjedočanstvo pomogne Crkvi naviještati posvuda, konkretnim i svakodnevnim djelima, beskrajno milosrđe nebeskog Oca prema svakoj osobi.

Pozdravljam sve vas, vjernike grada Rima i hodočasnike: obitelji, župne skupine, udruge, škole. Posebno pozdravljam vjernike iz Lyona i Pariza, kao i one iz Teksasa i Aulendorfa u Njemačkoj, te skupinu Talijana koji žive u Ulmu i Neu-Ulmu. Pozdravljam mlade i djecu koji su primili ili se pripremaju za primanje sakramenta potvrde te ih potičem da budu radosni Isusovi svjedoci. Pozdravljam članove zborova iz Palazzolo sull’Oglia i Longija. Poseban pozdrav brojnim talijanskim kampistima, koji su vrlo aktivni u solidarnosti, te biciklistima koji pokreću inicijativu „Jedan kilometar za Siriju”.

Svima želim ugodnu nedjelju. Dobar tek i doviđenja, i molite za mene!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 4. LIPNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas ću govoriti o daru Duha Svetoga kojeg se mnogo puta pogrešno shvaća ili promatra na površan način, a zapravo dotiče samu srž našeg identiteta i naše kršćanskog života: riječ je o daru pobožnosti. Treba odmah pojasniti da se taj dar nikako ne smije poistovjećivati sa samilošću prema nekome, sa sažalijevanjem svog bližnjega, već označava našu pripadnost Bogu i našu duboku povezanost s njim, povezanost koja daje smisao čitavom našem životu i koja nas čuva u čvrstom zajedništvu s njim, pa i u najtežim i najmučnijim trenucima.

1. Tu povezanost s Gospodinom se ne smije shvaćati kao dužnost ili nešto što nam je nametnuto. Ta povezanost naprotiv dolazi iznutra. Riječ je o prisnom odnosu, o našem prijateljstvu s Bogom, koje nam je darovao Isus, a koje mijenja naš život i ispunja nas zanosom i radošću. Zbog toga dar pobožnosti budi u nama nadasve zahvaljivanje i hvalu. To je razlog i najautentičniji smisao našeg bogoštovlja i našeg klanjanja. Kada nam Duh Sveti daje osjetiti Gospodinovu prisutnost i svu njegovu ljubav prema nama, tada nam srce ispunjava toplinom i nekako nas malne spontano potiče na molitvu i slavljenje. Pobožnost je dakle istoznačnica za istinski duh vjere, sinovsko pouzdanje u Boga, onu sposobnost da mu se molimo s ljubavlju i jednostavnošću koja je svojstvena osobama ponizna srca.

2. Ako nam pobožnost pomaže rasti u povezanosti i zajedništvu s Bogom i navodi nas da živimo kao njegova djeca, istodobno nam pomaže

izlijevati na autentičan način tu ljubav također na druge i priznavati ih braćom. Tada ćemo biti nošeni osjećajima pobožnosti – a ne pijetizma! (u smislu lažne samilosti i prijetvorne i razmetljive pobožnosti, op. pr.) – prema onima koji su oko nas i onima koje svakodnevno susrećemo. Zašto kažem „ne” pijetizmu? Zato jer neki misle da biti pobožan znači zaklapati oči, praviti izraze na licu po uzoru na one koje gledamo na svetim sličicama, glumiti svece. Kod nas se u Pijemontu kaže: praviti „mugna quacia”. To nije dar pobožnosti. Dar pobožnosti znači biti stvarno sposobni radovati se s onima koji se raduju, plakati sa zaplakanima, biti blizu onima koji su u tjeskobi, ispravljati one koji su u zabludi, tješiti ožalošćene, prihvaćati i pomagati onima koji su u potrebi. Postoji vrlo tijesna povezanost između pobožnosti i krotkosti. Dar pobožnosti što nam ga daje Duh Sveti čini nas krotkima, spokojnima, strpljivima, u miru s Bogom, daje nam da drugima služimo s krotkošću.

Dragi prijatelji, u Poslanici Rimljanima apostol Pavao kaže: „Svi koje vodi Duh Božji sinovi su Božji. Ta ne primiste duh robovanja da se opet bojite, nego primiste Duha posinstva u kojem kličemo: ‘Abba! Oče!’” (Rim 8, 14-15). Molimo Gospodina da dar njegova Duha pobijedi naše strahove, naše nesigurnosti, pa i naš nemirni, nestrpljivi duh i da nas učini radosnim svjedocima Boga i njegove ljubavi, klanjajući se Gospodinu u istini kao i u služenju bližnjemu s krotkošću i osmijehom kojeg nam Duh Sveti uvijek daje u radosti. Neka nam Duh Sveti svima udijeli taj dar pobožnosti.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU KRALJICE NEBA, SVETKOVINA DUHOVA, 8. LIPNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Na svetkovinu Duhova se spominjemo izlivanje Duha Svetoga na apostole okupljene u dvorani Posljednje večere. Kao i Uskrs, to je događaj koji se zbija na židovski blagdan koji je već prije toga postojao, a koji donosi iznenađujuće ispunjenje. U Djelima apostolskim opisani su znakovi i plodovi

toga čudesnog izlivanja: snažni vjetar i ognjeni jezici; straha nestaje i ustupa mjesto hrabrosti; jezici se odrješuju i svi razumiju navještaj. Tamo gdje Duh Božji dođe sve se rađa na novi život i preobražava. Događaj Pedesetnice označava rađanje Crkve i njezino javno očitovanje. Ovdje nas pogađaju dvije stvari: to je Crkva koja iznenađuje i zbunjuje.

Temeljni sastavni dio Pedesetnice je iznenađenje. Kao što nam je poznato naš Bog je Bog iznenađenja. Nitko nije ništa više očekivao od učenikâ: nakon Isusove smrti bili su beznačajna grupica, poražena siročad svoga Učitelja. Međutim dogodilo ne nešto zapanjujuće: ljudi su ostali u čudu jer je svatko čuo učenike govoriti vlastitim jezikom, pripovijedajući velika Božja djela (usp. Dj 2, 6-7.11). Crkva koja se rađa na Pedeseticu je zajednica koja pobuđuje čuđenje jer, snagom koja dolazi od Boga, naviješta novu poruku – Kristovo uskrsnuće – novim jezikom a to je jezik univerzalne ljubavi. To je novi navještaj: Krist je živ, uskrsnuo je; novi jezik; jezik ljubavi. Učenici su zaogrnuti snagom odozgo i govore hrabro i otvoreno, slobodom Duha Svetoga.

Crkva je pozvana uvijek biti takva: kadra iznenaditi naviještajući svima da je Isus Krist pobijedio smrt, da su Božje ruke uvijek raširene, da nas on uvijek strpljivo čeka, da nas ozdravi i da nam oprost. Upravo zbog toga je poslanja uskrsli Isus Crkvi darovao svoga Duha.

Ako je Crkva živa, uvijek mora iznenađivati. Upravo je živom Crkvi svojstveno iznenađivati. Crkva koja ne zna iznenaditi je slaba, bolesna, umiruća Crkva i mora je se što prije smjestiti na odjel za reanimaciju!

Neki su u Jeruzalemu radije htjeli da Isusovi učenici, blokirani strahom, ostanu zatvoreni u kuću i ne stvaraju metež i pomutnju. Mnogi i danas to žele od kršćana. Međutim uskrsli Gospodin ih tjera u svijet: “Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas” (Iv 20,

21). Crkva Pedesetnice je Crkva koja se ne miri s time da bude pasivna, da bude ukrasni predmet. To je Crkva koja ne oklijeva izaći van, ususret ljudima, naviještati poruku koja joj je povjerena, premda ta poruka uznemiruje i potresa savjesti, premda taj poruka, možda, donosi probleme i, ponekad, vodi do mučeništva. Ona se rađa kao jedna i sveopća, s točno određenim identitetom, ali otvorena, Crkva koja grli svijet ali ga ne guši, baš poput kolonada na ovome Trgu: dvije su to raširene ruke koje žele primiti sve ali se ne stežu da zadrže. Mi kršćani smo slobodni, i Crkva nas želi slobodne!

Obratimo se Djevici Marija, koja je na to jutro Pedesetnice zajedno s učenicima bila u dvorani Posljednje večere. U njoj je snaga Duha Svetoga doista učinila “velike stvari” (Lk 1, 49). Ona sama je to rekla. Neka ona, Otkupiteljica Majka i Majka Crkve, svojim zagovorom izmoli novo izlivanje Duha Božjega na Crkvu i na svijet.

Nakon molitve Kraljice neba

Kao što znate večeras će se u Vatikanu predsjednici Izraela i Palestine pridružiti meni i carigradskom ekumenskom patrijarhu u molitvi za dar mira u Svetoj zemlji, na Bliskom istoku i u čitavom svijetu. Želim zahvaliti svima koji su se, osobno i zajedno s drugima, molili i mole za taj susret i koji će se u duhu pridružiti našoj molitvi. Hvala!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 11. LIPNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Dar straha Božjeg o kojem ćemo danas govoriti zaključuje niz od sedam darova Duha Svetoga. Što znači imati strah pred Bogom? Znamo dobro da je Bog otac i da nas ljubi i želi naše spasenje, i uvijek oprašta, uvijek! Zato nema razloga da ga se bojimo! Strah Božji je, naprotiv, dar Duha Svetoga koji nas podsjeća koliko smo mali pred Bogom i njegovom ljubavlju i da je za naše dobro prepustiti mu se s poniznošću, poštovanjem i pouzdanjem u njegove ruke. To je strah Božji: to prepuštanje dobroti našeg Oca koji nas toliko voli!

Duh Sveti daje da se osjećamo takvima kakvi zapravo jesmo, to jest malenima, da zauzmemo stav

– kojeg Isus toliko preporučuje u evanđelju – onoga koji sve svoje brige i očekivanja stavlja u Boga i osjeća se obavijenim i poduprtim njegovom toplinom i njegovom zaštitom, upravo poput djeteta sa svojim ocem. To nam pomaže dobro shvatiti kako strah Božji u nama poprima oblik poučljivosti, zahvalnosti i hvale, ispunjavajući naše srce nadom. Mnogo puta, naime, ne uspijevamo dokučiti Božji naum i opažamo da mi sami nismo kadri zajamčiti sebi sreću i vječni život. I upravo u iskustvu naših ograničenosti i našega siromaštva Duh nas tješi i pomaže nam osjetiti kako je najvažnije pustiti Isusu da nas povede u zagrljaj njegova Oca.

Strah Božji otvara srca, zahvaljujući njemu postajemo svjesni da je sve dar milosti i da je naša prava snaga jedino u tome da slijedimo Gospodina Isusa i da pustimo Ocu da izlije na nas svoju dobrotu i milosrđe. Moramo otvoriti srce da Božja dobrota i milosrđe dođu u nas, da opraštanje, milosrđe, dobrota, milovanja Oca dođu u nas. Jer mi smo neizmjerljivo ljubljena djeca.

Slijediti Gospodina s poniznošću, poučljivošću i poslušnošću jer nas prožima strah Božji ne znači činiti bezvoljno i pasivno, pa čak i s tugom u srcu, već s divljenjem i radošću, radošću djeteta koji prepoznaje da mu Otac pomaže i da ga ljubi. Strah Božji, dakle, ne čini od nas bojažljive, pokorne kršćane, već rađa u nama hrabrost i snagu! To je dar kojim postajemo uvjereni, oduševljeni kršćani, koji se ne pokoravaju Gospodinu iz straha, već zato jer su ganuti i osvojeni njegovom ljubavlju. Dar straha Božje je također “alarm” koji upozorava na ustrajavanje u grijehu. Kada neka osoba živi u zlu, kada pogrđuje Boga, kada izrabljuje druge, kada okrutno postupa s drugima, kada živi samo za novac, za ispraznost ili moć ili oholost, tada nas sveti strah Božji upozorava: “Oprez, sa svom tom moći, sa svim tim novcem, sa svom tom ohološću, sa svom tom ispraznošću nećeš biti sretan”. Nitko ne može sa sobom ponijeti u onostranost ni novac ni moć ni ispraznost ni oholost: ništa! Možemo samo ponijeti ljubav koju nam Bog Otac daje, Božja milovanja koja prihvatimo i primimo s ljubavlju. I možemo tamo ponijeti ono što smo učinili za druge.

Tu mislim primjerice na osobe koje imaju odgovornosti nad drugima i predaju se korupciji: ali zar vi mislite da će korumpirana osoba biti sretna na drugom svijetu? Ne! Sav plod njezine korumpiranosti iskvario je njezino srce i teško njoj kada dođe pred Gospodina. Tu mislim na one koji žive od trgovine ljudima i ropskog rada: mislite li da ljudi koji trguje

ljudima, koji iskorištavaju ljude ropским radom imaju u srcu Božje ljubavi? Ne! Nemaju straha Božjega. I nisu sretni: to nikako.

Mislim na one koji proizvode oružja zato da raspiruju ratove... Ali zamislite, koja je to vrsta posla! Siguran sam da ako sada postavim pitanje: koliki su od vas trgovci oružjem? Nitko, nitko: jer oni ne dolaze čuti Božju riječ. Oni proizvode smrt, oni su trgovci smrću, oni prodaju smrt. Neka im strah Božji pomogne shvatiti da će jednom sve skončati i da će morati položiti račun Bogu.

Molimo od Gospodina milost da pridružimo svoj glas glasu siromašnih, kako bismo prihvatili dar straha Božjega i da možemo, zajedno s njima, prepoznati da smo obavijeni ljubavlju i milosrđem Boga, koji je naš Otac, naša tata.

Nakon kateheze

Sutra, 12. lipnja, se slavi Svjetski dan borbe protiv iskorištavanja dječjeg rada. Deseci milijuni djece – slušajte dobro: deseci milijuna djece! – prisiljeno je raditi u ponižavajućim uvjetima, izloženi oblicima ropstava i izrabljivanjima, kao i zloupotrebama, zlostavljanjima i diskriminacijama. Iskreno se nadam da će međunarodna zajednica proširiti socijalnu zaštitu maloljetnika kako bi se iskorišteno tu pošast. Obnovimo svi, a osobito obitelji, svoju predanost da se svakom dječaku i djevojčici zajamči očuvanje njihova dostojanstva i mogućnost zdravog rasta. Radosno djetinjstvo omogućuje djeci gledati s povjerenjem na život i budućnost. Pozivam vas sve da se pomolite Gospi, koja je u rukama držala Djetesce Isusa, pozivam vas da se molite Gospi za te dječake i te djevojčice koje se iskorištava radom kao i zloupotrebama.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNI U NEDJELJU 15. LIPNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas slavimo svetkovinu Presvetog Trojstva, u kojoj kontempliramo i klanjamo se božanskom životu Oca, Sina i Duha Svetoga: to je život dubokog zajedništva i savršene ljubavi, izvor i cilj svega stvorenog svijeta – Bog. U Trojstvu prepoznajemo također sliku Crkve u kojoj smo pozvani ljubiti se

kao što je Isus nas ljubio. Ljubav je konkretni znak koji pokazuje vjeru u Boga Oca, Sina i Duha Svetoga. Ljubav je prepoznatljivo obilježje kršćanina, kao što nam je Isus rekao: “Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge” (Iv 13,35). Kontradiktorno je da kršćani jedni druge mrze. To je proturječje! A to je ono što davao uvijek traži:

postići da jedni druge mrzimo, jer on uvijek sije kukolj mržnje; on ne pozna ljubav: ljubav je od Boga.

Svi smo pozvani svjedočiti i naviještati poruku da “Bog je ljubav”, da Bog nije dalek ili neosjetljiv na ono kroz što prolazimo u svom ljudskom životu. On je blizu, on je uvijek uz nas, kroči s nama da dijeli naše radosti i naše boli, naše nade i naše teškoće. Ljubi nas toliko da je postao čovjekom, došao je u svijet ne zato da ga osudi, već da se svijet spasi po Isusu (usp. Iv 3, 16-17). I to je Božja ljubav u Isusu, ta ljubav koju je vrlo teško shvatiti, ali koju osjećamo kada se približimo Isusu. A on nam oprašta uvijek, on nas uvijek čeka, on nas toliko ljubi! A Isusova ljubav koju mi osjećamo je Božja ljubav!

Duh Sveti, dar Isusa Krista, objavljuje nam božanski život i tako nam daje ući u dinamizam Trojstva, a to je dinamizam ljubavi, zajedništva, uzajamnog služenja, dijeljenja. Osoba koja ljubi druge zbog same radosti koju daje ljubav je odraz Trojstva. Obitelj u kojoj vlada međusobna ljubav i uzajamno pomaganje je odraz Trojstva. Župa u kojoj vlada ozračje ljubavi i u kojoj se dijele duhovna i materijalna dobra je odraz Trojstva.

Prava ljubav ne pozna granica, ali zna sebi postaviti granice da pođe ususret drugome, da poštuje slobodu drugoga. Svake nedjelje idemo na misu, slavimo zajedno euharistiju i euharistija je poput “gorućega grma” u kojem ponizno prebiva i objavljuje se Trojstvo: zbog toga je Crkva stavila blagdan Tijelova nakon svetkovine Presvetoga Trojstva. U iduću četvrtak, prema rimskoj tradiciji, slaviti ćemo misu u Svetom Ivanu Lateranskom a zatim će biti procesija s Presvetim Oltarskim Sakramentom.

Pozivam Rimljane i hodočasnike da sudjeluju kako bismo izrazili našu želju da budemo narod “sabrana u jedinstvu Oca i Sina i Duha Svetoga” (sveti Ciprijan). Sve vas očekujem idućeg četvrtka, u 19 sati, na misi i tijelovskoj procesiji.

Neka nam Djeвица Marija, savršeno stvorenje Trojstva, pomogne da o sveg svog života, u malim gestama i u najvažnijim odlukama, učinimo himan hvale Bogu Ljubavi.

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre, s iskrenom zabrinutošću pratim zbivanja posljednjih dana u Iraku. Pozivam sve vas da mi se pridružite u molitvi za dragi irački narod, osobito za žrtve i za one koji najviše trpe od posljedica porasta nasilja, osobito za mnoge osobe, među kojima je toliko kršćana, koji su morali napustiti vlastiti dom. Želim cijelom tom narodu sigurnost i mir te budućnost pomirenja i pravde gdje će svi Iranci, kojoj god da vjeri pripadali, moći zajedno graditi svoju domovinu i učiniti od nje model suživota. Pomolimo se svi zajedno Gospi za irački narod.

Zdravo Marijo...

Želim danas najaviti da, prihvaćajući poziv albanskih biskupâ i građanskih vlasti, planiram posjetiti Tiranu 21. rujna. Tim kratkim putovanjem želim učvrstiti u vjeri Crkvu u Albaniji i posvjedočiti svoje ohrabrenje zemlji koja je dugo trpjela posljedice ideologijâ iz prošlosti.

I svima želim ugodnu nedjelju i dobar tek. I ne zaboravite moliti za mene. Doviđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 18. LIPNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

I moje čestitke jer ste bili dobri i došli usprkos ovom vremenu, jer se ne zna hoće li biti kiše ili ne... Sjajni ste! Nadamo se da do kraja audijencije neće padati, neka nam se Gospodin smiluje!

Danas započinjemo ciklus kateheza o Crkvi. To je pomalo kao da dijete govori o svojoj majci, o svojoj obitelji. Govoriti o Crkvi znači govoriti o našoj majci, o našoj obitelji. Crkva nije neka institucija koja je samoj sebi svrha ili neko privatno udruženje, neka nevladina organizacija, niti je se smije svoditi na kler

ili Vatikan. “Crkva smatra...”. Ali Crkva to smo svi mi. “O kome ti to govoriš?” “Pa o svećenicima...”. A tako, ali svećenici su dio Crkve, ali Crkva to smo svi mi! Ne ograničavaj je na svećenike, biskupe, Vatikan... Oni su, istina, dio Crkve, ali Crkva smo svi mi, svi smo obitelj, svi pripadamo majci. A Crkva je mnogo šira stvarnost, koja je otvorena čitavom svijetu i koja ne nastaje u nekom laboratoriju – Crkva nije nastala u laboratoriju – nije nastala iznenada. Isus ju je osnovao ali je to narod koji ima iza sebe dugu povijest i njezini počeci sežu mnogo dalje od samog Krista.

1. Ta povijest, odnosno “prapovijest” Crkve nalazi se u Knjizi Postanka. Čuli smo u Knjizi Postanka da je Bog izabrao Abrahama, našeg oca u vjeri, i tražio od njega da napusti svoju domovinu i pođe u drugu zemlju koju mu je on pokazao (usp. Post 12, 1-9). Taj Božji poziv nije upućen samo Abrahamu kao pojedincu, već je u to od samog početka uključena njegova obitelj, njegova rodbina i svi oni koji su u službi njegova doma. Zatim, kada ovaj kreće na put – da, tako počinje put Crkve – Bog će proširiti još više obzore i ispuniti Abrahama svojim blagoslovom, obećavajući mu brojno potomstvo, koliko je zvijezda na nebu i pijeska na obali morskoj. Prva važna datost je upravo to: počevši od Abrahama Bog stvara jedan narod da nosi njegov blagoslov svim obiteljima na zemlji. I u tome narodu se rađa Isus. Bog je taj koji stvara taj narod, tu povijest, Crkvu na putu, i ondje se rađa Isus, u tome narodu.

2. Drugo: nije Abraham taj koji okuplja oko sebe jedan narod, već je Bog taj koji stvara narod. Bilo je uobičajeno da se čovjek obraća božanstvu, nastojeći premostiti udaljenost i zazivajući pomoć i zaštitu. Ljudi su se molili bogovima, božanstvima. U ovom slučaju, međutim, zbiva se nešto sasvim novo: sâm Bog preuzima inicijativu. Slušamo ovo: sâm Bog kuca Abrahamu na vrata i kaže mu: otiđi iz svoje zemlje, kreni na put i ja ću od tebe učiniti veliki narod. To je početak Crkve i u tome narodu se rađa Isus. Bog preuzima inicijativu i upućuje svoju riječ čovjeku, uspostavljajući novu vezu i odnos s njim. “Ali, oče, - reći će netko - kako to? Zar nam Bog govori?” “Da”. “A možemo li mi govoriti Bogu?” “Da!” “A možemo li mi zapodjenuti razgovor s Bogom?”. Odgovor je: “Da!” To se zove molitva, ali je Bog taj koji je to učinio od samog početka. Tako Bog oblikuje jedan narod sa svima onima koji slušaju njegovu riječ i koji kreću na put, uzdajući se u njega. To je jedini uvjet: uzdati se u Boga. Ako se uzdaš u Boga, slušaš ga i krećeš na put, ti time tvoriš Crkvu. Božja ljubav prethodi svemu. Bog je uvijek prvi, dolazi prije nas, ide ispred nas. Prorok Izaija, ili Jeremija, ne sjećam se dobro, rekao je da je Bog poput cvijeta badema, jer je to prvo stablo koje procvate u proljeće. Time se želi reći da Bog uvijek cvate prije nas. Kada mi stignemo on nas već čeka, on nas zove, on nam pomaže na našem putu. Uvijek je ispred nas. A to se zove ljubav, jer nas Bog uvijek čeka. “Ali, oče, ja ne vjerujem u to, jer kada bi on samo znao, oče, moj život koji je bio tako loš; kako mogu misliti da me Bog čeka?” “Bog te čeka. I ako si bio veliki grešnik on te čeka još i više i očekuje te s tolikom ljubavlju, jer je on prvi. To je

ljepota Crkve, koja nas vodi tome Bogu koji nas čeka”. On je prije Abrahama, on je prije i Adama.

3. Abraham i njegovi slušaju Božji poziv i kreću na put, premda ne znaju dobro tko je taj Bog i gdje ih želi voditi. To je točno, jer Abraham kreće na put uzdajući se u toga Bog koji mu je govorio, ali nije imao sa sobom knjigu iz teologije da proučava tko je taj Bog. On ima povjerenja, stavlja svoje pouzdanje u ljubav. Bog mu daje osjetiti ljubav i on ima povjerenja u Boga. To međutim ne znači da su ti ljudi bili uvijek uvjereni u to i vjerni. Štoviše, od samih početaka postoje otpori, okretanja sebi samima i vlastitim interesima i napasti da se cjenka s Bogom i stvari rješava na vlastiti način. To su izdaje i grijesi koji označavaju put naroda tijekom čitave povijesti spasenja, koja je povijest vjernosti Bogu i nevjernosti naroda. Ali Bog se ne umara, Bog ima strpljenja, ima mnogo strpljenja, i u povijesti nastavlja odgajati i oblikovati svoj narod, kao što otac čini sa svojim sinom. Bog kroči s nama. Prorok Hošea kaže: Ja sam kročio s tobom i učio te hodati kao što otac uči hodati dijete. Baš je lijepa ta slika Boga! Isto je i s nama: on nas uči hodati. On isto tako postupa sa Crkvom. I mi, naime, premda smo odlučili slijediti Gospodina Isusa, svakodnevno doživljavamo iskustvo sebičnosti i tvrdoće našega srca. Kada se međutim priznamo grešnicima, Bog nas ispunja svojim milosrđem i svojom ljubavlju. I oprašta nam, uvijek nam oprašta. I upravo nam to pomaže rasti kao Božji narod, kao Crkva: to nije plod naše umješnosti, to nisu naše zasluge – mi smo tako maleni – već je svakodnevno iskustvo koliko nas Gospodin ljubi i brine se za nas. To nam daje osjetiti da smo doista njegovi, da smo u njegovim rukama, i pomaže nam rasti u zajedništvu s njim i međusobno. Biti Crkva znači osjetiti da smo u Božjim rukama, da je on otac i da nas ljubi, miluje nas, čeka nas, daje nam osjetiti svoju nježnost. I to je jako lijepo!

Dragi prijatelji, to je Božji naum. Kada je pozvao Abrahama, Bog je kanio stvoriti narod blagoslovljen njegovom ljubavlju i narod koji nosi njegov blagoslov svim narodima na zemlji. Taj se naum ne mijenja, nego se neprestano ostvaruje. U Kristu je imao svoju puninu i Bog taj naum i danas nastavlja ostvarivati u Crkvi. Molimo dakle za milost da ostanemo vjerni u nasljedovanju Gospodina Isusa i u slušanju njegove riječi, spremni krenuti na put svakoga dana, poput Abrahama, prema Božjoj i čovjekovoj zemlji, prema našoj pravoj domovini i tako postati blagoslov, znak Božje ljubavi prema svoj njegovoj djeci. Volim misliti na to da mi kršćani

možemo imati jedan sinonim, drugo ime koje glasi ovako: to su muškarci i žene, ljudi koji blagoslivljaju. Kršćanin svojim životom mora uvijek blagoslivljati, blagoslivljati Boga i blagoslivljati sve. Mi kršćani smo ljudi koji blagoslivljaju, koji znaju blagoslivljati. Lijep je to poziv!

Papin apel

Preksutra, 20. lipnja, slavi se Svjetski dan izbjeglica, koji međunarodna zajednica posvećuje osobama koje su prisiljene napustiti svoju zemlju kako bi pobjegle od sukoba i progona. Broj te braće izbjeglica sve više raste i, ovih posljednjih dana, na tisuće je osoba prisiljeno napustiti svoje domove kako bi se spasili. Tisuće, milijuni obitelji, izbjegle

iz mnogobrojnih zemalja i najrazličitijih vjera, proživljavaju drame i rane koje će teško zacijeliti. Budimo im blizu, dijeleći njihove strahove i njihovu nesigurnost u budućnost i ublažavajući konkretno njihova trpljenja. Neka Gospodin pomaže osobe i institucije koje velikodušno rade kako bi izbjeglicama zajamčili gostoprimstvo i dostojanstvo i pružili im razloge nade. Sjetimo se Isusa koji je bio izbjeglica, koji je, zajedno sa svetim Josipom i Marijom, morao pobjeći da spasi život, koji je morao otići u Egipat. On je bio izbjeglica. Pomolimo se Blaženoj Djevici Mariji, koja poznaje patnje izbjeglica, da bude blizu toj našoj braći i sestrama. Pomolimo se zajedno Gospi za braću i sestre izbjeglice.

Zdravo Marijo... Marijo, majko izbjeglica, moli za nas!

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNJI U NEDJELJU 22. LIPNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U Italiji i mnogim drugim zemljama ove se nedjelje slavi svetkovina Tijela i Krvi Kristove – često se koristi latinski naziv: Corpus Domini ili Corpus Christi. Crkvena se zajednica okuplja oko euharistije kako bi se klanjala najdragocjenijem blagu koje je Isus ostavio.

U Ivanovu Evanđelju predstavljen je govor o “kruhu života”, kojeg je Isus održao u sinagogi u Kafarnaumu, u kojem kaže: “Ja sam kruh živi koji je s neba sišao. Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će uvijeke. Kruh koji ću ja dati tijelo je moje – za život svijeta” (Iv 6, 51). Isus ističe da nije došao na ovaj svijet kako bi dao nešto, već zato da dadne samoga sebe, svoj život, kao hranu za one koji vjeruju u njega. To naše zajedništvo s Gospodinom obvezuje nas, njegove učenike, da ga nasljeđujemo i od svog života, svojim stavovima, učinimo kruh koji se lomi za druge, kao što je Učitelj razlomio kruh koji je stvarno njegovo tijelo. Što se pak nas tiče, naši velikodušni stavovi prema bližnjemu pokazuju stav lomljenja života za druge.

Svaki put kada sudjelujemo na misi i hranimo se Kristovim tijelom, prisutnost Isusa i Duha Svetoga djeluje u nama, oblikuje naše srce, otkriva nam nutarnje stavove koji se pretaču u ponašanja prema evanđelju. A to su ponajprije poučljivost Božjoj riječi,

zatim naše uzajamno bratstvo, hrabrost kršćanskog svjedočenja, maštovitost ljubavi, sposobnost pružiti nadu obeshrabrenima, prihvatiti isključene. Na taj način po euharistiji sve više rastemo u suobličavanju svoga života Kristu. Kristova ljubav, prihvaćena otvorenim srcem, mijenja nas, preobražava, osposobljava nas ljubiti ne prema ljudskoj mjeri, koja je uvijek ograničena, već prema Božjoj mjeri. A koja je to Božja mjera? Bez mjere! Božja mjera je bez mjere. Sve! Sve! Sve! Ne može se izmjeriti Božju ljubav: ona je bez mjere. I tada postajemo sposobni ljubiti i one koji nas ne ljube: a to nije lako. Ljubiti onoga koji nas ne ljubi... To nije lako! Jer ako znamo da nas neka osoba ne voli, i mi sami smo skloni tome da ni mi ne volimo nju. No, tome ne smije biti tako! Moramo ljubiti i one koji nas ne ljube! Dobrom se opirati zlu, opraštati, dijeliti, prihvaćati. Zahvaljujući Isusu i njegovu Duhu, i naš život postaje “razlomljeni kruh” za našu braću. I živeći tako otkrivamo pravu radost! Radost postajanja darom, da uzvratimo na velikom daru što smo ga mi, bez vlastite zasluge, prvi primili. Lijepo je to: naš život postaje dar! To znači nasljedovati Isusa. Htio bih napomenuti ove dvije stvari. Prva: mjera Božje ljubavi je ljubiti neizmerno. Je li to jasno? I, drugo, naš život, s Isusovom ljubavlju, prima euharistiju, postaje dar. Upravo takav je bio Isusov život. Ne zaboravite to dvoje: mjera Božje

ljubavi je ljubiti neizmjereno. I nasljeđujući Isusa, mi, s euharistijom, činimo od svog života dar.

Isus, Kruh vječnoga života, sišao je s neba i utjelovio se zahvaljujući vjeri Presvete Djevice Marije. Nakon što ga je nosila u svom krilu s neizrecivom ljubavlju, ona ga je vjerno slijedila sve do križa i uskrsnuća. Molimo se Gospi da nam pomogne ponovno otkriti ljepotu euharistije i učiniti od nje središte svoga života, osobito na nedjeljnoj misi i u klanjanju.

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre,

26. lipnja obilježava se Međunarodni dan solidarnosti sa žrtvama mučenja kojeg su proglasili Ujedinjeni narodi. U ovoj prigodi ponavljam čvrstu osudu svakog oblika mučenja i pozivam kršćane da predanom suradnjom rade na njegovu iskorjenjivanju i pomažu žrtve i njihove obitelji. Mučiti ljude je smrtni grijeh! To je vrlo težak grijeh!

Svima želim ugodnu nedjelju i dobar tek. Molite za mene! Molite za mene i doviđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 25. LIPNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas se u dvorani Pavla VI. nalazi skupina hodočasnika koja je povezana s nama ovdje, to su bolesni hodočasnici. Zbog ovog vremena, između toplog i mogućnosti kiše, bilo je mudrije da ostanu tamo. Ali oni su povezani s nama velikim video zidom. I tako smo svi zajedno na ovoj audijenciji. I svi mi ćemo moliti posebno za njih, za njihove bolesti. Hvala!

U prvoj katehezi o Crkvi, održanoj prošle srijede, krenuli smo od inicijative Boga koji želi stvoriti jedan narod koji će nositi njegov blagoslov svim narodima na zemlji. Započinje s Abrahamom a zatim, s velikom strpljivošću – a Bog je ima, ima je mnogo –, priprema taj narod u Starome savezu sve te, u Isusu Kristu, od njega čini znak i sredstvo sjedinjenja ljudi s Bogom i ljudi međusobno (usp. Drugi vatikanski koncil, konst. *Lumen gentium*, 1). Danas ćemo govoriti o važnosti koju za kršćanina ima pripadnost tome narodu. Govorit ćemo o pripadnosti Crkvi.

1. Mi nismo izolirani i nismo kršćani na pojedinačnoj osnovi, svaki za sebe: naš je identitet pripadnost! Mi smo kršćani zato jer pripadamo Crkvi. To je kao neko prezime: ako je ime “ja sam kršćanin”, prezime je “pripadam Crkvi”. Veoma je lijepo primijetiti kako je ta pripadnost izražena također u imenu koje Bog pridaje samome sebi. Odgovarajući Mojsiju, u čudesnom događaju “gorućeg grma” (usp. Izl 3, 15), on sebe naziva Bogom otaca, Bogom Abrahamovim, Bogom Izakovim, Bogom Jakovljevim. Ne kaže: ja sam Svemoćni..., ne: Ja sam

Bog Abrahamov, Bog Izakov, Bog Jakovljev. Na taj se način on očituje kao Bog koji je sklopio savez s ocima i ostaje uvijek vjeran svome savezu i poziva nas da uđemo u taj savez koji je prije svih nas, koji je iz onoga vremena.

2. U tome smislu, sjećamo se sa zahvalnošću prije svega onih koji su nam prethodili i koji su nas primili u Crkvu. Nitko ne postaje kršćanin sam od sebe! Je li to jasno? Nitko ne postaje kršćanin sam od sebe. Kršćani ne nastaju u laboratoriju. Kršćanin je dio naroda koji postoji od davnine. Kršćanin pripada narodu koji se zove Crkva i ta Crkva ga čini kršćaninom, na dan krštenja, a zatim kroz katehezu i tako redom. Ali nitko, nitko, ne postaje kršćanin sam od sebe. Ako vjerujemo, ako znamo moliti, ako poznamo Gospodina i možemo prihvatiti njegovu riječ, ako ga osjećamo bliskim i prepoznamo ga u braći to je zato jer su drugi, prije nas, tu vjeru živjeli i zatim je prenijeli nama, njoj nas poučavali. Vjeru smo primili od naših otaca, od naših predaka, i oni su nas vjeri učili. Ako razmislimo dobro tko zna koliko dragih lica u ovome trenutku prolazi pred našim očima: to mogu biti lica naših roditelja koji su tražili krštenje za nas; lice naših djedova i baka ili nekog od rodbine tko nas je učio prekriziti se i moliti prve molitve. U živom mi je sjećanju ostalo lice jedne redovnice koja mi je predavala vjeronauk, uvijek je se sjetim – sigurno je u nebu, jer je sveta žena – ali ja je se uvijek sjetim i zahvaljujem Bogu za tu časnu sestru. Može to biti i lice župnika, nekog drugog svećenika, redovnice, vjeroučitelja, koji su nam prenosili sadržaj vjere i

pomagali nam rasti kao kršćani... Eto, to je Crkva: velika obitelj, u koju pojedinac biva primljen i uči živjeti kao vjernik i učenik Gospodina Isusa.

3. Taj hod u vjeri moguć je ne samo zahvaljujući drugim osobama, već zajedno s drugim osobama. U Crkvi ne postoji “učini sam”, ne postoje “slobodnjaci”. Koliko je samo puta papa Benedikt opisao Crkvu kao “mi” Crkva! Ponekad čujemo neke kako govore: “Ja vjerujem u Boga, vjerujem u Isusa, ali Crkva me ne zanima...”. Koliko smo samo to puta imali priliku čuti? Ali to ne ide. Ima onih koji smatraju da mogu imati osobni, izravni, neposredni odnos s Isusom Kristom izvan zajedništva i posredovanja Crkve. To su opasne i štetne napasti. To su, kao što je govorio veliki Pavao VI., apsurdne proturječnosti. Istina je da je kročiti zajedno s drugima zahtjevno, a koji put se može pokazati i napornim: može se

dogoditi da nam neki brat ili sestra prave probleme, ili nas sablažnjavaju... Ali Gospodin je povjerio svoju poruku spasenja ljudima, svima nama, svjedocima; on nam dolazi ususret i daje se prepoznati u našoj braći i našim sestrama, s njihovim darovima i njihovim ograničenostima. A to znači pripadati Crkvi. Ime je “kršćanin” a prezime “pripadnost Crkvi”.

Dragi prijatelji, molimo od Gospodina, po zagovoru Djevice Marije, Majke Crkve, milost da ne padnemo nikada u napast da mislimo da možemo bez drugih, da možemo bez Crkve, da se možemo sami spasiti, da smo kršćani iz laboratorija. Naprotiv, ne može se ljubiti Boga ako se ne ljubi braću; ne može se biti u zajedništvu s Bogom ako nismo u zajedništvu s Crkvom i ne možemo biti dobri kršćani drukčije nego zajedno s onima koji nastoje slijediti Gospodina Isusa, kao jedan narod, kao jedno tijelo, i to je Crkva. Hvala!

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNJI U NEDJELJU 29. LIPNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Od davnina, Crkva u Rimu slavi svetkovinu apostola Petra i Pavla na isti dan, 29. lipnja. Vjera u Isusa Krista učinila ih je braćom a mučeništvom su postali jedno. Sveti Petar i Pavao, toliko različiti jedan od drugog na ljudskom planu, osobno su bili izabrani od Gospodina Isusa i odgovorili su na poziv prinijevši čitav svoj život. Kod obojice Kristova milost je učinila velike stvari, preobrazila ih je. A kako ih je samo preobrazila! Šimun je zaniijekao Isusa u dramatičnom trenutku muke; Savao je teško progonio kršćane. No, obojica su prihvatili Božju ljubav i pustili da ih preobrazi njegova milost; tako su postali prijatelji i apostoli Kristovi. Zato oni i dalje govore Crkvi i danas nam pokazuju put spasenja. I nas, ako slučajno upadnemo u najteže grijehe i u najveću tamu, Bog je uvijek kadar preobraziti, kao što je preobrazio Petra i Pavla; može nam preobraziti srce i oprosti nam sve, preobražavajući tako našu tamu grijeha u zoru svjetla. Bog je takav: preobražava nas, uvijek nam oprašta, kao što je učinio s Petrom i kao što je učinio s Pavlom.

Djela apostolska pokazuju brojne crte njihova svjedočenja. Petar, primjerice, uči nas da gledamo siromašne očima vjere i dajemo im ono što nam je najdragocjenije: moć Isusova imena. To je činio s uzetim: dao mu sve što je imao, to jest Isusa (Dj 3, 4-6).

Kod Pavla, kao što se govori tri puta u epizodi poziva na putu za Damask, koja označava prekretnicu u njegovom životu, jasno se razgraničuje ono što je bilo prije i ono što je bilo poslije. Prije, Pavao je bio najljući neprijatelj Crkve. Poslije, stavio je cijeli svoj život u službu Evanđelja. I u našem slučaju susret s Kristovom riječi može u potpunosti promijeniti naše živote. Nije moguće čuti tu riječ i dalje ostati na svojem mjestu, ostati ukorijenjenima u svoje navike. Ona nas potiče prevladati sebičnost u našim srcima i slijediti odlučno Gospodina koji je dao svoj život za svoje prijatelje. No, on je onaj koji nas svojom riječju mijenja; on je onaj koji nas preobražava; on je taj koji nam sve oprašta, ako otvorimo svoja srca i tražimo oprost.

Draga braćo i sestre, ova svetkovina pobuđuje u nama veliku radost, jer nam stavlja pred oči djelovanje Božjeg milosrđa u srcima dvojice muškaraca. To je djelovanje Božjeg milosrđa u ta dva muškaraca, koji su bili veliki grešnici. Bog i nas želi ispuniti svojom milošću, kao što je učinio s Petrom i Pavlom. Neka nam Djevica Marija pomogne prihvatiti je poput njih otvorena srca, ne primiti je uzalud! I neka nas podrži u času kušnju, da bismo svjedočili Isusa Krista i njegovo evanđelje. Molimo to danas posebno za nadbiskupe metropolitane imenovane tijekom protekle godine, koji su jutros slavili euharistiju sa mnom u Svetom Petru. Sve ih pozdravimo s ljubavlju zajedno

s njihovim vjernicima i članovima obitelji, i molimo za njih!

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre,
vijesti koje dolaze iz Iraka su, nažalost, vrlo bolne. Pridružujem se biskupima te zemlje apelirajući

na vlasti da se kroz dijalog sačuva nacionalno jedinstvo i izbjegne rat. Izražavam blizinu tisućama obitelji, posebice kršćanskih, koje su morale napustiti svoje domove te su u smrtnoj opasnosti. Nasilje rađa nasilje; dijalog je jedini put do mira. Pomolimo se Djevici Mariji, da čuva Irak.

Zdravo Marijo...

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNJI U NEDJELJU 6. SRPNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U Evanđelju ove nedjelje nalazimo Isusov poziv koji glasi ovako: “Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti” (Mt 11, 28). Kada Isus to kaže on ima pred očima ljude koje susreće svakoga dana na putovima Galileje: tolike jednostavne osobe, siromašne, bolesne, grešnike i marginalizirane... Ti su ljudi uvijek hrlili za njim da slušaju njegovu riječ – riječ koja je davala nadu! Isusove riječi uvijek daju nadu! – te kako bi se dotaknuli bar skuta njegove haljine. Sâm Isus je tražio ta mnoštva, umorna i iscrpljena poput ovaca bez pastira (usp. Mt 9, 35-36) i tražio ih je zato da im navijesti Kraljevstvo Božje i liječi mnoge u tijelu i u duhu. Sada ih sve poziva sebi: “Dođite k meni”, i obećava im olakšanje i okrjepu.

Taj se Isusov poziv proteže sve do naših dana, da dopre do brojne naše braće i sestara, potlačenih neizvjesnim uvjetima života, teškim životnim prilikama, a katkada i bez čestitih uporišta. U najsiromašnijim zemljama, ali i na periferijama najbogatijih zemalja, mnogo je umornih i iscrpljenih osoba, pritisnutih nepodnošljivim teretom napuštenosti i ravnodušnosti. Ravnodušnost: koliko sam ljudska ravnodušnost boli one koji su u nevolji! A još je gora ravnodušnost kršćana! Na rubovima društva ima mnogo muškaraca i ženâ koje muči bijeda, ali i nezadovoljstvo životom i frustracija. Mnogi su prisiljeni iseliti se iz svoje domovine, izlažući opasnosti vlastiti život. Još je više onih koji svakodnevno nose teret gospodarskoga sustava koji izrabljuje čovjeka, nameće im nepodnošljivi “jaram”, kojeg malobrojni povlašteni ne želi nositi. Svakome od te djece Oca koji je na nebesima, Isus ponavlja: “Dođite k meni, svi vi”. Ali on to poručuje i onima koji posjeduju sve, ali im je srce prazno i u njemu

nema Boga. I njima Isus upućuje taj poziv: “Dođite k meni”. Isusov se poziv odnosi na sve ljude. Ali, na poseban način na one koji najviše pate.

Isus obećava dati okrjepu svima, ali nam također upućuje poziv koji je poput zapovijedi: “Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca” (Mt 11, 29). Gospodinov se “jaram” sastoji u tomu da se teret drugih ljudi bratskom ljubavlju preuzme na sebe. Nakon što primimo od Krista okrjepu i utjehu, i mi smo pozvani postati okrjepa i utjeha za braću, i to u blagom i poniznom ponašanju, po uzoru na Učitelja. Blagost i poniznost srca pomažu nam ne samo preuzeti teret drugih, nego također ne postati im breme svojim osobnim pogledima, sudovima, kritikama ili svojom ravnodušnošću.

Zazovimo Presvetu Mariju, koja prima pod svoj plašt sve umorne i iscrpljene, da bismo kroz prosvijetljenu vjeru, posvjedočenu u životu, mogli biti okrjepa za one koji trebaju pomoć, nježnost i nadu.

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre,

Želim na osobit način i od srca pozdraviti sve dobre ljude iz Molise, koji su me jučer primili u svojim krajevima i u svome srcu. Bilo je to toplo gostoprimstvo: neću ga nikada zaboraviti! Hvala od srca. Molim vas ne zaboravite moliti za mene: i ja ću moliti za vas.

Svima želim ugodnu nedjelju i dobar tek. Doviđenja!

PAPIN NAGOVORU UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNJI U NEDJELJU 13. SRPNJA 2014.

Draga braćo i sestre!

Evandjelje ove nedjelje (Mt 13, 1-23) pokazuje nam Isusa koji moli na obali Galilejskog jezera, a budući da je okružen velikim mnoštvom, penje se na lađu, otiskuje se njome nadomak obale i propovijeda. Kada govori narodu, Isus koristi mnogo prisposoba: to je jezik razumljiv svima, u kojem Isus koristi slike uzete iz prirode i situacija iz svakodnevnog života.

Prva od njih ujedno predstavlja uvod u sve ostale prisposobe: to je prisposoba o sijaču, koji neštedice baca sjeme na sve vrste tla. Pravi protagonist ove prisposobe je sjeme, koje daje više ili manje ploda, ovisno o tlu na koje je palo. Prva tri tla su neplodna: ono koje je palo uz put pojele su ptice; ono koje je palo na kameno tlo odmah se osušilo jer nema korijenja; ono među trnjem je ugušeno. Četvrto tlo je dobro tlo, i tek ondje sjeme pušta korijen i donosi plod.

U ovom slučaju, Isus se ne ograničava na to da ispriповjedi prisposobu, već ju je također objasnio svojim učenicima. Sjeme koje je palo na put predstavlja one koji slušaju navještaj Božjeg kraljevstva ali ga ne prihvaćaju; tako dolazi Zli i odnosi ga. Zli naime ne želi da sjeme evandjelja nikne u srcu ljudi. To je prva prisposoba. Druga je ona o sjemenu koje je palo na kameno tlo: ono predstavlja osobe koje slušaju Božju riječ i odmah je prihvaćaju, no tek površno, jer nemaju korijena i nestalni su; a kada nadodu teškoće i nevolje, te se osobe odmah pokolebaju. Treće je sjeme palo u trnje: Isus objašnjava da se to odnosi na osobe koje slušaju riječ ali ono, zbog svjetskih briga i zavodljivosti bogatstva, biva ugušeno. Konačno, sjeme koje je palo na plodno tlo predstavlja one koji slušaju riječ, prihvaćaju je, čuvaju i razumiju i ona donosi ploda. Savršeni uzor tog plodnog tla je Djeвица Marija. Ta prisposoba govori danas svakome od nas, kao što je govorila Isusovim slušateljima prije dvije tisuće godina. Podsjeća nas da smo tlo na koje Gospodin neumorno baca sjeme svoje riječi i svoje ljubavi. U kakvom ga raspoloženju primamo? I možemo se pitati: kakvo je naše srce? Kojem tlu slični: putu, kamenom tlu ili trnju? O nama ovisi hoćemo li postati dobro tlo, bez trnja i kamenja, iskrčeno i njegovano, kako bi moglo dati dobre plodove za nas i za našu braću. Dobro je ne zaboraviti da smo i mi sijači. Bog sije dobro sjeme, a mi se ovdje možemo zapitati: kakvo sjeme izlazi iz mogega srca i iz kojih usta? Naše riječi mogu činiti mnogo

dobra, ali i mnogo zla; mogu ozdravljati, a i raniti; mogu ohrabriti ali i ozlojediti. Upamtite ovo: nije važno ono što ulazi, nego ono što izlazi iz usta i iz srca. Neka nas Gospa svojim primjerom pouči prihvaćati riječ, čuvati je i učiniti da donese plodna u nama i drugima!

Nakon Angelusa

Upućujem svima vama usrdni apel da nastavite moliti za mir u Svetoj zemlji, u svjetlu tragičnih zbivanja koji su se dogodila posljednjih dana. Još mi je uvijek u živom sjećanju susret održan 8. lipnja s patrijarhom Bartolomejem, predsjednikom Peresom i predsjednikom Abbasom. Zajedno smo s njima molili za dar mira i poslušali poziv da se prekine spirala mržnje i nasilja. Netko bi mogao misliti da je taj susret bio uzaludan. Ali nije! Molitva nam naime pomaže da ne dopustimo da nas svlada zlo ili da se pomirimo s tim da su nasilje i mržnja jači od dijaloga i pomirenja. Pozivam sukobljene strane kao i sve one u čijim je rukama politička vlast na lokalnoj i međunarodnoj razini, da ne štete molitvu i sve moguće napore kako bi se prekinulo svako neprijateljstvo i postigao željeni mir, za dobro svih ljudi. I pozivam sve vas da nam se pridružite u molitvi. Pomolimo se, svi, u tišini. (Molitva u tišini) Sada nam, Gospodine, ti pomogni! Ti nam daj svoj mir, pouči nas svojem miru, ti nas povedi prema miru. Otvori naše oči i naša srca i daj nam hrabrosti da možemo reći: "nikada više rata!"; "s ratom je sve uništeno!". Daj nam hrabrosti da činimo konkretne geste za izgradnju mira. . . Učini nas raspoloživima poslušati vapaj naših građana koji traže od nas da svoje oružje pretvorimo u oruđe mira, svoje strahove u pouzdanje i svoje napetosti u oprostjenje. Amen!

Draga braćo i sestre,

sve vas srdačno pozdravljam, vjernike Rima i hodočasnike. Danas se slavi "Nedjelja mora". Želim stoga posebno pozdraviti stanovnike priobalja, ribare i njihove obitelji. Pozivam kršćanske zajednice, osobito one koje žive u priobalju, da budu pažljive i osjetljive prema njima. Pozivam kapelane i dragovoljce apostolata mora da nastave svoju zauzetu pastoralnu skrb za tu braću i sestre. Sve, a osobito one koji su u teškoćama ili daleko od svoga doma, povjeravam majčinskoj zaštiti Marije, Zvijezde mora!

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNJI U NEDJELJU 20. SRPNJA 2014.

Draga braćo i sestre!

Ovih nedjelja u liturgiji slušamo neke evanđeoske prispodobe, to jest kratke naracije koje je Isus koristio da bi mnoštvu navijestio kraljevstvo nebesko. Jedna od onih koje smo čuli u današnjem Evanđelju je prilično složena te je Isus tumači svojim učenicima: riječ je o prispodobi o pšenici i kukolju, koja govori o problemu zla u svijetu i ističe Božje strpljenje (usp. Mt 13, 24-30.36-43). Radnja se odvija na polju gdje gospodar sije pšenično sjeme; no, jedne noći dolazi neprijatelj i sije sjeme kukolja, izraz koji na hebrejskom jeziku ima isti korijen kao i imenica "Sotona" i doziva u svijest pojam razdjeljivanja. Svi znamo da zloduh sije kukolj, on uvijek nastoji razdvojiti osobe, obitelji, narode. Sluge bi smjesta htjele iščupati kukolj, ali gospodar to brani govoreći: "Da ne biste sabirući kukolj iščupali zajedno s njim i pšenicu" (Mt 13, 29). Jer svi znamo da je kukolj, kada raste, veoma sličan pšenici i postoji opasnost da ih se zamijeni.

Pouka je ove prispodobe dvojaka. Prije svega nam govori da zlo koje je u svijetu ne dolazi od Boga, već od njegova neprijatelja, od Zloga. Zanimljivo je to kako zloduh dolazi sijati kukolj noću, u tami, u nejasnoći; on ide sijati kukolj tamo gdje nema svjetla. Taj je neprijatelj lukav: posijao je zlo sred dobra, tako da je nama ljudima nemoguće jasno odvojiti jedno od drugoga; ali će Bog to na kraju uspjati učiniti.

Ovdje dolazimo do druge teme: oprečnost između nestrpljivosti slugu i strpljivog čekanja gospodara polja, koji predstavlja Boga. Ponekad nam se veoma žuri osuditi, dijeliti jedne od drugih, stavljati na jednu stranu dobre a na drugu zle... Ali sjetite se molitve onog oholog čovjeka: "Bože, hvala ti što sam dobar, što nisam kao ostali ljudi, zli..." (usp. Lk 18, 11-12). Bog međutim zna čekati. Gleda na "polje" života svake osobe s pažnjom i milosrđem: mnogo bolje od nas vidi prljavštinu i zlo, ali vidi i klice dobra i s povjerenjem čeka da sazriju. Bog je strpljiv, on zna čekati. Kako je to lijepo: Bog je naš strpljivi otac koji nas uvijek čeka, čeka nas gorljiva srca da nas prigrlji, da nam oprost. Ako njemu pođemo, on nam uvijek oprašta.

Gospodarevo ponašanje resi nada utemeljena na sigurnosti da zlo nema ni prvu niti posljednju riječ. I upravo zahvaljujući toj Božjoj strpljivoj nadi

sâm kukolj, to jest zlo srce s mnogim grijesima, na kraju može postati dobro zrno. Ali pozor: evanđeoska strpljivost nije ravnodušnost prema zlu; dobro i zlo se ne smije miješati! Pred kukoljem prisutnim u svijetu, Gospodinov učenik je pozvan nasljedovati Božju strpljivost, njegovati nadu oslanjajući se na nepokolebljivo pouzdanje u konačnu pobjedu dobra, to jest Boga.

Na kraju će, naime, zlo biti iščupano i uklonjeno: u vrijeme žetve, to jest suda, žeteoci će izvršiti gospodarov nalog, odvajajući kukolj da se spali (Mt 13, 30). U taj dan konačne žetve sudac će biti Isus, onaj koji je zasijao dobro sjeme u svijet i koji je i sâm postao "sjeme pšenice"; umro je i uskrsnuo. Na kraju ćemo svi biti suđeni istim mjerilom kojim smo sudili: milosrđe koje smo iskazivali drugima i nama će se iskazati. Zamolimo Gospu, našu Majku, da nam pomogne rasti u strpljivosti, nadi i milosrđu sa svom braćom.

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre,

primio sam sa zabrinutošću vijesti koje dolaze od kršćanskih zajednica u Mosulu u Iraku i u drugim krajevima Bliskog istoka, gdje su one, od samih početaka kršćanstva, živjele zajedno sa svojim sugrađanima pružajući značajan doprinos dobru društva. Danas su one progonjene; našu se braću progone, tjera iz njihovih domova, moraju napustiti svoj dom i ne smiju ponijeti ništa sa sobom. Tim obiteljima želim izraziti svoju blizinu i svoju neprekidnu molitvu.

Predraga braćo i sestre koji ste izloženi tolikim progonima, znam koliko trpite i znam da vam je sve oduzeto. S vama sam u vjeri u onoga koji je pobijedio zlo! A vas, ovdje na Trgu i sve one koji nas prate putem televizijskih prijemnika, pozivam da se sjetite u molitvi tih kršćanskih zajednica. Potičem vas isto tako da ustrajete u molitvi za različita područja u svijetu gdje vladaju napetosti i sukobi, a posebice za Bliski istok i Ukrajinu. Neka Bog mira u svima pobudi iskrenu želju za dijalogom i pomirenjem. Nasilje se ne pobjeđuje nasiljem. Nasilje se pobjeđuje mirom. Pomolimo se u tišini za mir; svi, u tišini... Marijo, Kraljice mira, moli za nas!

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNJI U NEDJELJU 27. SRPNJA 2014. – PAPIN APEL ZA MIR NA BLISKOM ISTOKU, U IRAKU I UKRAJINI

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Kratke poredbe koje nam današnja liturgija stavlja pred oči predstavljaju zaključak poglavlja Matejeva Evanđelja posvećenog prisposodobama o Božjem kraljevstvu (13, 44-52). Dvije od njih su prava dva mala remek-djela: to su prisposodba o blagu skrivenom u polju i ona o dragocjenom biseru. One nam govore da se Božje kraljevstvo može otkriti iznenada, kao kad seljak obrađujući polje pronade neočekivano blago; odnosno nakon dugog traženja, kao kad trgovac biserima napokon pronade najdragocjeniji biser o kojem je dugo sanjao. Ali i u jednom i u drugom slučaju ostaje primarna datost da blago i biser vrijede više od svih ostalih dobara, i zato i seljak i trgovac, kad ih nađu, odriču se svega ostaloga samo da ih steknu. Ne trebaju puno umovati i razmišljati: odmah postaju svjesni jedinstvene vrijednosti onoga što su pronašli i spremni su prodati sve da bi ih imali.

Isto vrijedi za Božje kraljevstvo: onaj koji ga nađe nema dvojbi, osjeća da je to ono što je tražio, što je očekivao i što odgovara njegovim istinskim težnjama. I doista je tako: onaj tko poznaje Isusa, onaj tko ga osobno susretne, ostaje očaran, privučen tolikom dobrotom, tolikom istinom, tolikom ljepotom, i sve to u velikoj poniznosti i jednostavnosti. Tražiti Isusa, susresti Isusa: to je veliko blago!

Kolike su osobe, koliki sveci i svetece, čitajući otvorena srca Evanđelje, bili toliko pogođeni Isusom da su mu se obratili. Sjetimo se svetog Franje Asiškog: on je već bio vjernik, ali je njegova vjera bila površna i "sladunjava". Čitajući Evanđelje, u presudnom trenutku svoje mladosti, susreo je Isusa i otkrio Božje kraljevstvo i tada su njegovi snovi o zemaljskoj slavi iščezli. Evanđelje ti pomaže upoznati pravog, živog Isusa; ono govori tvom srcu i mijenja ti život. I tada sve ostavljaš. Možeš promijeniti način života ili nastaviti činiti ono što si činio ranije ali ti si druga osoba, ti si ponovno rođen: našao si ono što daje smisao, okus, svjetlo svemu, također naporima, i patnjama pa i samoj smrti.

Čitati Evanđelje. Čitati Evanđelje. Govorili smo o tome, sjećate se? Svaki dan pročitati ulomak iz Evanđelja; i nositi malo Evanđelje s nama, u džepu, u torbi, da nam bude pri ruci. I ondje, čitajući jedan

ulomak, naći ćemo Isusa. Sve dobiva smisao kad nađeš to blago, koje Isus naziva "Božjim kraljevstvom", to jest Bogom koji vlada u tvome životu, u našem životu; to je ljubav, mir i radost u svakom čovjeku i u svim ljudima. To je ono što Bog želi i ono zbog čega je Isus darovao samoga sebe sve do smrti na križu, da nas oslobodi od vlasti tame i preobrazi nas u kraljevstvo života, ljepote, dobrote, radosti. Čitati Evanđelje i naći Isusa i imati kršćansku radost, koja je dar Duha Svetoga.

Draga braćo i sestre, radost koja obuzme čovjeka kada pronade blago Božjeg kraljevstva je vidljiva, izbija van. Kršćanin ne može skrivati svoju vjeru, jer je ona vidljiva u svakoj riječi i u svakoj gesti, pa i u onim najjednostavnijim i svakodnevnim: pokazuje se ljubav koju nam je Bog darovao po Isusu. Molimo, po zagovoru Djevice Marije, da njegovo Kraljevstvo ljubavi, pravednosti i mira dođe u nas i u čitav svijet.

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre,

sutra se slavi stota obljetnica izbijanja Prvog svjetskog rata, koji je prouzročio milijune žrtava i golema razaranja. Taj sukob, kojeg je papa Benedikt XV. nazvao "beskorisnim pokoljem", okončan je nakon četiri duge godine mirom koji se pokazao vrlo krhkim. Sutra će biti dan žalosti u spomen na taj dramatični događaj. Sjećajući se toga tragičnog događaja, želim da se nikada ne ponove pogreške iz prošlosti, već da se imaju pred očima lekcije iz prošlosti. Potrebno je raditi na tome da uvijek prevladaju razlozi mira, kroz jedan strpljivi i hrabri dijalog.

Posebno su mi danas u mislima tri krizna područja: Bliski istok, Irak i Ukrajina. Molim vas da nastavite zajedno sa mnom moliti da Gospodin udijeli stanovništvima i vlastima tih područja potrebnu mudrost i snagu da odlučno kroče putom mira, rješavajući sva sporna pitanja ustrajnošću dijaloga i pregovora i snagom pomirenja. Neka se u središte svake odluke ne stavljaju pojedinačni interesi, nego opće dobro i poštivanje svake osobe. Upamtimo da se sve gubi ratom a ništa se ne gubi mirom.

Draga braćo i sestre, nikada više rata! Nikada više rata! U mislima su mi prije svega djeca, kojoj se oduzima nada u dostojanstven život, u budućnost: mrtva djeca, ranjena djeca, osakaćena djeca, djeca siročad, djeca koja imaju za igračke ostatke oružja,

djeca koja se ne znaju smijati. Prestanite, molim vas! Molim vas to iz sveg srca. Vrijeme je da prestanete! Prestanite, molim vas!

Svima želim ugodnu nedjelju. I ne zaboravite moliti za mene. I dobar vam tek. Doviđenja!

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNJI U NEDJELJU 3. KOLOVOZA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Na ovu nedjelju, Evanđelje nam stavlja pred oči čudo umnoženja kruhova i riba (Mt 14, 13-21). Isus je to čudo učinio uz obalu Galilejskog jezera, na samotnom mjestu gdje se bio povukao sa svojim učenicima nakon što je doznao za smrt Ivana Krstitelja. No mnogi su ih pratili i došli Isusu, a on, vidjevši ih, osjetio je samilost prema njima i ozdravljao bolesnike sve do navečer. Tada učenici, zabrinuti jer je bilo već kasno, predložili su mu da otpusti mnoštvo da mogu poći u sela kupiti si za jesti. Ali im Isus mirno odgovori: “Dajte im vi jesti” (Mt 14,16), i pošto mu doniješe pet kruhova i dvije ribe, blagoslovi ih, i poče ih lomiti i davati učenicima, koji su ih dijelili narodu. Svi se dosita najedoše i čak je preteklo!

U ovom događaju možemo dokučiti tri poruke. Prva je samilost, suosjećanje. Isus ne reagira razdražljivo što narod hrli za njim, što ga – tako reći – “ne pušta na miru”, ne kaže: “Ovi mi dosađuju”. Ne, ne. On se sažalio nad narodom, jer zna da ga ne traži iz znatiželje, već zato jer ga treba. Ali pazimo: suosjećanje koje osjeća Isus nije jednostavno samilost, već je tu posrijedi nešto više! To je *con-patire*, to jest poistovjetiti se toliko s trpljenjem drugoga da se preuzima na sebe njegovu patnju. Takav je Isus: trpi zajedno s nama, pati s nama, pati za nas. A znak te samilosti su brojna ozdravljenja koja je učinio. Isus nas uči da potrebe siromašnih stavimo ispred svojih. Naše potrebe, premda opravdane, nikada neće biti tako urgentne kao potrebe siromašnih, koji nemaju ni ono nužno za život. Mi često govorimo o siromašnima. Ali kada govorimo o siromašnima, jesmo li svjesni toga da taj čovjek, ta žena, ta djeca nemaju nužno za život? Nemaju za jesti, nemaju odjeće, nemaju mogućnost liječenja... A djeca nemaju mogućnost ići u školu. I zbog toga naše potrebe, iako opravdane, neće nikada biti tako urgentne kao potrebe siromašnih koji nemaju nužno za život.

Druga je poruka dijeljenje. Prva je suosjećanje, ono što je osjećao Isus, a druga dijeljenje. Korisno

je usporediti reakciju učenikâ na umorni i gladni narod s Isusovom reakcijom. Te su reakcije različite. Učenici smatraju da je bolje otpustiti narod da može otići nabaviti si hranu. Isus naprotiv kaže: “Dajte im vi jesti”. To su dvije potpuno oprečne reakcije, koje odražavaju dvije suprotne logike: učenici razmišljaju po svjetovnom, po kojoj se svatko treba brinuti za sebe; svojom reakcijom kao da kažu: “Snađite se sami”. Isus naprotiv razmišlja po Božjoj logici, a to je logika dijeljenja. Koliko put mi okrećemo pogled na drugu stranu da ne vidimo braću u potrebi! A to okretanje na drugu stranu znači reći na lijep način, u bijelim rukavicama, “snađite se sami”. A to nije od Isusa: to je egoizam. Da je otpustio mnoštvo, tolike osobe, mnogi bi ostali gladni. Naprotiv, ono malo kruhova i riba, koje je Bog blagoslovio i podijelio, dostajalo je svima. Ali pažnja! To nije magija, to je “znak”: znak koji poziva imati vjere u Boga, brižnog Oca, koji neće dopustiti da nam uzmanjka “kruh naš svagdašnji”, ako ga budemo znali dijeliti kao braća.

Samilost, dijeljenje. A tu je i treća poruka: čudo umnažanja kruhova predznak je Euharistije. To se vidi u gesti Isusa koji, prije nego će razlomiti kruhove i podijeliti ih narodu, “izreče blagoslov” (r. 19). To će isto Isus učiniti na Posljednjoj večeri, kada će ustanoviti trajni spomen svoje otkupiteljske žrtve. U Euharistiji Isus ne daje kruh, već kruh vječnoga života, daje samoga sebe, prikazujući se Ocu iz ljubavi prema nama. Ali mi moramo pristupati Euharistiji s tim Isusovim osjećajima, to jest suosjećanjem i onom željom za dijeljenjem. Onaj tko pristupa Euharistiji a nema samilosti prema potrebitima i nije spreman na dijeljenje s drugima, nije na “istoj valnoj duljini” s Isusom.

Samilost, dijeljene, Euharistija, to je put koji nam Isus pokazuje u današnjem Evanđelju. Taj nas put navodi da potrebitima u svijetu pristupam bratski, ali nas vodi i dalje od ovoga svijeta, jer polazi od Boga i vraća njemu. Neka nas Djevice Marija, Majka Božje providnosti, prati na tom putu.

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 6. KOLOVOZA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U prethodnim smo katehezama vidjeli kako Crkva tvori jedan narod, narod kojeg je Bog strpljivo i s ljubavlju pripremao i kojem smo svi pozvani pripadati. Danas želim istaknuti novost koja karakterizira taj narod: riječ je doista o novom narodu, koji se temelji na novom savezu, kojeg je Gospodin Isus uspostavio darom svoga života. Tom se novošću ne niječe prethodno prijeđen put niti je u opreci s njim, već predstavlja njegov nastavak, privodi punini taj put.

1. Ima jedan vrlo značajan lik, koji služi kao sastavnica između Starog i Novog zavjeta: to je Ivan Krstitelj. Za sinoptička Evanđelja on je “preteča”, onaj koji pripravlja Gospodinov dolazak, pripremajući narod na obraćenje srca i prihvaćanje Božje utjehe koja se približila. Za Ivanovo Evanđelje on je “svjedok”, jer nam pomaže prepoznati u Isusu onoga koji dolazi s neba, da oprostí naše grijeha i da od svoga naroda učini svoju zaručnicu, prvijenac novog čovječanstva. Kao “preteča” i “svjedok”, Ivan Krstitelj ima središnju ulogu u čitavom Svetom pismu, jer služi kao most između obećanja Staroga zavjeta i njegova ispunjenja, između proroštava i njihova ispunjenja u Isusu Kristu. Svojim svjedočanstvom Ivan nam pokazuje Isusa, poziva nas da ga slijedimo i otvoreno nam poručuje da to zahtijeva poniznost, pokoru i obraćenje: to je poziv na poniznost, pokoru i obraćenje.

2. Kao što je Mojsije sklopio savez s Bogom na temelju zakona primljenog na Sinaju, tako Isus, s jedne gore na obali Galilejskog jezera, predaje svojim učenicima i mnoštvu novo učenje koje započinje s blaženstvima. Mojsije daje zakon na Sinaju a Isus, novi Mojsije, daje Zakon na toj gori, na obali Galilejskog jezera. Blaženstva su put kojeg Bog pokazuje kao odgovor na želju za srećom utkanom u čovjeku i usavršuju zapovijedi Novog saveza. Mi smo naviknuti učiti deset zapovijedi – sigurno ih svi znate, učili ste ih na vjeronauku – ali nismo naviknuti ponavljati blaženstva. Pokušajmo ih međutim upamtiti i utisnuti u svoje srce. Učinimo nešto: ja ću ih izgovarati a vi ponavljajte za mnom. Slažete li se?

Prvo: “Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko!”. [Dvorana ponavlja]

„Blago ožalošćenima: oni će se utješiti!”. [Dvorana ponavlja]

„Blago krotkima: oni će baštiniti zemlju!”.

[Dvorana ponavlja]

„Blago gladnima i žednima pravедnosti: oni će se nasititi!”. [Dvorana ponavlja]

„Blago milosrdnima: oni će zadobiti milosrđe!”. [Dvorana ponavlja]

„Blago čistima srcem: oni će Boga gledati!”. [Dvorana ponavlja]

„Blago mirotvorcima: oni će se sinovima Božjim zvati!”. [Dvorana ponavlja]

„Blago progonjenima zbog pravédnosti: njihovo je kraljevstvo nebesko!”. [Dvorana ponavlja]

“Blago vama kad vas – zbog mene – pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas!”. Pomoći ću vam. [Papa ponavlja s narodom] „Blago vama kad vas – zbog mene – pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas! Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima!”.

Odlično! No učinimo jednu stvar: dat ću vam domaću zadaću, zadaću koju ćete napraviti kod kuće. Uzmite Evanđelje, ono koje nosite sa sobom... Sjećate se da morate uvijek nositi malo Evanđelje sa sobom, u džepu, u torbi, uvijek; ono koje imate u kući. Uzmite Evanđelje i u prvim poglavljima Matejeva Evanđelja – mislim u petom – nalaze se blaženstva. I danas, sutra ga pročitajte kod kuće. Hoćete li to učiniti? [Dvorana: Da!] Da ih ne zaboravite, jer je to zakon kojeg nam daje Isus! Hoćete li to učiniti? Hvala!

U tim se riječima krije sva novost koju je donio Krist, sva je Kristova novost u tim riječima. Zapravo, blaženstva su Isusov portret, njegov oblik života; i ona predstavljaju put prave sreće, kojeg i mi možemo prijeći milošću koju nam daje Isus.

3. Osim novog zakona, Isus nam predaje također “protokol” prema kojem ćemo biti suđeni. Kada svijetu dođe kraj mi ćemo biti suđeni. A koja će nam se pitanja tamo postaviti? Koja će to biti pitanja? Koji je protokol prema kojem će nas sudac suditi? To je ono što nalazimo u dvadeset i petom poglavlju Matejeva Evanđelja. Danas imate za zadaću pročitati peto poglavlje Matejeva Evanđelja gdje su blaženstva; te pročitati 25. poglavlje gdje se nalazi protokol, pitanja koja će nam se postaviti na sudnji dan. Neće biti naslovâ, ugleda ili povlasticâ iza kojih ćemo se moći skrivati. Gospodin će nas prepoznati ako smo

mi sami njega prepoznali u siromahu, u gladnom, u onome tko je u oskudici i marginaliziran, u onome koji trpi i koji je sam... To je jedno od temeljnih mjerila provjere našeg kršćanskog života, prema kojem nas Isus poziva mjeriti se svakoga dana. Čitam blaženstva i mislim kakav mora biti moj kršćanski život a zatim činim ispit savjesti s tim 25. Matejevim poglavljem. Svakoga dana: učinio sam to, to, to... To će biti dobro! To su jednostavne ali konkretne stvari.

Dragi prijatelji, novi se savez sastoji upravo u tome: u tome da prepoznamo da nas Bogu u Kristu obavija svojim milosrđem i samilošću. I to je ono što naše srce ispunja radošću, i to je ono što od našeg života čini lijepo i vjerodostojno svjedočanstvo Božje

ljubavi prema svoj braći koje susrećemo svakoga dana. Sjetite se zadaća! Peto poglavlje Matejeva Evanđelja i 25. poglavlje Matejeva Evanđelja. Hvala!

Apel za stanovništvo pogođeno potresom u
Kini

Izražavam svoju blizinu stanovništvu kineske pokrajine Yunnan koja je u prošlu nedjelju pogođena potresom koji je prouzročio brojne žrtve i velike štete. Molim za pokojne i za članove njihovih obitelji, za ranjene i za sve one koji su ostali bez krova nad glavom. Neka im Gospodin udijeli utjehu, nadu i solidarnost u ovoj kušnji.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNJI U NEDJELJU 10. KOLOVOZA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Današnje nam Evanđelje predstavlja epizodu s Isusom koji hoda po jezeru (usp. Mt 14, 22-33). Nakon umnažanja kruhova i riba, on poziva učenike da uđu u lađu i čekaju ga na drugoj obali, dok se on oprašta s mnoštvom, a zatim se u potpunoj osami povlači u molitvu na gori sve do duboko u noć. U međuvremenu se na jezeru digla snažna oluja i upravo usred oluje Isus dolazi do lađe s učenicima, hodajući po vodi. Kada su ga ugledali, učenici su se prestrašili, pomisliše da je utvara, ali ih on umiruje: "Hrabro samo! Ja sam! Ne bojte se!" (r. 27). Petar, svojim tipičnim oduševljenjem, pita ga, malne kušajući ga: "Gospodine, ako si ti, zapovjedi mi da dođem k tebi po vodi!" (rr. 28-29); a Isus mu reče: "Dođi!" (rr. 28-29). Petar silazi s lađe i počinje hodati po vodi, ali ga je zahvatio snažni vjetar te je počeo tonuti. Tada povika: "Gospodine, spasi me!" (r. 30) i Isus pruža ruku i podiže ga.

Ovo je izvješće lijepa slika vjere apostola Petra. U Isusovim riječima koji mu kaže: "Dođi!" on prepoznaje odjek prvog susreta na obali tog istog jezera i, još jednom, odmah napušta lađu i odlazi Učitelju. I hoda po vodi! Pouzdan i spreman odgovor na Gospodinov poziv daje uvijek činiti izvanredne stvari. Ali sâm nam je Gospodin rekao da možemo činiti čuda svojom vjerom, vjerom u njega, vjerom u njegovu riječ, vjerom u njegov gas. Međutim Petar počinje tonuti u trenutku u kojem odvrća pogled od Isusa i dopušta da ga povuku za sobom protivštine koje

ga okružuju. Ali Gospodin je uvijek tamo i kada ga je Petar zazvao, Isus ga je izbavio iz opasnosti. U Petru, s njegovim zanosima i njegovim slabostima, opisana je naša vjera: uvijek krhka i siromašna, nemirna a ipak pobjedonosna, vjera kršćanina kroči ususret Gospodinu uskrsnom, usred oluja i opasnosti ovoga svijeta.

Vrlo je važan i završni prizor: "Kad udoše u lađu, utihnu vjetar. A oni na lađi poklone mu se ničice govoreći: 'Uistinu, ti si Sin Božji'" (rr. 32-33). Na lađi su svi učenici, koji svi imaju iskustvo slabosti, sumnje, straha, "malovjernosti". Ali kada na tu lađu dolazi Isus, ozračje se odmah mijenja: svi se osjećaju ujedinjenima u vjeri u njega. Svi oni, maleni i prestrašeni, postaju veliki u trenutku u kojem se bacaju na koljena i prepoznaju u svome učitelju Božjeg sina. Koliko se puta i nama isto događa! Bez Isusa, daleko od Isusa, osjećamo se prestrašenima i toliko nedoraslima da mislimo da nećemo uspjeti. Nedostaje nam vjere! Ali Isus je uvijek s nama, možda skriven, ali prisutan i spreman poduprijeti nas.

To je djelotvorna slika Crkve: ona je lađa koja se mora nositi s olujama i ponekad se čini da će je ove potopiti. No ono što je spašava nije vrsnost i hrabrost njezinih ljudi, već vjera, koja omogućuje kročiti i u tami, usred teškoća i nevolja. Vjera nam daje sigurnost da je Isus uvijek prisutan, da nam pruža svoju ruku da nas izbavi iz opasnosti. Svi smo na toj lađi, i tu se osjećamo na sigurnom usprkos našim ograničenjima i našim slabostima. Na sigurnom smo prije svega

kada se znamo baciti na koljena i klanjati se Isusu, jedinom Gospodinu našega života. To nam neprestano doziva u svijest naša Majka, Gospa. Njoj se obratimo s pouzdanjem.

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre,

s nevjericom i zaprepaštenjem pratimo vijesti koje stižu iz Iraka: tisuće ljudi, među kojima je mnogo kršćana, izbačeno je na brutalan način iz svojih domova; djeca koja umiru od žeđi i gladi tijekom bijega; uhićene žene; masakrirane osobe; svakovrsno nasilje; posvuda uništenja; uništenje domova, vjerske, povijesne i kulturne baštine. Sve to predstavlja tešku uvredu Bogu i tešku uvredu čovjeku. Neka se ne donosi mržnju u Božje ime! Neka se ne ratuje u Božje ime! Svi mi, razmišljajući o toj situaciji, misleći na te ljude, pomolimo se sada u tišini.

Zahvaljujem onima koji hrabro dostavljaju pomoć toj braći i sestrama. Uvjeren sam da djelotvorno

političko rješenje na međunarodnoj i lokalnoj razini može zaustaviti te zločine i ponovno uspostaviti pravni poredak. Da bih bolje zajamčio svoju blizinu tom dragom narodu imenovao sam svojim osobnim izaslanikom u Iraku kardinala Fernanda Filonija, koji će sutra otputovati iz Rima.

I u Gazi je, nakon primirja, nastavljen rat, u kojem stradavaju nedužni, djeca... i samo još više pogoršava sukob između Izraelaca i Palestinaca.

Pomolimo se zajedno Bogu mira, po zagovoru Djevice Marije: daj mir, Gospodine, našim danima i učini nas tvorcima pravednosti i mira. Marijo, Kraljice mira, moli za nas!

Molimo i za žrtve virusa ebole i za one koji se bore za zaustavljanje epidemije.

Pozdravljam sve hodočasnike i Rimljane, posebno mlade iz Verone, Cazzago San Martina, Sarmeole i Mestrina, i skautkinje iz Trevisa.

Od iduće srijede do ponedjeljka 18. kolovoza boravit ću u apostolskom pohodu Koreji: molim vas, pratite me svojom molitvom, trebam je! Hvala! I svima želim ugodnu nedjelju i dobar tek! Doviđenja!

PAPIN NAGOVOR 15. KOLOVOZA 2014. WORLD CUP STADIUM, DAEJEON, JUŽNA KOREJA

Draga braćo i sestre!

Na kraju ovog misnog slavlja, obratimo se još jednom Gospi, Kraljici neba. Njoj osobito prikazujemo sve svoje radosti, boli i nade.

Posebno joj povjeravamo sve koji su izgubili život u potonuću trajekta Sewol, kao i one koji i dalje trpe posljedice te velike nacionalne katastrofe. Neka Gospodin primi pokojne u svoj mir, utješi one koji tuguju i nastavi podupirati one koji su tako velikodušno pritekli u pomoć svojoj braći i sestrama. Neka taj tragični događaj, koji je ujedinio sve Korejce

u tuzi, učvrsti njihovo opredjeljenje da zajedno predano rade, u solidarnosti, za opće dobro.

Zamolimo također Djevicu Mariju da milostivo svrati svoj pogled na sve one među nama koji trpe, osobito na bolesne, siromašne i sve koji nemaju dostojanstveno zaposlenje.

Konačno, na ovaj dan, kada Koreja slavi svoje oslobođenje, molimo Gospu da bdije nad tom plemenitom nacijom i njezinim građanima. Povjeravamo njezinoj skrbi sve ovdje okupljene mlade ljude iz cijele Azije. Neka budu radosni glasnici zore svijeta mira, u skladu s Božjim milostivim naumom!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 20. KOLOVOZA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Proteklih sam dana boravio na apostolskom putovanju u Koreju i danas, zajedno s vama, zahvaljujem Gospodinu za taj veliki dar. Imao sam priliku posjetiti mladu i poletnu Crkvu, utemeljenu na svjedočenju mučenikâ i oživljenu misijskim duhom, u zemlji u kojoj se susreću drevne azijske kulture i neprolazna novost evanđelja: to se dvoje susreće.

Želim još jednom izraziti svoju zahvalnost dragoj braći korejskim biskupima, gospođi Predsjednici Republike, ostalim predstavnicima vlasti i svima koji su surađivali na realizaciji ovog mog pohoda.

Značenje toga apostolskog putovanja može se sažeti u tri riječi: spomen, nada, svjedočanstvo.

Republika Koreja je zemlja koja je imala snažan i brzi ekonomski razvoj. Njezini su stanovnici veliki radnici, disciplinirani, vole red i moraju sačuvati snagu naslijeđenu od svojih predaka.

U takvim okolnostima Crkva je čuvarica spomena i nade: ona je duhovna obitelj u kojoj odrasli prenose mladima baklju vjere primljenu od pređa; spomen mučenikâ iz prošlosti postaje novo svjedočanstvo u sadašnjosti i nada budućnosti. U toj se perspektivi mogu promatrati dva glavna događaja toga putovanja: proglašenje blaženima 124 korejska mučenika, koji se pridružuju onima koji su proglašeni svetima prije trideset godina od Ivana Pavla II.; te susret s mladima, u prigodi Šestog azijskog dana mladih.

Mladi je čovjek uvijek osoba koja traga za nečim za što vrijedi živjeti, a mučenik daje svjedočanstvo za nešto, štoviše, za Nekoga za kojeg vrijedi dati svoj život. Ta je stvarnost Božja ljubav, koja se utjelovila u Isusu, Očevu Svjedoku. U dva događaja toga putovanja posvećena mladima Duh Gospodina Uskrsloga ispunio nas je radošću i nadom, koje će mladi ponijeti u svoje zemlje i koji će učiniti mnogo dobra!

Crkva u Koreji čuva također spomen na primarnu ulogu koju su imali laici kako u počecima vjere, tako u djelu evangelizacije. U toj zemlji, naime, kršćansku zajednicu nisu osnovali misionari, već skupina mladih Korejaca iz druge polovice 18. stoljeća, koji su bili oduševljeni nekim kršćanskim tekstovima,

proučavali ih temeljito i izabrali ih za pravilo života. Jedan je od njih poslan u Peking da primi krštenje i zatim je taj laik krstio svoje drugove. Iz te prve jezgre se razvila velika zajednica, koja je od samog početka i gotovo cijelo jedno stoljeće bila izložena progonima, s tisućama mučenika. Dakle, Crkva u Koreji se temelji na vjeri, misijskom zauzimanju i mučeništvu vjernika laika.

Prvi su si korejski kršćani postavili kao uzor apostolsku zajednicu u Jeruzalemu, provodeći u djelo bratsku ljubav koja nadilazi sve društvene razlike. Zato sam potaknuo današnje kršćane da budu velikodušni u dijeljenju s najsiromašnijima i isključenima, prema onom što čitamo u 25. poglavlju Matejeva Evanđelja: “Što god učinite jednomu od ove moje najmanje braće, meni učinite!” (r. 40).

Draga braćo, u povijesti vjere u Koreji se vidi kako Krist ne poništava kulture, ne guši narode na njihovu putu kroz povijest koji kroz stoljeća i tisućljeća traže istinu i provode u djelo ljubav prema Bogu i bližnjemu. Krist ne dokida ono što je dobro, već to unaprjeđuje, privodi punini.

Ono protiv čega se, međutim, Krist bori i pobjeđuje je zli, koji sije kukolj među ljudima, među narodima; koji rađa isključivost zbog idolopoklonstva novcu; koji sije otrov ništavila u srcu mladih. To da, Isus Krist se protiv toga borio i to pobijedio svojom Žrtvom ljubavlju. I ako ostanemo u njemu, u njegovoj ljubavi, i mi, poput mučenikâ možemo živjeti i svjedočiti njegovu pobjedu. S tom vjerom smo molili a i sada molimo da svi sinovi korejske zemlje, koji trpe posljedice ratova i podjela, uzmognu ostvariti put bratstva i pomirenja.

To putovanje je bilo prosvijetljeno svetkovinom Marijina Uznesenja na nebo. S neba, gdje vlada s Kristom, Majka Crkve prati hod Božjeg naroda, podupire ga kada ga na njegovu putu snađu nevolje, tješi one koji su u kušnji i drži otvorenim horizont nade. Neka po njezinu majčinskom zagovoru Gospodin uvijek blagoslivlja korejski narod, podari mu mir i blagostanje; i neka blagoslovi Crkvu koja živi u toj zemlji, da bude uvijek plodna i puna radosti evanđelja.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNJI U NEDJELJU 24. KOLOVOZA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Evandjelje ove nedjelje (Mt 16, 13-20) je poznati ulomak koji zauzima središnje mjesto u Evandjelju svetog Mateja. U njemu Šimun, u ime dvanaestorice, ispovijeda vjeru u Isusa kao “Krista, Sina Boga živoga”; a Isus Šimuna naziva “blaženim” zbog te njegove vjere, prepoznavši u njoj posebni Očev dar te mu govori: “Ti si Petar-Stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju”.

Zaustavimo se nakratko upravo na tome, naime na činjenici da Isus daje Šimunu to novo ime: “Petar”, koje na Isusovom jeziku glasi “Kefa”, izraz koji znači “stijena”. U Bibliji se taj izraz, “stijena”, odnosi na Boga. Isus ga pripisuje Šimunu ne zbog njegovih osobina ili njegovih ljudskih zasluga, već zbog njegove istinske i čvrste vjere, koja je dar s neba.

Isus osjeća u svom srcu veliku radost, jer prepoznaje u Šimunu Očevu ruku, djelovanje Duha Svetoga. Prepoznaje da je Bog Otac dao Šimunu jednu “pouzdanu” vjeru, na kojoj će on, Isus, moći sagraditi svoju Crkvu, to jest svoju zajednicu, a to smo svi mi. Isusu je jako stalo osnovati “svoju” Crkvu, narod utemeljen ne više na porijeklu, već na vjeri, to jest na odnosu s njim samim, a to je odnos ljubavi i povjerenja. Naš odnos s Isusom gradi Crkvu. Dakle, da bi pokrenuo svoju Crkvu Isus treba naći u učenicima čvrstu, “pouzdanu” vjeru. A to je nešto što on mora provjeriti u tome trenutku. Gospodin ima pred očima sliku gradnje, sliku zajednice kao građevine. Eto zašto, kada čuje ispovijest Petrove iskrene vjere, naziva ga “stijenom” i očituje namjeru da gradi svoju Crkvu na toj vjeri.

Braćo i sestre, to što se na jedinstven način dogodilo u svetom Petru, događa se također u svakom kršćaninu u kojem se razvila iskrena vjera u Isusa Krista, Sina Boga živoga. Današnje Evandjelje predstavlja također izazov za svakog od nas. Kakva je tvoja vjera? Neka svatko odgovori u svojem srcu. Kakva ti je vjera? Kakvo će nam Gospodin naći srce? Srce postojano poput stijene ili nestalno poput pijeska, to jest sumnjičavo, nepovjerljivo, nevjerno? Dobro će

nam biti razmišljati o tome tijekom današnjeg dana. Ako Gospodin nađe u našem srcu vjeru, neću reći savršenu, već iskrenu, istinsku, tada on vidi i u nama živo kamenje kojim može graditi svoju zajednicu. Temeljni kamen te zajednice je Krist, ugaoni i jedinstveni kamen. Petar je pak kamen, jer je vidljivi temelj jedinstva Crkve; no svaki je krštenik pozvan primijeti Isusu svoju vjeru, siromašnu ali iskrenu, da on može danas nastaviti graditi svoju Crkvu u svim krajevima svijeta.

I u našim danima mnogi misle da je Isus veliki prorok, učitelj mudrosti, uzor pravednosti... I danas Isus pita svoje učenike, to jest sve nas: “A vi, što vi kažete, tko sam ja?” Što ćemo odgovoriti? Razmislimo o tome. Ali prije svega molimo Boga Oca, po zagovoru Djevice Marije; molimo ga da nam dadne milost da odgovorimo, iskrena srca: “Ti si Krist, Sin Boga živoga”. To je ispovijest vjere, to je upravo “vjerovanje”. Ponovimo to zajedno tri puta: “Ti si Krist, Sin Boga živoga”.

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre, u mislima mi je na poseban način ljubljena Ukrajina, koja danas slavi nacionalni praznik, sve njezine sinove i kćeri, njihove čežnje za mirom i spokojem, kojima prijeti stanje napetosti i sukoba koji ne jenjava, nanoseći velike patnje civilnom stanovništvu. Povjerimo Gospodinu Isusu i Gospi čitav taj narod i molimo jednodušno prije svega za žrtve, njihove obitelji i sve koji trpe. Primio sam pismo od jednog biskupa u kojem mi opisuje svu tu bol. Pomolimo se zajedno Gospi za tu ljubljenu ukrajinsku zemlju na njezin nacionalni praznik: Zdravo Marijo... Marijo, Kraljice mira, moli za nas!

Lijepo vas molim da ne zaboravite moliti za mene. Želim vam radosnu nedjelju i dobar tek! Doviđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 27. KOLOVOZA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Svaki put kad obnavljano našu ispovijest vjere moleći Vjerovanje, kažemo da je Crkva “jedna” i “sveta”. Ona je jedna jer ima svoje ishodište u Bogu Trojedinom, otajstvu jedinstva i punog zajedništva. Crkva je potom sveta, jer joj je temelj Isus Krist, oživljava je njegov Duh Sveti, ispunjava njegova ljubav i njegovo spasenje. Istodobno, međutim, ona je i sveta i sačinjena od grešnika, svih nas, grešnika, koji svakoga dana doživljavamo iskustvo vlastite slabosti i vlastitih bijeda. Dakle, ta vjera koju ispovijedamo potiče nas na obraćenje, potiče nas da smognemo hrabrosti svakodnevno živjeti jedinstvo i svetost, a ako mi nismo ujedinjeni, ako nismo sveti, to je zato što nismo vjerni Isusu. Ali on, Isus, nas ne ostavlja same, ne napušta svoju Crkvu! On putuje s nama, on nas razumije. Razumije naše slabosti, naše grijehе, oprašta nam, svaki put kada dopustimo da nam oprost. On je uvijek s nama, pomažući nam da postanemo manje grešnici, više sveti, više ujedinjeni.

1. Prvu utjehu nam pruža činjenica da je Isus mnogo molio za jedinstvo učenika. To je molitva Posljednje večere, Isus je usrdno molio: “Oče, da budu jedno”. Molio je za jedinstvo i to je učinio upravo neposredno uoči muke, kada se pripremao prinijeti čitav svoj život za nas. To je ono što smo pozvani neprestano iznova čitati i nad tim razmatrati, na jednoj od najsnažnijih i najdirljivijih stranica Ivanova Evanđelja, osamnaesto poglavlje (usp. rr. 11.21-23). Kako je lijepo znati da se Gospodin, neposredno prije nego će umrijeti, nije brinuo za samoga sebe, već je mislio na nas! U svom usrdnom dijalogu s Ocem molio je upravo zato da budemo jedno s njim i među sobom. Eto: tim nas je riječima Isus zagovarao kod Oca, da možemo i mi ući u puno zajedništvo ljubavi s njim; istodobno, povjerava ih nama kao svoju duhovnu oporuku, da jedinstvo uzmogne postati sve više prepoznatljivo obilježje naših kršćanskih zajednica i najljepši odgovor svakom onom koji nas zatraži obrazloženje nade koja je u nama (usp. 1 Pt 3, 15).

2. “Da svi budu jedno kao što ti, Oče, u meni i ja u tebi, neka i oni u nama budu da svijet uzvjeruje da si me ti poslao” (Iv 17, 21). Crkva je od samih početaka nastojala ostvariti taj naum do kojem je Isusu toliko stalo. Djela apostolska nas podsjećaju kako su se prvi kršćani isticali po tome što su bili “jedno srce i

jedna duša” (Dj 4, 32); apostol Pavao, zatim, opominje svoje zajednice da ne zaborave da su “jedno tijelo” (1 Kor 12, 13). Iskustvo nam, međutim, govori da je mnogo grijehа protiv jedinstva. I tu ne mislimo samo na raskole, već mislimo i na mane koje se vrlo često mogu naći u našim zajednicama, na “župne” grijehе, na one grijehе u župi. Katkad su, naime, naše župe, koje su pozvane biti mjesta dijeljenja i zajedništva, žalosno označene zavistima, ljubomorama, odbojnostima... A glasine su svima dostupne. Koliko je samo glasina i naklapanja u župama! To nije dobro. Primjerice, ako se nekoga izabere za predsjednika neke udruge tada se počne govoriti protiv njega. I ako se neku od članica izabere za voditeljicu kateheze ostale je ogovaraju. Ali to nije Crkva. To se ne smije činiti, ne smijemo toga činiti! Treba od Gospodinu moliti milost da se to ne čini. To se događa kada stremimo prvim mjestima; kada stavljamo u središte sebe same, s našim osobnim ambicijama i našim načinima gledanja na stvari, i sudimo druge; kada gledamo na nedostatke braće, namjesto na njihove darove; kada dajemo veću težinu onom što nas dijeli, namjesto onom što nam je zajedničko...

Jednom sam, u drugoj biskupiji koju sam prije imao, čuo zanimljiv i lijep komentar. Bilo je riječ o jednoj starici koja je čitav život radila u župi, a jedna osoba koja ju je dobro poznavala, rekla je o njoj: “Ta žena nije nikada ogovarala, nije nikada širila glasine, uvijek je bila nasmijana”. Takvu jednu ženu može se već sutra proglasiti svetom! To je lijep primjer. I ako pogledamo u povijest Crkve, koliko je samo podjela među nama kršćanima. I sada smo podijeljeni. Mi kršćani smo u povijesti ratovali jedni protiv drugih zbog teoloških podjela. Sjetimo se tridesetogodišnjeg rata. Ali to nije kršćanski. Moramo raditi također za jedinstvo svih kršćana, ići putom jedinstva, koje je Isus želio i za koje je molio.

3. Imajući sve to pred očima, moramo izvršiti ozbiljan ispit savjesti. U jednoj kršćanskoj zajednici podjela je jedan od najtežih grijehа, jer je čini znakom ne Božjeg djelovanja, već djelovanja đavola, koji je po definiciji onaj koji dijeli, koji razara odnose, koji nas navodi na predrasude... Podjela u nekoj kršćanskoj zajednici, bilo da je to škola, župa, neka od udruga, je najteži grijeh, jer je đavolje djelo. Bog, naprotiv, želi da rastemo u sposobnosti uzajamnog prihvaćanja,

prašanja i ljubavi, kako bismo sve više bili slični njemu koji je zajedništvo i ljubav. U ovome se krije svetost Crkve: da prepoznamo da smo na Božju sliku, ispunjenu njegovim milosrđem i njegovom milošću.

Dragi prijatelji, neka nam u srcu odjekuju ove Isusove riječi: “Blago mirotvorcima: oni će se sinovima Božjim zvati!” (Mt 5, 9). Molimo iskreno oprostjenje za sve one prigode u kojima smo bili razlogom podjele ili nerazumijevanja u našim

zajednicama, duboko svjesni da se do zajedništva ne može doći drukčije osim kroz stalno obraćenje. A što je obraćenje? Obratiti se znači moliti Gospodina za milost da ne ogovaram, da ne kritiziram, da ne širim glasine i ne bavim se naklapanjima, da svima želim dobro. To je milost koju nam Gospodin daje. To znači obratiti srce. I molimo da naši svakodnevni odnosi postanu sve ljepši i radosniji odraz odnosa između Isusa i Oca.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNJI U NEDJELJU 31. KOLOVOZA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Na putu s Matejevim Evanđeljem kojim kročimo iz nedjelje u nedjelju, danas dolazimo do ključne točke u kojoj Isus, nakon što se osvjedočio da Petar i ostala jedanaestorica vjeruju u njega kao Mesiju i Sina Božjega, “poče [...] upućivati učenike kako treba da pođe u Jeruzalem, da mnogo pretrpi..., da bude ubijen i treći dan da uskrsne” (16, 21). To je kritična točka u kojoj izbija na vidjelo oprečnost između Isusova načina razmišljanja i načina na koji razmišljaju učenici. Petar se čak osjeća dužnim prekoriti Učitelja, jer mu je takav sramotan svršetak nespojiv s Mesijom. Tada Isusu teško prekorava Petra, vraća ga “na pravi put”, jer mu na pameti nije što je “Božje, nego što je ljudsko” (r. 23) i svrstava se, a da toga nije niti svjestan, na stranu Sotone, napasnika.

Na tome, u liturgiji ove nedjelje, insistira također apostol Pavao, koji, pišući rimskim kršćanima, kaže im: “Ne suobličujte se ovom svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da možete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno” (Rim 12, 2).

Mi kršćani živimo u svijetu, potpuno smo uronjeni u društvenu i kulturnu stvarnost našega doba i to je pravo; ali to sa sobom nosi opasnost da postanemo “svjetovni”, opasnost da “sol obljutavi”, kao što bi rekao Isus (usp. Mt 5, 13), to jest da se kršćanin “razvodni”, izgubi snagu novosti koju mu daje Gospodin i Duh Sveti. Međutim, moralo bi biti suprotno: kada u kršćanima snaga evanđelja ostane živom, ona može stubokom promijeniti “mjerila ljudskog prosuđivanja, ustaljene vrednote, interese, misaona kretanja, ishodišna nadahnuća i životne obrasce” (PAVAO VI., Apost. pobud. Evangelii

nuntiandi, 19). Žalosno je vidjeti “razvodnjene” kršćane, koji izgledaju kao razvodnjeno vino, te se ne zna jesu li Kristovi vjernici ili pripadaju svijetu, kao što se za razvodnjeno vino ne zna je li vino ili voda! To je žalosno. Žalosno je vidjeti kršćane koji nisu više sol zemlje, a znamo da kada sol izgubi svoju okus, više ničemu ne služi. Njihova je sol izgubila okus jer su se predali duhu svijeta, to jest postali su svjetovni.

Zato je nužno neprestano se obnavljati napajajući se na izvorima evanđelja. A kako se to može provesti u djelo? Prije svega čitajući i meditirajući Evanđelje svakoga dana, tako da Isusova riječ bude uvijek prisutna u našem životu. Upamtite ovo: u tome će vam biti od pomoći da nosite uvijek Evanđelje sa sobom, malo Evanđelje, u džepu, torbi, i pročitate iz njega tijekom dana jedan ulomak. Ali uvijek s Evanđeljem, jer to znači nositi Isusovu riječ i moći je čitati. U tome će vam nadalje pomoći sudjelovanje na nedjeljnoj misi, gdje susrećemo Gospodina u zajednici, slušamo njegovu riječ i primamo euharistiju koja nas sjedinjuje s njim i jedne s drugima; vrlo su važni, nadalje, za duhovnu obnovu dani duhovne obnove i duhovnih vježbi. Evanđelje, euharistija i molitva. Ne zaboravite: Evanđelje, euharistija i molitva. Zahvaljujući tim Gospodinovim darovima možemo se suobličavati ne svijetu, već Kristu, i slijediti ga na njegovu putu, a taj je put “izgubiti vlastiti život” da bi ga našli (r. 25). “Izgubiti ga” u smislu da ga se daruje, prinijeti ga iz ljubavi i u ljubavi – a to uključuje žrtvu, pa i križ – da bismo ga iznova primili pročišćena, oslobođena sebičnosti i hipoteke smrti, ispunjena vječnošću.

Djevica nam Marija uvijek prethodi na tome putu; pustimo da nas ona vodi i prati.

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre, sutra se u Italiji, na poticaj Talijanske biskupske konferencije, slavi Dan očuvanja stvorenog svijeta. Tema ove godine je vrlo važna: “Odgajati za očuvanje stvorenog svijeta, za zdravlje naših sela i gradova”. Želim da svi, institucije, udruge i građana, s još većom predanošću rade na očuvanju života i zdravlja ljudi također kroz poštivanje okoliša i prirode.

Pozdravljam sve hodočasnike iz Italije i raznih zemalja, napose hodočasnike iz Santiaga del Chilea,

Pistije, San Giovanni Bianca i Albano Sant' Alessandra (Bergamo); mlade iz Modene, Bassano del Grappe i Ravenne; veliku skupinu policijskih motorista i Policijski glazbeni sastav. Bilo bi lijepo čuti ih na kraju kako sviraju...

Posebno pozdravljam katoličke parlamentarne zastupnike, koji su se okupili na svom 5. međunarodnom susretu, i potičem i da žive osjetljivu ulogu predstavnika naroda u skladu s evanđeoskim vrijednostima.

Želim vam ugodnu nedjelju i molim vas da molite za mene, i dobar vam tek. Doviđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 3. RUJNA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U prethodnim smo katehezama imali priliku više puta istaknuti kako se ne postaje kršćaninom sam od sebe, to jest vlastitim snagama, samostalno, niti se postaje kršćaninom u laboratoriju, već se pojedinac rađa i raste u vjeri unutar onog velikog tijela koje je Crkva. U tome smislu Crkva je doista majka, naša majka Crkva – lijep je to izraz: naša majka Crkva – majka koja nam daje život u Kristu i koja nam daje živjeti sa svom ostalom braćom u zajedništvu Duha Svetoga.

1. U tom svom majčinstvu Crkva ima za uzor Djevicu Mariju, najljepši i najveći uzor koji može postojati. To su već prve kršćanske zajednice isticale a Drugi vatikanski koncil na divan način izrazio (usp. konst. *Lumen gentium*, 63-64). Marijino je majčinstvo zacijelo jedincato, jedinstveno, i ostvarilo se u punini vremenâ, kada je Djevica rodila Božjeg Sina, začeta po Duhu Svetom. Ipak, majčinstvo Crkve je u kontinuitetu s Marijinim, kao njegovo produljenje u povijesti. Crkva, u plodnosti Duha Svetoga, nastavlja rađati novu djecu u Kristu, uvijek u oslušivanju Božje riječi i u poučljivosti njegovu naumu ljubavi. Crkva je majka. Isusovo rođenje u krilu Marijinu je uvod u rađanje svakog kršćanina u krilu Crkve, jer je Krist prvorođenac među mnoštvom braće (usp. Rim 8, 29) i naš prvi brat Isus je rođen od Marije, on je uzor, a svi smo mi rođeni u Crkvi. Razumijemo, stoga, kako je odnos koji povezuje Mariju i Crkvu veoma dubok: gledajući Mariju, otkrivamo najljepše i najnježnije lice Crkve; a gledajući Crkvu, raspoznajemo Marijine

uzvišene osobine. Mi kršćani nismo siročad, imamo mamu, imamo majku, a to je veliko! Nismo siročad! Crkva je majka, Marija je majka.

2. Crkva je naša majka jer nas je rodila u krštenju. Svaki put kada krstimo neko dijete, ono postaje dijete Crkve, ulazi u Crkvu. I od toga dana, poput brižne mame, pomaže nam rasti u vjeri i pokazuje nam, snagom Božje riječi, put spasenja, braneći nas od zla.

Crkva je primila od Isusa dragocjeno blago evanđelja ne zato da ga zadrži za sebe, već da ga velikodušno daje drugima, kao što čini jedna mama. U toj službi evangelizacije na poseban način izlazi na vidjelo majčinstvo Crkve, koja je, poput majke, predana tome da svojoj djeci pruži duhovnu hranu koja hrani kršćanski život i čini ga plodonosnim. Svi smo, zato, pozvani prihvaćati umom i srcem Božju riječ koju Crkva svakodnevno dijeli, jer ta Riječ ima sposobnost promijeniti nas iznutra. Samo Božja riječ ima tu sposobnost da nas promijeni iznutra, iz naših najdubljih korijena. Božja riječ ima tu moć. A tko nam daje Božju riječ? Majka Crkva. Ona nas od malih nogu hrani tom riječju, čitav nas život hrani tom riječju, i to je veliko! Upravo nas majka Crkva Božjom riječju mijenja iznutra. Božja riječ koju nam daje majka Crkva preobražava nas, ona čini da živimo ne po tijelu, već po Duhu.

U svojoj majčinskoj brižnosti Crkva se trudi pokazati vjernicima put kojim im valja ići da bi živjeli životom plodnim radošću i mirom. Prosvijetljeni svjetlom evanđelja i potpomognuti milošću

sakramenata, napose euharistije, možemo stremiti i opredjeljivati se za dobro te hrabro i s nadom prolaziti trenutke tame i najtrnovitije putove. Put spasenja, kojim nas Crkva vodi i prati snagom evanđelja i uz pomoć sakramenata, daje nam sposobnost da se obranimo od zla. Crkva ima hrabrost majke koja zna da mora braniti svoju djecu od opasnosti koje dolaze od prisutnosti Sotone u svijetu, da bi ih dovela do susreta s Isusom. Majka uvijek brani djecu. Ta se obrana sastoji također u poticanju na budnost: bdjeti protiv prevare i zavodjenja zloga. Jer iako je Bog pobijedio Sotonu, ovaj se uvijek vraća sa svojim napastima; to nam je poznato, svi smo napastovani, svi smo bili i jesmo napastovani. Sotona dolazi “kao ričući lav” (1Pt 5, 8), kaže apostol Petar, i na nama je biti ne naivni, već bdjeti i odupirati se stameni u vjeri. Opirati se s pomoću savjetâ majke Crkve, opirati se

uz pomoć majke Crkve, koja kao dobra mama uvijek prati svoju djecu u teškim trenucima.

3. Dragi prijatelji, to je Crkva, to je Crkva koju svi volimo, to je Crkva koju ja volim: majka koja ima na srcu dobro svoje djece i koja je kadra dati život za njih. Ne smijemo međutim zaboraviti da Crkva nisu samo svećenici, ili mi biskupi, ne, to smo svi mi! Crkva smo svi mi! Slažete li se? I mi smo djeca, ali i majke drugih kršćana. Svi mi krštenici, muškarci i žene, zajedno smo Crkva. Koliko put u našem životu ne dajemo svjedočanstvo toga majčinstva Crkve, te majčinske hrabrosti Crkve! Koliko smo puta strašljivi kršćani! Povjerimo se stoga Mariji, da nas ona poput majke našeg brata prvorodca, Isusa, uči imati isti njezin majčinski duh prema našoj braći, sa iskrenom sposobnošću prihvaćanja, opraštanja i ulijevanja povjerenja i nade. A to je ono što čini jedna mama.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNJI U NEDJELJU 7. RUJNA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Evandjelje ove nedjelje, preuzeto iz 18. poglavlja Matejeva Evanđelja, predstavlja temu bratskog ispravljanja u zajednici vjernikâ: to jest kako ja moram ispravljati drugog kršćanina kada čini nešto što nije dobro. Isus nas uči da ako mi moj brat kršćanin nešto skrivi, ako me uvrijedi, moram se s njim ophoditi s ljubavlju i, prije svega, osobno s njim razgovarati, objasniti mu da ono što je rekao ili učinio nije dobro. A ako me brat ne poslušaj? Isus predlaže pristup koji se sastoji od više koraka: najprije, vratiti se s dvojicom ili trojicom i s njim razgovarati, da postane svjesniji svoje pogreške koju je učinio; ako, usprkos tome, ne prihvati opomenu, treba ga reći zajednici; a ako ne poslušaj ni zajednice, treba mu dati da osjeti raskol i podjelu koju je on sâm izazvao, prekinuvši zajedništvo s braćom u vjeri.

Etape toga puta pokazuju snagu koju Gospodin traži od svoje zajednice u praćenju onoga koji pogriješi, kako ne bi bio izgubljen. Treba prije svega izbjegavati “dizanje prašine” i ogovaranje u zajednici – to je prvo, izbjegavati to – “idi i pokaraj ga nasamo” (r. 15). To je stav osjetljivosti, mudrosti, poniznosti, pažljivosti prema onome koji je pogriješio, izbjegavajući riječi koje mogu raniti ili ubiti brata. Jer, kao što znate, i riječi mogu ubiti! Kada ogovaram,

kada izričem nepravednu kritiku, kada “gulim” brata jezikom, time ubijam dobar glas drugoga. I riječi ubijaju. Pripazimo na to. Istodobno ta diskretnost kojom s njim razgovaramo nasamo ima za cilj da korenje grešnika ne bude uzaludno. To je razgovor u četiri oka, nitko ništa ne primjećuje i sve završava na tome. U svjetlu toga zahtjeva shvaća se također slijedeći niz postupaka, koji predviđaju uključivanje nekih svjedoka a zatim čak i zajednice. Svrha je pomoći osobi da postane svjesna učinjenog i da je svojom pogreškom uvrijedila ne samo pojedinca, već sve. Ali također pomoći nama da se oslobodimo bijesa ili ljutnje, koji samo čine zlo: one ogorčenosti u srcu koja rađa srditošću i ljutnjom a koji nas navode da vrijeđamo i napadamo drugoga. Jako je ružno vidjeti kršćanina koji vrijeđa i napada. To je ružno. Jesmo li shvatili? Nema vrijeđanja! Vrijeđati nije kršćanski. Jest li shvatili! Vrijeđati nije kršćanski.

Zapravo, pred Bogom smo svi grešnici i potrebiti oprostjenja. Svi bez iznimke. Isus nam je rekao da ne sudimo. Bratsko ispravljanje je aspekt ljubavi i zajedništva koji moraju vladati u kršćanskoj zajednici, to je uzajamno služenje koje možemo i moramo pružati jedni drugima. Ispravljati brata je služenje i moguće je i djelotvorno jedino ako se svaki prizna grešnikom i potrebitim Gospodinova

oproštenja. Ista savjest koja mi pomaže prepoznati pogrešku drugoga, u prvom me redu podsjeća da sam i ja sâm toliko puta grijeshio i grijeshim.

Zbog toga smo na početku mise svaki put pozvani priznati se grešnicima pred Gospodinom, izražavajući riječima i gestama iskrenu skrušenost srca. I govorimo: “Smiluj mi se, Gospodine. Grešnik sam! Priznajem, Svemogući Bože, svoje grijeha”. A ne kažemo: “Gospodine, smiluj se ovom ili onom tu kraj mene, ili ovoj, koji su grešnici”. Ne! “Smiluj se meni!”. Svi smo grešnici i svi trebamo Gospodinovo oprostjenje. Duh Sveti je taj koji govori našem duhu i daje nam prepoznati naše grijeha u svjetlu Isusove riječi. Sâm Isus poziva sve, svete i grešne, za svoj stol sabirući nas s raskrižja putova, iz različitih životnih situacija (usp. Mt 22, 9-10). A među uvjetima koji su zajednički svim sudionicima euharistijskog slavlja, dva su temeljna, dva uvjeta za dobro pohađanje mise: svi smo grešnici i Bog svima daje svoje milosrđe. To su dva uvjeta koja širom otvaraju vrata plodonosnom sudjelovanju na misi. Moramo se uvijek toga sjetiti prije nego pođemo bratu radi bratskog ispravljanja.

Tražimo sve to po zagovoru Blažene Djevice Marije, koju ćemo sutra slaviti na blagdan njezina Rođenja.

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre, posljednjih su dana učinjeni značajni koraci u traženju primirja u

krajevima pogođenim sukobom u istočnoj Ukrajini, premda danas pristižu vijesti koje zabrinjavaju. Ipak se nadam da će oni donijeti olakšanje stanovništvu i pridonijeti naporima oko uspostave trajnog mira. Molimo da se, u logici susreta, započeti dijalog nastavi i donese očekivani plod. Marijo, Kraljice mira, moli za nas.

Pridružujem se biskupima Lesota, koji su uputili apel za mir u toj zemlji. Osuđujem svaki čin nasilja i molim Gospodina da se u kraljevini Lesoto uspostavi mir u pravdi i bratstvu.

Ove nedjelje konvoj s tridesetak volontera talijanskog Crvenog križa kreće za Irak, u pokrajinu Dohuk, blizu Erbila, gdje se nalaze deseci tisuća iračkih izbjeglica. Izražavajući iskrenu zahvalnost za to velikodušno i konkretno djelo i podjeljujem svoj blagoslov svima njima i svim osobama koje nastoje na konkretan način pomoći našoj progonjenoj i potlačenoj braći. Bog vas blagoslovio!

I sjetite se sutra – kao što sam rekao – blagdana Rođenja Marijina. Bio bi to njezin rođendan. A što se čini kada mama slavi rođendan? Upućuju joj se pozdravi, čestitke... Sjetite se sutra, od ranoga jutra, pozdraviti od srca i svojim ustima Gospu i reći joj: “Čestitam!”. I uputiti joj jednu Zdravomarijo koja izvire iz srca sina i kćeri. Upamtite to dobro!

Sve vas molim da molite za mene. Želim vam ugodnu nedjelju i dobar tek!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 10. RUJNA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U našim katehezama o Crkvi zadržali smo se u promatranju Crkve koja je majka. Prošli smo put istaknuli kako nam Crkva pomaže rasti i, svjetlom i snagom Božje riječi, pokazuje nam put spasenja, te nas brani od zla. Danas želim istaknuti drugi posebni vidik toga odgojnog djelovanja majke Crkve, to jest kako nas ona uči djelima milosrđa.

Dobar odgojitelj stremi ka onome što je bitno. Ne gubi se u pojedinostima, već želi prenijeti ono što je doista važno da sin ili učenik pronađe smisao i radost života. To je istina. A to osnovno, prema evanđelju, je milosrđe. Bît evanđelja je milosrđe. Bog

je poslao svoga Sina, Bog se utjelovio radi našega spasenja, to jest da nam dadne svoje milosrđe. Jasno to ističe Isus, sažimajući svoje učenje za učenike u riječi: “Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan” (Lk 6, 36). Može li netko biti kršćanin a da nije milosrdan? Ne. Kršćanin mora nužno biti milosrdan, jer je to srž evanđelja. Vjerna tom učenju, Crkva ne može ne ponoviti isto to svojoj djeci: “Budite milosrdni”, kao što je to Otac, kao što je to bio Isus. Milosrđe.

Dakle, Crkva postupa poput Isusa. Ne dijeli teorijske pouke o ljubavi, o milosrđu. Ne širi u svijetu neku filozofiju, neki put mudrosti... Kršćanstvo je zasigurno i sve to, ali ne prvenstveno već posljedično,

indirektno. Majka Crkva, poput Isusa, uči primjerom, a riječi služe tome da objasne smisao njenih čina.

Crkva majka nas uči davati jesti i piti onome tko je gladan i žedan, odjenuti onoga koji je gol. A kako to čini? Čini to primjerom mnogih svetaca i svetica koji su sve to činili na uzoran način; ali ona to čini i primjerom nebrojenih očeva i majki, koji svoju djecu uče da je ono što je nama suvišno namijenjeno za onoga koji nema ni ono nužno. Važno je to znati. U najjednostavnijim obiteljima gostoprimstvo je oduvijek bila svetinja: nikada nije nedostajalo mjesta za stolom i krevet za onoga kojemu je to potrebno. Jednom mi je zgodom neka mama – u drugoj biskupiji – pripovijedala da je htjela to naučiti svoju djecu i govorila im je da pomažu i daju jesti onome tko je gladan. Imala je troje djece. I jednoga dana za vrijeme ručka – otac je bio na poslu, a ona je ostala sama s troje male djece, stare manje-više 7, 5 i 4 godine – začulo se kucanje na vratima: neki je gospodin molio da mu dadne jesti. A mama mu je rekla: “Pričekajte trenutak”. Vrativši se u kuću pitala je djecu: “Tu je jedan gospodin koji traži da mu damo jesti, što da radimo?” - “Dajmo mu, mama, dajmo mu jesti”. A svako je od njih imalo na tanjuru odrezak s prženim krumpirima. “Izvršno – reče mama – onda ćemo od svakoga uzeti pola porcije, svaki neka mu dadne pola svog odreska”. - “A, ne mama, ne može tako!” - “Tako je, moraš davati od sebe”. I tako je ta mama naučila djecu da, kada daju drugome jesti, otkidaju od svojih usta. To je lijep primjer koji mi je mnogo pomogao. “Ali ništa mi ne ostane...”. “E pa onda daj od sebe”. Tako nas uči majka Crkva. A vi, tolike mame koje se nalazite ovdje znate sada što vam je činiti kako biste naučili svoju djecu da dijele svoje stvari s onima koji su u potrebi.

Crkva majka uči biti blizu onih koji su bolesni. Koliki su samo sveci i svetece služili Isusu na taj način! I koliko samo jednostavni muškarci i žene, svakoga dana, vrše to djelo milosrđa u nekoj bolničkoj sobi, ili domu za umirovljenike, ili u vlastitom domu, dvoreći neku bolesnu osobu.

Majka Crkva uči biti blizu onome tko je u zatvoru. “Ali, oče, to je opasno, ološ je to”. Ali svaki od nas može... Poslušajte dobro ovo: svaki je od nas

sposoban učiniti isto ono što su učinili taj muškarac ili žena koja su u zatvoru. Svi smo sposobni za grijeh i učiniti isto, pogriješiti u životu. Oni nisu ništa lošiji od mene ili od tebe. Milosrđe nadilazi svaki zid, svaku barijeru, i uvijek donosi u zatvor ljudsko lice. Milosrđe je to koje mijenja srce i život, koje može preporoditi neku osobu i omogućiti joj da se ponovno uključi u društvo.

Majka Crkva uči biti blizu onoga koji je napušten i umire potpuno sam. To je ono što je činila blažena Terezija na ulicama Kalkute; i to je ono što su činili i čine mnogi kršćani koji se ne boje primiti ruku onoga koji napušta ovaj svijet. I ovdje milosrđe daje mir onome koji umire i onome koji ostaje, daje nam čuti da je Bog veći od smrti, i da kada ostajemo u njemu posljednji rastanak je tek jedno “doviđenja”... Dobro je to shvatila blažena Terezija. Govorili su joj: “Majko, to je gubljenje vremena!”. Nalazila je ljude koji umiru na ulici, ljude koji su se počeli hraniti miševima na ulici i vodila ih kući da umru čisti, spokojni, milovani, u miru. Ona im je svima upućivala to “doviđenja”, svima njima... I toliki su muškarci i žene poput nje to činili. I oni ih čekaju, ondje [pokazuje na nebo], na vratima, da im otvore vrata neba. Pomoći umrijeti dobrim ljudima, u miru.

Draga braćo i sestre, Crkva je majka koja uči svoju djecu djelima milosrđa. Ona je naučila od Isusa taj put, naučila je da je to bitno za spasenje. Nije dovoljno ljubiti onoga koji nas ljubi. Isus kaže da to čine pogani. Nije dovoljno činiti dobro onome koji nama čini dobro. Da bismo promijenili svijet na bolje treba činiti dobro onome koji nam ne može uzvratiti, kao što je učinio Otac s nama kada nam je dao Isusa. Koliko smo platili za naše otkupljenje? Ništa, sve nam je dano besplatno! Činiti dobro ne očekujući nešto drugo zauzvrat. Tako je učinio Otac s nama i mi moramo činiti isto to. Čini dobro i kreni dalje!

Kako je lijepo živjeti u Crkvi, u našoj majci Crkvi koja nas uči tim stvarima kojima je nju naučio Isus. Zahvaljujmo Gospodinu, koji nam daje milost da imamo Crkvu za majku, koja nas uči putu milosrđa, a to je put života. Zahvaljujmo Gospodinu.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNJI U NEDJELJU 14. RUJNA 2014.

Draga braćo i sestre dobar dan!

Na datum 14. rujna Crkva slavi Uzvišenje svetog Križa. Netko tko nije kršćanin mogao bi se zapitati: zašto "uzvisivati" križ? Možemo odgovoriti da mi ne veličamo bilo koji križ ili sve križeve: veličamo Isusov križ, jer se u njemu objavila najveća Božja ljubav prema čovjeku. To je ono što nam doziva u svijest Ivanovo Evanđelje u današnjoj liturgiji: "Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca" (3,16). Bog je "dao" Sina zato da nas spasi, a to je podrazumijevalo Isusovu smrt, i to smrt na križu. Zašto? Zašto je križ bio nužan? Zbog težine zla koje nas je držalo robovima. Isusov križ izražava oboje: svu negativnu snagu zla i svu krotku svemoć Božjeg milosrđa. Križ se čini kao potvrda Isusova neuspjeha, no zapravo je znak njegove pobjede. Na Kalvariji, oni koji su mu se izrugivali govoraše mu: "Ako si Sin Božji, siđi s križa!" (usp. Mt 27, 40). No istina je bila sasvim suprotna: upravo zato jer je bio Sin Božji Isus je bio ondje, na križu, vjeran sve do kraja Očevu naumu ljubavi. I upravo zbog toga Bog je "uzvisio" Isusa (Fil 2, 9), učinivši ga kraljem svega stvorenog.

A kada upravimo pogled na križ na koji je Isus bio pribijen, promatramo znak ljubavi, Božje beskrajne ljubavi prema svakom od nas i izvorište našega spasenja. Taj je križ vrelo milosrđa Oca koji obuhvaća čitav svijet. Po Kristovu je križu pobijeden zli, poražena smrt, darovan nam je život, ponovno vraćena nada. To je važno: po Kristovu križu ponovno nam je vraćena nada. Isusov je križ jedina naša prava nada! Eto zašto Crkva "uzvisuje" sveti križ, i eto zašto mi kršćani blagoslivljamo znakom križa. Naime, mi ne uzvisujemo križeve, nego slavni Isusov križ, taj znak beskrajne Božje ljubavi, znak našega spasenja i puta prema uskrsnuću. I to je naša nada.

Dok promatramo i slavimo sveti križ, s ganućem mislimo na toliku našu braću i sestre koji su progonjeni i ubijeni zbog svoje vjernosti Kristu. To se događa osobito tamo gdje vjerska sloboda nije još uvijek zajamčena ili potpuno ostvarena. To se međutim događa i u zemljama i sredinama koje načelno štite

slobodu i ljudska prava, ali gdje u stvarnosti vjernici, a napose kršćani, nailaze na ograničenja i diskriminacije. Zato ih se danas spominjemo i molimo posebno za njih.

Na Kalvariji, podno križa, stajala je Djeвица Marija (usp. Iv 19, 25-27). To je Gospa Žalosna koju ćemo sutra slaviti u liturgiji. Njoj povjeravam sadašnjost i budućnost Crkve, da svi znamo uvijek otkrivati i prihvaćati poruku ljubavi i spasenja Isusova križa. Povjeravam joj osobito bračne parove koje sam jutros, u bazilici Svetog Petra, vjenčao.

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre, sutra će u Srednjoafričkoj Republici službeno započeti misija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda za promicanje mira u zemlji i zaštitu civilnog stanovništva, koje prolazi kroz teške patnje zbog posljedica sukoba koji je u tijeku. Dok jamčim predanost i molitvu Katoličke crkve, potičem napore međunarodne zajednice, koja pritiče u pomoć ljudima dobre volje u Srednjoafričkoj Republici. Neka što prije nasilje ustupi mjesto dijalogu; neka suprotstavljene strane ostave po strani pojedinačne interese i trude se osigurati da svaki građanin, neovisno o njegovoj nacionalnosti ili vjeri, može surađivati na izgrađivanju općeg dobra. Neka Gospodin prati to mirovno djelo!

Jučer sam otišao u Redipugliju na austrougarsko groblje i kapelu. Tu sam molio za poginule u Prvom svjetskom ratu. Brojke su zastrašujuće: govori se o 8 milijuna mladih poginulih vojnika i oko 7 milijuna civila. To nam daje razumjeti kako je rat ludost! Ludost iz koje čovječanstvo još nije naučilo lekciju, jer je nakon toga izbio drugi svjetski rat a još mnogo drugih se još uvijek vodi. Kada ćemo već jednom naučiti tu lekciju? Pozivam sve da uprave pogled na Isusa Raspetog da shvate kako se mržnja i zlo pobjeđuju praštanje i dobrom, da shvate da rat kao odgovor samo povećava zlo i smrt!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 17. RUJNA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U ovom tjednu nastavljamo govoriti o Crkvi. Kada ispovijedamo svoju vjeru mi kažemo da je Crkva “katolička” i “apostolska”. Ali koje je pravo značenje tih dvaju izraza, tih dvaju karakterističnih obilježja Crkve? I koja je njihova vrijednost za kršćanske zajednice i za svakog od nas?

1. Katolička znači sveopća. Potpunu i jasnu definiciju dao je jedan od crkvenih otaca iz prvih stoljeća, sveti Ćiril Jeruzalemski, kada kaže: “Katolička Crkva se zove zato što se nalazi po cijelome svijetu, od jednog kraja do drugoga; zato što posvuda i pravovjerno naučava sve istine koje su na korist ljudima kako bi došli do spoznaje i zato što te dogme uče o svim vidljivim i nevidljivim stvarnostima, na nebu i na zemlji” (Kateheza XVIII, 23).

Očiti je pokazatelj katoliciteta Crkve činjenica da ona govori sve jezike. A to nije ništa drugo već plod Pedesetnice (usp. Dj 2, 1-13): Duh Sveti je, naime, osposobio apostole i čitavu Crkvu da radosnu vijest spasenja i Božje ljubavi pronesu do svih i sve do nakraj zemlje. Tako je Crkva rođena katolička, to jest u njoj je od samih početaka “jednoglasje”; ona naprosto mora biti katolička, okrenuta evangelizaciji i susretu sa svima. Božju se riječ danas čita na svim jezicima, svi imaju Evanđelje na svom jeziku, da ga mogu čitati. I vraćam se ponovno na istu temu: uvijek je dobro nositi sa sobom malo Evanđelje, bilo da ga nosimo u džepu ili torbi, i pročitati tijekom dana jedan ulomak iz njega. To je dobro za nas. Evanđelje je rašireno na svim jezicima jer Crkva, navještaj Isusa Krista Otkupitelja, je prisutna u čitavom svijetu. I zato se kaže da je Crkva katolička, jer je sveopća.

2. Ako je Crkva rođena katolička, to znači da je rođena kao “izlazeća” Crkva, da je misionarska. Da su apostoli ostali tamo u dvorani Posljednje večere i da nisu izašli pronositi evanđelje Crkva bi bila samo Crkva onog naroda, onoga grada, one dvorane Posljednje večere. Ali svi su izašli po svijetu, od samog trenutka rađanja Crkve, od trenutka kada je na njih sišao Duh Sveti. I zato je Crkva od samog svog postanka “izlazeća” Crkva, to jest misionarska. To je ono što želimo reći kada je nazivamo apostolskom, jer je apostol onaj koji donosi radosnu vijest Isusova uskrsnuća. Taj nas izraz podsjeća da Crkva, na temelju apostolâ i u kontinuitetu s njima – apostoli su ti koji

su išli i osnivali nove Crkve, postavljali nove biskupe i tako u čitavom svijetu, u kontinuitetu. Danas smo svi mi u kontinuitetu s onom skupinom apostolâ koji su primili Duha Svetoga a zatim su “izašli van”, pošli propovijedati –, je poslana nositi svim ljudima taj navještaj evanđelja, prateći ga sa znakovima Božje nježnosti i moći. I to je plod događaja Pedesetnice: Duh Sveti, naime, prevladava svaki otpor, svladava napast zatvaranja u same sebe, među malobrojne izabrane, i stava kako je Božji blagoslov namijenjen samo nama. Ako primjerice neki kršćani to čine i kažu: “Mi smo izabrani, mi jedini”, na kraju umiru. Umiru najprije u duši, a zatim umiru u tijelu, jer nemaju života, nisu kadri roditi život, druge ljude, druge narode: nisu apostolski. I upravo je Duh taj koji nas vodi ususret braći, pa i onima najudaljenijima u svakom smislu, da mogu dijeliti s nama ljubav, mir, radost koju nam je Uskrsli Gospodin ostavio na dar.

3. Što za naše zajednice i za svakoga od nas znači biti dijelom jedne Crkve koja je katolička i apostolska? To prije svega znači da nam je stalo do spasenja čitavog ljudskog roda, da ne budemo ravnodušni i nezainteresirani za sudbinu tolike naše braće, već da budemo prema njima otvoreni i s njima solidarni. To znači nadalje imati osjećaj punine, cjelovitosti, sklada kršćanskog života, odbacujući uvijek parcijalne, jednostrane stavove koji nas zatvaraju u nas same.

Biti dijelom apostolske Crkve znači biti svjesni da je naša vjera usidrena u navještaj i svjedočenje samih Isusovih apostolâ – ona je usidrena ondje, dug je lanac koji se proteže od tamo – i stoga se osjećati uvijek pozvanima, osjećati se poslanima, u zajedništvu s nasljednicima apostolâ, naviještati, srcem punim radosti, Krista i njegovu ljubav čitavom čovječanstvu. Želim ovdje podsjetiti na herojski život mnogih misionara i misionarki koji su napustili svoju domovinu i pošli naviještati evanđelje u druge zemlje, na druge kontinente. Jedan mi je brazilski kardinal, koji je dosta radio u Amazoniji, rekao da kada ide u neko mjesto, neko selo ili grad u Amazoniji, uvijek pođe na groblje i ondje vidi grobove tih misionarâ, svećenikâ, redovnica – riječju apostolâ – koji su išli naviještati evanđelje. I on smatra da svi oni mogu ovaj čas biti proglašeni svetima, oni su ostavili sve da naviještaju Isusa Krista. Zahvaljijmo Gospodinu

što Crkva ima tolike misionare, što je imala tolike misionarke i treba ih još više! Zahvaljujmo Gospodinu za to. Možda među tolikim mladima, mladićima i djevojkama koji su ovdje, ima netko tko želi postati misionar: samo naprijed! Lijepo je to, nositi evanđelje Isusovo. Neka bude hrabar, neka bude hrabra!

Molimo se dakle Gospodinu da obnovi u nama dar svoga Duha, da svaka kršćanska zajednica i svaki krštenik budu izraz svete majke Crkve katoličke i apostolske.

Apel Svetog Oca

Iduću nedjelju, s Božjom pomoći, posjetit ću Albaniju. Odlučio sam posjetiti tu zemlju jer je mnogo propatila zbog strašnog ateističkog režima i sada ostvaruje mirni suživot među svojim različitim vjerskim sastavnicama. Već sada od srca pozdravljam albanski narod i zahvaljujem za pripremu toga pohoda. Molim sve da me prate molitvom, po zagovoru Gospe dobrog savjeta. Hvala.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNI U TIRANI, U NEDJELJU, 21. RUJNA 2014.

Draga braćo i sestre, prije nego zaključim ovo slavlje, želim pozdraviti sve vas, koji ste došli iz Albanije i susjednih zemalja. Zahvaljujem vam za vašu prisutnost i za svjedočenje vaše vjere. Posebno pozdravljam vas, mladi! Kažu da je Albanija najmlađa europska zemlja i vama se obraćam. Pozivam vas da gradite svoj život na Isusu Kristu, na Bogu: tko gradi na Bogu gradi na stijeni, jer je on uvijek vjeran, i onda kada smo mi nevjerni (usp. 2 Tim 2, 13). Isus nas poznaje bolje od bilo koga drugog; kada pogriješimo, on nas ne osuđuje već nam kaže: “Idi i odsada više nemoj griješiti” (Iv 8, 11). Dragi mladi, vi ste novi naraštaj, novi naraštaj Albanije, budućnost zemlje. Snagom evanđelja i primjerom svojih predaka i primjerom vaših mučenika, znajte reći

“ne” idolopoklonstvu novca – “ne” idolopoklonstvu novca! - “ne” lažnoj individualističkoj slobodi, “ne” ovisnostima i nasilju; i recite naprotiv “da” kulturi susreta i solidarnosti, “da” ljepoti nerazdvojivoj od dobra i istine; “da” životu življenom u velikodušnosti i vjernom u malim stvarima. Tako ćete graditi bolju Albaniju i bolji svijet, tragom svojih predaka.

Obratimo se sada Djevici Mariji, koju častite prije svega kao “Gospu od dobrog savjeta” koju se časti u, vama vrlo dragom, svetištu u Skadru. Njoj se u duhu obraćam i povjeravam joj čitavu Crkvu u Albaniji i čitav albanski narod, napose obitelji, djecu i starije, koji su živo sjećanje naroda. Neka vas Gospa vodi da kročite “zajedno s Bogom, prema nadi koja nikada ne razočarava”.

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 24. RUJNA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas ću govoriti o apostolskom putovanju u Albaniju na kojem sam boravio prošle nedjelje. Činim to prije svega kao čin zahvalnosti Bogu, koji mi je dao ostvariti to putovanje kako bih pokazao, također svojom fizičkom prisutnošću i na opipljiv način, svoju blizinu i blizinu Crkve tome narodu. Želim zatim ponovno izraziti svoju bratsku zahvalnost albanskom episkopatu, svećenicima i redovnicima i redovnicama koji ondje rade s velikom predanošću. Zahvalu upućujem i vlastima koji su me tako ljubazno

primili, kao i svima koji su surađivali na realizaciji toga pohoda.

Taj je pohod plod želje da posjetim zemlju koja, nakon što je dugo vremena stenjala pod jarmom bezbožnog i nečovječnog režima, proživljava iskustvo mirnog suživota među svojim različitim vjerskim sastavnicama. Činilo mi se važnim ohrabriti ga na tome putu, da ustraje na njemu i produbljuje sve njegove aspekte na korist općeg dobra. Zbog toga je u središtu toga putovanja bio međureligijski susret gdje sam mogao konstatirati, s dubokim zadovoljstvom, da

je mirni i plodni suživot među ljudima i zajednicama koje pripadaju različitim religijama ne samo poželjan, već i stvarno moguć i provediv. Oni to provode u djelo! Riječ je o autentičnom i plodnom dijalogu koji zazire od relativizma i vodi računa o identitetu svakog pojedinca. Ono što je zajedničko raznim religijskim izrazima je prijedeni put, dobra volja da čine dobro bližnjemu, ne nijećući i ne umanjujući identitet drugoga.

Susret sa svećenicima, posvećenim osobama, sjemeništarcima i bogoslovima te predstavnicima laičkih pokretâ predstavljao je prigodu za zahvalno sjećanje, s posebnim ganućem, na brojne mučenike vjere. Zahvaljujući prisutnosti nekih starijih osoba, koji su na vlastitoj koži osjetili strašne progone, ponovno je odjeknuo glas vjere tolikih herojskih svjedokâ iz prošlosti, koji su slijedili Krista sve do krajnjih posljedica. Upravo iz dubokog sjedinjenja s Isusom, odnosa ljubavi s njim ti su mučenici – kao i svi drugi mučenici – crpili snagu da se hvataju u koštac s bolnim događajima koji su ih doveli do mučeništva. I danas, kao i jučer, snagu Crkvi ne daju toliko organizacijske sposobnosti ili strukture, koje su, istina, također nužne. Naša je snaga Kristova ljubav! To je snaga koja nas drži u teškim trenucima i koja nadahnjuje današnji apostolski rad da pružimo svima dobrotu i praštanje, svjedočeći tako Božje milosrđe.

Prolazeći glavnom ulicom Tirane, koja vodi od zračne luke do velikog trga u centru grada, imao sam priliku promatrati plakate četrdeset svećenika koji su ubijeni tijekom komunističke diktature i za koje je pokrenut postupak za proglašenje blaženima. Njima se pridružuju na stotine kršćanskih i muslimanskih vjerskih službenikâ ubijenih, mučenih, zatvaranih i deportiranih samo zbog toga što su vjerovali u Boga. Bila su to mračna vremena, u kojima se zatirala vjerska sloboda i u kojima je bilo zabranjeno vjerovati u Boga, na tisuće crkava i džamija je uništeno ili pretvoreno u skladišta i kino dvorane u kojima se propagiralo marksističku ideologiju, vjerske knjige su spaljivane a roditeljima se branilo davati djeci vjerska imena predakâ. Sjećanje na te dramatične događaje je bitno za budućnost jednog naroda. Sjećanje na mučenike koji su ustrajali u vjeri je jamstvo za budućnost

Albanije; jer njihova krv nije uzalud prolivena, već je sjeme koje će donijeti plodove mira i bratske suradnje. Danas je, naime, Albanija primjer ne samo preporoda Crkve, već i mirnog suživota među religijama. Stoga, mučenici nisu poraženi, već su pobjednici: u njihovu herojskom svjedočenju blista svemoćnost Boga koji uvijek tješi svoj narod, otvarajući nove putove i obzore nade.

Tu poruku nade, utemeljene na vjeri u Isusa Krista i sjećanju na prošlost, povjerio sam čitavom stanovništvu Albanije koje sam vidio oduševljeno i radosno na mjestima susreta i slavlja, kao i na ulicama Tirane. Ohrabrio sam sve da crpe nove snage iz Uskrsloga, da mogu biti evanđeoski kvasac u društvu i aktivno se uključe, kao što se već događa, u karitativne i odgojno-obrazovne djelatnosti.

Još jednom zahvaljujem Gospodinu, jer mi je ovim putovanjem, omogućio susresti hrabri i jaki narod, koji nije dao da ga bol i patnja slome. Braći i sestrama Albanije ponavljam poziv na hrabrost da čine dobro, da grade sadašnjost i budućnost svoje zemlje i Europe. Povjeravam plodove mog posjeta Gospi od dobrog savjeta, koju se časti u skadarskom svetištu, da ona i nadalje vodi taj narod-mučenik na njegovu putu. Neka ga gorko iskustvo iz prošlosti sve više učvrsti u otvorenosti prema braći, posebno prema najugroženijima, i učini ga protagonistom onog dinamizma ljubavi tako potrebnog u današnjem društveno-kulturnom kontekstu. Želim da svi danas pozdravimo taj hrabri, radin narod i da u miru traži jedinstvo.

Apel Svetog Oca

U mislima sam sa stanovnicima onih afričkih zemalja koje trpe zbog epidemije ebole. Izražavam svoju blizinu mnogima koji su pogođeni tom strašnom bolešću. Pozivam vas da molite za njih i za sve one koji su na tako tragičan način izgubili život. Nadam se da međunarodna zajednica neće uskratiti potrebnu pomoć za ublažavanje patnji te naše braće i sestara. Molimo se Gospi za tu našu bolesnu braću i sestre.

PAPIN NAGOVOR UZ ANĐEO GOSPODNJI U NEDJELJU 28. RUJNA 2014.

Prije no što zaključim ovo slavlje, želim pozdraviti sve hodočasnike, posebno vas starije osobe koji ste došli iz mnogih zemalja. Hvala vam od srca!

Upućujem srdačan pozdrav sudionicima konferencije-hodočašća "Pjevati vjeru", organiziranog u povodu tridesete obljetnice zbora Rimske biskupije. Hvala vam na vašoj prisutnosti, i hvala što ste svojim pjevanjem, smješteni nadomak Sikstinske kapele, animirali ovo slavlje. Nastavite vršiti s radošću i velikodušnošću liturgijsku službu u vašim zajednicama! Jučer je u Madridu proglašen blaženim biskup Álvaro del Portillo. Neka njegovo uzorno

kršćansko i svećeničko svjedočanstvo probudi u mnogima želju da sve više i više prijanjaju uz Krista i evanđelje.

Sljedeće nedjelje će započeti Sinoda na temu obitelji. Ovdje je s nama glavni i odgovorni za Sinodu kardinal Baldisseri: molite za njega. Pozivam sve, pojedince i zajednice, da mole za taj važan događaj i povjeravam tu nakanu zagovoru Marije Salus populi Romani.

Sada izmolimo zajedno Anđeo Gospodnji. S tom molitvom zazovimo Marijinu zaštitu za starije osobe u cijelom svijetu, osobito za one koje žive u najtežim situacijama.

II.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

PRIOPĆENJE S IZVANREDNOG PLENARNOG ZASJEDANJA HBK

Pomoć stradalima na poplavljenim područjima bila je tema izvanrednog plenarnog zasjedanja Hrvatske biskupske konferencije koje je pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića održano 2. lipnja 2014. u sjedištu HBK u Zagrebu.

O razmjerima stradanja izvijestili su biskupi onih biskupija čiji su vjernici i župe zahvaćeni katastrofalnim poplavama. Biskupi s pogođenih područja zahvalili su na kolegijalnosti, brizi i solidarnosti koju su pojedine biskupijske zajednice pokazale prema najteže stradalima na području njihovih biskupija.

Istaknuta je zauzetost župnika poplavljenih župa koji su se snažno angažirali u pomaganju svojim župljanima i drugim sumještanima kao i velikodušni angažman mnogih svećenika, redovnika i redovnica, vjeroučitelja i vjernika laika diljem Hrvatske i iseljništva u molitvi i prikupljanju pomoći.

Hrvatski su biskupi odlučili darovati za pomoć stradalima u poplavama 12 milijuna kuna.

Na zasjedanju je istaknuto da je do sada Katolička Crkva u Republici Hrvatskoj za pomoć ugroženim područjima izdvojila više od 6,5 milijuna kuna od čega je dio usmjeren Caritasima u Bosni i Hercegovini i Srbiji.

Osim toga Hrvatski Caritas je 17. svibnja ove godine pokrenuo akciju prikupljanja pomoći u kojoj je do sada prikupljeno preko 3,2 milijuna kuna. Akcije prikupljanja novčane pomoći na svojim područjima provode biskupijski i župni Caritasi. Tim je putem na poplavljena područja upućena i pomoć od nekoliko stotina tona različite robe.

Budući da je sada važno ne samo hitno intervenirati, nego i strateški planirati i promišljati kako najbolje pomoći onima koji su najpotrebniji, Hrvatski Caritas je uputio poziv nadležnim državnim institucijama za osnivanje tijela za bolju koordinaciju aktivnosti u pružanju pomoći.

Hrvatski biskupi zahvaljuju svima koji su se uključili u akciju pomoći stradalima te i dalje pozivaju i potiču vjernike kao i sve ljude dobre volje da sudjeluju u prikupljanju pomoći: -pozivomnadonacijskitelefon 060 90 10

- uplatom na žiro-račun Hrvatskog Caritasa: IBAN HR05 2340 0091 1000 8034 0, poziv na broj 175
- priložima u svojim župama.

Pojedinosti o aktivnostima koje poduzima Katolička Crkva za pomoć stradalima od poplava mogu se pratiti na mrežnoj stranici www.caritas.hr

Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije

PRIOPĆENJE SA SUSRETA ČLANOVA HBK S REDOVNIČKIM POGAVARIMA

Redoviti godišnji susret biskupa, članova Hrvatske biskupske konferencije, s redovničkim provincijalima, članovima Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica, koji imaju sjedište na području HBK održan je 2. lipnja 2014. u Zagrebu, u sjedištu HBK, Ksaverska cesta 12a. Na početku susreta nazočne su pozdravili predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić i predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica o. Vinko Mamić.

U prvoj točki radnog dijela susreta biskupi i redovnički poglavari promišljali su o pastoralnim smjernicama pape Franje o čemu je uvodno izlaganje održao prof. dr. Marijan Steiner DI. Papa se ističe kao poglavar cijele Crkve kojemu je jako stalo do snage, uvjerenosti, raznolikosti, i uspješnosti pastoralne čijem je središtu naviještanje Radosne vijesti, istaknuo je prof. Steiner, sažimajući glavne naglaske papinih govora, propovijedi, intervjua i dokumenata. Kod Svetog Oca jasno se nazire određeni crkveni i pastoralni

put, čija je okosnica ključna riječ: milosrđe. U viziji pape Franje Crkva treba biti prepoznatljiva kao kuća milosrđa, koja u dijalogu između slabosti ljudi i Božje strpljivosti pomaže pronaći radosnu vijest velike kršćanske nade. Sveti Otac neumorno preporučuje evangelizaciju svima, počevši od biskupa i svećenika, koji su pozvani prihvaćati i služiti, osokoljeni da se ne boje ići prema granicama i periferijama života, tamo gdje su siromašni, marginalizirani, posljednji. Siromašna Crkva za siromašne - misao je vodilja pape Franje, primijetio je prof. Steiner, koja usmjerava i određuje u evanđeoskom smislu opredjeljenje za siromaštvo i služenje siromašnima. Time ona ne pruža samo konkretnu, stalnu i velikodušnu solidarnost, već preuzima djelatnu brigu također oko potvrđivanja dostojanstva osobe, postizanja pravde kao i izgrađivanja civilizacije koja se s punim pravom može nazvati humanom.

Prof. Steiner je upozorio i na najčešće riječi pape Franje koje se odnose na pastoral kao što su: briga za siromašne, biti na granicama, radosno naviještanje, misionarska Crkva, milosrđe s nježnošću, otvorenost, prihvaćanje, izlazak... Sažeto rečeno: pokret i dinamizam. Zaključeno je da Sveti Otac daje vrlo važne poticaje, naznačuje putove, korigira stavove i hrabro označuje moguće prepreke na putu Crkve prema njenoj preobrazbi i evangelizacijskoj službi u današnjem svijetu.

Kako mnoge biskupije i redovničke zajednice preko svojih osnovnih i srednjih škola daju važan doprinos na području odgoja i obrazovanja te se na tom području susreću s mnogim izazovima, na zasjedanju se o toj tematici promišljalo na temelju Odredaba o osnovnim i srednjim katoličkim školama koje je HBK odobrila u listopadu 2013. godine. Govoreći o glavnim naglascima toga dokumenta predsjednik Vijeća HBK za odgoj i obrazovanje požeški biskup Antun Škvorčević istaknuo je da je njegovo glavno polazište temeljno demokratsko pravo roditelja, zajamčeno međunarodnim dokumentima i Ustavom Republike Hrvatske, da odgajaju djecu po vlastitoj savjesti i sukladno svojim vjerskim uvjerenjima, iz čega proizlazi i njihovo zauzimanje da javne i druge škole osiguraju katolički odgoj njihovoj djeci te da se osnivaju katoličke škole. Posebnost katoličkih škola je u tome što s jedne strane imaju značajke zajedničke sa svakom drugom školom dok su s druge strane one kršćanske zajednice koje provode odgojno obrazovni projekt utemeljen u Kristu i Njegovu Evanđelju. One su i odgojno obrazovne ustanove i mjesto evangelizacije, apostolata i pastoralnog djelovanja.

Katoličke škole ostvaruju jedinstveni odgojno obrazovni projekt čije je osnovno obilježje sinteza vjere i kulture, znanja i mudrosti te potraga za istinom. Biskup Škvorčević je naglasio važnost stalnog usavršavanja plana i programa katoličkih škola koji na poseban način treba odražavati njihovu posebnost kao i potrebu trajne formacije i stručnog osposobljavanja učitelja jer se kroz njih zrcali identitet katoličkih škola u kojima oni nisu samo puki namještenici nego vrše važno crkveno poslanje. U Hrvatskoj trenutno djeluju tri osnovne i 12 srednjih katoličkih škola, a od jeseni bi trebala započeti s radom još jedna katolička osnovna škola. Na kraju je biskup Škvorčević zaključio da treba još mnogo učiniti oko osnivanja novih kao i oko profiliranja postojećih katoličkih škola i jasnijeg definiranja njihovog statusa unutar školskog sustava te je izrazio zahvalnost biskupima i provincijalima koji su unatoč brojnim poteškoćama imali hrabrosti upustiti se u osnivanje škola. Uslijedila je bogata rasprava u kojoj je izražena radost zbog ovakvog susreta kao i svijest o zajedničkoj odgovornosti svih ordinarija, biskupa i provincijala, za boljitak i napredak kako Katoličke Crkve tako i cjelokupnog hrvatskoga društva u kojem je Crkva duboko prisutna.

U nastavku zasjedanja bilo je govora o dokumentu koji su biskupi izradili prema uputama Kongregacije za nauk vjere pod naslovom: Smjernice za postupanje u slučajevima spolnoga zlostavljanja maloljetnika. Smjernice su predviđene kao pomoć crkvenim poglavarima u traženju istine i pravde, kažnjavanju počinitelja te liječenju nanesenih rana. One su također izraz brige koju Crkva pokazuje prema žrtvama spolnog zlostavljanja i prema svakom drugom obliku nasilja i iskorištavanja. Smjernice su poslone mjerodavnoj Kongregaciji na odobrenje.

Svoj zajednički susret biskupi i redovnički poglavari iskoristili su i za razmatranje prijedloga kako u Hrvatskoj obilježiti Godinu posvećenog života koja će po odluci pape Franje biti proslavljena slijedeće godine. Naime, 2015. godine bit će jubilarina 50. obljetnica donošenja Dekreta Drugog vatikanskog sabora o obnovi redovničkog života *Perfectae caritatis*. Između ostaloga odlučeno je da se održi nacionalni susret redovnika, redovnica i Bogu posvećenih laika, kao i laika povezanih s redovničkim zajednicama preko svjetovnih redova, u Mariji Bistrici, 14. ožujka 2015.

Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije

SREDIŠNJE MISNO SLAVLJE SHKM-A U GRUŠKOJ LUCI U DUBROVNIKU U SUBOTU 26. TRAVNJA 2014.

Propovijed dubrovačkog biskupa mons. Mate Uzinića

Dragi mladi, ja malo imam tremu vidjeti vas toliko ispred sebe i moći vam ovako govoriti. Hvala na ovom pljesku, hvala na podršci, za mene je ovo dosta velika čast. Hvala biskupima što su mi dali tu čast da mogu biti domaćin Susreta hrvatske katoličke mladeži i da mogu predvoditi ovo misno slavlje i da mogu vama govoriti. Hvala svim onima koji su organizirali ovaj susret, čini mi se da sve stoji na svom mjestu. Hvala našim mladim volonterima, našim obiteljima, osobito Organizacijskom odboru SHKM-a koji je napravio još jednu stvar koja će mi pomoći malo u ovoj mojoj propovijedi. U tom ste im i vi, koji ste se odazvali na njihov poziv da se uključite u anketu, pomogli i ja vam zahvaljujem na tome.

Dakle, naš pododbor za mlade bio je priredio anketu za sudionike SHKM-a, a rezultati te ankete mi pomažu u prepoznavanju toga koga danas imam ispred sebe, tko je danas došao u Dubrovnik, tko ste vi. Zanimljivo je - iako se u medijima govorilo da je Dubrovnik mjesto u koje dolazite zato što je to turističko mjesto - da je samo 6% vas reklo da na susret u Dubrovnik dolazi zbog Dubrovnika, 3% zbog ekipe, a svi ostali zbog toga da se vi, pripadnici jedne župne ili druge zajednice, upoznate i družite s pripadnicima druge župne ili neke druge zajednice, i da svi zajedno slavite Boga, da upoznate Boga ili da upoznate sami sebe. To je razlog zbog kojeg ste vi ovdje i zato ja znam tko to ispred mene stoji. Ispred mene stoji hrvatska katolička mladež koja želi da je se i prepozna kao hrvatsku katoličku mladež i ja vas kao takve prepoznajem, ja vam kao takvima govorim: Dobrodošli!

A što vam mogu poručiti, vama hrvatskoj katoličkoj mladeži, okupljenoj na ovom susretu u Dubrovniku? Što drugo nego ponoviti geslo susreta: Na slobodu pozvani. No, tko je taj koji nas poziva na slobodu? To je napisao Pavao, ali nije Pavao taj koji nas poziva na slobodu. Čuli smo tko nas je - da bi nas uopće i mogao pozvati na slobodu prije nego li nas na slobodu pozvao po Pavlu - učinio slobodnim. Tko je taj? Krist vas za slobodu oslobodi! Krist nas je za slobodu oslobodio, on je onaj koji nas na slobodu poziva, od Krista smo na slobodu pozvani i to je važno uočiti. Kao što je važno uočiti još nešto, da nas je Bog stvorio slobodne i da nas Bog želi slobodne.

Mi znamo s vjeronauka, da smo u jednom trenutku, jer smo upravo po svojoj slobodi slični Bogu, nažalost toj slobodi rekli ne i dogodila se zarobljenost. I što se moglo drugo učiniti nego da onaj koji nas je za slobodu stvorio u jednom povijesnom trenutku, dođe među nas i da nas ponovno za slobodu oslobodi. I to je Krist učinio, to slavimo ovim vazmenim danima i nakon što nas za slobodu oslobodi da nas ponovno na slobodu pozove. Ta sloboda ne smije biti sloboda zla, ne smije biti sloboda grijeha.

To je sloboda Duha Svetoga, to je sloboda koja ima samo neka ograničenja. Jedno od njih je spomenuto u čitanju iz poslanice Galaćanima koje smo čuli: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. No, mi i tom ograničenju kao kršćani i vjernici trebamo dodati ono drugo: Ljubi Boga iznad svega. Evo, to je jedino ograničenje slobode. I onaj tko ljubi Boga iznad svega, a bližnjega svoga kao sebe samoga može činiti što ga je god volja. Može biti doista potpuno slobodan. Evo Krist nas takvim želi! No, gdje ćemo vidjeti uzor takve slobode, tko nam je taj u koga se trebamo zagledati? Tko li drugi nego onaj koji nas oslobodi i onaj koji nas na slobodu pozva, onaj koji nas okupio ovdje, a to je opet On - naš uskrslu Gospodin Isus Krist! Evo u njega se trebamo zagledati i od njega učiti kako biti slobodni.

I dopustite mi da dadem samo neka usmjerenja koja nam on daje, koja nam je on dao i ovim današnjem čitanjima, koja nam je on na svoj način poručio i preko našeg svetog Ivana Pavla II., ali koja smo na svoj način čuli u onoj poruci našeg pape Franje. Htio bih spomenuti samo četiri dimenzije, koje nam on u svojem primjeru pokazuje i na koje nas on u svom pozivu na slobodu poziva. Prva je odnos prema Bogu. Bog ne želi robove. Bog nas je stvorio slobodne. Bog nas je otkupio za slobodu. Međutim, bojim se da mi ponekad ne gledamo Boga onako kakav on doista jest, kao onog koji nas želi slobodne, nego da se prepoznajemo kao njegovi robovi, a to nije dobro.

Veliki broj vas je u anketi rekao da ne smatra da Bog uvjetuje svoju ljubav prema nama po tome jesmo li mi dobri ili zli, jesmo li ovakvi ili onakvi. I to je u redu. No, ono što zabrinjava jest da je velik broj vas mladih smatra da to je li njega ljubi Bog uvjetovano time je li on dobar. A Bog nije takav Bog! Bog nas svejedno ljubi, on nas uvijek ljubi,

on nas ljubi onakve kakvi jesmo, on ne pamti naše grijeha, on sve oprašta, sve zaboravlja i on baš nikoga, ama baš nikoga ni na što ne želi prisiliti. Imamo danas u evanđelju jedan prekrasna primjer kako to Bog zaboravlja. Kome se prvom pokazao nakon uskrsnuća, tko ga je prvi vidio? Prva ga je vidjela Marija Magdalena. A što kaže evanđelje kakva je bila Marija Magdalena. Sedam zloduha je iz nje izagnao. Dakle ne može biti gora, nego što je bila. Ali ta Marija Magdalena - jer Bog oslobađa od zla - je imala čast - doduše ona je to zaslužila i svojom ljubavlju prema Gospodinu - da je prva Gospodina susrela, da joj se prvi obratio. Nije Gospodin mislio na njezine grijeha, na sve ono što je ona počinila, nije Gospodinu bilo stalo do toga. Prepoznao je njezinu ljubav i tu ljubav je cijenio i zato joj se pokazao. I zato će se pokazati svakom od nas bez obzira kakvi smo, debeli ili mršavi, stari ili mladi, jesmo li lijepi ili, ma ne, nema ružnih, svi smo mi lijepi. Bog nas sve voli! Bog nas voli bez obzira na sve.

Još je jedna stvar zanimljiva u današnjem evanđelju, a to je odnos Isusa prema onima koji su ga razapeli. Isus, uskrsli Gospodin, nije poput nas. Da je tebe netko uvrijedio, rekao ti nešto, a ti si nadvladao to - on te ubio, razapeo, a ti si uskrsnuo - onda bi sigurno, ja bih tako učinio, otišao tamo, pokazao se tomu i rekao: "Čuj, evo vidiš, nisi uspio, ja sam pobijedio." Ali Isus to ne čini. Zašto? Zato što nas želi slobodne. On ne želi nikoga prisiliti na vjeru. On se nudi, nudi se i svojim učenicima, ali nikoga ne prisiljava. Evo ja se nadam da ćete vi danas, od Krista na slobodu pozvani, Krista koji nikada nikoga ni na što nije prisilio, prepoznati u Bogu onoga koji vas na ništa ne prisiljava, ali vam se nudi. Nudi vam svoju ljubav, nudi vam svoje zajedništvo. Želi vam se kao uskrsli Gospodin očitovati, promijeniti vaše živote i osposobiti vas da možete ići hrabro poput učenika koji svjedoče njegovo uskrsnuće u svim dimenzijama života.

Ali sad dolazimo do jedne druge dimenzije koja je jako važna, a to je dimenzija Kristove slobode i njegova poziva u odnosu prema drugima. Odnos prema Bogu je temelj i ako toga nema sve drugo je za nas vjernike poremećeno. Ali ako na pravi način izgradimo svoj odnos s Bogom, onda taj odnos koji imamo s Bogom ne može zanemariti bližnje. U tom odnosu prema bližnjima javlja i treća dimenzija, a ta je dimenzija odnos prema sebi samome. Krist nas uči dakle biti slobodni da bismo mogli biti u odnosu prema drugima, ali i biti slobodni da bismo na pravi način mogli biti u odnosu prema sebi.

Što smo čuli u onom čitanju iz poslanice Galaćanima? Što je onaj poziv na slobodu? Koja je to jedina zapovijed? Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. Dakle ljubi bližnjega, to je ta druga dimenzija, ali kao sebe samoga.

Draga mladeži, dragi mladi sudionici SHKM-a morate ljubiti sebe same, morate cijeniti sebe same. Morate cijeniti svoje dostojanstvo! Ti takav kakav jesi zaslužuješ najvišu pažnju koju ti Bog može dati i dao ti ju je u Isusu Kristu. Ali ti zaslužuješ i pažnju sebe samoga prema sebi, nemoj se zanemarivati, nemoj se podcjenjivati. Trudi se iz dana u dan razvijati, biti bolji, e tek kad to uspiješ, kad prepoznaš sebe u svom dostojanstvu, takav kakav jesi, kad se počneš cijeniti - a imaš što cijeniti - onda ćeš moći - ne zaustavljajući se na sebi - krenuti prema onoj drugoj dimenziji, a to je prema bližnjemu i poslužiti bližnjega. I u slobodi ljubiti bližnjega. Evo Krist nas i na to poziva. On nam i to nudi. Prije nego dođemo do tog što to konkretno znači, htio bih se opet vratiti na našu anketu.

Kad je u pitanju cijenje samih sebe, mislim da smo mi katolici, a da to vi mladi katolici i slijedite, malo prepotentni. Recimo to tako, nemojte se uvrijediti. Na koji način? Pa evo, ono početno spominjanje zbog čega smo mi ovdje pokazuje da mi sebe cijenimo. Međutim zanimljiv mi je bio jedan drugi aspekt odgovora ove ankete koju smo imali, a to je bilo pitanje: "A zašto će drugi mladi sudjelovati na SHKM?" Dakle, ne ja. Za sebe većina odgovara da želi sudjelovati zbog pozitivnih razloga: ja želim upoznati Boga, ja želim upoznati sebe. Kad su drugi u pitanju, onda su vam odgovori drugačiji. Uglavnom je velika većina rekla da će drugi doći zbog zabave, zbog izleta. Evo to je ono što ne smijemo sebi dozvoliti. Moramo vjerovati jedni drugima. Ako tako mislimo, mi hrvatski katolici, okupljeni ovdje na susretu, jedni o drugima, a što tek onda oni drugi koji nisu dio naše zajednice mogu očekivati. Kakve misli imamo o njima?

U evanđelju se to isto dogodilo. Vjeruju učenici Gospodinu kad su ga susreli, ali problem je, ne vjeruju jedni drugima. Marija Magdalena govori, njoj ne vjeruju. Govore ona dvojica koja su ga susrela na putu u Emaus, ni njima ne vjeruju. Govori ovaj apostol njima, a sutra ćemo čuti govore svi Tomi, Toma ne vjeruje. Moramo vjerovati jedni drugima, mi moramo imati povjerenja jedni u druge. Vi mladi, mladi katolici, se morate međusobno povezivati, podržavati. Nemojte imati loše mišljenje o drugom. Pokušajte najprije jedni o drugima graditi dobro mišljenje, cijeniti jedni druge kao što sebe cijenite, a onda to proširiti i na predstavnike drugih vjerskih

zajednica, na one koji uopće ne vjeruju, one koji čak ne misle dobro o nama, ima i takvih, nije važno. Pokušajmo pozitivno misliti.

Ali to nije dovoljno. Mi se moramo i angažirati. Ne možemo ostaviti da stvari u ovom svijetu idu mimo nas, moramo biti aktivni. To također zahtjeva ovo: biti slobodni za poslužiti bližnjima. A što to znači? Drago mi je da ste u velikoj većini, opet se vraćam na anketu, sudionici različitih župnih zajednica, različitih crkvenih pokreta, neki su i svega toga. Ima jedan broj, 13% čini mi se, koji rekoše da nisu nigdje. Ne može se biti nigdje. Morate se uključiti u svoje župne zajednice, morate se uključiti u molitvene zajednice. Morate se uključiti u život Crkve, surađivati sa svojim svećenicima, sa svojim katehetama, surađivati s nama biskupima. S druge strane mi biskupi, vi svećenici, vi redovnice, redovnici, trebamo našim mladima, našim laicima, dati prostor u Crkvi. Ono što sam najviše osjetio kao prednost ovog SHKM-a u Dubrovačkoj biskupiji je suradnja i otvorenost nas svećenika našim mladima i naših mladih nama svećenicima, i nas obiteljima i naših obitelji nama. Tada sve funkcionira. Tada možemo napraviti nešto što se u početku činilo nemoguće.

Evo pozivam vas da na Crkvu ne gledate kao na nešto tuđe nego da je prepoznate kao svoju zajednicu i da je izgrađujete.

No ima još nešto, što je jako važno za naš život, a to je uključenost u život društvene zajednice. Papa sveti, ako mogu to već reći, Ivan Pavao II. je na početku svog pontifikata rekao onu prekrasnu misao: Ne bojte se Krista, rastvorite što više vrata Kristu, otvorite mu granice država, političkih sustava, kulture, školstva, svega... Jer Krist doista ništa ne oduzima, a sve daje.

U prvom čitanju možemo otkriti kome to on govori. To su oni koji pokušavaju spriječiti Petra i apostole da govore o Kristu. A oni im kažu: "Koga ćemo više slušati, vas ili Boga?" Dakle, to su oni koji se zatvaraju Kristu, oni koji Krista vide kao neprijatelja. Ali ne govori papa samo njima, papa i nama poručuje: "Ne bojte se Krista!"

S ovim nam još nešto poručuje, da mi Krista ponese iza tih granica država, da mi Krista unese u političke sustave, da mi Krista donese u kulturu, znanost, u sve dimenzije društva. Tko će ga donijeti, ako nećemo mi? Evo, zato, draga mladosti, želim vam poručiti da budete zainteresirani, da ove društvene procese ne puštate da prođu mimo vas, nego da se uključite, da budete aktivni, da preuzmete

svoju odgovornost za ovo društvo, da nešto napravite. Nemojte čekati da vam drugi osiguraju bolji život, neko uzmete stvar u svoje ruke i vi osigurajte bolji život drugima.

I nemojte vjerovati onima koji vam kažu da se ovdje ne može, da u ovoj zemlji nema perspektive. Napravite perspektivu! Vi ste na to pozvani. Uključite se, najprije u neke pretpolitičke aktivnosti, u različite udruge u kojima ćete kršćansku Radosnu vijest unositi u ovo društvo i činiti ovo društvo bogatijim, plemenitijim, bez nasilja, bez želje da se učini bilo što protiv bilo koga, nego s ljubavlju za ovo društvo. S ljubavlju za svakog čovjeka u ovom društvu! Bez obzira na njegovu vjersku, nacionalnu, političku i bilo kakvu drugu pripadnost. To je vaša zadaća! Pozvani ste biti odgovorni članovi ovog društva. Pozvani ste ne prepuštati svoj život nekom drugom tko vam ne želi dobro. Nego preuzeti u svoje ruke odgovornost za sebe i za druge kraj sebe. U ljubavi! Onako kako nas je Krist to činio, kako nas je on učio. A on nije nikad nikoga ni na što prisiljavao nego je svima nudio i prilazio u ljubavi.

Ima još jedna dimenzija koju smatram potrebnom spomenuti u ovom prekrasnom gradu, ovoj prekrasnoj Dubrovačkoj biskupiji koja je, uz onu kulturnu baštinu, bogata i prirodnom baštinom. Imamo najljepšu zemlju na svijetu, imamo se pravo njome ponositi. Mi, dragi mladi, imamo odgovornost za svoju zemlju. Mi imamo odgovornost za svoju prirodu. Mi imamo odgovornost za naša prirodna bogatstva. Sve nam je dano da tim upravljamo. Ne da to iskorištavamo, nego da upravljamo. Da upravljamo na način, da ono što smo primili od svojih predaka predamo budućoj generaciji. Ne istrošeno i potrošeno nego obogaćeno.

Evo pozivam vas da prije svega cijenite prirodna bogatstva naše zemlje, da imate ekološku svijest. Da se brinete za sva stvorenja na zemlji. Kome nas šalje Gospodin u evanđelju? Ne kaže samo: Idite svim ljudima, nego: Idite svemu stvorenju. Isus Krist, uskrslu Gospodin, sav svemir, svu stvarnost je preobrazio u svom uskrsnuću. Mi kršćani, mi katolici, vi mladi katolici, pozvani ste o tom govoriti ne samo svim ljudima, svim ljudima nego i svem stvorenju.

S druge strane, nastojte sačuvati i prirodna bogatstva koja smo dobili, kao i ona kulturna bogatstva koja smo dobili, našu baštinu. Baštinu o kojoj tako lijepo progovara ovaj grad. Kako to napraviti? Evo ja ću samo spomenuti ona dva izričaja, koja je i blaženi, sveti Ivan Pavao II. spomenuo ovdje u Dubrovniku.

Prvi je onaj izričaj na Lovrijencu, koji je ovdje već spomenut u poruci pape Franje da se sloboda ne prodaje za sva blaga svijeta, a drugi je onaj na vratima Kneževa dvora, da se ne brinemo za privatne nego za opće stvari. Na taj način mi možemo pokazati pravu brigu i za ovu zemlju koja nam je darovana i za ona kulturna i druga blaga koja smo naslijedili od naših predaka i prenijeti ih onda na slijedeću generaciju.

Ima još nešto što je potrebno spomenuti, a to je odnos prema onom što ovo vrijeme - a često u tom vremenu i svakog od nas - čini robom, a to je novac. To je materijalno bogatstvo. Nemojmo se dati prodati. Nemojmo dati prodati naše prirodne ljepote. Nemojmo dati prodati naša kulturna blaga. Nemojmo dati prodati sebe. Mi nismo roba koja se prodaje!

Važna je to poruka koju osobito priča ovaj grad koji je prije 600 godina, kad je na svjetskoj sceni cvalo ropstvo, zabranio ropstvo. A zabranio ga je jer je u svakom čovjeku prepoznavao stvorenje stvoreno na sliku Božju. Jer je znao da je prodaja čovjeka zlo. S tom sviješću u sebi - da je prodaja čovjeka zlo - nemojmo dozvoliti da nas netko proda i nemojmo prodavati jedni druge. Nemojmo dozvoliti da netko proda naša prirodna bogatstva. Da netko proda našu kulturu. I nemojmo prodavati za male novce svoju kulturu i prirodna bogatstva.

Na kraju ću vam reći još samo jednu rečenicu. A to je rečenica koju je rekao blaženi, sveti Ivan Pavao II. ovdje u Gružu i uputio je upravo mladima: "Blagoslivljam vas mlade i kažem vam: Hrabro!"

HOMILIJA APOSTOLSKOGA NUNCIJA ALESSANDRA D'ERRICA - TRSATSKO SVETIŠTE, 8. LIPNJA 2014.

Draga braćo u biskupstvu, poštovani predstavnici građanskih i vojnih vlasti, dragi svećenici, redovnici i redovnice, braćo i sestre!

Najprije želim uputiti srdačan pozdrav preuzvišenom monsinjoru Ivanu Devčiću, riječkom nadbiskupu, i izraziti mu svoju veliku zahvalnost za poziv da predvodim ovu svetu misu zahvalnicu za proglašenje svetima pape Ivana Pavla II, prigodom dragog sjećanja na njegov pohod Riječkoj nadbiskupiji i ovom svetištu 2003. godine. Zajedno s njime bratski pozdravljam predsjednika Hrvatske biskupske konferencije, nadbiskupa Želimira Puljića, ovdje prisutnu subraću biskupe, svećenike, redovnike i redovnice, bogoslove i sjemeništare, pastoralne djelatnike i sve vas. Osobito pozdravljam predstavnike građanskih i vojnih vlasti, čija prisutnost još jednom svjedoči njihovu odanost prema svetom Ivanu Pavlu II. i čini ovo slavlje još značajnijim. Posebno želim spomenuti zajednicu franjevacu Manje braće kojima je na čuvanje povjereno ovo sjajno Svetište već od polovice petnaestog stoljeća.

Radostan sam što danas primjećujem da u velikom broju sudjeluju predstavnici vlasti i vjernici.

Čast mi je svima vama donijeti poseban blagoslov pape Franje, sa željom da ova svečanost urodi mnogobrojnim dobrim plodovima na zajedničkom i osobnom putu vjere i u zauzetom služenju društvu osobito najsiromašnijima i najpotrebnijima.

Proteklih dana ponovno sam pročitao homiliju koju je Ivan Pavao II. održao ovdje na svetkovinu Duhova 8. lipnja 2003. tijekom misnog slavlja za obitelji. Smatram je vrlo korisnom i za naše razmišljanje želio bih se osvrnuti na nekoliko pastoralnih uputa koje je tom prigodom izložio.

Prisjetit ćete se da je obitelj bila glavna tema. On se osvrnuo na prisutnost svetog Doma Blažene Djevice Marije, svetog Josipa i Isusa na Trsatu, kako bi izložio sadržajnu katehezu o svetosti i nepovredivosti obitelji, i o posljedicama koje odatle proizlaze. Zatražio je povlaštenu pozornost za instituciju obitelji, i jasne mjere koje će promicati i štititi njezin ustroj, razvoj i stabilnost. I to zbog toga što ne manjkaju poteškoće s kojima se često valja suočiti, ovdje u Hrvatskoj i svugdje na svijetu.

Prošlo je jedanaest godina. Nažalost, izgleda da poteškoće nisu postale manje ovih godina. To je

naglasio prije nekoliko dana i papa Franjo, na Skupu koji je organizirao pokret Obnove u Duhu (1. lipnja 2014.): “Obitelji su kućne Crkve, gdje Isus raste u ljubavi supružnika i u životu djece. Stoga neprijatelj snažno napada obitelj: đavao ju ne želi! Želi je uništiti, i učiniti da u njoj ne bude ljubavi”.

Stoga mi je drago podsjetiti Vas na neke posebne zadaće koje Ivan Pavao II. povjerio kršćanskim obiteljima ovdje na Trsatu. Na prvom mjestu posebno ih je pozvao da osobnim životom svjedoče autentični plan Božji za obitelj kao zajednicu utemeljenu na ženidbi; a to znači na postojanom i vjernom zajedništvu muškarca i žene, međusobno vezanima javno očitovanim i priznatim svezom. Zatim ih potiče da preuzmu na sebe odgovornost ljudskoga i kršćanskog odgoja djece koristeći pomoć odgojnih stručnjaka te ozbiljnih i dobro pripremljenih vjeroučitelja. Također je inzistirao na tome da se nikada ne umore moliti i biti narod nade.

Kako vam je poznato, i Benedikt XVI. je predstavio i obradio ove zadaće za vrijeme svog pohoda Hrvatskoj 2011., prigodom prvog Nacionalnog dana obitelji. Ove zadaće neprestano ponavlja papa Franjo, osobito u hodu pripreme Izvanredne opće sinode biskupa, koja će se održati u Vatikanu od 5. do 19. listopada 2014.

Dobro mi je poznato da Crkva Božja koja je u Hrvatskoj, vjerna svojim tradicijama, nikada nije zanemarila činiti sve što je moguće kako bi u praksi primijenila napatke papinskog naučavanja. Posebno se radujem s vama zbog toga što će tijekom sljedeće proslave svetog Vida (14. - 15. lipnja), Riječka nadbiskupija otvoriti Godinu obitelji, i što će se upravo ovdje na Trsatu 2015. proslaviti Drugi nacionalni susret obitelji.

Kao predstavnik Svetog Oca, vrlo cijenim ovo trajno nastojanje u obrani obitelji. To je znak životnosti ovih partikularnih (mjesnih) Crkava: Crkvi koje žele biti vjerne svom poslanju, unatoč poteškoćama koje se često pojavljuju.

U našoj viziji vjere, obitelj i brak (ženidba) predstavljaju jedno od najdragocjenijih dobara

čovječanstva (Familiaris Consortio, 1), temeljnu stanicu društva” (Ev. Gaudium, 66), “izvor svakog bratstva... temelj i primarni put mira” (Poruka za Svjetski dan mira 2014.). Oni imaju svoj početak u samom Bogu i blagoslovljeni su Isusovim rođenjem u Betlehemu i njegovim životom u Nazaretu. Tako i za nas ostaje temeljno Isusovo naučavanje o sjedinjenju i vjernosti supružnika, osim kada je u pitanju preljub.

Svjesni smo različitih pogleda koje često predlažu oni koji ne žive naš dinamizam vjere, nego se nadahnjuju kriterijima koje šire sekularizam i relativizam. Ne smijemo zanemariti ni objektivne poteškoće koje proizlaze iz osjetljive ekonomske situacije. Ipak smatramo svojom temeljnom i neopozivom dužnošću ponovno potvrditi svetost obitelji i braniti je svojim najvećim zalaganjem. Tako želimo dati pozitivan doprinos napretku i rastu Hrvatske; u duhu konstruktivnog dijaloga sa svima, pa i s onima koji su daleko od bila kakvog vjerskog osjećaja; s poštovanjem, u traženju primjerenih rješenja za mučna (teška) pitanja s kojima se mora suočiti naše društvo.

Danas su Duhovi: svetkovina Duha Svetoga koji silazi na Crkvu i svojim je moćnim dahom oživljuje. Danas posebno želimo uputiti svoju molbu Duhu Svetom da nas prosvijetli i krijepi, kao što je to učinio sveti Ivan Pavao II.

Dođi, Duše Sveti! Ovu molitvu često ponavljam, jer sam njemu povjerio svoje biskupsko služenje. To je jednostavna molitva, i pozivam vas da je često ponavljate preko dana. Želimo uputiti Duhu Svetom ovu molitvu osobito za naše obitelji, a naročito za one koje više osjećaju teret poteškoća.

Dođi, Duše Sveti! Obasjaj našu stazu. Podrži naše nastojanje (zalaganje). Nadahnjaj brojne kršćanske obitelji da uvijek budu vjerni i hrabri svjedoci Božjeg plana za naše društvo.

Dođi, Duše Sveti! Obnavljaj lice zemlje sada i u vijeke. Amen!

ISTINA SE OSTVARUJE U SUSRETU

Poruka predsjednika Vijeća HBK-a za katehizaciju i novu evangelizaciju na početku katehetske i školske godine 2014./2015.

Draga braćo svećenici, redovnice i redovnici, vjeroučitelji i katehete!

Istina o kraljevstvu Božjem prima se u susretu. Od svojih početaka Crkva je pokušavala na različite načine ispunjavati nalog koji je dobila od Isusa Krista: »Podite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju.« (Mk 16, 15) Da bi nam pokazao kako se to čini, »zareda obilaziti gradom i selom propovijedajući i navješćujući evanđelje o kraljevstvu Božjemu« (Lk 8, 1). Doista, uspješno ili manje uspješno, spretno ili manje spretno, navjestitelji evanđelja odvažno su slijedili put Učitelja na način kako im je to u povijesti bilo moguće. Danas, kada Crkva promišlja o novoj evangelizaciji, odnosno o prenošenju vjere »novim jezikom prispodoba« (papa Benedikt XVI.), na poseban način ima pred očima čovjeka koji je postao žrtvom suvremenih »božanstava«, vlastite samodostatnosti, površnosti, tj. vremena »slabe misli« i osamljenosti. Svjesna činjenice da je istina o kraljevstvu Božjemu jedina koja u potpunosti može čovjeka učiniti sretnim, Crkva želi iznova tražiti put do susreta s njim, kako bi mu posvjedočila istinu da »radost evanđelja ispunja srce i cijeli život onoga koji susretne Isusa« (papa Franjo, *Radost evanđelja*, 1). Ostvariti takav susret preduvjet je i bitna dimenzija svakoga evangelizacijskog i katehetskog djelovanja Crkve.

Izvorno mjesto susreta Boga i čovjeka: župna zajednica. Bog nam dopušta imati udio u njegovu osobnom, otajstvenom životu. Susret s njim ostvaruje se u liturgijskom, sakramentnom i pastoralno-katehetskom životu konkretne župne zajednice. Ima li ljepše i privlačnije ponude čovjeku željnu potpuna ostvarenja od života u zajednici koja snagom sakramenata svakodnevno živi iskustvo susreta s Bogom? Nažalost, sve više postajemo svjedoci činjenice da suvremeni čovjek ne samo da u konkretnoj župnoj zajednici ne nalazi »izvor na kojemu bi utažio svoju žeđ« (papa Ivan XXIII.), nego bezbolno i bez interesa proživljava »križu Boga«, tj. nestajanje svijesti o Bogu u vlastitoj povijesti i sadašnjosti. Ta »križa Boga« posljednji je poziv Crkvi da se probudi i čovjeku ponovno omogući iskustvo susreta s Bogom! Crkva postoji radi navještanja

kraljevstva Božjega. Ona nije sama sebi svrhom. Zato mora izići iz »sobe ustajala zraka, u kojoj će se, ako iz te sobe ne izađe, ubrzo razboljeti« (usp. papa Franjo, *Pismo sudionicima 105. plenarnog zasjedanja Biskupske konferencije Argentine*, 25. ožujka 2013.).

Uvjereni smo da su mnoge naše župne zajednice mjesta novih nada i novih snaga, koje vjernike ohrabruju da nastave živjeti svoj svakodnevni život snagom svjetla vjere. Međutim, često se događa da »fast-food« tečajevi, bilo u pripravi za sakramente, bilo oni vezani uz mistagoško produbljenje otajstva susreta s Bogom ili koji drugi oblik navještaja, ne ostavljaju dovoljno prostora za stvaranje ozračja autentična susreta među dionicima evangelizacijskog procesa. Usto se nekada »spasenjsko sredstvo milosrđa zamijeni oružjem strogosti« (papa Ivan XXIII.) na različitim područjima našega djelovanja. Tako umjesto mostova gradimo barikade, na kojima se nikada nije moglo, niti se može ostvariti iskren i autentičan susret te upoznati prava istina o onomu kojega naviještamo. Umjesto stručnjake za apokaliptička pitanja ili namrgođene sudce, drugi u nama moraju vidjeti radosne glasnike (usp. papa Franjo, *Radost evanđelja*, 168). Nakraju, svi mi koji živimo u konkretnoj crkvenoj i župnoj zajednici, živimo u sudioništvu iste vjere. Ona pak nikada ne razdvaja. Ona ujedinjuje!

Dragi navjestitelji, evangelizacija nije nikada individualan i izoliran čin, čin pojedinca. Ona je uvijek crkveni čin. Jednostavan propovjednik, umoran kateheta ili vjeroučitelj, svaki koji i u najdaljem kutu Zemlje naviješta evanđelje ili okuplja zajednicu, podjeljuje i slavi sakramente, ostvaruje to kao čin Crkve. U susretu s Crkvom vjerniku je omogućeno susresti Krista. Na konkretnu mjestu. U konkretnu trenutku.

Katehetski susret uvijek je navještaj Božje riječi. Dok se suočava s »križom Boga«, Crkvi se nameće izazov njezina prevladavanja. To može ostvariti misionarskim žarom nove evangelizacije. Govor o novoj evangelizaciji nije govor o alternativama prošlosti, nego zahtjev upućen svakomu navjestitelju Božje riječi da preispita osobni i vlastiti odnos prema pozivu koji mu je darovan. Što to konkretno znači? Sveti Franjo je naime svojih braći

rekao: »Naviještajte evanđelje! Ako treba, onda i riječima.« To doslovce znači: kateheta, navjestitelj, vjeroučitelj ne radi – on jest kateheta. On je to cijelim svojim životom. On je drugi Krist! Tako razmišljajući lakše je razumjeti da je svaki katehetski susret, bio on uokviren u vjeronauku u školi ili u koji od oblika župne kateheze, uvijek navještaj Božje riječi. »Cilj (misijskog poslanja, odnosno katehetskoga susreta) nije taj da se (navjestitelj i slušatelji) druže da provode vrijeme zajedno. Ne, cilj je naviještati kraljevstvo Božje. I to je hitno, to je i danas urgentno! Ne smije se gubiti vrijeme na čavrljanja, ne treba čekati zajedničku suglasnost; treba poći naviještati.« (Papa Franjo, *Angelus*, 7. srpnja 2013.) Naviještati evanđelje znači zapravo živjeti evanđelje. Živjeti evanđelje ne znači biti »kip u muzeju« (usp. papa Franjo, *Nagovor sudionicima Svjetskoga kongresa o katehezi*, 27. rujna 2013.), nego ići u susret životnim pitanjima djece, mladih i odraslih. Živjeti evanđelje istodobno je pitanje svakomu od nas kateheta i vjeroučitelja: Ne samo kako radiš, nego i kako moliš za zajednicu?

Draga djeco i mladi, dragi roditelji!

Bratsko putovanje s Crkvom. Na početku ove katehetske i školske godine crkvena vas zajednica poziva da se susretnete s njom. Taj će susret biti nošen riječju koja želi biti izgovorena. Riječju koja je nošena ljubavlju. Za »bratsko putovanje s Crkvom« (papa Ivan Pavao II.) ništa vam drugo nije potrebno

osim otvorenog srca. To se putovanje može ostvariti u vjeronauku u školi, u katehezi u župnoj zajednici te u drugim oblicima života i djelovanja Crkve. Nadamo da ste vi, draga djeco i mladi, i vi dragi roditelji, čiji je poziv na putovanje s Crkvom ispisan u riječi sakramenta krsta, već odgovorili i da ćete odgovoriti na taj poziv te krenuti u novu katehetsko-pastoralnu i školsku godinu u zajedništvu s Crkvom. Jedino se na takav način, u susretu, u odnosu utemeljenom na riječi, koja je nošena uzajamnom ljubavlju, može susresti prava Istina. Istina je to kojoj nitko nije gospodar. Istina je to koja ima svoje ime: Isus Krist!

Nadamo se da će prostori susreta ispuniti i sve prostore međusobna udaljavanja. Takvih se prostora, omeđenih zidovima jednostranih i necjelovitih istina, posebno kada je riječ o školskom odgoju i obrazovanju, izgradilo, nažalost, mnogo. Vrijeme je izgradnje novih mostova, vrijeme »bratskog putovanja« i razgovora onih koji su danas odgovorni za cjelovit rast i razvoj čovjeka. Crkva je odavno krenula, spremna je i sve rado poziva na takav hod.

Bog, koji nam neprestano otkriva istinu života, bio sa svima vama!

U Đakovu, 29. kolovoza 2014.

✠ Đuro Hranić,
predsjednik Vijeća HBK-a za katehizaciju
i novu evangelizaciju

POZIV NA MOLITVU ZA PROGONJENE KRŠĆANE U IRAKU I MIR U UKRAJINI U NEDJELJU, 14. RUJNA 2014.

Imajući u vidu teško ratno stanje i traume koje smo i sami u nedavnoj povijesti proživjeli a sada se to događa u dvjema državama, u Iraku i u Ukrajini, u kojima su ratna žarišta pokazala svu opasnost i strahote stradanja nevinih ljudi, hrvatski biskupi su odlučili pozvati na molitvu za sve one koji pate zbog ratnih nemira i stradanja.

Biskupi stoga pozivaju svećenike, redovnice i redovnike, kao i sve vjernike laike i ljude dobre volje da u nedjelju, 14. rujna 2014., kad se slavi Uzvišenje svetog križa, uprave svoje žarke molitve za mir u Ukrajini i u Iraku.

Neka naše skromne molitve, po zaslugama muke i smrti Gospodina našega Isusa Krista i po neizmjerne vrijednosti njegova križa, pomognu da zasja konačno progonjenim kršćanima u Iraku i diljem svijeta toliko žučena sloboda. A uznemirenim stanovnicima Ukrajine neka se povрати stabilnost i mir.

Biskupi HBK
Zagreb, 6. rujna 2014.

EVANGELII GAUDIUM: RADOSNO ŽIVJETI I NAVIJEŠTATI EVANĐELJE

TEOLOŠKO PASTORALNI SEMINAR za svećenike i redovnike Riječke metropolije

Rijeka - Trsat 27. 10. 2014.

Teološko pastoralni seminar 2014. vezan je, prema odluci biskupa naše metropolije, uz posjet kardinala Beniamina Stelle i inspiriran papinom pobudnicom „*Evangelii gaudium* – Radost evanđelja“. „Radost evanđelja“ nisu samo početne riječi papine pobudnice, pa onda i njezin naslov, nego predstavljaju i njezin cilj: „U ovoj se pobudnici želim obratiti kršćanskim vjernicima i pozvati ih na novu etapu evangelizacije označenu tom radošću i pokazati put kojim Crkva treba ići u godinama koje su pred nama“ (br. 1). U ovom TPS-u želimo razmišljati o tome kakav treba biti navještaj evanđelja da bi zaista bio radostan i kao takav onda i autentičan i učinkovit. Cilj je problemu radosnog naviještanja *Evangelii gaudium* pristupiti kako s pastoralnog tako i s teološkog i antropološkog gledišta.

JUTARNJI DIO PROGRAMA:

- 9,00: Pozdravi

- 9,30: Niti vodilje i glavni naglasci dokumenta *Evangelii gaudium* (Vranješ Nikola)

Cilj izlaganja nije puko predstavljanje dokumenta *Evangelii gaudium* nego sadržajna analiza dokumenta sa ciljem da se prepozna glavne naglaske, odnosno niti vodilje koje se provlače kroz dokument. Izlaganje treba dati odgovor i na slijedeća pitanja: Zašto je papa Franjo ovaj dokument započeo riječima „Radost evanđelja“? U kojem smislu sve ono što je u njemu navedeno odgovara tom naslovu?

- 10,00: Permanentno obrazovanje svećenika u vidu evangelizacije (kardinal Beniamino Stella)

- Svečana sveta misa i ručak

POPODNEVNI DIO PROGRAMA:

- 14,00: Današnji čovjek u potrazi za srećom i radost evanđelja (Richard Pavlič)

Kako današnji čovjek shvaća sreću i gdje je traži? Kakvo je kršćansko i teološko shvaćanje radosti i sreće? Je li današnji čovjek otvoren za radosnu vijest evanđelja ili smatra da može biti sretan i bez evanđelja? Zašto evanđelje koje su nekadašnji Europljani prihvatili njihovi današnji potomci tako lako napuštaju? Na kakve sve barijere nailazi kod današnjeg čovjeka navještaj radosne vijesti i kako ih prevladati?

14,30: Novi oblici komunikacije evanđeoske poruke / Papa Franjo kao izazov za nove oblike komunikacije evanđeoske poruke (Jerko Valković?)

Papa Franjo je očito osvojio simpatije svijeta jednostavnošću svojih gesta i riječi kojima posreduje evanđeosku istinu o Božjoj ljubavi za svakoga čovjeka. Način na koji on naviješta radosnu vijest otkriva atraktivnost evanđelja. Na koji način je on kao takav izazov za traženje novih oblika komunikacije evanđeoske poruke? Kakvo evanđelje, ili bolje rečeno, način naviještanja evanđelja, ljude ne privlači nego odbija? Koje zakonitosti komuniciranja bismo trebali poznavati i poštivati kako bi radosna vijest zaista ostala radosnom i kao takva došla do svakog čovjeka. Što bismo u ovom vidu trebali primijeniti i promijeniti u našoj pastoralnoj praksi?

- 15,00: Diskusija i pauza

-16,00: Vrijednosti kao znakovi vremena - (nezaobilazni) putovi evangelizacije (Ivan Koprak)

Navještaj evanđelja kao odgovor nužno traži od čovjeka vjeru i obraćenje (Mk 1,15), čija se autentičnost očituje ponajprije u životu u skladu s evanđeljem. Može li evanđelje biti radosna vijest, premda traži od čovjeka življenje i zauzimanje za vrijednosti koje su danas nepopularne ili nailaze na otpor: zaštita ljudskog života od njegovih početaka, čistoća prije braka, kršćansko shvaćanje braka i obitelji, sakramentalni život, vjera u Božju providnost, prioritet kraljevstva Božjeg pred materijalnim dobrima, smisao za žrtvu i spremnost na mučeništvo?

Jesu li zahtjevnost i radost evanđelja spojive? Kako naviještati evanđelje da ono bude atraktivno, a da se ne odustane od cjelovitosti njegova sadržaja?

-16,30. Kako danas biti radostan svećenik i navjestitelj evanđelja? (Mladen Parlov)

Za uspješno naviještanje evanđelja od odlučujuće je važnosti kakav je navjestitelj. Absurd je kada navjestitelj radosne vijesti nije sam radostan. Jesmo li mi svećenici zaista radosni? Je li temelj te radosti evanđelje, odnosno osoba Isusa Krista? Rađa li naše oduševljenje evanđeljem misionarskim žarom?

Tjera li nas Kristova ljubav da se naše pastoralno djelovanje ne svodi na čekanje ljudi, nego da idemo u potragu za njima? Koji uvjeti (unutarnji i vanjski) trebaju biti ostvareni da bi svećenik bio u sebi radostan i kao takav onda i učinkoviti navjestitelj radosne vijesti? Koji su glavni razlozi nedostatka radosti kod svećenika i kako se s njima suočiti?

- 17,00: Diskusija i završetak

Cjelokupni program održat će se na Trsatu: izlaganja u Dvorani Ivana Pavala II., a misa u svetištu Majke Božje Trsatske.

IZJAVA KOMISIJE HBK „JUSTITIA ET PAX“

1. Referendum o preferencijalnom glasovanju

U slučaju referenduma vezanog uz brak i obitelj Crkva ga je podržala, jer je u skladu s njezinim moralnim naukom, a to je da je brak zajednica muškarca i žene, te da je obitelj utemeljena na toj zajednici i nijedna druga zajednica u usporedbi s njome ne može imati iste učinke i prava.

Gledom na referendum o preferencijalnom glasovanju i promjeni izbornog sustava Stalno vijeće HBK je reklo kako “nema ništa protiv ukoliko doprinosi plodonosnijoj i većoj demokratičnosti, te uz to promiče i služi općem dobru društva. Pogotovo ako se njime ne krše pozitivni državni zakoni i propisi RH, te pri tome ne narušavaju kršćanske vrijednosti koje su važna sastavnica hrvatske kulture. U tom vidu data je mogućnost građanskoj inicijativi ‘U ime obitelji’ skupljati potpise i ispred crkve”.

Pozivaju se stoga vjernici i građani neka se dobro informiraju i prouče ponuđena rješenja te prema vlastitoj spoznaji i savjesti odluče hoće li potpisati zahtjev za pokretanje referenduma. Ne ulazeći u sadržaj referendumskih pitanja, niti u zakonodavna rješenja samog provođenja referenduma, odbacujemo mogućnost stavljanja moratorija na referendume u Republici Hrvatskoj. To bi, naime, značilo suspenziju demokratskoga političkog uređenja, a to je protivno Ustavu Republike Hrvatske.

2. Hrvati Bunjevci

Bolna je činjenica da se hrvatska manjina u Vojvodini politički podijelila na Hrvate i Bunjevce. Nedopustivo je, međutim, da predsjednik Srbije proglašava Bunjevce “autohtonim narodom koji nisu ni Hrvati ni Srbi”, pa im poklanja udžbenike na ćirilici. To je očito pokušaj asimilacije i odnarođivanja Bunjevaca koju je više desetljeća provodila velikosrpska politika. Zbog toga se očekuje da se hrvatske vlasti zauzmu da Hrvati u Srbiji imaju sva ljudska i manjinska prava kao Srbi u Republici Hrvatskoj. Ljudska su prava, naime, univerzalna pa je dužnost i obveza nositelja vlasti brinuti se za njihovo poštivanje i ostvarenje. Tu obvezu napose imaju hrvatske vlasti gledom na Hrvate izvan domovine.

3. Sloboda medija i čestitost nositelja dužnosti

U posljednje vrijeme primjetni su pritisci i miješanje pojedinaca i institucija na slobodu medija. Zabrinjavajuće je kad takvi pritisci dolaze iz ureda visokih dužnosnika Republike Hrvatske. Zbog toga se traži od svih, a osobito od nositelja vlasti da promiču neovisnost, slobodu i odgovornost javnih i privatnih medija.

Očekuje se također da nositelji dužnosti mogu biti samo oni koji su moralni, čestiti koji se brinu za javno – opće dobro, a ne za privatne interese. Svjesni smo da je to ideal koji je ponekad teško u potpunosti zadovoljiti. No, taj ideal treba uvijek imati pred očima i prema njemu težiti. U tom vidu potiče se Zakonodavca neka uredi zakonodavni okvir tako da se ne izgubi iz vida ideal kojeg treba u obnašanju javnih dužnosti ostvarivati.

U Zagrebu, 22. rujna 2014.

+ Vlado Košić,
predsjednik komisije HBK Iustitia et pax

III.
POREČKA I PULSKA BISKUPIJA

Poreč, 20. svibnja 2014.

Prot.: 476/2014.

SVIM ŽUPNIM UREDIMA POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

Velečasni gospodine,

već danima pratimo putem medija o katastrofalnim poplavama u velikom dijelu naše Domovine, kao i u Bosni i Hercegovini te u Srbiji. Na žalost, izgubljeni su i mnogi životi. Mnogo je ljudi moralo napustiti svoje domove da bi spasili goli život. Više je tisuća ljudi „preseljeno“ – privremeno zbrinuto po raznim dvoranama. No, mnogo im je toga potrebno za svakodnevni život. Hvale je vrijedno da se sa svih strana javljaju ljudi dobre volje koji žele pomoći. I pojedinci kao i ustanove iz Domovine i svijeta svojim darovima u novcu, hrani, lijekovima, higijenskim potrepštinama, odjevnim predmetima, pokrivačima i dr. pokušavaju promptno ublažiti muku naše braće i sestara koji su sada stradalnici.

I Vas, pozivam, velečasni gospodine, da u nedjelju, 25. svibnja 2014. godine pozovete sve vjernike da se prema svojim mogućnostima odazovu pozivu Biskupijskog Caritasa i da pomognu braći u nevolji. Ujedno određujem da se cjelokupna milostinja te nedjelje namijeni za potrebe stradalnika. Milostinju dostavite što prije Biskupskom ordinarijatu pa da tu pomoć dostavimo što prije potrebnima.

I u svojoj molitvama preporučimo Gospodinu sve potrebne. Od srca vas pozdravljam i zazivam Božji blagoslov na sve.

✠Dražen Kutleša,
biskup

RAZRJEŠENJA I IMENOVANJA

Vlč. Alojzije Baf, privremeno se razrješuje službe župnika župa Sv. Jeronima crkvenog naučitelja u Vižinadi i Svetog Vitala mučenika u Svetom Vitalu (Brigu).

Vlč. Geremia Massa, župnik u Baderni, imenuje se župnim upraviteljem župe Sv. Jeronima crkvenog naučitelja u Vižinadi.

Vlč. Dariusz Szymanski, župnik u Višnjanu, imenuje se župnim upraviteljem župe Sv. Vitala mučenika u Svetom Vitalu (Brigu).

Vlč. o. Krunoslav Kemić razrješuje se službe župnika u župi Sv. Ivana Krstitelja u Puli.

Vlč. o. Đuro Hontić imenuje se župnikom župe Svetog Ivana Krstitelja u Puli.

Vlč. o.. Nikola Rožanković razrješuje se službe župnog vikara u župi Svetog Ivana Krstitelja u Puli.

Vlč. o. Željko Klarić imenuje se župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja u Puli.

Vlč. o.. Đuro Vuradin imenuje se studentskim kapelanom Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli.

Vlč. o.. Nikica Devčić razrješuje se službe župnog vikara u župi Sv. Antuna Padovanskog u Puli.

Vlč. o.. Bojan Rizvan imenuje se župnim vikarom u župi Svetog Antuna Padovanskog u Puli.

Vlč. Ivan Princ razrješuje se službe župnika župa Sv. Marije Magdalene pokornice u Krnici – Mutvoranu i Rođenja BDM u Raklju i imenuje se župnikom župa Sv. Roka prezbitera u Novoj Vasi (Porečkoj) i Sv. Martina biskupa u Taru.

Vlč. Geremia Massa razrješuje se službe župnika župa Rođenja BDM u Baderni i Sv. Ivana Krstitelja u Svetom Ivanu od Šterne i privremeno prelazi u Beogradsku nadbiskupiju.

Vlč. Ivan Kramar razrješuje se službe župnika župa Sv. Roka prezbitera u Novoj Vasi (Porečkoj) i Sv. Martina biskupa u Taru i imenuje se župnikom župa Rođenja BDM u Baderni i Sv. Ivana i Pavla mučenika u Žbandaju.

Vlč. Ivan Butković razrješuje se službe župnog upravitelja župe Sv. Ivana i Pavla mučenika u Žbandaju.

Vlč. Graciano Živolić razrješuje se službe župnika župa Sv. Stjepana prvomučenika u Motovunu i Sv. Ivana Krstitelja u Kaldiru i imenuje se župnikom župa Sv. Marije Magdalene pokornice u Krnici – Mutvoranu i Rođenja BDM u Raklju.

Vlč. Izidor Sekicki razrješuje se službe župnika župe Sv. Silvestra pape u Kanfanaru i imenuje se župnikom župa Sv. Stjepana prvomučenika u Motovunu i Sv. Ivana Krstitelja u Kaldiru.

Vlč. Anto Stjepanović razrješuje se službe župnika župe Sv. Bartula apostola u Tupljaku.

Vlč. Josip Racan razrješuje se službe župnika župe Sv. Vida i drugova mučenika u Gračišću i imenuje se župnikom župe Sv. Bartula apostola u Tupljaku i rektorom crkve Dobrog Pastira u Podpićnu.

Vlč. Marijan Lindić razrješuje se službe župnika župa Sv. Antuna opata u Kršanu, Sv. Jurja mučenika u Brdu, Presvetog Trojstva u Čepiću, Presvetog Trojstva u Svetoj Nedelji Labinskoj, Svetog Martina biskupa u Svetom Martinu i Sv. Ivana i Pavla mučenika u Šumberu i stavlja se na raspolaganje Neokatekumenskog puta u Vogošći – Sarajevo.

Vlč. Dragutin Domšić razrješuje se službe župnika župa Gospe od Zdravlja u Grdoselu i Rođenja BDM u Zarečju i umirovljuje se.

Vlč. Maksimilijan Ferlin, župnik u Lindaru, imenuje se župnikom župa Sv. Vida i drugova mučenika u Gračišću, Gospe od Zdravlja u Grdoselu i Rođenja BDM u Zarečju.

Vlč. Filip Celent imenuje se župnim vikarom u župama Sv. Vida i drugova mučenika u Gračišću, Gospe od Zdravlja u Grdoselu, Rođenja BDM u Zarečju i Sv. Mohora i Fortunata mučenika u Lindaru.

Vlč. Aleksandar Vujisić, župnik u Balama, imenuje se i župnikom župe Sv. Silvestra pape u Kanfanaru.

Vlč. Dragutin Petrović imenuje se župnikom župa Sv. Antuna opata u Kršanu, Sv. Jurja mučenika u Brdu i Presvetog Trojstva u Čepiću.

Vlč. Ivan Mlikota razrješuje se službe župnika Sv. Barbare djevice i mučenice u Raši i imenuje se župnikom župa Sv. Lovre mučenika u Svetom Lovreću Labinskom i Sv. Lucije djevice i mučenice u Skitači.

Vlč. Milivoj Koren, župnik župe Rođenja BDM u Gornjem Labinu, razrješuje se službe župnika u župi Sv. Lucije djevice i mučenice u Skitači i službe župnog upravitelja župe Sv. Lovre mučenika u Svetom Lovreću Labinskom i imenuje se župnikom župa Sv. Barbare djevice i mučenice u Raši, Presvetog Trojstva u Svetoj Nedelji Labinskoj, Sv. Martina biskupa u Svetom Martinu i Sv. Ivana i Pavla mučenika u Šumberu.

Vlč. Carlos Artur Fonseca Farfán, župni vikar u Svetoj Nedelji, Svetom Martinu i Šumberu imenuje se još župnim vikarom župa Rođenja BDM u Gornjem Labinu i Sv. Barbare djevice i mučenice u Raši.

Vlč. Sergije Jelenić razrješuje se službe v. d. ekonoma Biskupijskog doma i Ordinarijata u Poreču.

Vlč. Mladen Pranjić imenuje se župnim vikarom katedralne župe Uznesenja BDM u Poreču.

Vlč. Karol Homieja imenuje se župnim vikarom župe Sv. Jurja mučenika i sv. Eufemije djevice i mučenice u Rovinju.

Vlč. Darko Zgrablić razrješuje se službe pomoćnika u Biskupijskoj ustanovi za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika.

Vlč. Vladimir Brzić imenuje se vicekancelarom, pomoćnikom ekonoma Porečke i Pulske biskupije, ekonomom Biskupskoga doma i Ordinarijata u Poreču, te pomoćnikom u BUUK-u.

Vlč. Geremia Massa razrješuje se službe upravitelja župe Sv. Jeronima crkvenog učitelja u Vižinadi.

Vlč. Dariusz Szymanski razrješuje službe upravitelja župe Sv. Vitala mučenika u Svetom Vitalu (Brigu), a imenuje se župnikom župe sv. Ivana Krstitelja u Svetom Ivanu od Šterne.

Vlč. Vladimir Brzić imenuje se upraviteljem župa Sv. Jeronima, crkvenog učitelja u Vižinadi i Svetog Vitala mučenika u Svetom Vitalu (Brig).

OBJAVLJEN PRVI BROJ GLASNIKA POSTULATURE BLAŽENOGA MIROSLAVA BULEŠIĆA

Povodom prve godišnjice beatifikacije bl. Miroslava Bulešića iz tiska je izašao prvi broj „Glasnika Postulature bl. Miroslava Bulešića“. Proglašenje Miroslava Bulešića blaženim u pulskoj Areni bio je središnji događaj prošle godine za našu Domovinsku Crkvu, napose za našu Porečku i Pulsku biskupiju. Naša Postulatura je pripremila „Glasnik bl. Miroslava Bulešića“ kako bi javnost bila upoznata sa događajima vezanim uz lik našeg Blaženika te sa onim što se događa u Postulaturi s ciljem da bl. Miroslav bude proglašen svetim.

Povodom prve godišnjice beatifikacije bl. Miroslava Bulešića iz tiska je izašao prvi broj „Glasnika Postulature bl. Miroslava Bulešića“. Ovaj prvi broj donosi najvažnije dokumente vezane uz sam čin beatifikacije, kao što su: Apostolsko pismo kojim papa Franjo dopušta da se Bulešić proglašava blaženim, Dekret o beatifikaciji koji je izdala Kongregacija za svece, propovijed Papina izaslanika kardinala Angela Amata u pulskoj Areni, te govore našeg biskupa mons. Dražena Kutleše u Areni. U drugom dijelu, naš vicepostulator mons. Vjekoslav Milovan prikazao je tijek postupka za proglašenje blaženim, te izjave hrvatskih biskupa prigodom beatifikacije. Treći dio Glasnika donosi kroniku događanja koji su povezani s Bulešićem: „Proslava 66. obljetnice mučeništva u Svetvinčentu“, „Susret vjeroučitelja u Lanišću“, o proslavi 94. Rođendana bl. Miroslava kod sestara Milosrdnog Isusa u Puli, o blagoslovu novosagrađene kapelice bl. Bulešića u njegovom rodnom mjestu Čabrunići, o izložbi na temu Blaženiku u Rovinju, o novom Dekanatskom pastoralnom centru „Blaženi Miroslav Bulešić“, itd... Četvrti dio donosi propovijed nadbiskupa Ivana Devčića ove godine u Svetvinčentu o obljetnici mučeništva, te intervju s mons. Jurom Bogdanom, rimskim postulatorom.

U cilju što boljeg upoznavanja javnosti sa likom i djelom bl. Bulešića prvi broj Glasnika dijeljen je besplatno. Za sada je namjera da Glasnik izlazi prigodno.

NOVA VIJEĆA

VIJEĆE ZA DUHOVNA ZVANJA, MINISTRANTE I PASTORAL MLADIH (11. 9. 2014. – 11. 9. 2019.)

Rikard Lekaj, *pročelnik*
Dalibor Pilekić,
Maksimilijan Ferlin,
Tomislav Hrstić,
Bojan Rizvan,
Roko Smokrović.

VIJEĆE ZA PASTORAL OBITELJI I DUHOVNOST LAIKA (30. 9. 2014. - 30. 9. 2019.)

Milivoj Koren, *pročelnik*
Rikard Lekaj,
Euzebije Knežević,
Dorijana Ujčić,
Sanja Ukotić,
Boris Uhač,
Elvis Kodelića.

VIJEĆE ZA LITURGIJU I CRKVENU GLAZBU

(11. 9. 2014. – 11. 9. 2019.)

Milan Zgrablić, *pročelnik*
Rudolf Koraca,
Mladen Matika,
Rikard Lekaj,
Nikola Mladineo.

VIJEĆE ZA CRKVENU UMJETNOST I GRADITELJSTVO

(11. 9. 2014. – 11. 9. 2019.)

Željko Zec, *pročelnik*
Ante Jukopila,
Radomir Popović,
Leandar Hek,
Maksimilijan Ferlin.

VIJEĆE ZA CRKVENE ARHIVE I KNJIŽNICE

(11. 9. 2014. – 11. 9. 2019.)

Sergije Jelenić, *pročelnik*
Mladen Milohanić,
Jakov Jelinčić,
Branka Poropat.

VIJEĆE ZA PROMICANJE KULTA BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA I FRANCESCA BONIFACIA

Vilim Grbac, generalni vikar, *pročelnik*
Vjekoslav Milovan, vicepostulator,
Milan Zgrablić, predstojnik vijeća za liturgiju,
Rikard Lekaj, predstojnik vijeća za duhovna zvanja,
Dalibor Pilekić, župnik župe Lanišće,
Darko Zgrablić, župnik župe Svetvinčent,
Alen Žufić, župnik župe Krasica.

ODBOR ZA IZGRADNJU HOSPICIJA I SVEĆENIČKOG DOMA U PULI

Sergije Jelenić, *pročelnik*
Milan Zgrablić,
Željko Zec,
Vladimir Brizić,
Milan Mužina,
Karmen Julijana Franulović Marković,
Leandar Hek,
Radomir Popović.

IV.
VIJESTI IZ ŽIVOTA BISKUPIJE

U SPOMEN NA O. DANIELA HEKIĆA

Već nekoliko godina, svake korizmene nedjelje, u selu Gluščići - župa Sveti Petar u Šumi, održava se Križni put „Stopama o. Danijela Hekića“, u spomen na franjevca rodom iz tog mjesta, koji je uslijed multiplex skleroze, proveo dugi niz godina nepokretan i u velikim bolovima. Dugu i duboku patnju prikazao je kao žrtvu za posvećenje svećenika i obraćenje grešnika, za spasenje njihovih duša.

Križni put održava se duž 4 kilometra duge staze od rodne kuće o. Danijela do mjesta Veli brig, poljskim putovima između oranica i vinograda, kojima je kao dječak prolazio o. Danijel. Ideju je prvotno pokrenuo 2009. godine pavlin o. Alen Kiš, a nastavili su je svi redovnici koji su se nakon toga izmjenjivali u supetarskom pavlinskom samostanu. Godine 2011. definitivno je određena staza i postavljena su raspela koja označavaju postaje te se od tada križni put održava redovito svake korizmene nedjelje. Zaključne molitve mole se kod velikog zavjetnog križa, nedaleko mjesta Ježenj, postavljenog jubilarne 1900. godine. Rodnu kuću o. Daniela, sagrađenu 1721, te zalaganjem rodbine i prijatelja 2001. temeljito obnovljenu, u prigodi zlatnog svećeničkog jubileja o. Danijela, 7. travnja 2002. obitelj je poklonila Župi Sv. Petra u Šumi, nazvavši je „Betanija“ - dom molitve i duhovnog kršćanskog izgrađivanja.

O. Danijel Hekić rođen je 22. lipnja 1926. od oca Franje i majke Anđele, koji su imali devetero djece. Godine 1945. stupio je u novicijat u franjevačkom samostanu u Veneciji, za svećenika je zaređen 1952. godine, ali mladu misu zbog političkih prilika nije slavio u rodnom Svetom Petru u Šumi. Aktivan je bio svega tri godine: u Veroni (1952.-53.), Trstu (1953.-54.), Trevisu i Cittadelli (1954.-55.). U Trevisu se suočio sa svojom bolešću. No, to ga nije spriječilo da ostane blizak ljudima i ubrzo je postao traženi ispovjednik i duhovnik. Godine 1981. seli u franjevačku Kuću Presvetog Srca u mjestu Saccolongo. K njemu se slijevaju rijeke hodočasnika, on ih prima, tješi, blagoslivlja, ispovijeda, liječi duševne rane. I kada, tijekom vremena, slijedom napredovanja njegove bolesti više ne može ni pričati, ljudi nastavljaju dolaziti jer osjećaju ohrabrenje od same njegove prisutnosti, a on, onako bespomoćan u svojoj patnji, poput Krista na križu, upravo po tom životnom svjedočanstvu, najsnažnije ljudima donosi Krista. Preminuo je, na glasu svetosti, 26. rujna 2009.

Njegov brat o. Barnaba, također franjevac, predsjednik Skotističkog povjerenstva Papinskog sveučilišta Antonianum-a u Rimu, rekao je za njega: »Istina je da su mnoge osobe koje su bile kod moga brata promijenile način života. Neki kažu da su ozdravili.«

I jedna zanimljivost: govori se da nigdje nema toliko djece krštene imenom Daniela/Daniel kao što je to slučaj oko Padove, jer kažu da je o. Daniel posebno usrdno molio za parove sa problemima neplodnosti, koji su kasnije, u znak zahvalnosti davali djetetu njegovo ime.

MISA POSVETE ULJA U POREČU

Misu posvete ulja u porečkoj prvostolnici porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša predvodio je u zajedništvu sa umirovljenim biskupom Ivanom Milovanom te sedamdesetak svećenika i redovnika prezbiterija istarske Crkve.

Mons. Kutleša je na početku misnoga slavlja istaknuo da tu misu prikazuje za dva ovogodišnja zlatomisnika, umirovljenog biskupa Milovana i preč. Rudija Koracu, pročelnika dijecezanskog vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu i župnika u Umagu, te vlč. Lina Zohila, župnika u Vrsaru i Gradini, koji ove godine slavi 25 obljetnicu misništva i za sve svećenike Porečke i Pulske biskupije.

Biskup treba potaknuti svoje svećenike kako bi što vjernije i ustrajnije živjeli svoje svećeništvo, rekao je biskup te u svom razmišljanju o svećeničkoj službi, temeljeći se na riječima sv. Pavla upućenih mladome svećeniku Timoteju, “Ti se dakle, dijete moje, jačaj milošću u Kristu Isusu, i što si od mene čuo, to predaj vjernim ljudima koji će biti podobni i druge poučavati.” Od temeljne je važnosti upravo primanje i prenošenje kršćanske vjere. Primanje vjere zasnovano je na dvije stvari: slušanju i svjedočenju. Istine koje čujemo, možemo posvjedočiti jer smo ih iskusili i prepoznali u vlastitom životu, pa ako netko i nema vještinu izražavanja i ne može najbolje poučavati, uvijek može svojim životom svjedočiti evanđelje. Nije samo privilegija primati kršćansku vjeru nego je i dužnost prenositi je dalje. Svaki svećenik treba sebe gledati kao poveznicu među generacijama, baklja kršćanske vjere mora biti prenesena neugašena s jedne generacije na drugu i svećenik mora biti

revni prenositelj vjere koju je primio od prethodnih generacija. Vjera mora biti prenesena drugima koji će naučavati druge ljude, i Crkva je tako uključena u taj neprekidni lanac prenošenja vjere. Svećenik je živa karika u lancu kojim je unatrag povezan sve do Isusa Krista. Svećenici trebaju biti vjerni ljudi, i kao takvi nikada neće nikome nanijeti zlo. Svećenikovo srce treba biti tako ukorijenjeno u Kristu da ga nijedna zla nit neće ponukati na nevjeru, mora biti čvrst kako u životu tako i u svojim mislima. Prema riječima sv. Pavla biskup je nadalje prikazao svećenika kroz sliku Kristova vojnika, slika čovjeka kao vojnika i života kao borbe je poznata kako u rimskoj tako i u grčkoj kuturi. Seneka kaže da živjeti život znači biti vojnik. Sv. Pavao uzima tu sliku i primjenjuje je na sve kršćane, a osobito na službenike Crkve. Pavao u životu vojnika vidi životnu sliku mladog svećenika Timoteja te ga potiče da se bori. Koje su to osobine vojnika koje bismo voljeli susresti i kod svećenika? Vojnik treba biti posve usredotočen na svoju službu, i ne može se više baviti drugim poslovima. Na to dobro ukazuje Teodozijev zakonik koji je još u rimsko doba zabranjivao angažiranje u vojnoj službi ako je postojala obveza građanskih dužnosti. Tako i svećenik mora biti koncentriran na svoju službu. Može se baviti svjetovnim poslovima, mora se brinuti oko življenja, ali u svim poslovima uvijek treba dokazati svoje svećeničko dostojanstvo i svjedočenje. Vojnik je nadalje obavezan na poslušnost, treba biti neupitno poslušan jer može doći vrijeme kada ta instinktivna poslušnost može njemu i drugima spasiti život. Napose je to bitno u jeku borbe, jer za vojnika tada, i ne znajući zašto se nešto čini, poslušati naredbe zapovjednika koji ima uvid u cjelovitost situacije može spasiti njegov i druge živote. Za svećenike je ta poslušnost, poslušnost glasu Božjem i prihvaćanje onoga što ne može sada razumjeti, ali će razumjeti u vječnosti. Vojnik je obavezan na žrtvu, i u svakome je trenutku spreman dati svoj život za svoj narod i svoju domovinu, tako i svećenik uvijek mora biti spreman žrtvovati svoje želje i svoju sreću za Boga i za svoje bližnje. Vojnik je obavezan na vjernost. Rimski vojnici su prilikom stupanja u vojnu službu polagali "sacramentum", zakletvu vjernosti svome zapovjedniku, i upravo je vjernost najveća vojničkova krepost, vjernost do smrti. Svećenik treba biti vjeran Isusu Kristu kroz sve muke i nevolje života, sve do smrti, kao što je to bio i blaženi Miroslav Bulešić. Biskup je nadalje, također prema riječima sv. Pavla usporedio svećeničku službu s atletikom, "natječe li se tko, ne ovjenčava se ako se nezakonito natječe". Sv. Pavao naglašava

da atletičar ne pobjeđuje ako se ne drži pravila igre. Razlika između profesionalnog atletičara i amatera je u tome što je profesionalac koncentriran na cijelo natjecanje, za njega to nije sporedna stvar, on se natječe slijedom čvrste odluke tog i takvog životnog odabira i sve što čini, čini upravo u tome smislu. Istu tu sliku sv. Pavao iznosi o kršćanskom vojniku, svećenik mora biti tako koncentriran na svoje zvanje kao profesionalni atletičar na tijek cijelog natjecanja. Svećenik nema rezervnog vremena, njegov cijeli život mora biti usmjeren na svećenički poziv. Koje su to osobine atletičara koje bi željeli vidjeti kod svećenika? atletičar je samopouzdan, mora uvijek vježbati, ne smije si dozvoliti nikakvo opuštanje ni popuštanje stege u svome pozivu, ništa što bi moglo umanjiti njegovu revnost. Svećenik mora biti discipliniran u svome svećeničkome zvanju, i u kušnjama svećenik mora ustrajati i ne podleći, mora se vježbati u čistoći duše. Po savladavanju samodiscipline dolazi natjecanje, bez natjecanja nema ni pobjede. Svećenik je često u borbi sa svojim bližnjima i kolegama, treba braniti svoju vjeru, raspravljati i dokazivati, a sve to činiti po kršćanskim pravilima; za to nema boljeg načina od argumenata, no nikada ne smije zaboraviti na svoju čast, čast svojih vjernika i svojih kolega svećenika. "Odium theologicum" postala je uzrečica, često nema gore zavisti od svećeničke zavisti, "invidia clericorum", ali pravi svećenik zna da je najveće pravilo kršćanskog i svećeničkog života ljubav, i da bi u svaku raspravu trebalo unositi ljubav i istinoljubivost prema kolegama svećenicima i vjernicima uopće. Na kraju sv. Pavao donosi sliku iz seoskog života: zemljoradnik je onaj koji se muči da bi mogao vidjeti plodove svog rada. Zemljoradnik mora biti strpljiv, više od drugih, jer mora naučiti prihvatiti i znati da plodovi rada ne dolaze tako brzo. Toga mora biti svjestan i svećenik, on mora sijati dobro sjeme u srca i pameti ljudi i ne očekivati odmah rezultate. Tako i učitelj poučava a ne vidi odmah rezultate svoga rada, a i roditelj vidi plodove odgoja kojim nastoji oblikovati svjetonazor svoje djece tek kada se oni, često i kao već odrasli ljudi, na životnim ispitima znaju ponijeti sukladno odgoju koji su primili kao djeca. Svećenik poput zemljoradnika, mora biti spreman raditi u svako doba dana, i ne računajući radne sate radi sve dok se žetva, ili posao općenito, ne dovrši. Jednako bi tako i svećenik trebao raditi ne obazirući se na radne sate, nevolja je kod nekih svećenika što im je svećeništvo isprekidano, na mahove. Svećenik mora biti "na zadatku" stalno, mora biti svećenik od zore do zalaska sunca. Vojnika održava misao na

konačnu pobjedu, atletičara održava vizija lovorova vijenca ili medalje, zemljoradnika održava nada u radost žetve, svaki se podvrgava disciplini i naporu radi slave koju očekuje. Tako bi trebalo biti i sa svećenikom, njegova disciplina i naponi nisu bez cilja, svećenik uvijek može biti siguran da nakon napora svećeničkoga života dolazi radost Neba. Što je više truda uloženo u natjecanje to pobjeda donosi više radosti, pa stoga, što više truda unesete više ćete radosti dobiti u svome svećeničkom životu, rekao je mons. Kutleša okupljenim svećenicima. Uslijedila je obnova svećeničkih obećanja, te u nastavku misnoga slavlja blagoslov ulja za bolesničko pomazanje te ulja za krizmu i pomazanje pri podjeli svetoga reda. Na kraju misnoga slavlja biskup je pozvao okupljene vjernike da mole za svoje svećenike i biskupe. Nakon što su u procesiji napustili baziliku koncelebranti su se okupili u povijesnoj dvorani Episkopija gdje je u ime svećenika dijeceze biskupu ordinariju uskrsnu čestitiku izrekao generalni vikar biskupije mons. Vilim Grbac, a vodnjanski župnik preč. Marijan Jelenić poklonio je mons. Kutleši umjetničku sliku sa likom bl. Miroslava Bulešića.

MISA VEČERE GOSPODNJE U POREČU

U porečkoj prvostolnici Misu večere Gospodnje predvodio je porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša u koncelecijaciji s kancelarom biskupije preč. Sergijem Jelenićem, katedralnim župnikom preč. Rikardom Lekajem te vikarom katedralne župe vlč. Hectorom Bernardezom Germadeom.

U Vazmenom trodnevlju razmišljamo o Isusovoj mucij, o povijesnim likovima koji se spominju u čitanjima, ali najviše o sebi, uspoređujući se sa tim likovima i mislimo kako bismo mi bili postupili drugačije.

Upravo poput roditelja koji žele svojoj djeci ostaviti nešto oporukom, tako Isus u euharistiji ostavlja ljudima samoga sebe kao sredstvo spasenja. Isus, unatoč tome što je znao da će ga ubiti, predaje se, činom ljubavi i poniznosti, ekstremnim činom služenja bližnjemu, kao što ljudi smatraju normalnim služiti svoje bolesne članove obitelji. Pravo se prijateljstvo sastoji od davanja i primanja, iako čovjek vrlo često od Boga želi samo primati, a zaboravlja da u toj

uzajamnosti odnosa treba i davati, a ono što Bog od nas očekuje jest da u potrebitima oko sebe prepoznamo Isusa, te da preko njih dajemo Njemu. Biskup je pozvao sve okupljene, u svjetlu toga što Bog od nas traži, da prepoznamo Isusa u potrebitima i slabima, da se preispitamo jesmo li dostojni zvati se kršćanima.

Mons. Kutleša je zaključio homiliju zgodnom crticom: majka povede malo dijete u crkvu da slušaju Muku. Dijete odjednom upita: tko je to učinio Isusu? Na majčin odgovor „Zli ljudi.“, dijete nastavlja sa pitanjem, „A gdje su bili tada dobri ljudi?“ U tom kontekstu biskup je napomenuo „znajmo biti dobri ljudi koji neće samo gledati patnju i ništa ne činiti“, nego činimo dobra djela koja će Otac naš nebeski prepoznati, zaključio je biskup.

Nakon misnog slavlja predvoditelj i koncelebranti su u procesiji odnijeli Presveto u kapelu Presvetog Oltarskog Sakramenta te se zadržali u kraćem klanjanju.

OBREDI VELIKOG PETKA U PULSKOJ PRVOSTOLNICI

U pulskoj katedrali Uznesenja BDM, 18. travnja 2014., obrede Velikog petka predvodio je porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša. Naglasio je kako u znakovitim čitanjima toga dana svatko može pronaći ponešto posebno dojmljivo, te prepoznati neku svoju patnju, ili patnju nekoga svoga bližnjega. Biskup je istaknuo detalj da događaji Muke započinju u Getsemanskom vrtu a završavaju u vrtu Isusova groba, no napose je znakovita analogija sa Edenskim vrtom. Propovjednik je u prigodnoj homiliji naglasio pojam tišine, te pojasnio Isusovu tišinu u događajima koji se opisuju u čitanju Muke, koju posebno u evanđeljima naglašavaju evanđelisti Luka i Marko. Postoje različite vrste šutnje, a u čitanju Muke napose je znakovita Isusova šutnja pred Herodom i pred Pilatom. Najteža šutnja čovjeka je ona uslijed velike povrijeđenosti, poput roditelja koji u svoju djecu ulažu cijeli svoj život i na kraju bivaju od djece odbačeni. Druga vrsta šutnje je tragična šutnja, kada ne postoji više ništa što bi se reklo, to je Isusova šutnja jer je znao da ne postoji ništa što može biti izrečeno a da bi moglo predstavljati most, komunikacijsku poveznicu između njega i židovskih vođa. Židovska mržnja bila je željezna zavjesa kroz

koju nikakve riječi ne bi mogle proći. Vrlo često se i mi tijekom života pronademo u te dvije vrste šutnje, i zaista je mudrije šutjeti kada čovjek shvati da od riječi nema više koristi. Možemo se zapitati zašto Isus, kojemu je stalo do čovjeka i koji je uvijek imao što reći ljudima, upravo pred vladarom iz njegovog kraja, pred Herodom koji je vladao Galilejom, ne želi reći ni jednu riječ? Herod je pripadao onoj vrsti ljudi kojoj Isus nije imao što reći. Zašto je Isus mislio kako Herod nije vrijedan ni jedne njegove riječi?, zapitao se propovjednik. Isus je znao da Herod gleda u njega kao u figuru, ali Isus nije figura nego je Gospodar koji se sluša i nasljeđuje. I mi u svome životu gledamo Isusa, ali svatko od nas za sebe zna koliko ga i kako nasljeđuje. Herod je ismijavao Isusa, nije ga shvaćao ozbiljno, a činjenica je da još uvijek veliki broj ljudi ne shvaća Isusa ozbiljno, jer da to čine mnogi bi više pažnje poklanjali njegovim riječima. Herod, iz sigurnosti svoje kraljevske pozicije ismijavao je Isusa smatrajući da taj galilejski drvodjelac nije važan, tako ljudi i danas, svjesno ili nesvjesno tretiraju Isusa kao nevažnog, kao faktor koji treba isključiti iz života, jer vjeruju da mogu lako funkcionirati i bez njega. Za kršćane je Isus najvažnija osoba u cijelome svemiru. Temeljem iznesenih razmišljanja biskup je pozvao nazočne da se zapitaju ima li razlike između Herodovog i našeg viđenja Isusa.

Nakon Sveopće molitve Crkve uslijedilo je klanjanje križu tijekom kojeg je prijekore Velikog petka „Puče moj“ pjevao katedralni župni vikar vlč. Roko Smokrović zajedno sa Vokalnom skupinom Katedrale i Katedralnim župnik zborom, koji su pod ravnanjem Elene Roce glazbeno popratili cijelo bogoslužje Velikog petka.

VAZMENO BDJENJE U POREČU

Obrede Velike subote u porečkoj prvostolnici predvodio je porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša, u konelebraciji sa župnikom preč. Rikardom Lekajem te kapelanom vlč. Hectorom Bernardezom Germadeom.

Nakon blagoslova ognja u povijesnom atriju te starodrevne bazilike uslijedili su uobičajeni obredi kojima su, osim domaćih vjernika, sudjelovali i brojni inozemni gosti, koji u Poreču provode uskršnje blagdane.

Osvrtom na starozavjetna čitanja Vazmenog bdijenja biskup Kutleša je prizvao pažnju okupljenih vjernika na pitanje povijesti stvaranja uopće te naglasio da unatoč i najekstremnijim retrogradnim znanstvenim argumentima svaki znanstvenik koji se bavi tim pitanjima, mora na kraju priznati, da prije svakog kronološki najudaljenijeg astrofizičkog procesa, postoji Viša sila koja je potaknula proces stvaranja. Veliki je to misterij na koji, bez vjere, nisu mogli odgovoriti ni najveći znanstvenici, jer čovjek filozofski može razmišljati i postavljati pitanja, ali iskren i pošten čovjek znanstvenik će to priznati. Mi vrlo često nismo ni svjesni što je Bog za nas kao osobe i za čitavo čovječanstvo učinio i koliko dobra je Isus učinio svojim dolaskom na ovaj svijet. Žene, nakon što pronalaze prazan grob, odlaze učenicima i prvi koji s njima odlazi do groba je upravo Petar, koji je Isusa tek nekoliko dana ranije zanijekao. U tome vidimo kako je radikalna promjena za Krista moguća. Mnogi i danas smatraju Isusa tek herojem prošlosti, ali to nije točno, istaknuo je biskup, on je istinska realnost sadašnjosti. Isusa je potrebno upoznati, susresti, živjeti s njime svaki dan, kao sa svojim prijateljem i otkupiteljem. Svakodnevni susret s Isusom je misa, spomenčin koji nam je ostavio.

U tadašnji, vrlo okrutan svijet Bog šalje svoga Sina kao malo dijete kako bi nam pokazao svoje milosrđe, koje kasnije nastavlja trajati kroz cijelu povijest, kako bi svakome čovjeku pokazao svoju Ljubav. Konkretnost te ljubavi vidimo u prvim bolnicama, hospicijima, sirotištima gdje Bog preko svojih poslanika pokazuje beskrajno milosrđe upravo prema najpotrebitijima. Tisuće bolnica, škola sveučilišta, nastale su zbog čovjeka, bilo da bi mu se pomoglo karitativno, bilo da bi se ljude obrazovalo i pomoglo im se da si olakšaju život. Do XV. stoljeća od 44 sveučilišta koja su postojala 31 je osnovala Katolička crkva.

Isus je donio ljudima tadašnjeg vremena novost milosrđa, kakvo ljudi tadašnjeg vremena nisu poznavali; divimo se grčkoj kulturi, no treba napomenuti da je u Sparti bio običaj sakatu djecu, ili onu rođenu sa bilo kakvom manom, jednostavno stavljati na brdo i prepustiti na milost i nemilost pticama grabežljivicama; bez ikakvog milosrđa, a upravo je Isus, u svome nauku, donio milosrđe tadašnjem svijetu. Biskup je pozvao sve okupljenje da si posvijeste kako je noć vazmenog bdijenja sveta noć za cijelu povijest čovječanstva, zaključio je biskup.

USKRS U POREČU

Središnje svečano misno slavlje o svetkovini Uskrsa u porečkoj prvostolnici predvodio je porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša.

On se u prigodnoj homiliji prvo osvrnuo na događaj uskrsnuća Isusa Krista iz perspektive „Marije Magdalene i druge Marije“, prema zapisu iz Matejevog evanđelja, koje su prve primile vijest o uskrsnuću Gospodinovu. One su bile s njim na križnome putu, bile su tu kada je polagan u grob i sada primaju nagradu za tu ljubav, one su prve u saznanju radosti uskrsnuća. I mi smo poput njih pozvani prihvatiti Istinu Uskrsa, iako to ne možemo, kao druge činjenice empirijski provjeriti; prihvatiti nam je to kao što prihvaćamo činjenice o vlastitu porijeklu, ili metafizičke činjenice, iako to ne možemo empirijski dokazati.

Slijedom susreta sa praznim grobom tri su imperativa koja iz toga proizlaze: One su prisiljene vjerovati, anđeo ih podsjeća na Isusovo obećanje i svaka njegova riječ poziva na vjeru, rekao je biskup. Nadalje one su prisiljene to priopćiti drugima, naime prva Isusova zapovijed bila je „Idite i recite!“ Naviještati, donositi drugima Radosnu vijest obveza je kršćanina, i onaj koji nema dar govora, uvijek može „govoriti“ o Kristu svojim djelima i svojim životom. Isus poziva te dvije žene na radost, riječ kojom ih Krist pozdravlja je „Chairete“, to je riječ pozdrava ali koja doslovno znači: radujte se!

Danas je lakše ne vjerovati nego vjerovati, jer vjera obvezuje, Isus pred nas stavlja moralne zakone koje je potrebno poštivati kako bismo postigli svoju svrhu, spasili se i došli u Kraljevstvo Nebesko. Poput roditelja djeci, Bog ne govori ljudima ono što oni žele čuti, nego ono što je pravilno činiti. Pravi roditelj treba reći ono što je pravo, jednako kako političari ne smiju uvijek narodu ići „niz dlaku“, već činiti ono što je potrebno i dobro“, rekao je mons. Kutleša.

Kakav bi svijet danas bio da nije bilo Isusa Krista i kršćanstva, zapitao se nadalje biskup. Osim što želi pomoći čovjeku da spasi svoju dušu kršćanstvo je dalo veliki doprinos socijalnom nauku svijeta, rekao je propovjednik te kroz nekoliko najeklatantnijih činjenica iznio argumente u prilog preobražavajućoj snazi kršćanstva.

Kršćanstvo je preoblikovalo poimanje žene, zaslužno je za jednakost muškarca i žene prilikom sklapanja braka, a tome u prilog govori i činjenica da u svijetu postoji 15 tisuća bračnih savjetovališta.

Kršćanstvo je nadalje preobrazilo shvaćanje slabih i bolesnih. Za razliku od drevnih civilizacija koje su bolesne smatrali opterećenjem i smetnjom kršćanstvo potiče na uvažavanje njihovog ljudskog dostojanstva te tako prvu slobodnu kliniku, prvu bolnicu, prve prihvatne sanitetske centre osnivaju upravo kršćani, bilo redovnici, bilo laici. Katolička Crkva danas ima više od 117 tisuća zdravstvenih ustanova što je 26,5 posto sveukupnog svjetskog zdravstvenog sustava, tu je primjerice 5435 bolnica, 17.524 dispanzera, naveo je biskup.

Katolička crkva je promijenila poimanje starih osoba. Dok je u rimskom društvu, primjerice, bilo uobičajeno da se stari i nesposobni za rad jednostavno odbace, kršćanstvo prema starima iskazuje poštovanje kao prema svakoj ljudskoj osobi, pa stoga Katolička crkva ima preko 15 tisuća staračkih domova i domova za nemoćne.

Kršćanstvo je doslovno preobrazilo život djece. Dok su u starim civilizacijama djeca imala mnogo veće šanse umrijeti nego preživjeti, napose ako se radilo o djevojčicama, često ih se po porodu jednostavno odbacilo. Kršćanstvo je iz korijena promijenilo poimanje života, na poseban način vrednovanje dječjeg života, pa je tako Katolička crkva do sada osnovala preko 10 tisuća sirotišta, 11 tisuća jaslica; 71 tisuću katoličkih vrtića pohađa oko 7 milijuna djece u svijetu. Doprinos Katoličke crkve obrazovanju u svijetu tijekom povijesti je neopisivih razmjera, a brojke govore tome u prilog: osim već navedenih 71.482 vrtića koji okupljaju 7 milijuna djece, 94.411 osnovnih škola nižih razreda pohađa gotovo 32 milijuna učenika, 43.777 škola viših razreda pohađa gotovo 19 milijuna djece, srednjoškolsko obrazovanje u katoličkim institutima stječe dva i pol milijuna srednjoškolaca, a 1.358 katoličkih sveučilišta pohađa više od tri milijuna studenata.

Ako netko pita „Što je kršćanstvo učinilo za svijet“ taj ne zna kakav je svijet bio prije kršćanstva?“ Nema ništa u povijesti tako jasno kao preobražavajuća snaga kršćanstva i Krista na osobni i društveni život, istaknuo je propovjednik.

Misija Crkve je trostruka: duhovna, karitativna i edukativna, upravo takvu ju je htio njezin Utemeljitelj, čije uskrsnuće danas slavimo, a zahvalnost za dobro koje je On sa kršćanstvom donio i donosi na svijet, ljudi trebaju iskazati nastojeći učiniti da ovaj svijet bude bolje mjesto za sve ljude, zaključio je biskup.

PULSKI EMAUS

Na Uskrsni ponedjeljak, 21. travnja 2014., u večernjim satima održano je tradicionalno hodočašće u pulsko svetište Gospe od Milosti u Šijani. Svečano koncelebrirano misno slavlje predvodio je generalni vikar biskupije, mons. Vilim Grbac. U jutarnjim satima održana je misa na talijanskom jeziku, na koju tradicionalno u procesiji dolaze vjernici iz Župe sv. Roka iz Galizane.

Mons. Grbac je naglasio kako nas Crkva u Vazmenoj osmini podsjeća da molimo za sve one koji će u tom vremenu primiti sakramente kršćanske inicijacije, ali i da se podsjetimo odgovornosti koju smo primili svojim krštenjem, te kasnije potvrdili sa ostalim sakramentima. Ta nas odgovornost poziva da živimo svoj kršćanski poziv najbolje što možemo, te da po uzoru na Petra, koji je o blagdanu Pedesetnice nadahnut Duhom Svetim hrabro svjedočio za Krista, i mi u svome okruženju ne šutimo tamo gdje je nepravda nego da odlučno progovorimo u obranu pravednosti, istine i zaštite temeljnih kršćanskih vrednota.

Propovjednik je nadalje svrnuo pozornost okupljenih vjernika na lik Marije i njezinu ulogu u zbivanjima Muke, ne mogavši učiniti ništa posebno da promijeni tijek zbivanja, ona je ipak bila tu, bila je uz Isusa u svim tim dramatičnim trenucima. Jednako tako i mi, vrlo često ne možemo učiniti gotovo ništa da promijenimo neke teške situacije, no tada upravo svojom prisutnošću i blizinom činimo najviše što možemo.

Žene koje su prve stigle na grob bile su prve svjedokinje Uskrsnuća, i mi smo danas pozvani svjedočiti uskrsnuće, prije svega svojim životom, a to znači svojim odnosom prema drugima pokazati da nas je vjera u događaj Uskrsa promijenila. Na mržnju ne odgovarati mržnjom, na zlo ne odgovarati zlom, već svoju vjeru pokazati tako što ćemo svojim ponašanjem pokazivati da nasljedujemo Krista. To znači ne zatvarati se u krug istomišljenika, već se otvoriti prema drugima, i nadasve svojim primjerom biti kvasac dobra u društvu. Iz geste dvojice učenika koji su prepoznali Isusa u lomljenju kruha, propovjednik je istaknuo kako su oni „žurno otišli javiti učenicima“, svjesni važnosti naviještanja Radosne vijesti. I mi smo po uzoru na njih pozvani neposredno podijeliti sa drugima radost Kristove prisutnosti koju doživljavamo u svakome lomljenju kruha, u svakoj euharistiji. Da li nas redovito sudjelovanje na misi potiče da budemo bolji ljudi?, zapitao se propovjednik. Jednako tako pozvani smo

Isusa pronalaziti i prepoznati i u našim bližnjima, napose u onim najpotrebitijima, te u odnosu sa tim ljudima pokazati radost zbog toga susreta.

Neka nas ovaj susret u ovome svetištu ohrabri kako bismo dosljednije i bolje živjeli svoj kršćanski poziv, da bismo u ovome gradu u kojem živimo bili doista kvasac, oni koji će činiti ovaj grad i ozračje u njemu boljim i ljepšim, gdje će se poštivati svaka ljudska osoba, gdje će se poštivati ljudski život, gdje se neće stavlјati u pitanje temeljne vrednote, ljubav, poštenje, pravednost.

Prvi dokumentirani tragovi crkve na ovom mjestu sežu u 8. st., a prva veća crkva posvećena Majci Božjoj na tom mjestu sagrađena je polovinom 15. st. Kad je 1849. u njoj čudom ozdravila gđa Maria Magno r. Bigolo, pulski su vjernici odlučili tu sagrađiti novu crkvu Gospe od Milosti. To je ova današnja crkva, a posvećena je 1886. U nju je iz stare crkve prenesen čudotvorni lik Gospe koja doji Malog Isusa, drveni pozlaćeni reljef iz 15. st. Do kraja I. svjetskog rata crkvu je posluživao svećenik iz pulske Katedrale. Za vrijeme vladavine Italije u Istri, talijanski fratri zainteresirali su se za dolazak u Pulu. Godine 1920. povjerenje im je svetište Gospe od Milosti u Šijani. Redovnici Franjevačke provincije sv. Jeronima iz Zadra od 1970. crkvu poslužuju iz samostana sv. Antuna. Za crkvu su se od 1956. brinule časne sestre Kćeri Milosrđa, koje su tu boravile do 2001. pomažući usto u katehizaciji, vodeći crkveno pjevanje i odgajajući malu djecu u vrtiću.

Svetište Gospe od Milosti u Šijani najznačajnije je i najstarije marijansko svetište južne Istre i u nj se u prošlosti često organizirano hodočastilo iz raznih župa. Nakon Drugog svjetskog rata, kad je Pula promijenila strukturu stanovništva, posjećenost svetišta je dosta opala, no i danas pulski vjernici u velikom broju pohrle Gospi od Milosti nekoliko puta godišnje: na Uskrsni ponedjeljak, na Veliku Gospu i na Malu Gospu, kad se održava i procesija oko svetišta.

SPOMENIK BISKUPU JURJU DOBRILI

Na Uskrsni ponedjeljak, 21. travnja 2014., svečano je blagoslovljen spomenik biskupu Jurju Dobrili u rodnom selu Veli Ježenj, nedaleko Pazina. Svečanost je započela misnim slavlјem koje je predvodio umirovljeni biskup mons. Ivan Milovan

uz koncelebraciju župnika domaćina preč. Željka Zeca te vlč. Josipa Zovića, župnika u Ližnjanu. Juraj Dobrila, taj veliki sin Istre, trajno je nadahnuće brojnim prethodnim, ali i sadašnjoj generaciji, rekao je biskup Milovan te izrazio radost zbog te lijepe geste postavljanja spomenika njemu u čast u danima obilježavanja 202. obljetnice rođenja, tek dva dana prije njegovog imendana, a sve to u danima Uskrse osmine. Juraj Dobrila bio je čovjek koji je maksimalno „oplodio talente“, iz ništavila jedne seoske zabiti, iz potleušice na Ježenju otisnuo se sve do visina koje je trudom i zalaganjem dostigao. Ta su dostignuća, naglasio je biskup, bila plod velikih napora, jer, podsjetio je, Juraj Dobrila živio je u izuzetno teškim vremenima. Naučen, iz rodne kuće, na velike napore koje je čovjek na selu morao ulagati za uspjeh, biskup Dobrila je tu veliku snagu i energičnost unosi u sve što je činio kasnije u svome životu i radu, pa mu nije bila prepreka primjerice pješačiti do Pazina ni otići pješice čak do Karlovca gdje je pohađao gimnaziju, a jednako tako, odmah nakon imenovanja, u prvoj je godine biskupstva, što kolima što pješice obišao sve župe povjerene mu biskupije kako bi posjetio i upoznao vjernike i župnike. Biskupa Dobrila je trajno obilježio mentalitet sredine iz koje je poniknuo: jednostavnost međuljudskih odnosa, zdrava jednostavna vjera koju se doista živjelo u svakodnevnom životu. Bio je, kako se zna reći za svećenike, zaista „čovjek uzet iz naroda i postavljen za narod“, došavši iz naroda znao je vidjeti njegove potrebe, ali i uvidjeti način kako najbolje pomoći. Kao mladi župnik u Trstu sakupljao je pomoć koju je slao u Istru. Bio je preteča vremena, poput Stepinca koji je prije Drugog svjetskog rata u Zagrebu organizirao pučke kuhinje i druge oblike organiziranog pomaganja. Svjestan da je obrazovanje i očuvanje nacionalnog identiteta najveći preduvjet prosperiteta naroda osnovao je zakladu kojom je osiguravao novac za stipendije darovitih đaka, a u konačnici i otvaranje Pazinskog Kolegija ostvarenje je želje, vizije biskupa Dobrile o mjestu gdje će se obrazovati i formirati domaće intelektualne snage, mladi ljudi duboko svjesni svoga nacionalnog identiteta, koji će kasnije svojim radom i kompetencijom doprinijeti prosperitetu naroda Istre.

Po završetku misnoga slavlja, nakon svečane izvedbe himni „Lijepa naša“ te „Krasna Zemljo“ mali Juraj Krizmanić je otkrio reljef sa likom biskupa Dobrile kojeg je potom blagoslovio biskup Milovan. Reljef je djelo kipara Dubravka Radmana, a kameni blok u kojem je isklesan poklonio je Dorijano Brenko.

Kameni postament za spomenik dar je Đenija Ujčića iz obližnjeg sela Munci. Spomenik je postavljen pored stare šterne (cisterne) u središtu mjesta, nadomak ulaza u dvorište Dobriline rodne kuće. Koordinator cijelog projekta, koji je realiziran uz sudjelovanje grupe mještana, bio je Josip Tomišić iz sela Tomišići nedaleko Žminja.

Drugi dio programa otvorila je Marija Sošić, djelatnica Osnovne Škole Jurja Dobrile iz Rovinja, koja je kazivala svoje stihove o biskupu Dobrili. Morena Banovac, mještanka Ježenja pročitala je Dobrilin životopis. Iz Ježenja su osim biskupa potekla i 4 svećenika. U nastavku je Mara Valić, maturantica Pazinskog kolegija - Klasične gimnazije izrekla stihove Mate Balote na čakavskom dijalektu „Moj Otac“. Josip Šiklič, ravnatelj pazinske gimnazije koja nosi ime biskupa Dobrile, održao je izlaganje o mnogobrojnim Dobrilinim službama i dostignućima sa posebnim naglaskom na njegovim nastojanjima u ulozi zastupnika u Carevinskom vijeću gdje je kao sin istarske zemlje zastupao interese hrvatskog naroda u Istri, a kao katolički biskup branio Crkvu od anticrkvenih nasrtaja. Najpoznatiji molitvenik koji je u Istri doživio najviše izdanja je upravo Dobrilin „Otče budi volja Tvoja“, koji je preveden sa njemačkog, no prilagođen za potrebe istarskog hrvatskog čovjeka, osim vjere širio je nadasve pismenost na hrvatskom jeziku. Tim je molitvenikom, tom, kako ga je nazvao biskup Josip Juraj Strossmayer, „apostolu Istre“, podignut trajni spomenik u srcu istarskog puka, istaknuo je Šiklič.

Željko Mrak, predsjednik Hrvatskog katoličkog mladenačkog društva „Seljačka Sloga“ Trviž 1911., održao je izlaganje o Hrvatskom katoličkom pokretu Istre, te srodnim društvima koja su poniknula na istim idejama: kršćanska načela zadojena hrvatskim duhom udahnuti čitavoj hrvatskoj Istri, upravo pomoću mladenačkih društava i društva za izobrazbu. Za početak HKPI može se uzeti 22.08.1908. kada su u Puli utemeljena dva akademska društva: Akademsko ferijalno društvo „Istra“ i Akademsko hrvatsko-slovensko katoličko ferijalno društvo „Dobrila“. Mladenačka društva kao najvitalniji dio HKPI-a imala su za svrhu društveni i tjelesni odgoj članova u katoličkom i hrvatskom duhu, naglasio je predavač te nabrojao 19 takvih društava osnovanih diljem Istre od 1911. do 1914. U drugom dijelu izlaganja predavač je donio prikaz različitih manifestacija koje su ta Društva organizirala 1912. u prigodi obilježavanja 100. obljetnice rođenja biskupa Dobrile.

U nastavku svečanosti okupljenima se obratio Vojimir Perković iz Ližnjana koji je iznio razlog velike zahvalnosti tog malog priobalnog mjesta južne Istre biskupu Dobrili, on je zaslužan da je u tom mjestu izgrađenja i 1881. svečano posvećena nova župna crkva sv. Martina. Dobrila se osobno zanimao za izgradnju crkve te u tome uvelike i materijalno pomogao.

Renato Krulčić, gradonačelnik Pazina, u svome se obraćanju prisjetio manifestacija prigodom obilježavanja 200. obljetnice rođenja, te spomenuo da, iako se tada nije uspjelo, treba ustrajati u nastojanju da se Dobrilini posmrtni ostatci prenesu sa tršćanskog groblja sv. Ane u njegov rodni kraj. Nakon Mirjane Ferencić, mještanke Ježenja koja je o Dobrili kazivala stihove, skupu se obratio preč. Mladen Juvenal Milohanić, umaško-oprtaljski dekan, u svojstvu predsjednika Istarskog književnog društva „Juraj Dobrila“. On je izjavio da je odlučeno svakoj kući u Ježenju darovati jedan primjerak knjige „Juraj Dobrila zastupnik naroda Istre“, kako bi biskup Dobrila „nastavio živjeti u kamenu, u knjigama i u svim obiteljima u Ježenju, ali nadasve u srcima sadašnjih generacija svojih sumještana“, rekao je preč. Milohanić, a dobar način da ga još bolje upoznaju je kroz knjigu koju je to IKD izdalo 2008. godine prigodom proslave 150. obljetnice njegova posvećenja za porečkog i pulskog biskupa.

Na kraju skupa izrečene su zahvale svima koji su doprinijeli realizaciji projekta postavljanja spomenika te uručene zahvalnice inicijatorima, a pročitan je i pozdrav koji je autor skulpture, Dubravko Radman, uputio skupu.

Po završetku programa okupljeno mnoštvo se uputilo u obilazak rodne kuće biskupa Dobrile koja je radom mještana za ovu prigodu posebno lijepo uređena, a u kojoj se i nalazi i stalni postav izložbe „Dr. Juraj Dobrila, život i djelo“.

Za misno slavlje i u programu, osim domaćeg župnog zbora sv. Lucije, pjevali su župni zborovi iz Ližnjana i Starog Pazina, te rovinjski kantautor Davor Terzić.

USKRSNI KONCERT I KOLAUDACIJA ORGULJA

Na Uskrsni ponedjeljak, 21. travnja 2014. u Lanišću je održan koncert duhovnih i prigodnih

uskrsnih pjesama. Susret je započeo misnim slavljem koje je predvodio fra Serafin Sabol iz trsatskog samostana u Rijeci. Pjevački crkveni zbor Svetišta Majke Božje Trsatske pjevao je misu za mješoviti zbor Šime Marovića. Fra Serafin Sabol je u prigodnoj propovjedi potaknuo vjernike na razmišljanje „o ostavštini brata i našega suvremenika blaženoga Miroslava Bulešića koji je oprostom ‘onima koji ne znaju i onima koji znaju što čine’ zadužio i nas da slijedimo njegov primjer“, naglasio je fra Serafin. „Ne može se Boga ubiti, čovjeka da, ali Boga u čovjeku ne!“, rekao je propovjednik te nastavio, „ruke, noge, glavu mogu vam uzeti, ali ono što nosite u sebi, u svome srcu, u svojoj duši nitko vam ne može oduzeti!“. „Ja neću vraćati oko za oko, zub za zub.“, bila je Bulešićeva misao, istaknuo je propovjednik. „Ovome narodu, a i svijetu potrebni su ovako hrabri sveti ljudi koji će u svakome trenutku znati reći istinu!“ istaknuo je te nastavio kako je primjer blaženika Miroslava Bulešića na tragu našega Učitelja Isusa koji je rekao ‘Oče, oprostimi jer ne znaju što čine.’ „Uskrs je blagdan ne samo kršćana već svih ljudi jer je to pobjeda Istine, Pravde i Ljubavi, Onoga koji je to svojim naukom i uskrsnućem navijestio, zaključio je fra Serafin svoje razmišljanje potaknuto primjerom tog hrabroga svećenika koji je znao svjedočiti Istinu o Bogu i Čovjeku narodu kojemu je pripadao, unatoč čak i prijetnjama smrću.

Na početku koncerta Davor Juretić je na orguljama izveo preludij L. Boellmana „Priore a Notre Dame“, stavak iz „Suite Gothique“. Posjetitelji, koji su se unatoč jakoj kiši okupili u velikom broju mogli su doživjeti ljepotu orguljskog muziciranja na dvomannualnim elektronskim orguljama, „osjetiti“ zvuk kojih je ispunio prostrani prostor laniške župne crkve, te uvjeriti se u kvalitetu i ljepotu dijapazona tonova toga instrumenta. Potom je Igor Vlajinić na orguljama pratio nastup crkvenog zbora Svetišta Majke Božje Trsatske pod ravnanjem Klaudije Kraljić. Izveli su djelo V. Miseracha Graua: „Cantate Domino“ i Gounodov „Ave Verum“, te svojim nastupom oduševili nazočne. Svu suptilnost zvukova orgulja u suzvučju violine i solo tenora dočarali su tenor Igor Vlajinić, violinist Eduard Kraljić i Davor Juretić za orguljama izvevši djelo B. Bichtellera: „Regina Coeli“. Dok je crkveni zbor i puk laniške župe pjevao „Kraljice Neba“, izvođači su sišli sa kora i sa još nekoliko pjesama predstavili se publici koja ih je pozdravila dugim, oduševljenim pljeskom. Završno, Davor Juretić je na orguljama izveo djelo G.F. Haendela „Passacaglia“.

Orgulje su poklonjene laniškoj župi posredstvom obitelji Vesne i Davora Peharca, a darovao ih je Eugen Sagmeister, regionalni kantor iz Freyunga u Njemačkoj, veliki prijatelj Hrvatske, koji svoje prijateljstvo još iz vremena Domovinskoga rata iz godine u godinu potvrđuje novim donacijama. Naime, do sada je donirao i organizirao donacije sveukupno 66 orgulja za crkve u Slavoniji, Gorskom Kotaru, Istri i Dalmaciji. Tim uskršnjim koncertom žitelji Lanišća željeli su mu izraziti svoju zahvalnost za primljeni dar. Na poziv koji mu je upućen da nazoči koncertu nije se mogao odazvati radi obveza koje ima u mjestu svojega djelovanja, no pismeno se ispričao. Koncert je organiziran suradnjom Općine Lanišće i Župe Lanišće.

U VRSARU ODRŽANO HODOČAŠĆE BRODICAMA NA OTOK SV. JURJA

U srijedu, 23. travnja 2014. morskim „hodočašćem“ na otok Sv. Jurja u Vrsaru je proslavljen blagdan tog ranokršćanskog mučenika. Misno slavlje ispred drevne crkvice iz 9. stoljeća predvodio je vlč. mr. Lino Zohil u koncelebraciji s o. Dragom Marićem.

Okupljanje je započelo na vrsarskoj rivi, na starome molu, u poslijepodnevnim satima, da bi zatim sa više brodica i čamaca, stavljenih na raspolaganje od strane lokalnih ribara, svi hodočasnici, oko 150, bili prevezeni na otok Sv. Jurja. Nakon okupljanja ispred crkve hodočasnici su krenuli u procesiji po otoku moleći krunicu i pjevajući marijanske pjesme. Uslijedilo je misno slavlje koje je pjevanjem uzveličao župni zbor.

Vlč. Zohil je pozdravio sve okupljene vjernike među kojima je osim domaćih vjernika vrsarske župe bilo i gostiju iz cijelog porečkog dekanata, a zahvaljujući adekvatnoj višejezičnoj promidžbi po recepcijama hotela i kampova, pozivu na hodočašće odazvalo se i nekoliko obitelji inozemnih gostiju koje trenutno borave u Vrsaru.

Predvoditelj misnog slavlja je na početku podsjetio okupljene vjernike na legendu temeljem koje je nastala poznata slika sv. Jurja: vitez - junak koji kopljem sa svog bijelog konja ubija zmaja. Predaja, koja govori kako je Juraj pošao u boj protiv zmaja koji je ugrožavao građane Silene i kojemu je trebala biti žrtvovana kraljeva kći, prenosi nam i da je Juraj

ubio zmaja tek pošto su na njegov nagovor kralj i sav puk pristali pokrstiti se. Nije se dakle radilo o pustom junaštvu i dokazivanju snage. Predaja želi reći da je Juraj vojevao za Krista, a ne za prolaznu slavu hrabrog ratnika, naglasio je vlč. Zohil.

Na taj način lik sv. Jurja snažno je obilježen vjernošću Kristu koja mu je bila izvorom snage za borbu protiv zla. Sv. Juraj je od onih koji su svoj život posve predali Bogu, podredili svoje interese Božjim planovima, dali se od Boga voditi, rekao je predslavitelj te nastavio, i može nam se zbog toga učiniti da su sv. Juraj i njemu slični - izgubili svoj život, izgubili svoju malu sreću, zadovoljstvo života po vlastitom »guštu«. Stoga danas slavimo sv. Jurja kao onoga koji je znao pristati uz Krista, koji je znao ustrajati u toj odluci, sačuvati vjernost svome Spasitelju i bio spreman za njega podnijeti mučeničku smrt. On ostaje za nas ne samo zagovornik nego i primjer kako u današnjem vremenu ustrajati u nevoljama, ne izgubiti srčanost i ne prepustiti se beznađu i malodušnosti.

Na području Porečke i Pulske biskupije sv. Juraj se časti u Rovinju gdje je, uz sv. Eufemiju, suzaštitnik grada, zatim u Zrenju, Oprtlju, Boljunu i Starom Pazinu.

„Zaštitničku ulogu“ otoka Sv. Jurja, istaknuo je u završnom obraćanju vlč. Zohil pojasnivši stratešku lokaciju otoka koji je svojom pozicijom prirodna zaštita vrsarskoj marini i rivi gdje je privezano više stotina plovila.

Na kraju misnog slavlja župnik je zahvalio svima koji su sudjelovali u realizaciji ovog hodočašća, a napose gradskoj komunalnoj službi zahvaljujući kojoj je, kroz protekle godine probijena kružna šetnica kroz gustu mediteransku vegetaciju oko cijelog otoka. Zahvalio se ribarima za prijevoz do otoka, te Općinskom poglavarstvu i mjesnom uredu Turističke zajednice na pomoći u organizaciji druženja na rivi nakon hodočašća.

Crkvice je izgrađena na prirodnoj stijeni, temeljito je obnovljena i ponovno posvećena polovicom sedamdesetih godina prošloga stoljeća. Iznutra je krasi, tipično ranokršćanske, dvije apside a tragovi hrvatskog pletera pokazatelj su nacionalnog sastava stanovništva u vrijeme kada je crkvice građena. Vrsar se u povijesnim zapisima prvi put spominje kao „Orsera sull'insula“ u 3. stoljeću, a ostaci kamenoloma na vrhu otoka te druge arhitektonske modifikacije terena pokazatelji su rane naseljenosti otoka.

Prije povratka na kopno napravljena je zajednička fotografija ispred crkvice, kojom nije ovjekovječeno samo peto vrsarsko hodočašće sv. Jurju, nego je zabilježen još jedan fragment duhovnog rasta te nevelike, ali izuzetno aktivne župne zajednice. Na rivi je, po povratku sa otoka, nastavljeno druženje uz prigodni domjenak.

ODRŽAN 18. DJEČJI FESTIVAL DUHOVNE GLAZBE „ISKRICE“

U subotu, 26. travnja 2014., u Vodnjanu je održan osamnaesti Dječji festival duhovne glazbe „Iskrice“. Nastupilo je sveukupno devet zborova iz župa i osnovnih škola Porečke i Pulske biskupije. Ovogodišnje geslo Festivala bilo je „Ja sam sretan“, riječi Sluge Božjeg Egidija Bulešića, čiji je lik bio nadahnuće za pokretanje „Iskrice“.

Na početku festivala, koji se je ove godine zbog mogućnosti kiše održao u sportskoj dvorani Osnovne škole Vodnjan, župnik preč. Marijan Jelenić govorio je o Sluzi Božjem Egidiju Bulešiću. Egidije Bulešić rođen je u Puli, 24. kolovoza 1905., gdje je i umro, na glasu svetosti, 25. travnja 1929. Sveti papa Ivan Pavao II. proglasio ga je časnim slugom Božjim 1988. godine. Bio je izuzetno pobožan mladić koji je kroz svoj svakodnevni život, kao mornar, te kao brodski tehnički crtač u pulskom brodogradilištu „Uljanik“ izvanrednom karizmom svoga životnoga primjera i riječima poticao ljude iz svoga okruženja na približavanje Bogu i upoznavanje Njegove Ljubavi. Nakon pjevanja himne festivala, skupu se u ime gradonačelnika obratio predsjednik Gradskog vijeća Corrado Ghirardo, predsjednik HKZ „Mi“ Anton Kliman, a župnik je proglasio Festival otvorenim. Sedam zborova osnovnih škola i dva župna zbora otpjevalo je sedam poznatih i dvije nove skladbe. Što u revijalnom što u natjecateljskom dijelu sudjelovalo je sveukupno tristotinjak djece. Pobjednička pjesma 18. „Iskrice“ je nova pjesma „Sretno dijete“ u izvedbi Zbora „Egidije Bulešić“ vodnjanske župe koja je u kategoriji nove skladbe dobila i posebnu nagradu za tekst. Autorica nagrađenog teksta je Dragica Zadnik, tajnica HKZ „Mi“ Osnovne zajednice Vodnjan, autor glazbe te pjesme je Bruno Krajcar, a aranžmana Vedran Žufić. Posebnu nagradu za glazbu u kategoriji nove skladbe dobila je pjesma „Tebe

je lako voljeti“ u izvedbi zbora „Angeli bianchi“ Talijanske osnovne škole Buje, za koju tekst i glazbu potpisuje voditeljica zbora Vesna Jugovac Pavlović. Pjesma „Ohrabri se“ u izvedbi Dječjeg župnog zbora „Marijine zvjezdice“ iz Svetog Petra u Šumi dobila je posebnu nagradu za aranžman u kategoriji nove i poznate skladbe. Autor aranžmana je voditelj zbora Mauricio Zović. U kategoriji izvedbe novih duhovnih skladbi prvonagrađeni je zbor vodnjanske župe sa pjesmom „Sretno dijete“, a drugu nagradu dobila je pjesma „Tebe je lako voljeti“ u izvedbi zbora „Angeli bianchi“ Talijanske osnovne škole Buje. U vrednovanju izvedbe poznatih duhovnih skladbi prvu nagradu dijele Zbor „Marijine zvjezdice“ iz Svetog Petra u Šumi za pjesmu „Ohrabri se“ i Vokalna skupina Osnovne škole Vladimira Nazora iz Pazina za izvedbu „Hallelujah“, tekst glazba i aranžman Leonarda Cohena. Drugonagrađeni u izvedbi poznatih skladbi je Zbor Osnovne škole Vodnjan za crnačku duhovnu pjesmu „Syahamba“, a treću nagradu u istoj kategoriji ponijeli su članovi Vokalne skupine Osnovne škole Tar - Vabriga za pjesmu „Isus premješta planine“.

U revijalnom dijelu predstavio se zbor „Lastavice“ iz pulske Osnovne škole Šijana koji je započeo svoj nastup pjesmom „Blaženi Miro“, posvećenu bl. Miroslavu Bulešiću izvedenu u duhu istarske ljestvice koja je temelj njihovog umjetničkog identiteta. Nakon „Lastavica“ revijalni dio nastavili su vodnjanski zborovi Osnovne škole i Župe, sa izvedbama pjesama iz prethodnih godina „Iskrice“. „Iskrice“ imaju i literarni natjecaj, koji je ove godine imao kao temu geslo „Ja sam sretan“, od sveukupno 26 pristiglih radova sva tri nagrađena, djelo su učenika Osnovne škole Milana Šorge iz Oprtija, a prvonagrađeni je tekst Laure Nežić. Literarni radovi čitani su između pjesama tijekom revijalnog dijela festivala. Prema riječima župnika, u dosadašnjih 18 godina održavanja festivala pozornicom „Iskrice“ prošlo je oko 8800 djece.

PROSLAVA NEDJELJE BOŽANSKOG MILOSRĐA U PULI

U nedjelju, 27. travnja 2014., na Mali Uskrs, na blagdan Božanskog Milosrđa i na dan kanonizacije pape Ivana Pavla II. koji je 2000. godine ustanovio taj blagdan, Nedjelja Božanskog Milosrđa svečano je

proslavljena u pulskoj župnoj crkvi Sv. Pavla. Priprava za ovogodišnje slavlje započela je trodnevnicom, a na redovitu svakodnevnu misu, klanjanje i molitvu na tu nakanu okupljali su se članovi laičkih duhovnih pokreta Katolička udruga Radnici Milosrdnog Isusa te Štovatelji Božanskog Milosrđa, kao i drugi vjernici Pule i okolice. Trodnevnicu je vodio o. Josip Euzebije Knežević, pavlin iz pavlinskog samostana u Svetom Petru u Šumi.

Na sam blagdan susret je započeo svjedočanstvom koje su pred prepunom crkvom iznijeli supružnici Pavao i Barbara Milovan koji imaju sedmero djece. Uslijedilo je klanjanjem Presvetom Oltarskom Sakramentu tijekom kojeg je bilo na raspolaganju više svećenika za sakrament ispovijedi, a u nastavku se molilo krunicu Božanskog Milosrđa. Svečano koncelebrirano misno slavlje predvodio je o. Josip Euzebije, u koncelebraciji s generalnim vikarom mons. Vilimom Grbcem, prelatom mons. Vjekoslavom Milovanom, vlč. Franjom Matoicem te župnikom preč. Milanom Mužinom. Prije misnog slavlja uvodnom riječi pozdrava okupljenima se obratila s. Agata Zuanić.

Predvoditelj je u prigodnoj homiliji stavio naglasak na Božje Milosrđe, naglasivši poziv na pristupanje sakramentu ispovijedi. U tom smislu, komentirajući dnevno evanđelje, propovjednik je istaknuo kako, unatoč tome što su apostoli možda očekivali i kaznu ili prijekor od Isusa jer su ga izdali i napustili, Isus im, dolazeći nakon Uskrsa pristupa govoreći „Mir vama.“, „Shalom“ što znači i „Ja te blagoslivljam, mir s tobom, raduj se.“ Poziv je to na radosno prihvaćanje ploda Božje ljubavi i novoga života po sakramentima, naglasio je o. Euzebije, koje nam Gospodin daruje ne po našim zaslugama nego po svome milosrđu. Misi su, uz mnogobrojne štovatelje Božjeg Milosrđa i vjernike iz svih župa Pule i okolice, nazočili i štitičnici Kuće skrbi Sv. Polikarpa, o kojima se brinu sestre iz pulske zajednice Družbe sestara Milosrdnog Isusa, a pomažu im članovi laičkog pokreta Radnici Milosrdnog Isusa. Pjevanje su animirali članovi Udruge RMI uz orguljsku pratnju Ane Čuić.

Sestre Družbe Milosrdnog Isusa borave u Puli od 2000. godine, a blagdan Božanskog Milosrđa redovito se slavi od 2001. godine. Trenutno tu djeluju dvije sestre s. Jaira Udovičić i s. Agata Zuanić.

Po završetku misnog slavlja upriličeno je čašćenje relikvija sv. Faustine Kowalske i bl. Mihaela

Sopočkog, a zatim je druženje nastavljeno u župnim prostorijama.

ZAVRŠENA BISKUPIJSKA MALONOGOMETNA LIGA

U subotu, 10. svibnja 2014., na sportskom terenu pulskog Biskupijskog misijskog sjemeništa „Redemptoris Mater“ održana je završnica kola 8. sezone Katoličke malonogometne lige „Bl. Miroslav Bulešić“.

Prvo mjesto osvojila je ekipa pulske Župe sv. Antuna Padovanskog, obranivši tako prošlogodišnji naslov. Ekipi je to sveukupno treće osvojeno zlato, a župa do sada ima četiri pobjednička pehara, jer, osim ekipe koja nosi ime župe, tu djeluju još dvije ekipe, FRAMA sv. Antun Pula i ekipa Svetišta Gospe od Milosti u Šijani. Drugo mjesto osvojila je ekipa sv. Lovre iz Premanture, a treće mjesto ekipa pulske župe sv. Josipa.

Za naj-igrača proglašen je Valter Cetina iz ekipe sv. Lovre iz Premanture; najboljim strijelcem proglašen je Zvonimir Milatović iz ekipe sv. Josipa, a naj - golman KMNL „Bl. Miroslav Bulešić“ je Kristijan Karlušić.

Prema kriterijima fair play igre nagradu je osvojila prvoplasirana ekipa sv. Antun Pula.

Ove sezone je u nogometnom nadmetanju u biskupijskoj malonogometnoj ligi sudjelovalo sveukupno 10 ekipa.

Prvoplasirani i drugoplasirani na biskupijskoj malonogometnoj ligi sudjelovati će na Završnici KMNL, kojoj će ove godine biti domaćin upravo Porečka i Pulska biskupija. Veliko finale trajati će, s mnogobrojnim programima, od petka 30. svibnja do nedjelje 01. lipnja, a igrati će se u dvoranama četiri istarska grada. Drugog dana završnice ekipa sv. Antun igrati će u Pazinu, u sportskoj dvorani Pazinskog Kolegija – Klasične Gimnazije, a ekipa sv. Lovre igrati će u Puli, u sportskoj dvorani na Stoji.

Završnica će započeti u petak, 30. svibnja okupljanjem i zajedničkom misom svih sudionika u Svetvinčentu, na grobu bl. Bulešića, koje će predvoditi biskup u miru mons. Ivan Milovan. Drugog dana će se sportski susreti održavati u četiri dvorane, u Puli, Pazinu, Poreču i Labinu, četvrtfinale će se igrati u Puli i Pazinu, a završnica će biti u nedjelju u Pazinu,

kada je predviđena i revijalna utakmica te brojni drugi sadržaji.

Biti će to prigoda da veći broj ljudi u gradovima gdje će se igrati utakmice, vide da postoje i nogometna natjecanja u kojima nema ni psovke, ni podmetanja, da postoje sportski ambijenti gdje vladaju neki značajno drugačiji međuljudski i sportski odnosi.

MLADI ZA NOVA DUHOVNA ZVANJA

U subotu, 10. svibnja 2014., u Svetvinčentu je, povodom 51. Svjetskog dana molitve za duhovna zvanja održano hodočašće i molitveno bdijenje uoči Nedjelje Dobrog Pastira. Organizator je Vijeće za zvanja Porečke i Pulske biskupije na čelu sa preč. Rikardom Lekajem. Geslo susreta je bilo „Mladi za nova duhovna zvanja“ Skupine mladih su tijekom dana pješačile - hodočastile prema Svetvinčentu iz raznih dijelova biskupije. Okupljanje je bilo u župnoj crkvi Uznesenja BDM, u kojoj se nalazi grob bl. Miroslava Bulešića. Prije večernje mise program su animirali članovi Katoličke udruge radnici Milosrdnog Isusa. Uslijedilo je misno slavlje i klanjanje pred Presvetim Oltarski Sakramentom koje je predvodio biskup u miru mons. Ivan Milovan.

Biskup je na početku izrazio dobrodošlicu hodočasticima i svima okupljenima, na ovo sveto mjesto gdje se čuvaju zemni ostaci blaženika, svećenika mučenika, dobrog pastira Crkve, blaženog Miroslava.

Crkva je stara 2000 godina, ali Crkva je i mlada, ima u sebi čudesnu moć regeneriranja. Božjom snagom Duha Svetoga može uvijek iznova rađati ličnosti poput Majke Terezije, Ivana Pavla II., blaženog Miroslava Bulešića i drugih. Biskup se nadalje osvrnuo na kanonizaciju dvojice papa te podsjetio na to koliko je Bog preko njih djelovao. Papa Ivan XXIII govorio je da je potrebno otvoriti vrata i prozore na zgradi crkve da novi vjetar propuše instituciju, podsjetio je biskup, te naglasio da je sv. Ivan XXIII., poslušan nadahnuću Duha Svetoga započeo Koncil i ne sluteći što će to značiti za Crkvu, da će to biti jedno novo proljeće Crkve. Nebrojene su i intuicije Ivana Pavla II., rekao je biskup, a u ovoj prigodi rado ćemo se prisjetiti Svjetskog susreta mladih i netom održanog, dosad najvećeg Susreta hrvatske katoličke mladeži u Dubrovniku. Ti su susreti

dokaz da Crkva privlači, Crkva je znak nečega novoga i Božjega u svijetu, rekao je mons. Milovan.

U slučaju dvojice papa živa je vjera othranjena odmalena u obitelji, rekao je biskup naglašavajući važnost vjerničkog obiteljskog ozračja. Spomenuo je i bl. Mira te podsjetio kako je njega kao ozbiljnog i bistrog mladića, poniknulog iz vjerničke obitelji primijetio njegov tadašnji župnik. Dvojica papa prihvatili su službu papinstva, ali ranije i sam svećenički poziv jer su čuli poziv i odazvali se, poslušni pozivu Duha. I bl. Miro primjer je jednog lijepog spontanog duhovnog zvanja koje je ovdje u našim okolnostima izraslo i sazrelo sve do najveće kršćanke zrelosti. No da bi duhovno zvanje izraslo, osim početne simpatije, potrebno je uložiti i osobni napor, i pomoć svećenika duhovnika, trajno nastojanje, jedna zrela škola vjere, duhovno obrezivanje loze, ispovijed, pričest, askeza, i sve drugo što je dio puta duhovnog sazrijevanja.

KONCERT DUHOVNE GLAZBE

U Kringi, nedaleko Pazina, u nedjelju, 11. svibnja 2014., u župnoj crkvi sv. Petra i Pavla ap. održan je koncert zbarske duhovne glazbe. Nastupili su pazinski Mješoviti pjevački zbor „Roženice“, te domaći župni zbor Sv. Petra i Pavla.

Nakon kratkog instrumentalnog uvoda na orguljama, okupljenima se obratila voditeljica Irena Hrvatinić kratkim predstavljanjem autora „Mise brevis“ na repertoaru u prvom dijelu programa, francuskog skladatelja Charlesa Gounoda. On je autor više opera, oratorija te oko 200 solo pjesama i brojnih crkvenih kompozicija, a autor je i vatikanske himne.

Izvedbom „Mise brevis“ zbor „Roženice“ pokazao je svu svoju glazbenu bravuru pod dirigentskom palicom Ines Kovačić – Drndić. Osim mise u prvom dijelu otpjevali su i „Milost (Amazing grace)“ u kojoj je napose došao do izražaja sugestivni glas mlade sopranistice Tine Galant. Prvi dio koncerta završen je gospel skladbom „Glory, Glory“. Predstavljajući sopranisticu dirigentica je istaknula zanimljivost da su i njezini roditelji, Milan i Bruna Galant, dugogodišnji članovi zbora „Roženice“.

Nakon instrumentalnog intermezza u izvedbi flautistice Irene Mofardin uz orguljsku pratnju Martine Fabris, moderatorica je predstavila zbor „Roženice“

koji upravo obilježava 35 godina postojanja i kontinuiranog djelovanja. Zbor je osnovan 1979. godine na poticaj tadašnjeg Narodnog sveučilišta Pazin i grupe građana, zaljubljenika u zbarsku glazbu. Pod vodstvom maestra Nella Milottija, doajena istarske glazbe i autora velikog broja zbarskih i orkestralnih djela, zbor je u 23 godine djelovanja održao preko 300 nastupa u svim dijelovima Hrvatske, ali i diljem Europe. Od 2002. vodstvo zbora preuzima prof. Ines Kovačić Drndić, pod čijim vođenjem zbor kontinuirano obogaćuje svoj repertoar novim zbarskim skladbama te ga uspješno prezentira na nastupima u zemlji i inozemstvu. U tih 12 godina zbor bilježi 175 javnih nastupa.

Okupljenima se ovom prigodom obratio predsjednik zbora Milan Galant koji je rekao kako je i taj, njihov prvi nastup u župnoj crkvi u Kringi, dio obilježavanja 35. obljetnice djelovanja zbora, te je izrazio zahvalnost pok. maestru Milottiju i sadašnjoj dirigentici. Prisjećajući se početaka, gosp. Galant je istaknuo da u zboru danas pjeva čak devet pjevača koji su članovi od samog osnivanja.

U drugom dijelu koncerta zbor je izveo četiri poznate uskršne pjesme, uz korepeticiju na orguljama prof. Kristine Puh – Leko. Nakon još jednog instrumentalnog intermezza flautistice Irene Mofardin uslijedio je nastup domaćeg župnog zbora župe sv. Petra i Pavla, koji, prema riječima voditeljice programa Irene Hrvatinić, već dugo njeguje pučko pjevanje. Oni su se, pod ravnanjem voditeljice Mladenke Fabris, te uz orguljsku pratnju Martine Fabris, predstavili sa šest liturgijskih pjesama. Voditeljica Mladenka Fabris je prigodnim riječima izrazila zahvale svim sudionicima i posjetiteljima, napose onima koji svojim pjevanjem slave Boga. Posebno je zahvalila gosp. Anđelu Bratuliću, župljaninu župe Kringa i članu zbora Roženice koji je bio inicijator ideje gostovanja zbora Roženice u Kringi, te župniku Stipanu Bošnjaku što je tu ideju doveo do realizacije. Tom je prigodom izrečena i posebna čestitka Mariji Hrvatinić koja ove godine obilježava 50. obljetnicu pjevanja u župnom zboru.

Na kraju se publici obratio i župnik, vlč. Bošnjak, koji je uz završne zahvale izrazio nadu da će održavanje uskršnog koncerta u Kringi postati tradicija. Završnom pjesmom „Krist na žalu“, koju su zajedno otpjevala oba zbora zaključen je koncert.

MAJČIN DAN

U nedjelju 11. svibnja 2014., u pulskom samostanu sv. Franje, u organizaciji Udruge „Betlehem Pula“ održano je obilježavanje Majčinog dana. Okupljanje je započelo u poslijepodnevnim satima, te se kroz glazbene i sportsko rekreativne sadržaje za djecu i roditelje nastavilo sve do večernje mise koju je predvodio gvardijan samostana p. Đuro Vuradin.

Udruga Betlehem Pula osnovana je ove godine o blagdanu Blagovijesti, sa sjedištem u Samostanu sv. Franje Asiškog, kao deseta takva u Hrvatskoj po uzoru na Udrugu Betlehem koju je p. Marko Kornelije Glogović, pavlin, osnovao u Karlovcu 2002. godine. Prva predsjednica Udruge je Ana Čuić Tanković, dopredsjednik je Zlatko Orlić, a tajnica je Marina Kajić.

Ciljevi udruge su: okupljanje majki koje nisu prihvaćene i imaju probleme zbog trudnoće, a žele se boriti za dijete koje nose. Molitvom i konkretnim pomaganjem trudnicama u poteškoćama, samohranim roditeljima i obiteljima težeg imovinskog stanja željeli bi pomoći u očuvanju svakog ljudskog života. San im je, prema riječima predsjednice, osnovati Kuću sv. Josipa za napuštene trudnice i samohrane majke, na području grada Pule ili negdje u Porečkoj i Pulskoj biskupiji. Svojim djelovanjem žele raditi na buđenju svijesti o apsolutnoj svetosti ljudskog života od trenutka začeća do prirodne smrti, promicati vrijednosti i poštivanje života i isticati dostojanstvo ljudske osobe.

SASTANAK SVEĆENIKA I REDOVNIKA

U ponedjeljak, 12. svibnja 2014., održan je redoviti sastanak svećenika i redovnika Porečke i Pulske biskupije u Pazinskom kolegiju. Okupilo se oko pedesetak svećenika.

Mons. Vilim Grbac, generalni vikar zadužen za pastoral u Biskupiji govorio je o smjernicama pastoralnog plana u vidu sustavnog promoviranja štovanja bl. Miroslava Bulešića.

Nakon više susreta različitih biskupijskih savjetodavnih vijeća u kojima osim klera sudjeluju i zauzeti vjernici laici, definirano je niz prijedloga za

konkretne načine kako da štovanje bl. Bulešića zaživi u životu župnih zajednica Porečke i Pulske biskupije.

Predloženo je da svakog 24. u mjesecu, kao spomen na 24. kolovoza 1947., dan pogibije Blaženika, u župama bude organizirano nešto na tu temu: propovijed, krunica, križni put ili tribine sa eventualnim gostima predavačima, projekcija filmova o Blaženiku, čitanje njegovih zapisa te razmatranja o nekom specifičnom aspektu Blaženikovog lika i djela ili neki drugi prigodni sadržaj. Načelno su najavljena i značajna biskupijska zbivanja kojima će se obilježiti obljetnica smrti, godišnjica beatifikacije i drugi značajni datumi, a sve to u cilju da lik i djelo blaženog Miroslava Bulešića bude živa nit koja potiče i nadahnjuje vjernike u župama Porečke i Pulske biskupije.

U KAPELI MILOSRDNOG ISUSA OBILJEŽEN ROĐENDAN BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA

U utorak, 13. svibnja 2014., o blagdanu Gospe Fatimske te u prigodi 94. obljetnice rođenja bl. Miroslava Bulešića, u pulskoj kapeli Milosrdnog Isusa svečano je postavljena slika Blaženika i djelić košulje koju je nosio u trenutku mučeništva. Misno slavlje je predvodio generalni vikar, mons. Vilim Grbac u zajedništvu sa dijecezanskim postulatorom kauze mons. Vjekoslavom Milovanom, pulskim dekanom preč. Milanom Mužinom te drugim pulskim svećenicima. Blaženikova spremnost na žrtvu u obrani vjere stalni je poziv svakome od nas da idemo putem kršćanske svetosti, rekao je u uvodnom pozdravu mons. Milovan te pojasnio da se radi o djeliću Blaženikove košulje koju je nosio u trenutku kada je ubijen.

Danas, osim što je rođendan bl. Bulešića, koji je rođen 13. svibnja 1920. godine, obilježavamo i obljetnicu prvog ukazanja Majke Božje u Fatimi, koje se dogodilo 13. svibnja 1917. godine, rekao je mons. Grbac na početku homilije. Fatimsko ukazanje dogodilo se u vrijeme Prvog Svjetskog rata, u vrijeme velikog beznađa, kada su milijuni ljudi ginuli po bojištima, a još više njih od zaraznih bolesti. Majka Božja ukazala se djeci i bit njezine poruke bio je poziv na obraćenje. U tom izvanredno teškom vremenu ratnih strahota BDM poziva na obraćenje, na promjenu

života. To je poruka koja i nama danas govori, poziv je to na molitvu, na promjenu života. I današnje je vrijeme teško, i često izgleda beznažno, no poruka Gospe Fatimske poziva nas da se zapitamo „što ja mogu učiniti da to vrijeme bude drugačije, da se dogodi neka promjena na bolje?“.

I Bulešićevo vrijeme je bilo teško; nije bilo lako vjernicima, a posebno je bilo teško svećenicima. Što je Bulešić činio? Činio je ono što je mogao u tome času, činio je onoliko koliko je mogao. Odgovorio je na izazove vremena svojom odgovornošću. Shvatio je svoje poslanje župnika i svećenika izuzetno odgovorno, nije došao na župu samo komotno provesti župnički život, nego je došao služiti čovjeku. Zato je imao vremena i za nemoćne, borio se za one koji su bili u zatvoru, komunicirao je sa svim mogućim režimima za dobro čovjeka. Iz njegova se životopisa vidi da je bio osoba dosljedna svome poslanju, i kao takav je smetao svim režimima i svi su ga optuživali da surađuje sa njihovim neprijateljima, a on je samo vršio svoj svećenički poziv, samo je služio čovjeku, svakome čovjeku, bez obzira na bilo kakvu pripadnost. Bulešića su nagovarali da ode, da se skloni u Italiji, ali nije to učinio, ostao je rekavši 'meni je mjesto ovdje, ovdje gdje su ljudi kojima ja služim'. Službu odgojitelja u Pazinu prihvatio je iz poslušnosti iako bi radije bio ostao na župi, misleći kako bi u župi više koristio.

Osvrćući se na dnevna čitanja iz Djela apostolskih koja govore kako su prvi kršćani, nakon kamenovanja sv. Stjepana prvomučenika, nastavili propovijedati, tako ni Bulešića nisu zaustavila ni zastrašivanja ni druge poteškoće. Nije mu to bio razlog ili izgovor da ne vrši svoje poslanje. Postao je tajnik Zbora sv. Pavla sa željom da ujedini istarsko svećenstvo koje je tada bilo podijeljeno u dvije biskupije i da pokuša komunicirati sa vlastima, kakve god one bile, za dobro Crkve. Zauzimao se za vjeronauk u školama, smatrajući da se na taj način itekako može naviještati Radosnu vijest. Ta njegova hrabrost vodila ga je i kada je u Buzetu stao pred svetohranište da ga zaštiti od napadača. Jednako tako je postupio i u Lanišću kada je iz župnog ureda izašao pred napadače. A isto je tako postupio i u crkvi, prije toga, gdje je, dok su vani bijesno napadali crkvu i one koji su je branili, tješio i hrabrio djecu, činio je ono što mu je bio moguće u tome času.

Upravo to je uzor postavljen pred nas, to je ono po čemu smo pozvani slijediti bl. Miroslava Bulešića, i neka nas ova slika i ovaj isječak tkanine upravo na to podsjećaju, i kada budemo zastali pred slikom neće

biti samo zato da počastimo jedan prerano prekinut mladi život, nego će to biti sa nakanom da vidimo što mi možemo od njega uzeti za svoj život, po čemu ćemo mi biti bolji ljudi i bolji kršćani, istaknuo je mons. Grbac. Bulešićeva prolivena krv mora nas danas podsjetiti da smo uvijek pozvani činiti dobro, da smo uvijek pozvani živjeti za prave istinske vrijednosti. Poštenje, pravednost, miroljubivost i požrtvornost nikada ne mogu biti alternativa za nas, mi trebamo uvijek biti oni koji se opredjeljuju za dobro i da na taj način gradimo i izgrađujemo svijet oko nas. Osvrćući se na dnevno evanđelje propovjednik je naglasio kako Isusovi suvremenici nisu htjeli vjerovati Isusu jer bi to značilo da moraju promijeniti nešto na sebi. No, nastavio je mons. Grbac, Isus kaže „Djela što ih ja činim u ime Oca svoga ona svjedoče za mene.“, to je poruka za nas danas, jer ni uz najljepše riječi ni nama danas mnogi ne vjeruju, pa smo stoga pozvani svoje svjedočanstvo pokazati poštenim i pravednim životom, obiteljima otvorenim životu, složnim obiteljima, gdje se cijeni požrtvornost, skromnost i jednostavnost. To je za svakoga od nas ispit savjesti, hoće li iza nas ostati takva djela, naglasio je propovjednik.

Podsjetivši na evanđelje Nedjelje Dobroga Pastira mons. Grbac je naglasio kako je bl. Bulešić bio dobar pastir, on je poznao sve svoje župljane i svaki mu je bio važan i nikoga nije zanemario. Nisu pastiri samo svećenici i biskupi, svaki otac, i svaka majka je pastir, ili dobar ili loš, svaki odgojitelj također, svaki onaj koji je odgovoran ne samo za sebe nego i za druge je dobar ili loš pastir. Možemo li mi danas sebe vidjeti kao dobre pastire, koji po uzoru na Krista poznaju svoje bližnje, brinu se za njih, zapitao se propovjednik. Možemo li zamisliti sebe kao dobre pastire koji će nešto pokrenuti, koji će činiti dobro, koji će biti dobar primjer drugima oko sebe, koji će nastojati svoje bližnje ohrabriti? Takav je bio Miroslav Bulešić za koga se nadamo da ćemo doživjeti i proglašenje svetim. Neka nas njegova slika i ovaj djelić košulje uvijek podsjećaju da smo pozvani živjeti jedni za druge, da smo pozvani svjedočiti svoju vjeru, živjeti kršćanska načela neovisno o tome jesu li ili nisu u modnom trendu nekih svjetovnih mjerila, i neka nam ta nastojanja budu put do Života Vječnoga, zaključio je propovjednik.

Misno slavlje klavirskom je glazbom pratio pulski kantautor Bruno Krajcar, koji je na prikazanju izveo svoju skladbu komponiranu za prigodu beatifikacije „Svjedok vjere Miroslav Bulešić“. Komadić tkanine Blaženikove košulje kojeg je poklonio Sestrama Milosrdnog Isusa za njihovu kapelu

u Domu sv. Polikarpa, g. Krajcar je naslijedio od svog pokojnoj strica, vlč. Ivana Krajcara. Osim tkanine ispod slike Blaženika stavljen je vlastoručni zapis pok. vlč. Krajcara „Okrvavljena košulja. Moći mučenika svećenika Mire Bulešića, † 24.08.1947., Ivan Krajcar“.

Na kraju misnoga slavlja sliku je na zid prenio mons. Vjekoslav Milovan, a zaključilo se molitvom Blaženiku. Završne zahvale izrekla je s. Jaira Udovičić, predstojnica pulske kuće sestara Milosrdnog Isusa.

ISTRAŽIVANJE U BISKUPIJSKOM ARHIVU U POREČU

U petak, 16. svibnja 2014. godine, studenti pulskog sveučilišta „Juraj Dobrila“, Odjela za humanističke znanosti, Odsjeka za povijest, sa svojim profesoricama Marijom Mogorović Crljenko i Danijelom Doblanić, posjetili su Biskupijski arhiv pri Ordinarijatu u Poreču.

O tome kakav je to arhiv, što se u njemu može istraživati i kako, ispričala im je arhivistica, Branka Poropat, a u izlaganju su sudjelovali i same profesorice i studenti, budući da im je terenska nastava dio kolegija „Istraživanje povijesti“ i „Pomoćne povijesne znanosti“.

Osim, što su se upoznali sa sadržajnom specifičnošću crkvenog arhivskog gradiva, studenti su imali prigodu vidjeti dokumente stare i do 400 godina, a koji svjedoče o povijesnim događajima starijim i više od tisuću godina na području istarskog poluotoka, a u kontekstu šire europske povijesti.

Nabrojimo samo dio viđenog arhivskog gradiva: Knjige biskupskih prava porečke biskupije 798 - 16.st (prijepis iz 16. st.), Zbirku karata (Karte posjeda porečke biskupije iz 17. i 18. st.), Vizitacije porečke biskupije (17. i 18. st.), Knjige Otmica, Ženidbenih oprosta, Krivični procesi na području porečke biskupije (17. i 18. st.), Bratovštine (17.st.), Matične knjige na glagoljici (17.st.), a iz novijeg razdoblja dokumente iz fondova biskupa Jurja Dobrile i mons. Bože Milanovića.

Ovo je prva generacija studenata koja je organizirano posjetila Biskupijski arhiv i izražena je želja da ovo bude tek početak kontinuirane buduće suradnje.

DAN OBITELJI POREČKE I PULSKE BISKUPIJE „OBITELJ JE ZJENICA CRKVE“

U subotu, 17. svibnja 2014., u organizaciji Ureda za obitelj Porečke i Pulske biskupije, u Svetvinčentu je održan biskupijski Dan obitelji. Program je započeo pobožnošću krunice. Misno slavlje predvodio je porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša u zajedništvu s dvanesticom svećenika.

Od pontifikata sv. Ivana Pavla II. Crkva pridaje posebnu pozornost obitelji, svjesna da život, društvo i Crkva počiva upravo na obitelji, rekao je biskup na početku homilije. Ljubav, zajedničko dobro i nastavak života kroz potomstvo temelj su obitelji sagledane i u crkveno pravnoj perspektivi, te nedostaju li, čine argumente za eventualnu ništavnost ženidbe, rekao je biskup i obrazložio kako je jednakost kao temelj u sklapanju ženidbe na kojoj se temelji i civilno zakonodavstvo u većem dijelu svijeta zasluga upravo Katoličke crkve. Biskup je nadalje naglasio kako ljubav kao snaga katoličkih obitelji mora počivati na povjerenju jer je samo odnosima koje karakteriziraju iskrenost i vjernost moguće nadvladati životne poteškoće. Kršćanske su obitelji nadalje pozvane prihvatiti i nositi svoj križ, odreći se nekih svojih osobnih komoditeta u ime dobrobiti obitelji i obiteljskog zajedništva. Za skladan obiteljski život potrebno je i opraštanje, upravo prema nauku Crkve, rekao je biskup. Spomenuo je i raspravu na temu rodne ideologije, istaknuvši kako možda izgleda suvišno naglašavati ono što je prirodno i logično, te kao takvo navedeno i u Bibliji, no Crkva po naravi svoga poslanja, ne može nikada pristati na prisilu prihvaćanja grijeha kao nečeg dobrog i normalnog. Crkva će oprostiti grješniku, ali će uvijek osuditi grijeh.

Crkva pridaje obitelji posebnu pažnju, jer obitelj je zjenica Crkve. Da nema obitelji, ne bi bilo ni Crkve ni države, i znajte biti ustrajni i moliti Boga da i u ovim teškim ekonomskim neprilikama obitelji budu spremne prihvatiti život, jer je upravo život najveće dobro na ovome svijetu.

Biskup je pozvao okupljene da se pomole za svoje obitelji, kako bi te obitelji bile kuće na kamenu a ne kuće na pijesku, jer čvrsta obitelj jest temelj Crkve i društva, ali i temelj svake osobe koja se u njoj može izgraditi i posvetiti. I naš blaženi Miroslav Bulešić

je izrastao u obitelji i u obitelji je dobio zvanje, te izrastao do takve izvanredne duhovne razine.

Usljedila je obnova krsnih obećanja, te posebno bogat prinos darova tijekom kojeg su obitelji iz raznih dekanata biskupije prinijele krunicu, raspelo, sliku Svete Obitelji, ulje, vodu, vino i kruh.

Na kraju je pročelnik Vijeća za obitelj, preč. Rikard Lekaj predvodio molitvu za obitelj.

Po završetku misnog slavlja sudionici Dana obitelji su u ophodu obišli prostor iza oltara gdje se nalaz talar koji je blaženi Bulešić nosio u trenutku pogibije, jastuk natopljen njegovom krvlju, te komad žbuke poprskan krvlju, iz župnog ureda u Lanišću.

Usljedio je glazbeni dio programa u povijesnom svetvinčentskom kaštelu Grimani Morosini. Nastupili su: djeca iz pulskog vrtića Maslačak, sestre Kristina Jurman Ferlin i Paola Jurman, Eleonora Dobrović, Patrizia Sfetina Jurman, te Davor i Vesna Terzić koji su ujedno bili i voditelji programa.

POREČKA I PULSKA BISKUPIJA POMAŽE STANOVNICIMA POPLAVLJENIH PODRUČJA

Usljed velikih stradanja stanovnika poplavljenih područja u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te Srbiji Porečka i Pulska biskupija uključila se u pružanje pomoći stanovnicima iz poplavljenih područja.

Biskupija je zajedno s biskupijskim Caritasom uputila već financijsku pomoć stradalnicima. Biskup ordinarij, mons. Dražen Kutleša uputio je pismo svim župnim uredima te poziva župnike neka potaknu svoje župljane na pomaganje stanovnicima poplavljenih područja. Biskup je nadalje odredio je da će svi milodari sakupljeni na misama u nedjelju, 25. svibnja 2014., biti za pomoć stradalnicima poplavljenih područja. Sredstva sakupljena kao milostinja toga dana biti će putem Biskupskog ordinarijata žurno prosljeđena potrebnima.

U PULI ZAPOČELO SEDMO EKUMENSKO BIBLIJSKO BDIJENJE

U pulskom samostanu Sv. Franje započelo je sedmo biblijsko bdijenje, koje se uobičajeno događa tijekom tjedna uoči svetkovine Duhova. Tristotinjak čitača iz pulskog i okolnih dekanata će kroz pet dana i noći i ove godine u jednom neprekinutom slijedu od korica do korica pročitati Sveto Pismo.

Misno slavlje početka biblijskog bdijenja predvodio je porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša u koncelecijaciji sa gvardijanom samostana p. Đurom Vuradinom, p. Bernardinom Filinićem i p. Nikicom Batistom.

U prigodnoj homiliji Biskup je naglasio kako je glavna svrha održavanja biblijskog bdijenja produbljanje našeg poznavanja Božje Riječi, kako bi na taj način mogli iz nje crpiti snagu te ono što nam Bog preko Svetoga Pisma govori što vjernije primjenjivati u svome svakodnevnom životu i odnosu prema bližnjima. Riječ Božja je kao baklja koja je upaljena prije dva tisućljeća, te se kroz milenije pronijela usmenom i pismenom predajom do naših dana. Ta Riječ Božja je ona živa vjera koja se prenosi sa pokoljenja na pokoljenje i mi smo je dužni sačuvati i predati budućim naraštajima, ali približiti je i svojim bližnjima.

Ovo bdijenje poticaj je da preuzmemo odgovornost u širenju Božje Riječi, koja sukladno Božjem planu ide dalje, s nama ili bez nas, no na nama je da se odlučimo biti aktivni dionici širenja Istine, rekao je Biskup te izrazio zahvalnost organizatorima koji su uložili svoj trud u organiziranje bdijenja kroz prethodne godine kako bi se pobožnost prema Riječi Božjoj širila. Riječi Božjoj, kada nekoga zahvati, teško joj se oduprijeti. I starozavjetni proroci, koji su se odupirali i bježali, primjer su toga, ali Riječ ima svoj plan, te ona ide dalje, kao što je kroz povijest došla i do nas.

Neka se ta baklja koja je upaljena ne ugasi na vama i na nekome od vaših bližnjih. Znajte poticati svoje bližnje na širenje te baklje Božje Riječi upravo onako kako je Isus Krist to želio.

Neka ljudi po našim djelima vide da mi tu Riječ ne samo slušamo nego i živimo, zaključio je Biskup.

U Puli je biblijsko bdijenje započelo 2008. godine prema primjeru iz Velike Gorice gdje je prva

takva inicijativa provedena 2001. godine. Od samog početka organizatori bdijenja u Puli su na poziv upućen pripadnicima drugih kršćanskih crkava dobili otvorenost na suradnju pa stoga biblijsko bdijenje u Puli tijekom godina njeguje svoj ekumenski karakter. Tako će i ove godine uz katoličke vjernike grada Pule i šire okolice, sudjelovati i pojedini pripadnici Srpske pravoslavne Crkve, Makedonske pravoslavne Crkve i Baptističke Crkve.

Kada se u Puli krenulo s tom inicijativom, nakana je bila, uz čašćenje Božje Riječi, tim projektom doprinijeti još boljem zajedništvu vjernika pulskih župa te pripadnika desetak zajednica i duhovnih pokreta koji djeluju na području južne Istre. Kao mjesto održavanja od početka odabrana je samostanska crkva sv. Franje koja nije župna crkva. U duhu zajedništva i međuzupne suradnje večernja misna slavlja tijekom bdijenja animiraju različiti župni zborovi gradskih i prigradskih župa.

Završno misno slavlje zahvale za ovogodišnje bdijenje održati će se 29. svibnja 2014. na blagdan Uzašašća, a predvoditi će ga vlč. Roko Smokrović, župni vikar pulske katedralne župe.

ZAPOČELA 11. ZAVRŠNICA KMNL

U petak, 30. svibnja 2014. godine, u Svetvinčentu je započela je 11. Završnica katoličkih malonogometnih liga Crkve u Hrvata. Ove godine na završnici sudjeluje 16 ekipa iz 13 nad/biskupija. Nakon okupljanja na središnjem trgu ispred župne crkve, u povijesnoj loži obavljene su prijave ekipa. Misno slavlje povodom početka Završnice KMNL predvodio je biskup u miru Ivan Milovan u koncelecijaciji sa svećenicima koji su došli sa svojim sportskim ekipama. Okupljenima se kao domaćin obratio fra Tomislav Hrštić, voditelj KMNL „Bl. Miroslav Bulešić“ i koordinator organizacije ovogodišnje završnice, te vlč. Darko Zgrablić, župnik u Svetvinčentu. Ivana Čogelja, voditeljica Ureda za mlade HBK naglasila je važnost druženja i zajedništva te u tom duhu zaželjela svim sudionicima prije svega poštenu igru. Preč. Dalibor Pilekić, povjerenik za mlade Porečke i Pulske biskupije kratko je predstavio povijest i sadašnjost Porečke i Pulske biskupije. Biskup je u prigodnoj homiliji govorio o Miroslavu Bulešiću, o njegovom životu i mučeništvu, napose naglasivši kako je naš najmlađi Blaženik bio upravo zaljubljen u svećeništvo

te doživljavao sebe kao „Samaritanca koji zavojima ljubavi vida rane naroda“. No, osim za stradalnike, imao je široko srce i za vojnike koji su tu služili različitim vojskama, u svakome je vidio čovjeka. Govoreći u sportskoj terminologiji, biskup je istaknuo kako je bl. Miroslav Bulešić dobro odigrao utakmicu života, a smrt toga mladoga svećenika, iako je naravno to bio gubitak, donijela je Crkvi jedan svijetli blaženički lik, koji kontinuirano nadahnjuje svojim primjerom. Biskup je objasnio koje se relikvije vezane za don Mira u toj crkvi mogu vidjeti: talar, jastuk natopljen krvlju, te komad žbuke poprskan krvlju. Biskup je nadalje, govoreći o nogometu, spomenuo izjavu pape Franje, koji je rekao da nogomet za njega ima dimenziju slavlja. Zbog ekstremnih profitnih aspekata koji se vežu za svijet nogometa danas, rekao je biskup citirajući nadalje papu Franju, nužno je vratiti sportu njegovo izvorno dostojanstvo. Igrači, koji su u središtu pozornosti, pozvani su biti primjer djeci i mladima, a odgojna vrijednost sporta je njegova uloga u rastu čovjeka, u tjelesnom i duhovnom aspektu, u solidarnosti i međusobnom poštovanju. Naša životna utakmica je takva da je najvažnije pravedno igrati, jer imamo suca koji sve vidi. Don Miro nam pokazuje kako je važno trenirati za dobro, svojim nam životnim primjerom pokazuje neophodnost duhovnog treninga za pravilno duhovno sazrijevanje da bi u toj utakmici života mogli dobro igrati, zaključio je mons. Milovan. U nastavku je fra Tomislav izrekao zahvale i prisjetio se prve Završnice KMNL koja je održana u Rijeci 2004. godine.

U nastavku je prikazan 15-minutni dokumentarni film o bl. Miroslavu Bulešiću, video spotom predstavljena je Istra, a za zaključak najavljene su ekipe koje sudjeluju na 11. Završnici KMNL.

DUBROVČANI POBJEDNICI 11. ZAVRŠNICE KMNL CRKVE U HRVATA

U finalnoj utakmici 11. završnice katoličkih malonogometnih liga Crkve u Hrvata ekipa župe Sv. Petra – Boninovo iz Dubrovačke biskupije osvojila je prvo mjesto nadvladavši drugoplasiranu ekipu iz riječke župe Marije Pomoćnice. Treće mjesto osvojila je ekipa Sv. Josipa – Plovanija iz Zadarske nadbiskupije

Treći, finalni dan Završnice katoličkih malonogometnih liga Crkve u Hrvata održan je u Pazinu. Jutarnje misno slavlje u pazinskoj župnoj crkvi sv. Nikole, u koncelebraciji sa svećenicima koji su došli sa svojim nogometnim ekipama, predvodio je porečki i pulski biskup ordinarij mons. Dražen Kutleša. U prigodnoj homiliji biskup je naglasio razliku između profesionalnog i amaterskog sportaša, te istaknuo kako kršćanin treba živjeti svoju vjeru ne amaterski povremeno, nego poput sportaša profesionalca, treba svakodnevno ulagati kontinuirane napore u poboljšanje svojih sposobnosti i biti spreman na odricanje i ulaganje velikih napora u cilju vlastite izgradnje, a da bi to postigao treba živjeti i igrati prema pravilima igre, odnosno kršćanskog života. Biskup je nadalje naglasio da jednako kao i u sportu i u školovanju je potrebno mnogo samoodricanja, ulaganja velikih napora kako bi se postiglo značajne rezultate, te istaknuo je kako je važno sagledati život u cjelini, uz svijest da je sport tek jedan njegov dio. Ne treba ići na pobjedu pod svaku cijenu, rekao je biskup, te podsjetio da i kada se pobjeđuje treba znati ostati razborit i ponizan te ne poniziti suparnika, a gubitnik pak u porazu treba znati ostati velik; u dobru se ne uzvisuj, a u zlu se ne ponizi, napomenuo je biskup Kutleša. Kao i u sportu, tako i u svim društvenim segmentima postoje određena pravila, mladi se često bune protiv pravila, no, kada ih i uspiju promijeniti vide da stvari ne mogu funkcionirati bez nekog ustaljenog reda. Tako i u nogometu postoje pravila kojih se treba držati i poštivati. Upravo poput sportskog natjecateljskog duha tako čovjek i u vjeri treba težiti ka osvajanju cilja, Kraljevstva Nebeskoga, a uspješan i mudar sportaš je onaj koji zna doći do svoga cilja poštujući pravila, zaključio je biskup. Kako dostići Kraljevstvo Božje govori nam upravo vjera po svojim pravilima. Slijediti ta pravila najkraći je i najjednostavniji put do Kraljevstva Božjeg, zaključio je biskup.

Nakon mise uslijedile su polufinalne utakmice u kojima su snage odmjerile ekipe koje su prethodnog dana pobijedile u četvrtfinalnim utakmica u Puli i Pazinu. U prvoj polufinalnoj utakmici ekipa župe Marije Pomoćnice - Banderovo iz Riječke nadbiskupije bila je bolja od ekipe Sv. Josipa – Plovanija iz Zadarske nadbiskupije. U drugoj polufinalnoj utakmici ekipa župe Sv. Petra iz Dubrovnika nadvladala je ekipu župe Sv. Ilije – Stolac iz Trebinjsko-mrkanske biskupije.

Uslijedila je revijalna utakmica između voditelja dijecezanskih katoličkih malonogometnih

liga i medijski poznatih ličnosti Istre. Voditelji su osvojili pobjedu rezultatom 6:2.

U finalnoj utakmici ekipa župe Sv. Petra – Boninovo iz Dubrovačke biskupije rezultatom 2:1 nadvladala je drugoplasiranu ekipu iz riječke župe Marije Pomoćnice. Treće mjesto osvojila je ekipa Sv. Josipa – Plovanija iz Zadarske nadbiskupije nadvladavši ekipu župe Sv. Ilije – Stolac iz Trebinjsko-mrkanske biskupije.

Nagradu Fair play osvojila je ekipa iz župe Bl. Alojzija Stepinca iz Đakovačko - osječke nadbiskupije. Najboljim igračem proglašen je Mateo Vodopić iz pobjedničke dubrovačke ekipe Sv. Petra, a iz iste ekipe je i najbolji golman prvenstva Alen Turuk, dok je najboljim strijelcem proglašen Ivan Jasprica iz riječke ekipe Marije Pomoćnice.

Ove su godine prvi put nastupili i predstavnici KMNL Bjelovarsko-križevačke biskupije, a oni će slijedeće godine biti domaćini završnice, najavila je nakon podjele medalja i pehara, Ivana Čogelja, voditeljica ureda za mlade HBK.

„BUDITE UZOR SVOJIM VJERNICIMA!“

U subotu, 7. lipnja 2014., uoči svetkovine Pedesetnice, u pulskoj katedrali Uznesenja BDM, porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša podijelio je red prezbitarata trojici đakona iz pulskog Biskupijskog misijskog sjemeništa „Redemptoris Mater“. Filip Celent, Karol Homieja i Mladen Pranjčić postali su svećenici Porečke i Pulske biskupije. Na misi ređenja, koju je mons. Kutleša predvodio u koncelebraciji je bilo preko šezdeset svećenika.

Biskup je u prigodnoj homiliji pozvao novoređenike neka zahvaljuju za dar svećeništva, neka budu ponosni na svoju mladost, te neka surađujući s darovima Duha Svetoga nastoje učiniti da ta mladost bude plodonosna. Citirajući sv. Pavla, biskup je naglasio: „Budite uzor svojim vjernicima“. Biti uzor u riječima znači uvijek paziti na svoj govor, znati biti razborit u biranju riječi kako ne bi svojim izražavanjem izazvali zamjeranje od strane ljudi. Svećenik mora biti uzor u vladanju, jer od njega se uvijek traži nešto više, i upravo ta izdvojenost naglašava dostojanstvo svećeničkog poziva. Svećenik koji svakodnevno kalja svoje dostojanstvo različitim postupcima stvara lošu sliku o sebi, jer osoba izgrađuje autoritet, a ne samo

služba, stoga je biskup pozvao svećenike, neka budu dostojna i uzorna vladanja.

Svećenik mora biti uzor u ljubavi prema ljudima, no to nije emocionalna ljubav, zaljubljenost, nego to mora biti ljubav koja ide iz volje. ‘Volim i ljubim svoje župljane, iako me neki i vrijeđaju, no ja sam svećenik, poslan toj zajednici, toj župi da je vodim, i stoga se trebam darivati i biti dar toj zajednici; u tom duhu moram znati nadvladati i poteškoće i netrpeljivosti’, pojasnio je biskup razmišljanje koje mora biti u osnovi ljubavi svećenika prema svojoj župi.

Svećenik mora biti uzor u vjernosti obećanjima koje na ređenju daje za cijeli život. Lako je biti dobar vojnici u miru, slikovito je pojasnio biskup, no biti uzorom u vjernosti znači ustrajati u izvršavanju svoga poslanja i kada dođu poteškoće, znati im se i htjeti oduprijeti, kako bi ostali vjerni zadanim obećanjima. Jednako tako biti uzor vjernosti za svećenika znači biti bezuvjetno poslušan, i onda kada kao i vojnici, ne razumije sveobuhvatnost razloga nekog naređenja, iz povjerenja i poslušnosti, ipak poslušati.

Biskup je pozvao svećenike neka budu i uzor u čistoći, upravo kako su ih u tom duhu odgajale njihove obitelji i odgojitelji u sjemeništu.

Mons. Kutleša je u nastavku podsjetio svećenike na njihovu dužnost čitanja i tumačenja Božje Riječi. No, naglasio je, da bi je mogli pravilno tumačiti, svećenici moraju proučavati i usvajati Božju Riječ, a ne se oslanjati na nadahnuće i misliti da će Duh Božji svaki put nadomjestiti nepripremljenost zbog lijenosti. „Vaša je dužnost hrabriti ljude i činiti sve da Radosna vijest stigne u njihova srca, a to ćete najbolje ostvariti budu li vaša vrata župnog stana, kao i vrata vašega srca, otvorena od 0 do 24; a sve je to moguće samo ukoliko zadržite neprekinuti kontakt s Bogom kroz molitvu.“

Biskup je pozvao i okupljene vjernike neka mole za svećenike, a svećenike podsjetio na neophodnost izgrađivanja sebe kako bi njihov uspjeh u vršenju svećeničke službe bio sve bolji, izgrađujući se učenjem i iskustvom.

Na misi ređenja pjevanje su predvodili kantori neokatekumenskih zajednica i Katedralni župni zbor.

300 GODINA ŽUPNE CRKVE U KANFANARU

Trodnevnica povodom 300. godine posvećenja župne crkve u Kanfanaru započela je u srijedu 11. lipnja 2014. godine. Osim liturgijskih sadržaja, u program obilježavanja te visoke obljetnice uključen je i prigodni povijesno - znanstveni sadržaj: u Domu mladih prof. Marko Jelenić održao je predavanje pod naslovom „Crtice iz crkvene povijesti Kanfanarštine“. Tom je prigodom predstavljena i izložba sakralnih predmeta. Misno slavlje prvoga dana trodnevnice predvodio je vlč. Antun Nižetić. Vlč. Alejandro Castillo Jimenez, ravnatelj Pazinskog Kolegija, predvodio je misu drugoga dana trodnevnice. Trećeg dana trodnevnice misu je predvodio vlč. Simon Kvaternik, a nakon mise održan je koncert grupe studenata zagrebačke Muzičke akademije.

U subotu 14. lipnja 2014., središnje misno slavlje predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan. Na početku je sve nazočne pozdravio župnik vlč. Izidor Sekicki koji je naglasio kako proslava obljetnice posvećenja crkve ne bi imala smisla bez žive Crkve koja se tu okuplja na slavljenje sakramenata u zajedništvu. Biskup je u uvodnom pozdravu napomenuo da je misa u prigodi tog jubileja ujedno i misa zahvale za sve što se je kroz 300. godina u toj crkvi događalo, za sav duhovni rast i izgradnju generacija vjernika. Slavlje obljetnice je prigoda sjetiti se svih onih koji su doprinijeli nastanku te crkve: graditelja, posvetitelja biskupa Vaire, tadašnjeg župnika Antona Črnje i dr. Ova je misa stoga i spomen na sve pokojne od kojih smo baštinili vjeru, napomenuo je biskup.

Biskup je kao značajan trenutak povijesti kanfanarske župne crkve spomenuo i činjenicu da je bl. Miroslav Bulešić bio župnik u Kanfanaru 1946. i 1947. godine, u to kratko vrijeme provodio je izuzetno svestrano i zauzeto pastoralno djelovanje, intenzivno radeći sa svim grupama i dobnim skupinama vjernika; iz tog perioda bilježi se i poznata rečenica mjesnih komunističkih čelnika: „Dok je ovaj živ narod neće ići za nama.“

Kanfanarska župna crkva izgrađena je 1696. godine na mjestu manje crkve iz 13. stoljeća. Posvetio ju je biskup Vaira 1714. godine kada je tu preseljen i zborni kaptol iz crkve sv. Sofije iz obližnjeg Dvigrada, čime Kanfanar postaje i dekanatsko sjedište. Taj je zborni kaptol ukinut 1843. godine, a Kanfanar danas pripada Rovinjsko – kanfanarskom dekanatu. Iz

dvigradske crkve preseljena je vrijedna samostojeća propovjedaonica iz 13. stoljeća, te mnoštvo liturgijskih i drugih predmeta koji podsjećaju na duhovni hod generacija iz minulih vremena. Odvojeni zvonik visine 25 metara, s automatiziranim zvonima, izgrađen je 1730. godine. Župni arhivi bilježe kroniku župe od 1667. godine. Župna crkva sv. Silvestra jednobrodno je sakralno zdanje sa bočnom kapelom i sakristijom. Ima tri mramorna oltara od kojih je glavni posvećen sv. Sofiji suzaštitnici župe.

Biskup je pri kraju homilije spomenuo i zahvate obnove crkve koji su provedeni u posljednjih nekoliko godina: donacijom jednog iseljenika obnovljen je prezbiterij, zatim nešto kasnije pod crkve, nabavljene su nove klupe i nove orgulje. Sva ta nastojanja i ulaganja u očuvanje materijalnog prostora crkve dokaz su ljubavi prema Crkvi.

Misno slavlje, koje je pjevanjem animirao kanfanarski župni zbor završeno je izvedbom pjesme „Tebe Boga hvalimo“.

PROSLAVA BLAGDANA SV. ANTUNA PADOVANSKOG

U petak, 13. lipnja 2014., blagdan sv. Antuna Padovanskog, Sveca svega svijeta, izuzetno omiljenog među vjernicima, u Porečkoj i Pulskoj biskupiji posebno je svečano proslavljen u Samostanu sv. Antuna Padovanskog u Puli. Priprava na blagdan započela je još u ožujku, kada su mnogi vjernici grada Pule započeli molitveni niz Trinaest utoraka sv. Antunu. Neposredna priprava održana je u vidu trodnevnice koju je ove godine predvodio fra Ivan Matić, voditelj Kuće susreta Tabor. Na sam blagdan u župnoj crkvi slavljeno je sveukupno šest misnih slavlja. Svečanu misu poldanicu predvodio je fra Ivan Matić, popodnevnu misu sa blagoslovom djece predvodio je vlč. Darko Zgrablić župnik u Svetvinčentu, a svečano koncelebrirano večernje misno slavlje u nazočnosti više svećenika predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan. Na početku svečanog misnog okupljenima se obratio gvardijan pulskog Samostana sv. Antuna Padovanskog fra Mate Trinajstić.

Biskup je u prigodnoj homiliji istaknuo kako se je sv. Antun u svojim životnim okolnostima znao suočiti sa izazovima tadašnjeg vremena živeći svoju vjeru u tim povijesnom okolnostima, i zato nam ga

Bog daje kao primjer i uzor življenja kršćanskog života. On nam je uzor napose stoga jer je odgovorio na duhovni poziv, ali jednako tako, u svome kratkom životu znao je podložiti svoju volju i svoja htijenja Božjoj volji, upravo tako svaki vjernik mora biti otvoren za Božje planove u svome životu. Jednako je tako i sv. Leopold Bogdan Mandić, unatoč svojim željama i planovima, proveo život kao omiljeni i traženi ispovjednik. Sv. Antun nam je uzor slušanja glasa Božjeg i dosljednog nasljeđivanja Isusa Krista, i upravo zato nam je njegov primjer poziv na dosljedno, svakodnevno nasljeđivanje Isusa.

Župni je zbor za tu svečanu biskupsku misu pjevao staroslavensku misu.

TIJELOVO U PULI

Misu svetkovine Tijelova i procesiju ulicama grada Pule, 19. lipnja 2014. u večernjim satima, predvodio je porečki i pulski biskup, mons. Dražen Kutleša uz koncelebraciju svećenika Pulskog dekanata, te sudjelovanjem velikog mnoštva vjernika Pule i okolice.

Gledajući obrede Velikog četvrtka kada Isus ustanovljuje sakrament Euharistije vidimo da želi vjernicima ostaviti nešto znakovito, nešto što će nam pomoći i što će biti Njegova prisutnost među nama. To je upravo taj spomen na kojem svakodnevno sudjelujemo u svetoj misi. Prinošenje žrtava u hramovima o čemu čitamo u starozavjetnim spisima je očitovanje ljudske težnje za osjećanjem Božje prisutnosti među ljudima. Svjesni svoje ljudske ograničenosti i grešnosti znamo da ne možemo proniknuti veličinu Božjeg otajstva, pa tako i veličinu današnjeg otajstva Tijela i Krvi Kristove, pa stoga kažemo da vjerujemo, naglasio je mons. Kutleša. Čovjek, kroz sve epohe povijesti, prinosi žrtve kako bi bio opravdan, jer, napose u vrijeme starih Grka i Rimljana čovjek osjeća veliku prisutnost grijeha kojeg se nije znao osloboditi; Isus Krist nam svojom Žrtvom daje oslobođenje na kojem mi svakoga dana možemo sudjelovati i koristiti blagodati koje nam je On ostavio. Za razliku od starozavjetnog prinošenja žrtve kada se, veličinom životinje koju se žrtvovalo, simbolično prikazivalo veličinu grijeha, Krist nam ostavlja Presvetu Euharistiju i On nas preko svoje žrtve oslobađa ne samo tjelesno nego i u duhovnom smislu. Mi blagujemo njegovo Tijelo i Krv svaki put kada dolazimo na euharistiju. U današnjem

sekulariziranom vremenu sve ono što je sveto smatra se zaostalim, i ljudi općenito, pa čak i vjernici gube osjećaj za sveto. Samim ulaskom u crkvu, jesmo li svjesni da je Bog ovdje prisutan? - zapitao se biskup. Kako se naklonimo, kako činimo znak križa, kako se uopće ponašamo u Božjoj prisutnosti? Euharistija, kao centar Crkve, kao centar kršćanstva danas je posebno na meti napada, jer ako se to izbací čovjek više nema orijentira. I najveće povijesne šizme ticala su se upravo euharistije. Moramo biti svjesni temeljne važnosti sakralnog i svetog u svome življenju vjere, naglasio je mons. Kutleša.

Isus je svoju žrtvu prinio Ocu iz ljubavi i poslušnosti, i mi smo danas pozvani da tu svoju žrtvu na kojoj sudjelujemo u Svetoj misi prinesemo Bogu i da učinimo ono najviše što možemo: da budemo dobri vjernici i da svetu Euharistiju častimo i poštujemo. To napose znači da pristupamo primanju Svete Pričesti dostojno pripravljeni i ispovjeđeni, i po mogućnosti bez ikakvog grijeha, zaključio je biskup.

Nakon mise uslijedila je tradicionalna tijelovska procesija Rivom, ulicom sv. Ivana, ulicom Dubrovačke Bratovštine, te Scalerovom do župne crkve sv. Antuna Padovanskog gdje je svečanost zaključena blagoslovom sa Presvetim. Tijekom mise i procesije pjevanje su predvodili pjevači iz više pulskih župnih zborova.

PULA: ŽUPA SV. IVANA KRSTITELJA NOVI KIP SV. IVANA KRSTITELJA

U utorak, 24. lipnja 2014. godine u pulskoj župi Sv. Ivana Krstitelja blagdan naslovnika župe svečano je proslavljen blagoslovom novog kipa patrona. Župljani, ali i brojni vjernici iz drugih pulskih župa na blagdan patrona Župe pripravljali su se trodnevnicom koju je vodio fra Diego Deklič, iz Košljuna na Krku.

Blagdansko misno slavlje predvodio je kancelar Biskupije preč. Sergije Jelenić, koji je na početku misnog slavlja blagoslovio novi kip svetog Ivana Krstitelja. Kip, u prirodnoj veličini, dar je župljana - obitelji Marka i Jele Drmić.

Sv. Ivan Krstitelj, čije ime znači 'Bog je milosrdan', koga je Bog najavio i čije je rođenje i

ime nemalo začudilo njegove suvremenike, svojim je životom naviještao Božje milosrđe te pozivao ljude k Bogu. Sv. Ivan je kao posebna, jedinstvena osoba, dobio poslanje od Boga, pripremiti put Isusu; no, i svaki od nas je poseban, jedinstven u Božjim očima. Svakoga od nas je Bog pozvao u život, i, kao i sv. Ivanu, preko naših roditelja, podario ime; jednako tako svatko od nas ima svoje poslanje koje treba izvršiti. Ivan je bio duboko svjestan da je poslan naviještati Krista, a ne tražiti svoju slavu. Svojim je primjerom pozivao ljude na obraćenje i djela milosrđa, svjestan da je potrebno voditi brigu o svim ljudima, te ostati postojan u obrani pravih vrednota. U tom smislu prozvao je i javno opomenuo kralja Heroda zbog nemoralnog života, što ga je stajalo glave, no, ostao je do kraja vjeran vrijednostima u koje je vjerovao i koje je propovijedao. „Postavši po krštenju, djeca Božja i mi smo pozvani, upravo poput sv. Ivana Krstitelja, primjerom svog kršćanskog života, voditi ljude k Bogu“, naglasio je predvoditelj misnog slavlja. Bog je došao spasiti sve ljude koji su voljni odgovoriti Njegovu pozivu. Bog nikada neće ostaviti svoga čovjeka, onoga koji u Njega vjeruje, već će mu dati snagu i milost kojom će svjedočiti Njegovu ljubav. Najvažnija poruka rođenja sv. Ivana Krstitelja za naš život je jednostavno: „Ljubimo Boga u bratu čovjeku“, zaključio je propovjednik.

Uvodnim pozdravom i zaključnim zahvalama predslavitelju, koncelebrantima te okupljenim vjernicima obratio se župnik fra Krunoslav Kemić. Misno slavlje, na kojem su osim domaćih župljana sudjelovali i brojni vjernici iz drugih pulskih župa, pjevanjem je animirao župni zbor, a nakon mise druženje je nastavljeno na prostoru oko crkve uz prigodno osvježenje.

VJEROUČITELJI NA UDBINI

U srijedu, 25. lipnja 2014. godine, na Dan Državnosti, u nacionalnom svetištu Crkve hrvatskih mučenika na Udbini održan je susret vjeroučitelja Riječke metropolije. Među sedamdesetak vjeroučitelja na susretu je sudjelovalo i dvanaest vjeroučitelja iz Porečke i Pulske biskupije, uz sudionike iz Riječke nadbiskupije, Krčke te Gospičko-senjske biskupije.

Nakon okupljanja ispred crkve susret je započeo pobožnošću Križnog puta na Krbavskom

polju kod crkve Sv. Marka Groba pa do Crkve hrvatskih mučenika gdje je zatim služena misa koju je predvodio gospičko-senjski ordinarij Mile Bogović. U koncelebraciji su bili i predstojnici Katehetskih ureda Krčke biskupije vlč. Anton Peranić, tajnik Katehetskog ureda Porečke i Pulske biskupije vlč. Sergije Jelenić i vlč. Nikola Turkalj, predstojnik Katehetskog ureda Gospičko – senjske biskupije. Križni put je predvodio vlč. Nikola Turkalj. Od prve postaje, uz ostatke nekadašnje crkve na Krbavskom polju, koju je podignuo pop Marko Mesić, pa sve do Crkve hrvatskih mučenika vjeroučitelji su simbolički prošli put od mjesta velike tragedije pa do mjesta pobjede i poštovanja svih žrtava, ili, kako je to kasnije u homiliji rekao biskup Bogović, „od mjesta stradanja do mjesta nadanja“.

„Svaki put kada se znamenujemo znakom križa simbolično izražavamo vjeru da je naša konačna adresa u Presvetom Trojstvu, a Isus Krist je put prema toj konačnoj adresi“, slikovito je pojasnio biskup na početku homilije. Savršeni odnosi leže u Presvetom Trojstvu, u međusobnom davanju i primanju, a upravo su takvi odnosi ključni i za ljude. Biskup je posebno podsjetio kako je Isus put za kršćane a ne kraj. Isus je rekao učenicima „Ne idite iz Jeruzalema dok ne primite snagu odozgo“ i naglasio da samo oni koji imaju ljubavi za bližnjega i prožeti su Duhom Božjim biraju uvijek činiti dobro, „pa tako i oni koji imaju vlast koristiti znanje, moć i imanje“, u svojim će ovlastima djelovati na dobrobit naroda, upravo po uzoru na svjedoke ljubavi i vjere koje štujemo u Crkvi hrvatskih mučenika koji su proživjeli život pod geslom „Sve za Hrvatsku, Hrvatsku ni za što“. Misa je završila hrvatskom himnom.

Po završetku misnog slavlja vjeroučiteljima se obratio čuvar svetišta Crkve hrvatskih mučenika mons. mr. Tomislav Rogić te im izložio ukratko povijest Udbine i ideje o gradnji crkve te jedinstvenu dubinu nacionalne i vjerske simbolike koju svetište objedinjuje. Ideja o nastanku svetišta Crkve hrvatskih mučenika nastala je kao realizacija poruke pape Ivana Pavla II. o potrebi isticanje značajnih mučenika u redovima pojedinih naroda na prijelazu u 3. tisućljeće, što je ostvario biskup Bogović, rekao je mons. Rogić. Slijedilo je razgledavanje kriptе sa kratkom prezentacijom povijesti nastanka svetišta. Nakon obilaska muzeja vjeroučitelji su otišli u Pastoralni centar Marije Majke Crkve nedaleko Plitvica, u mjestu Mukinje gdje ih je ugostio župnik Plitvica vlč. Josip Štefančić.

DAN POSVEĆENJA SVEĆENIKA

U Porečkoj i Pulskoj biskupiji se svetkovina Presvetog Srca Isusova - ove godine 27. lipnja - kao Dan posvećenja svećenika na poseban način obilježila u župi Završje, nedaleko Grožnjana, u Umaško-oprtaljskom dekanatu. U juturnjim satima svećenici su se s biskupom mons. Draženom Kutlešom okupili u obnovljenoj župnoj crkvi Rođenja BDM. Susret, na kojem je sudjelovalo tridesetak svećenika i redovnika, započeo je molitvom Srednjeg časa. Biskup ordinarij, kao domaćin, pozdravio je nazočnog biskupa u miru mons. Ivana Milovana, svećenike, gosta predavača dr. Richarda Pavlića, župnika u Senju, te domaćeg župnika vlč. Antu Jukopilu.

Dr. Richard Pavlić održao je duhovni nagovor na temu: Svećenik po Srcu Isusovom. Naglasio je da bi svaki svećenik, poput Isusa, trebao biti dobar pastir.

Predavač je u nagovoru spominjao blaženog Miroslava Bulešića istaknuvši kako je on poticao svoje kolege 'da bi svi trebali biti svećenici po Srcu Isusovu'. Taj je nagovor bio i neposredna priprava za ispovijed koja je uslijedila. Duhovni dio te kratke obnove za svećenike završio je klanjanjem pred Presvetim. Druženje svećenika nastavilo se za stolom na zajedničkom ručku u Završju.

KLANJANJE ZA SVEĆENIKE U BLAŽENIKOVOJ ŽUPI

U petak, 27. lipnja 2014., povodom svetkovine Presvetog Srca Isusova, u svetvinčentskoj župnoj crkvi održano je cjelovečernje klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. Obzirom da se ta svetkovina ujedno slavi i kao Dan posvećenja svećenika, dio molitvenih zaziva i meditacija bili su odabrani upravo na temu posvećenja svećenika. Klanjanje je vodio župnik vlč. Darko Zgrablić, a molitveno-meditativni susret glazbom su animirali mladi, pjesmama uz gitaru.

Nakon pročitane prispodobe o sijaču iz Evandjelja po Marku, vlč. Zgrablić je u prvim razmišljanjima naglasio potrebu otvorenosti uha i srca za Božju Riječ, te o potrebi svjesnog i voljnog predanja sebe Isusu, koji je „loza, sijač i pastir“. Uslijedili su zazivi za posvetu svećenika te svih onih

koji kane krenuti tim putem, sa molitvom Gospodinu „neka pošalje radnike na opustošena polja svijeta, radnike koji će svetošću i primjerom dati svijetu novu nadu“. Molilo se za svećenike koji ulažu svoj život i svoje snage u različitim aspektima svećeničkog služenja, kao i za različite životne dobi: za stare i bolesne svećenike, za bogoslove, za mlade svećenike i one koji se trude oko formacije mladih svećenika, za svećenike koji proživljavaju krize, za one koji rade sa skupinama mladih, za svećenike koji žive kontemplativnim životom, za misionare... „Udijeli nam svetih svećenika jer nam je potrebna njihova svetost u našim životima“ istaknuo je predvoditelj, te naglasio želju i potrebu „da zvanja budu plod aktivnog i zauzetog kršćanskog života obitelji i zajednice vjernika“. Uslijedila je molitva za župnike, trenutak kada je vlč. Zgrablić potaknuo okupljene da upute Svevišnjemu molitvu za svoje župnike. Daljnji zajednički molitveni zazivi bili su za sve svećenike svijeta, za Svetog Oca, za našega ordinarija mons. Dražena Kutlešu, te za sve pastire Crkve.

Nakon molitve zahvale za dar Svetoga reda uslijedile su molitve zahvale za dar Euharistije. Klanjanje je završeno blagoslovom sa Presvetim Oltarskim Sakramentom.

Na ovom prvom ovakvom klanjanju uz grob blaženog Miroslava Bulešića vjernici iz raznih dijelova biskupije svojom su brojnošću ispunili župnu crkvu, a prema riječima vlč. Zgrablića, ovakvo molitveno-meditativno okupljanje prerasti će u redoviti mjesečni susret pod okriljem našeg Blaženika.

BLAGDAN SV. PETRA I PAVLA U PULI

U nedjelju, 29. lipnja 2014., svečanom koncelebracijom proslavljen je blagdan prvaka apostola, sv. Petra i Pavla u župi Sv. Pavla u Puli. Župa se za svoj blagdan pripremala trodnevnom duhovnom obnovom koju je predvodio fra Petar Ljubičić, redovnik Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM. Geslo trodnevne organizirani su različiti molitveno-duhovni sadržaji, pa je osim svakodnevnog misnog slavlja i pobožnosti krunice održano i klanjanje pred Presvetim Oltarskim

Sakramentom te predavanja: „Što znači obratiti se?“ i „Što znači vjerovati?“.

Na sam blagdan, u nedjelju 29. lipnja 2014. svečano euharistijsko slavlje predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan, a prigodnu homiliju izrekao je fra Petar.

„Slaveći blagdan sv. Petra i Pavla apostola danas slavimo, zajedno sa Crkvom grada Rima, zajedničku pripadnost velikoj zajednici Crkve, kroz koju je Isus želio da se kroz stoljeća sačuva i pronese Istina“, naglasio je mons. Milovan u uvodnom pozdravu.

Fra Petar jer u prigodnoj homiliji govorio o žaru vjere Prvaka apostola. Unatoč tome što je čak i zatajio Isusa, Petar je nakon Isusovog uskrsnuća, više od trideset godina vodio Crkvu, do mučeničke smrti za vjeru, istaknuo je propovjednik, te nastavio govoreći o Pavlu i njegovom gorljivom propovijedanju vjere, te njegovu obraćenju. „Uzori tih velikana vjere i nas danas pozivaju da se stavimo u službu Božje Riječi kako bi i preko nas, riječima i primjerom, mogla dospjeti do svih ljudi i da se svi spase“, naglasio je propovjednik.

Na kraju misnog slavlja okupljenima se je obratio župnik domaćin, preč. Milan Mužina, zahvalivši predvoditelju misnog slavlja, propovjedniku, koncelebrantima, svima koji su na razne načine doprinijeli uspjehu slavlja patrona župe, a na poseban način zboru koji je uzveličao sve dane proslave zaštitnika župe, pod ravnanjem dr. Andreja Angelinija.

ZAPOČELA TRODNEVNICA POVODOM BLAGDANA SV. TOME APOSTOLA

U ponedjeljak, 30. lipnja 2014. u pulskoj Katedrali Uznesenja BDM započela je trodnevna priprava za blagdan sv. Tome apostola, zaštitnika grada Pule i Pulske biskupije.

Misno slavlje prvoga dana predvodio je tajnik pulskog katedralnog kaptola sv. Tome apostola, vodnjanski župnik preč. Marijan Jelenić, a koncelebrirali su kanonik pokorničar preč. Željko Staver, župnik katedralne župe mons. Vilim Grbac, župni vikar vlč. Roko Smokrović i vlč. Luka Berović.

Ganut sam činjenicom da predvodim misno slavlje u ovoj katedrali u čijem su oltaru relikvije svetaca koji su za života postigli ono čemu svi mi težimo, rekao je propovjednik na početku prigodne homilije. Ova crkva, ali i zajednica vjernika ovoga Grada može biti ponosna na svoje duhovne plodove, naglasio je. Ova je mjesna Crkva bila „rasadnik svetaca“ rekao je preč. Jelenić, te kratko spomenuo više kandidata za oltar koji su živjeli i djelovali na području grada Pule: redovnica Presvetog Srca Isusova Tarsilla Osti, liječnik, kasnije svećenik Marcello Labor, franjevac opservant Kornelije Hrelja te mladi laik Egidije Bulešić za čiju beatifikaciju kauzu vodi Tršćanska nadbiskupija. Propovjednik je u nastavku govorio o izvanredno kreposnom, svetačkom životu tog mladog zauzetog vjernika laika. On je u teškim godinama između dva rata živio i djelovao u Puli, te jedinstvenim osobnim zalaganjem i duhovnim darom, riječju i primjerom poticao obraćenje napose „problematičnih kategorija“ ljudi, u specifičnim životnim sredinama: radnika u brodogradilištu Uljanik, mladih prepuštenih „odgoju“ ulice, mornara, za trajanja 25-mjesečnog vojnog roka... Već za života, a napose prigodom njegove smrti, od upale pluća, u Puli, u dobi od 23 godine, 25. travnja 1929. godine, njegovi su ga suvremenici nazivali svecem, rekao je preč. Jelenić, citirajući prvi Egidijev životopis kojeg je neposredno nakon njegove smrti napisao jedan talijanski isusovac. Knjige o Sluzi Božjem Egidiju Bulešiću dosada su prevedene na više svjetskih jezika. naglasio je propovjednik, te istaknuo potrebu populariziranja lika i primjera tog mogućeg budućeg blaženika, koji je, kako je rekao, „svetac za naše vrijeme“.

Misno slavlje prigodnim su pjesmama pratili članovi Kulturno-umjetničkog društva „Lino Mariani“ iz Pule. Nakon ulazne pjesme od Ludviga van Beethovena „Inno al Creatore“, osim mise talijanskog kompozitora mons. Lorenza Perosija, misno slavlje uzveličali su sa još nekoliko zbornih izvedbi skladbi na latinskom. Nakon mise uslijedio je koncert tijekom kojeg su nastupili zasebno ženski i muški zbor, i naposljetku u mješovitoj postavi, a uz sudjelovanje gošće mezzosopranistice Sofije Cingula. Koncert je otvorio ženski zbor, zajedno sa mezzosopranisticom Cingula, a pod ravnanjem Oriete Šverko, dvjema skladbama pulskog kompozitora Antonia Smareglie, „Salve Regina“ te „Per le strae solazae“, dijalektalnog izričaja. Muški zbor izveo je, pod ravnanjem maestra Edija Svicha, Verdijevoj godini u čast, „La vergine degli angeli“ iz opere „La

forza del destino“. Zajedničkim snagama, u mješovitoj postavi, zbor je pokazao svu svoju glazbenu bravuru Mozartovom „Ave verum“ i Franckovom „Panis Angelicus“. Posebni hommage nedavno preminulom pulskom kompozitoru Nelli Milottiu iskazali su pjesmom Salve mysterium za koju je tekst napisao književnik Daniel Načinović, a koncert je zaključen veličanstvenom izvedbom Milottieve „San Tommaso“, pjesme posvećene upravo sv. Tomi, patronu grada Pule i Pulske biskupije.

Zaključne zahvale predvoditelju misnog slavlja, koncelebrantima i glazbenicima izrekao je župnik domaćin, mons. Grbac, te je ujedno najavio i drugi dan trodnevnice kada će misu predvoditi ravnatelj dijecezanskog Caritasa preč. Željko Zec, uz sudjelovanje Župnog zbora Starog Pazina.

Kulturno – umjetničko društvo „Lino Mariani“ je druga građana koja se još od davne 1947. godine okuplja i djeluje u Zajednici talijana Pula, poznatom „Circolu“, te kroz svoj bogati repertoar i brojne nastupe u zemlji i inozemstvu kontinuirano njeguje najljepše glazbene i vokalne tradicije ovih krajeva.

Mezzosopranistica Sofija Cingula započela je studij solo pjevanja u Glazbenoj školi u Varaždinu a diplomirala je 2000. godine na Sveučilištu za glazbu u Beču. Sa svojim izuzetno bogatim repertoarom bilježi brojne uspješne nastupe u zemlji i inozemstvu za koje je primila prestižne nagrade.

DRUGI DAN TRODNEVNICE UOČI BLAGDANA SV. TOME APOSTOLA U PULI

Drugoga dana trodnevne duhovne pripreve na blagdan sv. Tome apostola, zaštitnika grada Pule i Pulske biskupije, misno slavlje predvodio je preč. Željko Zec, ravnatelj dijecezanskog Caritasa Porečke i Pulske biskupije i župnik župe sv. Jurja na Starom Pazinu. Misno slavlje pjevanjem su popratili članovi staropazinskog župnog zbora, koji su nakon mise održali i kraći koncert.

Sv. Tomu možemo smatrati učiteljem vjere jer, najbolje se uči od onoga koji ti je blizak i koji je sličan tebi, rekao je propovjednik, te nastavio, da mi u njemu prepoznamo čovjeka koji nije tako lako dao svoje povjerenje.

On je primjer kako čovjek traži razumske razloge da bi povjerovao. Pitanje vjere nije lako pitanje. Čitava Biblija je svjedočanstvo vjere i nevjere. Vjera je događanje u procesu, pa ako to malo „gorušičino zrno“ u nama živi tada će i drugi u nama to prepoznati po našem svakodnevnom življenju vjere. Ne smijemo se zaboraviti, te poput apostola u barci kada je nastala oluja ponašati se kao da Krista nema, uvijek treba imati na umu da je On s nama, i sukladno tome živjeti, napose, po njegovu nauku njegujući radost zajedništva, naglasio je propovjednik.

U nastavku večeri je zbor župe Stari Pazin, uz sudjelovanje nekolicine pjevača iz Pazinskog zbora Roženice, pod ravnanjem dirigenta Janoša Fehera te uz orguljsku pratnju Bruna Gortana izveo nekoliko prigodnih pjesma. Nastup su započeli sa Bachovom „Slavim te Gospode“, a posebno glazbeno umijeće pokazali su pjesmama „Tebi koj silaziš s rajskih visina“ iz Mise zahvalnosti Nella Milottija, te pjesmom „Predobri Bože“ Matka Brajše Rašana.

Koncert je zaključen zajedničkom izvedbom zbora i publike pjesmom „Rajska Djevo“.

TREĆI DAN TRODNEVNICE UOČI SV. TOME APOSTOLA

Misno slavlje predvodio je fra Serafin Sabol, a koncelebrirali su župnik domaćin mons. Vilim Grbac, gvardijan pulskog franjevačkog Samostana sv. Franje Asiškog fra Đuro Vuradin, kanonik pokorničar pulskog Katedralnog kaptola sv. Tome ap. preč. Željko Staver te župni vikar katedralne župe vlč. Roko Smokrović.

Fra Serafin se u prigodnoj homiliji osvrnuo na lik sv. Tome apostola, zapitavši se na početku za značenje nadimka „bliznac“. Obrazložio je da to ne dolazi od postojanja nekog njegovog rodbinskog blizanca, već taj pojam dolazi od, kako donose stari spisi, činjenice da su blizanci ljudi sumnjičavi, često provjeravaju, traže... „Neću vjerovati dok ne stavim svoje ruke...“, rekao je Toma. Kažu da je sumnja sestra vjere, i za to se ne treba zbunjivati kad netko kaže „ja sumnjam“, rekao je propovjednik, i nastavio, hvala Bogu, to znači da tražiš, dok ne pronađeš. Jao vjernicima koji tvrde da su stopostotni vjernici, koji ne prolaze kroz sumnje, razmišljanja, traženja, dok konačno ne spoznaju. Takav je bio i sveti Toma, zato nam je i blizak.

Neka nam Toma blizanac uistinu bude bliz u našim sumnjama, jer sumnja je sestra vjere. Svi mi, danas vjerujemo, sutra padamo, podižemo se, idemo naprijed. Neka nas Toma ohrabri i ojača, svojim životom, svojim primjerom. Tomine riječi „hajdemo i mi za Njega umrijeti“ neka nam budu primjer kako se živi vjera, zaključio je fra Serafin.

Zbor Trsatskog svetišta, koji je probranim liturgijskim pjesmama pratio misno slavlje održao je nakon mise kraći koncert. Izvedbama skladbi „Cantate Domino“ V. Miseracha Graua, Gounodovog „Ave Verum“, te Geracijevim „Ave Maria“ oduševili su nazočne. Na kraju je orguljaš Nikola Kraljić iz velebnih orgulja pulske katedrale izmamio neočekivanu potenciju zvuka instrumentalom Clauda Balbastra „Canonade“. Kratki glazbeni hommage zaključen je marijanskom pjesmom posvećenoj Gospi Trsatskoj. Zbor je pjevao pod ravnanjem dirigentice Kladije Kraljić, uz, u pojedinim skladbama, solističke dionice kantora soliste Cvetana Pelčića.

PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. TOME APOSTOLA

U četvrtak, 3. srpnja 2014. u pulskoj Katedrali Uznesenja BDM svečano je proslavljen blagdan sv. Tome apostola, zaštitnika grada Pule i Pulske biskupije. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša u koncelecijaciji sa kanonicima Pulske katedralne kaptola i drugim svećenicima. Osim velikog mnoštva vjernika, koji su tom prigodom ispunili pulsku prvostolnicu, misi je, uz predstavnike gradske uprave, nazočio i pulski gradonačelnik Boris Miletić.

Uvod u misno slavlje bila je svečana Večernja u čast sv. Tomi apostolu.

„Kada govorimo o sv. Tomi vrlo često imamo osjećaj kao da govorimo o sebi“, rekao je na početku homilije mons. Kutleša. Ponekad „nevjerni Toma“ koristimo kao naziv negativnog prizvuka, za nekoga tko traži dokaze koji nisu potrebni. No potrebno je dublje zagledati se u njegov lik i tada vidimo da je Toma čovjek koji traži i pronalazi vjeru. Sv. Toma je tri godine proživio s Isusom, pratio ga, slušao. On je po svojoj naravi bio čovjek koji je u sve sumnjao, koji uvijek mora postavljati pitanja; u stvarima je pretežno vidio negativne aspekte, te je sukladno tome tendenciozno očekivao i negativne ishode. Taj ga je

trn sumnje daleko više izjedao nego ostale apostole, tjerajući ga da mnogo više preispituje, dok su drugi daleko lakše prihvatili mnoge stvari, bez te njegove sumnje. Temeljem Tomine sumnje i mi se trebamo zapitati koliko mi u svome životu sumnjamo, počevši od odnosa prema najbližima. Toma je vidio nešto u Isusu, očekivao je nešto od njega, a kada Isus biva razapet Toma ulazi u borbu sa samim sobom. I mi se svakodnevno nalazimo u svojim sumnjama prema vjeri, „Da li je sve što vjerujem upravo tako?“, sumnjamo i postavljamo si pitanja, i pronalazimo odgovore sa kojima smo nekada zadovoljni a nekada nismo. Čovjek u svojoj naravi uvijek postavlja pitanja. Vjernik se može zapitati „Što ako ja vjerujem u Boga a Boga možda nema?“, dok se nevjernik pita „Ja ne vjerujem, a što ako svega toga ima?“, to je pitanje čovjekove naravi. Kada je Isus bio razapet, Toma je jednostavno nestao; i mi vrlo često u životu bježimo od svojih odgovornosti kada nismo zadovoljni svojim zanimanjem, ili obiteljskom situacijom. Bježimo, pronalazimo odgovore u drugim stvarima, ali nažalost, mi ponekad nismo kao sv. Toma koji je shvatio, pokajao se i obratio. Sveti Toma je bio iskren čovjek i kada je postavljao Isusu pitanja i kada je raspravljao o svojim sumnjama sa ostalim učenicima činio je to iz iskrenosti, a sve to, jer je htio doći do one Istine koja čovjeka spašava. Mnogi od nas možda ne bi ta pitanja postavljali, ali sv. Toma je, jer je bio tražitelj Istine. Želio je pod svaku cijenu spoznati Istinu, a kada ju je spoznao, prihvatio ju je i ostao vjeran Kristu sve do smrti, naglasio je propovjednik.

Što nam danas poručuje ovaj evanđeoski ulomak o životu sv. Tome? Krist nam tim putem želi poručiti ono što je rekao i Tomi, „Ne budi nevjeran nego vjeran“, jer ne vjeruje se prstom i očima nego srcem i voljom, istaknuo je mons. Kutleša. Ako tražimo razumske razloge nećemo ih mnogo naći, iako često kada je u pitanju vjera postavljamo mnoga pitanja, dok za neke materijalne stvari, iako nema dokaza lako ćemo povjerovati. Isusovu poruku trebamo prihvatiti, jer to se ne odnosi samo na sv. Tomu već na sve nas vjernike, zaključio je biskup.

Na kraju misnog slavlja Biskup je u prigodi proslave sv. Tome poklonio kanonicima pulskog Katedralnog kaptola kanonički križ kao znak zahvalnosti za njihov požrtvovni dugogodišnji rad. U ime kanonika zahvalu je izrekao preč. Marijan Jelenić, naglasivši da će oni i dalje, prema svojim mogućnostima, raditi na katehizaciji svijeta. Kanonički križ su primili: tajnik kaptola preč. Marijan Jelenić, kanonik pokorničar preč. Željko Staver, te

kanonik mons. Vjekoslav Milovan, a preč. Marijanu Kancijaniću, koji nije mogao nazočiti iz zdravstvenih razloga, križ će biti uručen naknadno.

PROSLAVLJEN BLAGDAN BL. MARIJE OD PROPETOG ISUSA PETKOVIĆ

U srijedu, 9. srpnja 2014. u pulskoj župi sv. Josipa svečano je proslavljen blagdan bl. Marije Propetog Isusa Petković. Misno slavlje predvodio je fra Nikica Devčić, iz pulskog Samostana sv. Antuna Padovanskog, u koncelecijaciji sa domaćim župnikom vlč. Ivanom Prodanom te mladomisnikom Hercegovačke franjevačke provincije fra Hrvojem Miletićem. Uz domaće župljane misi su nazočili vjernici iz drugih pulskih župa a posebnu notu živosti dala su djeca iz vrtića Marija Petković, koja su na misi sudjelovala u pratnji časnih sestara, odgojiteljica i roditelja.

Fra Nikica je u prigodnoj homiliji na pomalo neobičan način, kroz dijalog sa djecom, posve jednostavnim a ipak dubokim promišljanjima ukazao okupljenim vjernicima na temeljne Istine vjere, na beskrajnu ljubav Boga Oca prema čovjeku, Djetetu Božjemu i beskrajno milosrđe Boga Oca. Obrćajući se roditeljima propovjednik je naglasio važnost slike Boga koju djeca primaju u djetinjstvu, napose u roditeljskom domu, to mora biti slika dobrote i ljubavi, a nikako slika strogoga suca koji kažnjava. Bl. Petković pronijela je svijetom, preko reda kojeg je osnovala, upravo sliku milosrdnog Oca. Ona je u svom roditeljskom domu, u djetinjstvu živjela u brojnoj obitelji uz oca koji je iskazivao veliko milosrđe prema potrebitima. Požrtvovnost i ljubav je propovjednik predočio okupljenima, napose roditeljima, upitavši prisutnu djecu: „Da li bi vaš tata dao život za vašu mamu? Da li bi vaša mama dala život za vašeg tatu?“, razdragan dječji odgovor „Daaa!“ bio je jedan vrlo umješan i efektan epilog propovjedi koja je sve nazočne odrasle ponukala na razmišljanje.

Pri završetku misnog slavlja djeca su održala kraći glazbeno - recitativni program, a svečanost je zaključena čašćenjem relikvija blažene Petković koje se čuvaju u toj crkvi. Na kraju se župnik domaćin zahvalio svima na sudjelovanju, a u ime časnih sestara zahvalom se obratila s. Nevena, napose zahvalivši

roditeljima koji im povjeravaju svoju djecu, iskazujući time da cijene njihov rad i vrednote za koje se zalažu. Trenutno u pulskoj kući Družbe Kćeri Milosrđa djeluju s. Antonija, s. Nevena i s. Edita koje se o djeci u vrtićkoj i jasličkoj skupini brinu zajedno sa dvije odgajateljice.

Ova župa na poseban način štuje blaženu Petković jer su sestre njezina reda, Družbe Kćeri Milosrđa TSR sv. Franje, pri svom prvom dolasku u Istru, 1947. najprije živjele i djelovale upravo ovdje, u župi sv. Josipa. Zbog te prvotne povezanosti, prilikom posvete nove župne crkve sv. Josipa, 2004. godine, u podnožje oltara položene su, uz moći sv. Maura i sv. Eleuterija, i moći blažene Marije od Propetog Isusa Petković. Časne sestre reda Družbe Kćeri Milosrđa koju je osnovala bl. Petković danas vode vrtić „Marija Petković“ pri župi Krista Spasitelja u naselju Veli Vrh, no svake se godine o blagdanu utemeljiteljice, okupe, zajedno sa brojnim njezinim štovateljima, na proslavu Blaženičina spomendana upravo u crkvi sv. Josipa.

25 OBLJETNICA SVEĆENIŠTVA VLČ. LINA ZOHILA

U Žminju, u župnoj crkvi sv. Mihovila arhanđela vlč. mr. Lino Zohil proslavio je 13. srpnja 2014. godine srebrni svećenički jubilej. Prigodnu homiliju izrekao je mons. dr. Đuro Hranić, nadbiskup đakovačko-osječki. Sva sredstva sakupljena prigodom ofera, predana su nadbiskupu za stanovnike poplavljenih područja u Đakovačko – osječkoj nadbiskupiji.

Na misnom slavlju, koje je započelo svečanom procesijom iz župne kuće, sudjelovalo je dvadesetak svećenika. Uvodni pozdrav, osim samog slavljenika, okupljenim koncelebrantima i puku, uputio je župnik domaćin vlč. Jordan Roviš. U koncelecijaciji su uz slavljenika bili pićanski dekan i župnik preč. Antun Kurelović, koji je bio župnik u Žminju u vrijeme mlade mise vlč. Zohila, te kanonik pulskog Katedralnog kaptola preč. Željko Staver, rodnom iz Žminja. Osim roditelja, uže obitelji, rodbine, prijatelja i župljana Žminja, misi je nazočilo i mnogo vjernika iz župa gdje je vlč. Zohil djelovao.

„Vaš srebrnomisnik, po svome svećeničkom identitetu, je upravo Riječ Božja upućena vama“, naglasio je nadbiskup Hranić u prigodnoj homiliji

obraćajući se okupljenim vjernicima, te istaknuo kako svećenički jubilej nije privatna svećenikova stvar već je to slavlje zahvalnosti za svećeničko zvanje i svećenički život koji je poniknuo u toj sredini. Klicu zvanja, naime, Bog sije po drugima, jer, u svemu onome što čini za čovjeka, Bog računa na čovjeka. Govoreći o vlč. Zohilu, propovjednik je naglasio kako je preko žive i življene vjere u njegovom roditeljskom domu Bog već odmalena pripravljao plodno tlo za svećenički poziv kojeg je slavljemik kasnije svojom svjesnom odlukom prihvatio kao svoj životni put. Svećeničko zvanje zorni je pokazatelj kako obitelj nije samo biološko nego nadalje duhovno rodoslovlje čovjeka.

Bog je kasnije to svećeničko zvanje, kojem se svećenik svojom odlukom odazvao, po formaciji suobličio sebi, da bude sijač i pastir među ljudima. Svećeništvo je plod djelovanja Riječi Božje, a svećenik je postavljen poput tornja da ljudima upire pogled u Nebo i da sije Riječ Božju u srca ljudi. Prisutnost svećenika glas je Božji u srcima ljudi, i on po svome djelovanju treba biti živa opomena, glas prijekora protiv nasilja nad dostojanstvom čovjeka. Prisutnost svećenika među ljudima proročki je poziv na hrabrost darivanja, sebedarja, i on svojim životom treba u tome biti uzor ljudima u međuljudskim, obiteljskim, pa i bračnim odnosima, te u različitim životnim okolnostima. U društvu općenito, prvenstvena uloga svećenika, kao i uloga Crkve ne smije biti samo pronalaženje zajedničkog jezika Crkve sa društvom, već prije ostvarivanje susreta društva s Kristom, naglasio je propovjednik. Nadbiskup je pozvao okupljene vjernike na posebno gorljivu molitvu za toliko potrebna nova svećenička zvanja, u svojim sredinama, župnim zajednicama, ali i u svojim obiteljima.

Misno slavlje završeno je uobičajenim molitvama u toj župi, molitvom bl. Bulešiću i sv. Mihovilu arhandelu. Generalni vikar biskupije mons. Vilim Grbac izrazio je slavljemiku čestitke u ime porečkog i pulskog ordinarija mons. dr. Dražena Kutleše te mu uručio prigodnu srebrnu plaketu. U ime župne zajednice svečaru je prigodne riječi čestitanja uputio župljanin Serđo Tomišić, koji mu se je čestitkom obratio i prigodom mlade mise. Nakon svečanog darivanja slavljemika i nadbiskupa Hranića od strane župne zajednice, uslijedio je ofer. Po želji slavljemika, sva sredstva sakupljena tijekom ofera predana su mons. Hraniću za pomoć osobama iz poplavljenih područja u njegovoj nadbiskupiji.

„Danas kad slavimo mojih 25 godina svećeništva ponajprije zahvaljujem dobrom Bogu koji me je preko mojih roditelja Mireta i Marije u život i na svoju njivu pozvao i što me je kroz sav život do sada krijepio i nadahnjivao, a što najbolje izražava i moje mladomisničko geslo koje i danas, nakon 25 godina služenja u Crkvi sa istim žarom izgovaram, obogaćen iskustvom i Rovinja, Rima, Pazina, Zagreba, Poreča, Lovrečice i sada Vrsara.“ naglasio je slavljemik u svom obraćanju na kraju mise. Zahvalio je roditeljima, obitelji, rodbini, te istaknuo zahvalnost svim učiteljima, profesorima, odgojiteljima od osnovne škole u Žminju preko srednje u Pazinu i Zadru, teologije u Rijeci, Gregorijane i sv. Jerionima u Rimu, školskim i studentskim kolegicama i kolegama, biskupima i župnicima „koji su me poticali, pratili, usmjeravali i pomagali u svakom pogledu kao i kolegama svećenicima“, a napose, naglasio je „hvala mojim prijateljima koji su mi bili i jesu pomoć, podrška i poticaj u svakom mojem koraku jer da njih nije bilo puno bi mojih koraka bilo drugačije učinjeno.“

Mr. sc. Lino Zohil, rođen je u Žminju 29. 03. 1964. godine. Red prezbiterata primio je 18. lipnja 1989. po rukama tadašnjeg ordinarija mons. Antuna Bogetića u Žminju gdje je svoju mladu misu proslavio 30. srpnja iste godine. Diplomirao je Teologiju na Visokoj teološkoj školi u Rijeci i magistrirao kanonsko pravo na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu. Po povratku sa magisterija u Rimu obnašao je mnoge službe pri središnjim uredima Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu i u Porečkoj i Pulskoj biskupiji.

Mladomisničko geslo vlč. mr. Zohila „Zahvaljujem imenu tvojem za tvoju dobrotu i vjernost, jer si nada sve uzveličao obećanje svoje. Kad sam te zazvao, uslišio si me, dušu si moju pokrijepio.“ iz psalma 138. bio je znakoviti, čak proročki odabir na početku tog svećeničkog puta. Veličinom i bogatstvom plodova, Bogu na slavu i ljudima na dobrobit, to je sjeme Božje Riječi, u vjerničkom okruženju, po življenoj vjeri obitelji i župe, palo na plodno tlo istarske crvenice te dalo obilat plod“ zaključio je nadbiskup Hranić.

PULA: BLAGOSLOVLJENO NOVO SVETOHRANIŠTE

U nedjelju, 13. lipnja 2014., na župnoj misi u crkvi Sv. Ivana Krstitelja na Medulinskoj cesti u Puli blagoslovljeno je novo sveto hranište. Sveto hranište je blagoslovio novi župnik, o. Đuro Hontić, a na misi je koncelebrirao i kancelar Porečke i Pulske biskupije preč. Sergije Jelenić, koji je novog župnika uveo u posjed župe.

Izgradnja nove župne crkve sv. Ivana Krstitelja, koja još nije posvećena, započela je 2005. godine na mjestu gdje se je prije nalazila stara, manja crkva.

„UMJETNIČKO BLAGO FAŽANSKE CRKVE“

U Fažani je, 16. srpnja 2014., misom u drevnoj crkvi Gospe Karmelske te otvorenjem izložbe pod nazivom „Umjetničko blago fažanske crkve“ obilježen blagdan BDM od Karmela. Misno slavlje u crkvi Gospe Karmelske iz 14. stoljeća predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan u koncelecijaciji sa župnikom vlč. mr. Ilijom Jakovljevićem te vlč. mr. Matom Mićanom, koji je izrekao i prigodnu homiliju. Vlč. Mićan je u propovijedi podsjetio na poseban značaj koji u Bibliji imaju brda i povišena mjesta u životu apostola, proroka pa i samog Isusa Krista, napose kao mjesta povlačenja prije velikih odluka ili događaja. Nakon Uzašašća Isusa Krista postajemo Crkva koja gleda i stremljenju ka Kristu, rekao je propovjednik. No naglasio je, dostizanje našeg konačnog cilja u tome stremljenju ka Kristu čovjeku nije moguće ako ide sam. Krist kao cilj nas usmjerava na zajedništvo sa drugima, na međusobnu pomoć na tom putu, iz ljubavi; jer samo je tako moguće napredovati na tome putu, uz pratnju blagog pogleda Nebeske Majke. Govoreći o karmelskom redu propovjednik je naglasio da na primjedbu da je to strogi red redovnici karmelićani odgovaraju da je to sretni red, jer su doživjeli poziv na život posvećen Bogu, a jednako tako bi se moglo reći i za kršćanstvo, zbog, ponekad možda, naizgled strogih crkvenih pravila, no ta nas pravila čine sretnima i vode nas Kristu, zaključio je vlč. Mićan.

Nakon završetka mise u obližnjem Multimedijalnom centru svečano je otvorena izložba „Umjetničko blago fažanske crkve“. Glazbeni uvod u

svečanost otvaranja izložbe, prigodnim marijanskim pjesmama izveo je fažanski Župni zbor sv. Kuzme i Damjana koji je glazbeno animirao i misno slavlj. Načelnica općine Ada Damjanac izrazila je zadovoljstvo realizacijom te inicijative kojom je obogaćena kulturna ponuda Fažane, a direktorica Turističke zajednice Fažane Melita Peroković zahvalila je svima koji su uz TZ Fažane sudjelovali u realizaciji izložbe: župljanima i Župnom uredu sv. Kuzme i Damjana, Općini Fažana, Arheloškom muzeju Istre, i Turističkoj zajednici Pule. U nastavku se okupljenima obratio pročelnik Upravnog odjela za kulturu Županije Istarske Vladimir Torbica.

Autorica izložbe, povjesničarka umjetnosti Sunčica Mustač, tumačeći izložene predmete i fotografije provela je posjetitelje izložbe kroz povijest Fažane i fažanske župe koja se prvi put spominje 1150. godine. Prikazala je razvoj sakralne umjetnosti na tom području kroz različite povijesne periode, od 6. stoljeća iz kojeg datiraju prve sakralne građevine, poput crkvice sv. Elizeja, sv. Lovre i sv. Flora, preko različitih povijesnih i umjetničkih epoha sve do naših dana. Izložba predstavlja, stručno povijesno dokumentirane predmete i slike iz sakralnog i umjetničkog blaga fažanske župe: kaleže, pokaznice, svijećnjake i druge liturgijske predmete te relikvijare iz raznih razdoblja sa relikvijama svetih Kuzme i Damjana, sv. Vincenta, sv. Antuna i drugih. Uz ostale raritete izložena je skulptura Bogorodice s Djetetom iz 15. stoljeća, oltarna pala iz 17. stoljeća, misali, matična knjiga krštenih iz 17. stoljeća, te razni zavjetni darovi, mahom nakit, a i jedna maketa broda koja se ubraja u fond od preko stotinu maketa brodova od Boke do Istre. Time se Fažana svrstala uz bok s Rovinjom u kojem se čuva puno zavjetnih darova, istaknula je autorica izložbe.

Fažanski župnik, vlč. mr. Jakovljević je, govoreći o izložbi istaknuo kako je taj sakralno – kulturni projekt rađen da bi „obogatili našu kulturnu ponudu tijekom turističke sezone te predstavili jedan dio umjetničkog blaga ovog mjesta koje su vjernici stoljećima stvarali i čuvali.“

„U ovim umjetninama i sakralnoj baštini čitamo stoljetnu povijest ovog našeg mjesta te kršćanski duh i vjeru naraštaja prije nas koji su nam ovo ostavili u baštinu, te dali trajni pečat ovom mjestu. Želja nam je kao Crkvi ne samo obnavljati umjetnička djela već i stvarati nove sakralne spomenike i sakralna djela za buduće naraštaje.“, zaključio je župnik.

50. OBLJETNICA SVEĆENIŠTVA BISKUPA U MIRU MONS. IVANA MILOVANA

U subotu, 19. srpnja 2014., u porečkoj prvostolnici, Eufrazijevoj bazilici, mons. Ivan Milovan, biskup u miru, proslavio je 50. obljetnicu svećeništva. U uvodnom obraćanju porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša, nakon pozdrava dobrodošlice upućenog okupljenim biskupima, svećenicima, redovnicama, bogoslovima i puku, izrazio je zahvalnost slavljeniku za sve dobro što je u pola stoljeća svoje svećeničke službe učinio za Crkvu. U koncelecijaciji su sudjelovali i predsjednik HBK nadbiskup zadarski mons. Želimir Puljić, riječki nadbiskup i metropolita mons. Ivan Devčić, krčki biskup mons. Valter Župan, koparski biskup mons. Jurij Bizjak, koparski biskup u miru mons. Metod Pirih i pedesetak svećenika. Od svjetovnih vlasti svečanosti su nazočili župan Istarske županije Valter Flego, gradonačelnik Poreča Edi Štifanić gradonačelnik Rovinja Giovanni Sponza kao i predstavnici drugih institucija.

„Za svećenika se, kao i za biskupa kaže, da je uzet iz naroda i postavljen za narod, rekao je mons. Devčić u uvodnom dijelu homilije te istaknuo da „pedeset svećeničkih godina mons. Ivana Milovana, ne pripadaju samo njemu, već je to i dio povijesti mjesne, domovinske i sveopće Crkve, čiji je on, kao svećenik i biskup, bio član i službenik.“ „U njegovih je pedeset godina i pedeset godina naše Crkve koja je trpjela pod komunizmom, te unatoč svemu nastojala sačuvati vjeru i nadu u narodu te održati korak sa univerzalnom Crkvom, koja je u doba Vatikanskog koncila činila epohalne iskorake na planu obnove *ad intra* i otvaranja *ad extra*, rekao je mons. Devčić podsjetivši da je „mons. Milovan postao svećenik u tijeku Koncila te je bio svjedokom radosnih očekivanja i svih previranja koja je taj događaj pobudio, napose nade, očekivanja, traženja te nastojanja da se Crkvi dade „novo lice“ a svijetu više humanosti i pravednosti.“ „Konačno“, nastavio je nadbiskup, „u tih je pedeset godina sadržano i sve ono što se je događalo sa hrvatskim narodom, od komunističke vladavine, demokratskih promjena sve do stvaranja samostalne države. U svemu je tome mons. Milovan sudjelovao i dao svoj doprinos, uzdajući se pritom u Gospodina, u skladu sa svojim mladomisničkim geslom „Gospodine, zaštitniče moj, u tebe se uzdam!“.

Postavši biskupom 1998. godine, zahvaljujući slobodi koju je Crkva zadobila u samostalnoj državi još se više imao mogućnosti uključiti u crkvena i društvena zbivanja u Istri, gradeći i obnavljajući Kristovu Crkvu, te tako oživotvoriti svoje biskupsko geslo „Graditi u ljubavi“.

Nadbiskup je zatim podsjetio kako su ovakve obljetnice poticaj za dublje uranjanje u otajstvo svećeničkog poziva u Crkvi, citirajući pritom riječi iz dnevnog čitanja iz Knjige proroka Jeremije. „Crkva je daleko više od ljudske organizacije“, rekao je nadbiskup, „ona je otajstvena stvarnost, koju saziva i u kojoj je, po svome duhu, trajno prisutan uskrsli Gospodin“. Poziv za svećeničku službu događa se slično kao proročki poziv. Bog izabire, „i prije nego te oblikovah u majčinoj utrobi ja te znadoh“, a taj se Božji izbor objavljuje kada osoba postaje svjesna toga poziva. Nakon toga na čovjeku je da odgovori na taj poziv, s potpunim predanjem i pouzdanjem. Citirajući poslanicu Efežanima, iz koje je mons. Milovan uzeo svoje biskupsko geslo „Graditi u ljubavi“, nadbiskup je podsjetio da se svakome daje po „mjeri Kristova dara“, te istaknuo nastojanja mons. Milovana u kojima se prepoznaje konkretiziranje različitih poziva kroz njegovo navjestiteljsko, posvetiteljsko, pastirsko i učiteljsko djelovanje. Nadbiskup je na kraju istaknuo univerzalnu dimenziju poslanja Crkve u djelu Spasenja. Stoga je svaki svećenik pozvan biti svjestan da je najneposredniji i sudionik i suradnik u ostvarenju sveopćeg spasenja u Kristu i po Kristu“, zaključio je propovjednik.

Na kraju misnog slavlja u ime hrvatskih biskupa čestitke slavljeniku je uputio mons. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup i predsjednik HBK, koji je pročitao i čestitku državnog Tajnika Svete Stolice kard. Pietra Parolina, u kojoj je prenio čestitke Svetog Oca pape Franje. „Preuzvišenom gospodinu Ivanu Milovanu, biskupu porečkom i pulskom u miru: Vrhovni svećenik Franjo čestita ti 50-godišnje spomen-slavlje svećeničkog ređenja koje pada na blagdan sv. Jakova te ti blagohotno udjeljuje apostolski blagoslov kao zalag nebeskih milosti“, pročitao je mons. Puljić. Tim se čestitkama pridružio i apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj, mons. Alessandro D’Errico, nadbiskup te kardinal Josip Bozanić, zagrebački nadbiskup.

U ime Županije Istarske slavljeniku je uz prigodni dar čestitao župan Valter Flego. U ime svećenika i redovnika Porečke i Pulske biskupije čestitke je izrazio preč. Marijan Kancijanić, a u ime

vjernika Porečke i Pulske biskupije gospodin Tomislav Milohanić.

Mons. Dražen Kutleša je slavljenuku zahvalio za sve dobro što je učinio za 50 godina svećeničke i 16 godina biskupske službe, u prvom redu istaknuvši zahvalu za veliki trud koji je uložio, zajedno sa svojim bratom mons. Vjekoslavom Milovanom, da bi se uzdignulo na oltar bl. Miroslava Bulešića, te za svu pomoć koju, unatoč mirovini, pruža biskupu i svim svećenicima u pastoralnom djelovanju.

Na kraju se okupljenima obratio sam slavljenuk, zahvalivši obitelji, rodbini, suradnicima, svećenicima, te svim dobrim ljudima od kojih je tijekom života primio toliko dobra i koji su mu na razne načine bili oslonac i podrška. Biskup je izrazio zahvalnost Svetom Ocu na upućenoj čestitki, zareditelju pok. biskupu Nežiću, svome prethodniku biskupu Bogetiću, biskupu ordinariju Kutleši za dobre želje, prigodni dar, blizinu i dobrotu te za organizaciju slavlja, nadbiskupu Devčiću za upućenu riječi homilije te svim drugim biskupima na iskazanoj blizini.

Mons. Milovan rođen je 22. rujna 1940. u Režancima, župa Svetvinčenat, župi bl. Miroslava Bulešića. Završio je klasičnu gimnaziju u Biskupskom sjemeništu u Pazinu. Teologiju je studirao najprije na Visokoj teološkoj školi u Pazinu, a posljednje tri godine, od 1961. do 1964., na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Na istom je fakultetu 1965., postigao magisterij iz teoloških znanosti. Za svećenika je zaređen 25. srpnja 1964. godine. Obavljao je sljedeće službe: od 1964. do 1965. bio je župni vikar u Poreču i Novoj Vasi Porečkoj; od 1965. do 1967. župni vikar u Rovinju; od 1967. do 1970. prefekt sjemeništa u Pazinu; ponovo je u Rovinju bio najprije pastoralni suradnik od 1970. do 1981., a potom župnik od 1981. do imenovanja za biskupa. Sveti otac Ivan Pavao II. imenovao ga je porečkim i pulskim biskupom 18. studenoga 1997. godine. Za biskupa je zaređen 10. siječnja 1998., od kad je i preuzeo službu te ju obnašao do umirovljenja, 14. lipnja 2012.

„PRIHVAĆANJEM MUČENIŠTVA BIRAMO ISUSA“

Štinjan, najzapadnija župa pulskog dekanata proslavila je u nedjelju, 20. srpnja 2014. svoju nebesku zaštitnicu, sv. Margeritu. Misno slavlje predvodio je vlč. Stipan Mišura, župnik u Rapcu, a u koncelebraciji su bili mons. Vilim Grbac, župnik i vlč. Roko Smokrović, kapelan te umirovljeni svećenik Atilije Nefat, dugogodišnji župnik Štinjana.

U prigodnoj homiliji vlč. Mišura je, govoreći o liku mučenice sv. Margerite, spomenuo i druge Božje miljenike koji su, posvjedočili za Krista položivši svoj život, poput sv. Stjepana i drugih ranokršćanskih mučenika, ali i bl. Miroslava Bulešića, blaženika mučenika naših dana. Samo je mučeništvo po uzoru na Krista ono koje podrazumijeva ljubav prema neprijatelju, naglasio je propovjednik.

No, osim takozvanog ‘crvenog mučeništva’, koje znači žrtvu života, svatko od nas, vrlo često se nađe u situaciji podnijeti ‘bijelo mučeništvo’. Proživljavamo ga svaki put kada nas netko ili nešto muči, u svakodnevnoj komunikaciji, međuljudskim odnosima te životnim poteškoćama općenito. Naš odnos prema takvim okolnostima pokazatelj je jesmo li opredijeljeni za Krista. Iako je ljudski gledano lakše biti onaj koji muči, znati prihvatiti muku koju nam donose neki odnosi, i to prihvatiti nastojeći ljubiti tog mučitelja, neprijatelja, najbolji je pokazatelj da smo se opredijelili za Krista, zaključio je vlč. Mišura.

Završne zahvale svima koji su sudjelovali u organizaciji proslave, napose Mjesnom odboru Štinjan za susretljivost, izrekao je mons. Grbac. Misno slavlje glazbom je popratio župni zbor uz orguljsku pratnju Tee Mužić.

U petak 18. srpnja služena je misa za pok. vlč. Valentina Cukarića, dugogodišnjeg župnika Štinjana i Fažane, za pok. Zlatka Krajcara, višegodišnjeg orguljaša, te pok. Zdravka Valentina Cukona koji je više desetljeća tu vršio službu sakristana.

Župa sv. Margerite djevice i mučenice u Štinjanu prvi se put spominje 1197. godine kao vlasništvo ravenkog nadbiskupa. Župna crkva sagrađena je 1630. godine. Naselje, smješteno u obalnom pojasu nadomak otočja Brijuni broji oko 2500 stanovnika.

ODBOJKAŠICE KOD POREČKOG BISKUPA

U petak, 1. kolovoza 2014. godine Hrvatska reprezentacija odbojkašica posjetila je porečkog i pulskog biskupa mons. Dražena Kutlešu. Odbojkašice su 1., 2. i 3. kolovoza 2014. imale u Poreču značajne utakmice kao pripremu za svjetsko prvenstvo.

Biskupa su pozdravili predstavnici stožera i jedna odbojkašica, a onda im se obratio i Biskup prigodnim kraćim govorom. Istaknuo je kako je važno imati vjeru u Boga i povjerenje u ljude. Kod igračica je to vrlo važno da imaju povjerenje jedna u drugu, da računaju jedna na drugu, jer se samo zajedničkom igrom može doći do uspjeha. Tako je i u životu. Samo vjerom u Boga, povjerenjem u ljude i zajedničkim zalaganjem može se postići radost i sreća. Uz Božji blagoslov gospodin Biskup im je zaželio mnogo uspjeha u igri, ali i u životu. Poklonio im je krunice s likom blaženog Miroslava Bulešića i dvije monografije.

PROSLAVLJEN BLAGDAN GOSPE OD ANĐELA

U subotu, 2. kolovoza 2014., povodom blagdana Gospe od Anđela, u pazinskom franjevačkom samostanu Pohođenja BDM, hodočasničku misu, popularno poznatu kao „Rim“, predvodio je mons. Dražen Kutleša, porečki i pulski biskup. Toga se dana uobičajeno održava procesija po perivoju samostana i misa na otvorenom, no zbog obilnih kiša koje su prethodnih dana oštetile dijelove šetnica ove je godine cjelokupni program održan u samostanskoj crkvi Pohođenja BDM. Uz biskupa je koncelebrirao pazinski dekan, preč. Mladen Matika, gvardijan samostana o. Alfonz Orlić te petnaestak svećenika iz župa šireg pazinskog područja.

Već od ranog jutra više je svećenika bilo na raspolaganju za ispovijed, koja je jedan od uvjeta za porcijunkulski oprost. Uvodni pozdrav hodočasnicima izrekao je p. Orlić koji je prije mise predvodio litanije i molitve pored kipa Gospe od Anđela.

Nakon uvodne napomene o jedinstvenoj ulozi majke u životu svakoga čovjeka, te o radikalnom obraćenju sv. Franje kojeg se danas spominjemo, biskup je u prigodnoj homiliji stavio naglasak na

pitanje: “Što bi Blažena Djevica Marija, Gospa od Anđela poručila nama danas?”. U prvom redu, čovjeku danas nedostaje radosti. Pod utjecajem političke i ekonomske situacije te slijedom neprestane brige za materijalno čovjek zaboravlja da su najveće vrijednosti u onom nematerijalnom, one vječne, neprolazne vrednote. Dobrota, poštenje, ljubav, vjernost, sve su to neprolazne vrednote koje se ne mogu kupiti i toga moramo ponovno postati svjesni danas kada se sve nekako nastoji staviti u kalup cijene i materijalne vrijednosti, naglasio je biskup.

Poziv Blažene Djevice Marije je upućen svim ljudima da nije dovoljno samo čuvati se grijeha i obdržavati zapovjedi vjerske prakse, već je nadasve potrebno vjeru potkrijepiti djelotvornim ufanjem, a ljubav izraziti na djelu. Mi slavimo svece upravo zato jer su imali snage postupiti upravo suprotno od onoga kako mi činimo. Mi nemamo moć utjecati ni na svoj dolazak na svijet, ni na smrt, ali zato smo odgovorni za svoje svakodnevne postupke i izbore koje činimo, pa i materijalna dobra su nam povjerena kako bi mogli pomagati bližnjemu. Upravo tu trebamo pokazati da se znamo i hoćemo opredijeliti za te neprolazne vrednote, jer po tome će nam biti suđeno, zaključio je biskup.

„OVU JE CRKVVU SAGRADILA VJERA“ PROSLAVLJENA 400. OBLJETNICA MOTOVUNSKE ŽUPNE CRKVE

U nedjelju, 3. kolovoza 2014., u Motovunu je proslavljena 400. obljetnica posvete župne crkve sv. Stjepana prvomučenika. Svečano koncelebrirano misno slavlje predvodio je porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša u koncelebraciji sa domaćim župnikom vlč. Gracijanom Živolićem, te vlč. Dragutinom Petrovićem i vlč. Vladimirom Brizićem.

Župnik je nakon uvodnih pozdrava izrekao kratku povijest Crkve na motovunskom području. Prvi tragovi kršćanstva ondje datiraju iz 3. stoljeća. U 9. stoljeću prvi se put spominje Motovunski kaptol, a u 11. stoljeću župa. Godine 1580. počela je izgradnja crkve, u prigodi posjete veronskog biskupa Agostina Valerija, po nacrtu poznatog venecijanskog arhitekta Andrea Palladia. Nakon 34 godine crkvu je 3. kolovoza 1614. godine posvetio biskup Leonardo Tritoni. O naseljenosti motovunskog kraja govori podatak da je

u 16. stoljeću ondje živjelo 8000 stanovnika. Danas župa broji oko 1000 duša.

Povijest i nasljeđe nas obvezuju da čuvamo uspomenu na one koji su živjeli na ovim prostorima prije nas, pa je stoga današnje misno slavlje molitva za sve koji su ovdje živjeli i djelovali, rekao je biskup u uvodnom pozdravu.

Govoreći o dnevnom evanđelju, o prisposobi umnažanja kruha, biskup je istaknuo kako svatko od nas upravo poput apostola ponekad nastoji odgovornost i obvezu pomaganja bližnjemu prebaciti na nekog drugog; apostoli su sugerirali da narod ode potražiti okrepu po obližnjim selima, mi vrlo često prebacujemo odgovornost pomaganja na institucije ili društvo, no, Isus prepoznaje potrebu i pomaže bližnjemu u potrebi; svatko od nas ima nekog bližnjeg, potrebitog u svojoj okolini, i trebamo postupati po uzoru na Isusa. Često se i ne radi o materijalnoj potrebi, već je potrebno imati otvorene oči i prepoznati u bližnjemu duhovnu potrebu, patnju, samoću, pa i kada ne možemo ništa konkretno učiniti, jednostavno saslušati i iskazati blizinu osobi puno znači.

Biskup je zatim svrnuo pozornost na jednu jednostavnu a temeljnu Isusovu gestu, kod umnažanja kruha pomolio se. I mi bi se tako trebali češće podsjetiti da sve što imamo dar nam je od Boga, i da odlaskom sa ovoga svijeta ništa nećemo ponijeti sa sobom. Materijalno je važno, ali navezanost srca na materijalno velika je tragedija današnjeg čovjeka, koji se zbog te navezanosti ne može razviti duhovno. Isus je nakon umnažanja predao kruh učenicima, znak je to da Isus računa na učenike i na Crkvu, i upravo preko njih, preko nas, djeluje.

Ova crkva, izgrađena prije 400. godina dokaz je vjere prethodnih generacija ovoga kraja. Ovu je crkvu sagradila vjera. Sagradila ju je vjera onih generacija koje su znale dati Bogu Božje, a caru carevo, znali su poštovati i pravilno vrednovati one neprolazne vrednote, znali su da je biti dobar čovjek-vrednota, znali su da za neke vrednote treba dati i život, čemu u prilog govori i izbor sv. Stjepana za zaštitnika ove župe, sveca mučenika koji je mučeničkom smrću položio svoj život za vjeru, naglasio je biskup.

Tijekom mise župnik je krstio malog Flavija Koracu. U zaključnim zahvalama župnik je zahvalio svima koji su dali svoj doprinos u pripremi slavlja, te izložio tijek radova obnove župne crkve, koja se obnavlja sredstvima Ministarstva kulture RH, Porečke i Pulske biskupije te Županije Istarske. Devedesetih godina popravljen je krov, a u zadnjih desetak godina,

sustavno se, ovisno o raspoloživim sredstvima, obnavlja unutrašnjost: stropovi središnje i bočnih lađa, prezbiterij, instalacije i drugo. U narednim fazama uslijediti će uređenje pjevališta, zidova, poda te sakristije.

Biskup je zahvalio župljanima i općinskom čelništvu na dobroj suradnji, te naglasio da će Biskupija uvijek rado pomoći napose tamo gdje se prepoznata inicijativa i želja zajednice da se u plodonoj suradnji učini nešto vrijedno za župu.

Na kraju misnog slavlja Biskupu su na dar uručeni prigodni plodovi motovunskog kraja.

„PET ANGOŠTA U ŠUMBERU“

U utorak, 5. kolovoza 2014., kada Crkva slavi blagdan Gospe Snježne, u Šumberu, mjestu Labinskog dekanata, svečanom hodočasničkom misom proslavljena je i Majka Božja od Drena. Crkvice pripada župi sv. Ivana i Pavla mučenika sa sjedištem u Šumberu. Predaja kaže da se 5. kolovoza 1430. godine jednoj pastirci na stablu drena ukazala Djevica Marija sa Djetetom u naručju. Stoga se blagdan naziva Majka Božja od Drena, a nekoliko godina nakon ukazanja nedaleko tog stabla izgrađena je istoimena crkva. Ovaj blagdan, poznat i kao „Pet angošt“ („angošt“ - dijalektalno-kolovoz) koji se slavi već više stoljeća u ovom je kraju jedan od rijetkih čije obilježavanje nije bilo prekinuto tijekom politički kontroverznih vremena, niti je proslava bila ikada premješšana na najbližu subotu ili nedjelju nego je uvijek slavljeno upravo 5. kolovoza. Nadalje, predaja spominje da su Pićanci prije nešto više od 200 godina oteli Gospin kip iz crkve u Šumberu, no uspjeli su stići samo do mosta na rijeci Raši. Volovi koji su vukli zaprežna kola ukopali su se na mostu i nisu htjeli dalje pa su se Pićanci morali vratiti kući bez Gospinog kipa. U spomen toga Pićanci, za zadovoljštinu, svakog 5. kolovoza pješice hodočaste na misu u Šumber. Tako je bilo i ove godine, skupine hodočasnika iz raznih mjesta pićanskog kraja krenule su put Šumbera, sastali su se upravo na spomenutom mostu te nastavili zajedno do odredišta.

Svečano koncelebrirano misno slavlje predvodio je vlč. Karol Homieja, župni vikar u Rovinju, mladomisnik, u koncelecijaciji sa više svećenika i labinskim dekanom preč. Milivojem

Korenom i pićanskim dekanom preč. Antunom Kurelovićem. Misa je započela iznošenjem kipa Majke Božje sa Djetetom te se krenulo u procesiji oko crkve do pripremljenog oltara izvan crkve. Predvoditelj se u prigodnoj homiliji osvrnuo na ulogu Majke Božje u čovjekovom odnosu prema Bogu. Kad god se utječemo njezinu zagovoru potrebno je to činiti sa zahvalnošću za njezino 'da' u djelu spasenja, a kada molimo za milosti to treba biti molitva puna povjerenja da Bog ima snage promijeniti naš život. Bog i preko nas želi doći do svakoga čovjeka, pa stoga treba ljudima koji su daleko od Boga posvjedočiti da je Bog milosrdan. Mladomisnik je iznio svoje osobno iskustvo puta vjere i svećeničkog poziva, naglasivši kako su njegov poziv izmogle pobožne žene iz njegovog rodnog mjesta u Poljskoj. Svjedočanstvo je to snage molitve, naglasio je vlč. Homieja.

Završnu zahvalu izrekao je vlč. Carlos Forseca Farfan, župni vikar u Šumberu, Svetom Martinu i Svetoj Nedelji, a svečanost je zaključena blagoslovom nabožnih predmeta te posebnim mladomisničkim blagoslovom.

Osim domaćih vjernika te hodočasnika iz drugih dijelova Porečke i Pulske biskupije na ovaj se blagdan ovdje okupljaju i mnogi iseljenici iz Labinskog kraja koji su u velikom broju otišli u najrazličitije dijelove svijeta, ali koji gotovo redovito posjećuju rodni kraj upravo u vrijeme Pet angošta.

Misno slavlje pjevanjem je uzveličao zbor župe Presvetog Trojstva iz Sv. Nedelje pod ravnanjem Helge Vrh.

ZLATNA MISA U ZNAKU GLAZBE - PREČ RUDI KORACA PROSLAVIO 50. OBLJETNICU SVEĆENIŠTVA

U nedjelju, 10. kolovoza 2014., u mjestu Motovunski Novaki, preč. Rudi Koraca, župnik u Umagu proslavio je 50. obljetnicu svoje svećeničke službe. Svečanom misnom slavlju u župnoj crkvi sv. Marine koncelebriralo je desetak svećenika, slavljenikovih prijatelja i suradnika. Prigodnu homiliju na temu svećeničke službe, te predstavljajući osobitosti djelovanja i curriculum vitae slavljenika, izrekao

je p. Job Mikolić, župnik župe Pazinski Novaki. Propovjednik je naglasio da biti svećenik znači biti u Isusovoj službi. Svećeništvo je žrtva koja se prinosi u euharistijskoj službi, rekao je p. Job, ali svećenička služba je jednako tako i htjeti osobno se žrtvovati za dobrobit čovjeka, bližnjega u potrebi. Kao treću, ne manje važnu karakteristiku svećeničke službe p. Job je citirao papu Franju, svećenik mora biti dobri pastir s mirisom ovaca, treba biti dobri pastir usred povjerenog mu stada. Uzimajući za primjer sv. Franju, p. Job je naglasio potrebu postojanja skromnosti svećenika. Propovjednik je spomenute karakteristike povezo i prepoznao u životu i djelovanju vlč. Korace. Nakon mise slavljeniku se čestitkama obratio generalni vikar Biskupije mons. Vilim Grbac te mu svečano uručio prigodnu plaketu kao znak zahvalnosti za pola stoljeća njegove svećeničke službe. Zahvalama za pomoć u organizaciji proslave okupljenima se obratio župnik domaćin vlč. Josip Peteh. Čestitke u ime rodne župe Motovunski Novaki, uz dodjelu prigodnog dara, izrekla je voditeljica zbora Marina Srdoč. Nakon čestitki sadašnjih svećarova župljana iz Umaga uslijedile su dvije glazbene izvedbe, pranećak i pranećakinja su izvedbom klasičnih kompozicija na harmonici i gitari pokazali da je glazbeni dar koji je obilježio život slavljenika prisutan i u većem dijelu obitelji. U nastavku je moderator prigodnog programa, slavljenikov brat Josip, čestitavši u ime obitelji iznio osobna sjećanja na niz zajedničkih momenata tijekom života, od slavljenikove odluke odlaska u sjemenište u ranoj mladosti, preko godina školovanja, sve do različitih detalja sa župa kojima je upravljao. Brat je na kraju, uz instrumentalnu pratnju svoje kćerke Hijacinte, otpjevao svečaru u čast, Haendelovu skladbu „O mio Signor“.

Na kraju se prigodnim riječima zahvale svima obratio sam slavljenik. Sa posebnom se zahvalnošću prisjetio dragih pokojnika, roditelja, pokojnog brata svećenika Irenka i šogorice. Svečar je svoje obraćanje završio upravo onako kao je njemu na poseban način svojstveno, sjeo je za klavijaturu te odsvirao pratnju za solističku izvedbu Mozartove pjesme „Laudate dominum“ koju je veličanstveno izvela solistica Karmen Kraljević.

Vlč. Rudi Koraca rođen je 26.12.1940. u obitelji sa još osmero braće i sestara. Osnovnu školu u rodnom mjestu pohađao je do 1950. kada odlazi u Pazinsko sjemenište. Studij Teologije u Pazinu završio je 1964. godine. Za svećenika je zaređen u Pazinu 25.07.1964. godine po rukama biskupa Dragutina Nežića, a mladu misu proslavio je u svojoj rodnoj

župi Motovunski Novaki 09.08. iste godine. Prva župa koja mu je dodijeljena bila je župa Juršići, a odmah zatim, pa sve do 1967. bio je prefekt studija u Pazinskom sjemeništu, gdje je mnoge naučio pjevati i svirati. Među njegovim je učenicima tada bio i sadašnji zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Godine 1967. preuzima župu Bale gdje ostaje do 2002. godine. Od tada je župnik umaške župe sv. Peregrina mučenika. Od 1998. godine na čelu je dijecezanskog Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu, čemu se posvećuje svim svojim snagama. Osmislio je i pokrenuo smotre župnih zborova po dekanatima i zdušno se trudi pomoći i poticati osnivanje župnih zborova te podizanje kvalitete crkvenog pjevanja diljem župa Porečke i Pulske biskupije, organizacijom seminara za zborovođe i orguljaše te drugim sličnim glazbenim projektima. Obzorom da je niz godina predavao i vjeronauk u školama na području župa gdje je službovao, realizirao je i izdao i jedan priručnik za vjeronauk za učenike 3. razreda srednje škole. Urednik je i pjesmarice „Tebe Boga hvalimo“.

STOTA OBLJETNICA POTONUĆA PAROBRODA „BARON GAUTSCH“

U utorak, 12. kolovoza 2014. u pulskoj crkvi Gospe od Mora služena je misa za osobe poginule prigodom potonuća parobroda Baron Gautsch, o stotoj obljetnici toga brodoloma.

Dana 13. kolovoza 1914. godine, točno u 14:45 austrijski parobrod „Baron Gautsch“, prva žrtva Prvog svjetskog rata na ovom području, udario je u podvodnu minu na lokaciji između Brijunskog arhipelaga i Rovinja, šest nautičkih milja jugozapadno od svjetionika Sv. Ivan na Pučini, te potonuo na dubinu od 40 metara. Brod je potonuo u vrlo kratkom roku, bilježe kroničari, u svega desetak minuta. Popisanih putnika bilo je 330, tragediju je preživjelo 190 putnika, no točan broj žrtava se ne zna, jer se tada u toj vrsti pomorskog transporta nisu popisivali vojnici i djeca. Taj je brodolom odveo u smrt brojne državne službenike, časnike, njihove obitelji, te brojne turiste s jadranskih ljetovališta koji su krenuli prema, u to vrijeme, sigurnoj Italiji.

Na kraju misnog slavlja, župnik vlč. Milan Milovan, blagoslovio je vijenac koji je slijedećeg dana, na obljetnicu potonuća u jutarnjim satima, položen

na potonuli parobrod, a polaganje vijenca izveli su članovi udruge „Altum mare“, udruge za promicanje kulturne i prirodne baštine podmorja. Nešto kasnije, u 14:45, točan trenutak brodoloma, Goran Čolak, najbolji hrvatski ronilac na dah, položio je na olupinu broda i spomen ploču.

Tim je povodom, u sklopu programa obilježavanja 100. godišnjice početka Prvoga svjetskog rata, u Povijesnom i pomorskom muzeju Istre na pulskom Kaštelu, kao središnji događaj projekta „1914. - Puna je Pula/Polja gremita“, svečano otvorena velika izložba „Baron Gautsch: Prva žrtva Prvog svjetskog rata (1914. – 2014.)“. Na izložbi, autorice Katarine Pcedić, predstavljeno je stotinjak predmeta, većinom izronjenih sa mjesta potonuća, popis žrtava brodoloma, podaci o povijesti broda, tehnički detalji, rute, mjesto tragedije, posada, kao i dio olupine broda. Izložbu je otvorila Ingrid Pfeiffer, praunuka Hermanna Pfeiffera koji je preživio tragediju „Barona Gautscha“.

POREČ: SVETKOVINA UZNESENJA BDM

U porečkoj prvostolnici svečano euharistijsko slavlje o svetkovini Uznesenja Bl. Djevice Marije predvodio je porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša. U koncelebraciji su bili katedralni župnik i porečki dekan preč. Rikardo Lekaj te kapelani vlč. Hector Bernardez Germade i vlč. Mladen Pranjčić.

Govoreći o značaju svetkovine Uznesenja, kada se spominjemo Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo dušom i tijelom, biskup je naglasio kako čovjek upravo u nekim prijelomnim trenucima razmišlja o egzistencijalnim pitanjima, a tu svakako spadaju odnos prema Bogu i prema bližnjima. Čovjekov odnos prema bližnjima ima tri temeljna aspekta: prošlost, sadašnjost i budućnost, istaknuo je mons. Kutleša te ih povezao sa životom Blažene Djevice Marije. Svaki čovjek nosi u sebi obiteljsko, kulturološko i civilizacijsko naslijeđe koje se prenosi kroz naraštaje, svako takvo naslijeđe može biti i slavno i bolno. No, kao što smo ponosni na materijalno naslijeđe, koje smo baštinili od prethodnih naraštaja, poput crkava, koje je izgradila njihova vjera, jednako smo tako dužni čuvati i moralne vrednote. Blažena Djevice Marija baštinila je židovsku tradiciju, kroz svoju obitelj, koja ju je oblikovala, te tako učinila

pripravnom na ispunjenje svoje uloge u djelu Spasenja. Drugi aspekt čovjekovog odnosa prema bližnjima je sadašnjost, u kojoj se kontinuirano donose odluke i vrše odabiri koji oblikuju naš život. Osim tehničkog, mjerjenog vremena, postoji i životno vrijeme, naglasio je biskup, to je ono vrijeme koje je Bog dao svakoj osobi pojedinačno kako bi ga upotrijebila za prihvaćanje i izvršenje svoje životne misije. Mnogi su proroci i kraljevi u povijesti željeli učiniti velike stvari za Boga, ali nitko nije učinio koliko i Blažena Djevica Marija u poniznosti svoje duše. Upravo, naglasio je propovjednik, unatoč tendencijama društva današnjeg vremena, veličina čovjeka nije pobijediti drugoga nego pobijediti sebe, veličina Bl. Djevice Marije jest njezino biti – ponizna službenica. Treći aspekt čovjekovog odnosa prema bližnjemu je budućnost, jer naša i budućnost narednih generacija ovisi o našim postupcima u sadašnjosti. Zato smo sada dužni se zapitati što ćemo ostaviti budućim naraštajima, ne toliko materijalne koliko moralne vrednote koje smo primili preko svog tradicijskog i kulturološkog naslijeđa dužni smo očuvati i predati ih budućim pokoljenjima, upozorio je biskup, jer nijekanje tih vrednota dovodi do tragedija u obiteljima i u društvu općenito. Bl. Djevica Marija naša je nada kojoj se uvijek možemo obratiti, zaključio je biskup, te pozvao sve neka se utječu zaštititi Bl. Djevica Marije kako bi izmolili snagu da izdrže tijek svojega vremena u ovozemaljskom životu i sretno prispiju u Vječnost.

Porečka katedralna župa na blagdan svoje nebeske zaštitnice pripremala se je trodnevnom duhovnom pripravom od utorka, 12. do četvrtka, 14. kolovoza, na koju su se svake večeri vjernici Poreča okupili u velikom broju. Prvoga dana trodnevnice tema je bila „Marija, škola poniznosti“, a euharistijsko slavlje predvodio je rektor Pazinskog kolegija vlč. dr. sc. Alejandro Castillo Jimenez. Drugoga dana homiliju na temu „Marija Majka Crkve“ izrekao je mons. Sanjin Francetić, rektor riječkog Bogoslovnog sjemeništa „Ivan Pavao II.“ Zadnjega dana trodnevnice gost propovjednik bio je vlč. Luka Pranjić, novigradski župnik, koji je izrekao homiliju na temu „Marija, utočište grešnika“. Svake je večeri program trodnevnice započinjao sakramentom pomirenja, uslijedila je pobožnost krunice, a nakon misnog slavlja, svake je večeri održano i klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom.

BISKUP POZAIĆ U SVOJOJ NASLOVNOJ BISKUPIJI

U subotu, 16. kolovoza 2014., mons. dr. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački i naslovni biskup povijesne Pićanske biskupije predvodio je u pićanskoj župnoj crkvi, nekadašnjoj katedrali Navještenja BDM, svečano misno slavlje o blagdanu sv. Roka, suzaštitnika Pićna, kada se obilježava i Dan Općine. Osim župnika domaćina, pićanskog dekana preč. Antuna Kurelovića uz biskupa je koncelebriralo desetak svećenika iz tog i susjednih dekanata, bivši župnici Pićna te svećenici rodnom iz te župe.

Nakon svečane ulazne procesije, uvodnu riječ pozdrava biskupu, okupljenim svećenicima, općinskom načelniku Ivanu Frankoviću, predstavnicima općinskog vijeća te vjernicima pristiglim iz te i okolnih župa, uputio je preč. Kurelović. Na poseban je način pozdravio skupinu hodočasnika koji su, predvođeni vlč. Blažom Bošnjakovićem, župnikom u Donjem Labinu, hodočastili nekoliko sati pješice iz labinske župe Gospe Fatimske, sv. Roku u Pićan.

Mons. Pozaića su ispred prezbiterija dočekali ovogodišnji prvopričesnici sa simbolima sv. Roka, te mu izrazili dobrodošlicu cvijećem. No, poštovanje prema svom naslovnom biskupu vjernici Pićna izrazili su uz ostalo i isticanjem biskupskog gesla mons. Pozaića, „Život biraj“ na glavnim gradskim vratima.

I ove godine o blagdanu sv. Roka prigoda je da se podsjetimo da nas on, poput drugih svetaca privlači jer nam je uzor u svojim vrlinama, krepostima i kvalitetama kojima svatko od nas teži, podsjetio je na početku homilije biskup Pozaić. Koristeći zgodnu priču u Diogenesovoj ‘potrazi za čovjekom’ unatoč mnoštvu ljudi, biskup je naglasio kako je u društvu prisutnost ljudi, poput sv. Roka, upravo kao sol koja daje okus dobrome ali jednako tako svojom nepotkupivošću i moralnošću razotkriva bolne moralne rane društva. Sv. Rok, naglasio je mons. Pozaić, bio je izvrsna, integralna osoba, posve izgrađene osobnosti, bio je moralna vertikalna svoga vremena, živio je čestito, pošteno, pravedno, živio je u horizontali ovoga svijeta ali tražeći vertikalnu, živio je na zemlji tražeći nebo. Biskup je nadalje naglasio dvije značajke sv. Roka: bio je čovjek hodočašća i caritasa. Sveti Rok je naime hodočastio pješice iz Francuske u Rim, a putem je činio djela milosrđa, napose se brinući za oboljele od kuge zbog čega mu se je narod kasnije posebno utjecao kao svecu zaštitniku od te opake zarazne bolesti od koje je i sam bio obolio. No, nisu sveti, poput sv. Roka

živjeli samo u nekim prošlim vremenima, nastavio je biskup, i u našem vremenu, nakon tragedija ili katastrofa, probudi se u ljudima plemenitost, koja je, nedavno smo imali prilike vidjeti, učinila da je mnogo mladih ljudi otišlo volontirati u poplavljena područja, stavljajući na raspolaganje svoje vrijeme i svoj rad, ali jednako tako donoseći stradalnicima ljudsku blizinu i znak da nisu sami. I u afričkim zemljama pogođenim ebolom, vidimo primjere gdje se liječnici i misionari i po cijenu vlastitog života brinu i žrtvuju za druge. Nisu li i to suvremeni sveci, zapitao se mons. Pozaić.

Biskup se nadalje osvrnuo na aktualna politička-zakonodavna pitanja vezana za moralne aspekte današnjeg društva, te primijetio kako nam se govori da nema konsenzusa kada je u pitanju očuvanje moralnih vrednota, no čini se da taj konsenzus postoji kad treba izdati te moralne vrednote; izgleda kao da je današnje društvo prodalo moralni kompas za Judine škuđe, nadahnuto je zaključio propovjednik. Citirajući riječi pape Franje o važnosti braka u stvaranju novog života biskup je naglasio ugroženost te temeljne institucije i upozorio na snažnu depopulaciju, demografsku katastrofu koja godišnje smanji Hrvatsku za oko 10 000 stanovnika. Da li je hrvatski narod zaboravio čitati Bibliju, knjigu života, koja nam poručuje upravo „Život biraj!“, jesmo li se posvađali sa životom, retorički se zapitao propovjednik citirajući pjesnika Silvija S. Kranjčevića, „Pružimo si bratske ruke, rastrgane iz daljine, iskopajmo grob si velik, s kraja na kraj domovine i lezimo u njegov mirno, kao braća zagrljeni, kad živjeti nismo htjeli...“. Budućnost pripada onima koji znaju da je život dar Božji i sukladno tome ga cijene, rekao je na kraju mons. Pozaić te pozvao okupljene vjernike neka se mole da i njihov život, poput životnog puta sv. Roka, bude hodočašće i caritas. Misno slavlje zaključeno je tradicionalnim oferom, čašćenjem moći sv. Roka.

Na kraju misnoga slavlja, koje su ovom prigodom pjevanjem naizmjenice pratili župni zbor i zbor mladih, župnik je mons. Pozaiću izrekao čestitke za njegovu desetu godišnjicu biskupske službe. Iako će se ta obljetnica navršiti 02. veljače 2015., vjernici Pićna, znajući da toga dana njihov naslovni biskup neće biti s njima darivali su ga obiljem prigodnih plodova zemlje pićanskog kraja.

Po završetku misnoga slavlja župnik i načelnik Općine povelili su mons. Pozaića u obilazak pićanske starogradske jezgre koja je nakon radova kompletne građevinske i infrastrukturne obnove u posljednjih nekoliko godina zablistala punim sjajem. Ispred Centra za nematerijalnu kulturnu baštinu, pored masline,

simbola mira, članice zbora mladih otpjevale su biskupu u čast Beethovenovu Odu radosti. Dan Općine u Pićnu je tradicionalno obilježen još nizom kulturnih, zabavnih i sportskih događaja, a u poslijepodnevnom satima, prije svečane sjednice Općinskog vijeća, u dvorani pićanskog Centra za nematerijalnu kulturu Istre prigodno stručno predavanje o ukidanju Pićanske biskupije u vrijeme cara Josipa II. održao je ravnatelj Državnog arhiva u Pazinu dr. sc. Elvis Orbančić. Pićanska biskupija osnovana je u VII. stoljeću, a ukinuta je 1788. godine. Zaštitnik Pićanske biskupije je nekadašnji pićanski biskup sv. Nicefor.

PRIMOPREDAJA ZBIRKE ISPRAVA BISKUPIJSKOG ARHIVA U POREČU

U utorak, 20. kolovoza 2014. godine, u Biskupijskom ordinarijatu u Poreču izvršena je primopredaja *Zbirke isprava Biskupijskog arhiva u Poreču* koja se nalazila na restauraciji u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu, kao dio projekta koji se odvijao u razdoblju od 2010. do 2014. godine. Projekt je obuhvaćao konzervaciju, restauraciju i izradu zaštitne ambalaže 165 isprava nastalih u razdoblju od 1053. do 1907. godine, koje po svojoj provenijenciji obuhvaćaju većim dijelom područje Motovunskog kaptola i župe Roč, a zbog važne duhovne i svjetovne uloge koju Crkva ima kroz povijest, predstavljaju prvorazredni povijesni izvor.

Projekt se odvijao uz financijsku potporu Regije Veneto u sklopu programa “Očuvanja, konzervacije i vrednovanja kulturne baštine mletačkog porijekla u Istri i Dalmaciji (*Interventi per il recupero, la conservazione e la valorizzazione del patrimonio culturale di origine veneta nell’Istria e nella Dalmazia*)” te uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Primopredaji su nazočili predstavnici Porečke i Pulske biskupije, preuzvišeni biskup mons. dr. Dražen Kutleša i kancelar, vlč. Sergije Jelenić sa suradnicima te predstavnici Hrvatskog državnog arhiva, ravnateljica dr. sc. Vlatka Lemić sa suradnicima. Tom je prigodom održan i sastanak o budućoj suradnji na polju arhivskog gradiva kojem je nazočio i ravnatelj Državnog arhiva u Pazinu, dr. sc. Elvis Orbančić sa suradnicima.

LABIN: BLAGOSLOVLJEN PASTORALNI CENTAR „BLAŽENI MIROSLAV BULEŠIĆ“

U četvrtak, 21. kolovoza 2014., u labinskom Starom gradu, nakon svečanog euharistijskog slavlja u crkvi Rođenja BDM, mons. Dražen Kutleša, biskup porečki i pulski blagoslovio je i svečano otvorio dekanatski Pastoralni centar „Blaženi Miroslav Bulešić“. Uz mnoštvo vjernika iz labinskog i susjednih dekanata, događaju su nazočili župnik i labinski dekan preč. Milivoj Koren, staropazinski župnik vlč. Željko Zec, donedavni župnik te župe, koji je idejno i materijalno započeo i vodio uređenje pastoralnog centra te drugi svećenici.

Ako pogledamo život bl. Bulešića vidimo da je on i u svojim dnevnicima uvijek naglašavao da čovjek treba radosno živjeti svoju vjeru. Vrijeme koje nam je darovano na ovome svijetu treba proživjeti na najbolji mogući način. Naš Blaženik je svojim životom upravo to i pokazao, a Crkva je, i samim činom beatifikacije, priznala njegove vrednote te nam stoga on može biti uzor življenja. Lik i djelo našega Blaženika trebamo nastojati na svaki način ugraditi u sve pore vjerničkog i društvenog života. Otvaranjem, ovdje u Labinu, jednog centra koji nosi njegovo ime i podsjeća na tog velikana Istre i hrvatskog naroda, poziv je svima nama da na njegovu primjeru, kao i na primjeru Isusa Krista, prepoznamo što je bit istinskih vrednota, rekao je biskup Kutleša za Radio Labin.

Vlč. Željko Zec izrazio je svoje zadovoljstvo dovršetkom i blagoslovom Pastoralnog centra u Starom Labinu. Radostan sam zbog jedne dovršene ideje, ono što smo nekada snivali, sada smo ostvarili. Uz rad, zajedništvo i napore, isplatilo se.

Pastoralni centar se proteže na prostoru od oko 120 m² i ima tri dvorane, uz popratne sadržaje. Na zidu glavne dvorane postavljena je reljef bista blaženog Miroslava Bulešića, djelo kipara Dubravka Radmana, koji je u posljednjih nekoliko godina ostvario više umjetničkih djela za više istarskih župa.

Uređenje Pastoralnog centra započelo je 2007. godine, a svečanim blagoslovom i postavljanjem reljefa Blaženika okrunjena su nastojanja kako vlč. Zeca tako i sadašnjeg župnika preč. Korena, te svih vjernika ove župe koji su u taj projekt ugradili dio sebe.

ZAPOČELA TRODNEVNICA UOČI GODIŠNJICE MUČENIČKE SMRTI BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA

U četvrtak, 21. kolovoza 2014. u njegovoj je rodnoj župi, Svetvinčenat, započela trodnevna duhovna priprema za taj spomen. Predvodio je župnik, vlč. Darko Zgrablić. Prvoga je dana bila posvećena obitelji. On je u prigodnoj homiliji rekao da ponekad upravo najveća bol naših grijeha dolazi iz naših obiteljskih odnosa, pa neka nas bl. Bulešić, koji je i sam rastao u obitelji, i u tome zagovara pred Svevišnjim. Molimo na poseban način njega, čiji je duhovni testament obilježen oprostom, da nam pomogne graditi obiteljske odnose sa oprostom i razumijevanjem, jer u međuljudskim odnosima danas nadasve nedostaje poniznosti. Neka po zagovoru bl. Miroslava naše obitelji rastu u slozi i poniznosti, te neka nam obiteljski križevi ne budu na lomljenje nego neka nas ujedinjuju, naglasio je propovjednik.

Nakon misnog slavlja uslijedilo je klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom te molitva za obitelj, „za sve obitelji svijeta, za obitelji kojima prijete rastava, za obitelji koje imaju križ bolesti, za obitelji koje su ranjene nerazumijevanjem između djece i roditelja, i za sve druge potrebe obitelji, koja je i ostaje temelj društva.“

Drugi dan, petak 22. kolovoza, bio je posebno posvećen molitvi za bolesne, starije i nemoćne.

Treći dan, molitva i klanjanje u župnoj crkvi bili su za svećenike i nova duhovna zvanja. No osim toga, u subotu, 23. kolovoza 2014., dan uoči same obljetnice, u blaženikovom rodnom selu Čabrunići, nedaleko njegove rodne kuće, mons. Ivan Milovan, biskup u miru, i sam rodnom iz obližnjeg sela Režanci, blagoslovio je novoizgrađenu kapelu Blaženiku u čast.

BLAGOSLOVLJENA KAPELICA BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA U NJEGOVOM RODNOM SELU

U subotu, 23. kolovoza 2014., u predvečerje, uoči 67. obljetnice mučeništva bl. Miroslava Bulešića u njegovom rodnom selu Čabrunići, mons. Ivan

Milovan, biskup u miru, blagoslovio je novu kapelicu Blaženiku u čast. Svečanosti su, uz mještane i rodbinu Blaženika, nazočili vjernici iz susjednih župa te njegovi štovatelji iz raznih krajeva.

Kapelice nas pozivaju na molitvu, a kapelica, poput ove nas podsjeća da su sveci ljudi među nama, koji su se odlučili za svetost. Život bl. Miroslava dokaz je da je to moguće. Neka ova kapelica bude na duhovni rast žiteljima ovog sela, ali i svima onima koji ovamo budu dolazili kao hodočasnici, rekao je župnik, vlč. Darko Zgrablić te najavio kako će se svake godine 13. svibnja, o blagdanu Gospe Fatimske pored te kapelice slaviti sveta misa u spomen rođenja bl. Miroslava.

Okupljenima se tada obratio g. Ivan Milovan, mještananin sela Čabrunići i član odbora za gradnju, koji je okupljenom mnoštvu predstavio tijek radova i izvođače. Osim prilozima mještana, kapelica je podignuta i donacijama štovatelja bl. Miroslava Bulešića, a mnogi su osim novca darovali svoj rad.

Autor projekta je arhitekt Branko Orbanić iz Žminja, a kapelicu je izgradio Dušan Buršić iz Čabrunići. Ova je kapelica plod želje i zalaganja mnogih i kao takva vidljivi je znak zajedništva koje nadilazi ove prostore. Autor projekta je, nakon obrazloženja tehničkih detalja projekta i izgradnje, te najave da će niša u kapelici biti osvjetljena, izrazio nadu da će ova kapelica podsjećati na blaženstvo koje predstavlja i poticati na molitvu.

U nastavku je župnik, vlč. Darko Zgrablić, uz pratnju gitare izveo prigodnu skladbu „Molitva“ autora Izidora Poljaka, čiji je tekst bl. Bulešić zapisao u svome dnevniku.

Nakon pozdrava rodbini Blaženika, okupljenim mještanima, kleru i čelništvu Općine Svetvinčenat, mons. Ivan Milovan je naglasio kako je ta kapelica „bila naš dug Blaženiku koji je naš ponos, uzor i duhovna veličina koja poziva na nasljedovanje“. Govoreći o kapelici biskup je naglasio kako vertikala križa predstavlja don Mira koji je doista bio moralna vertikala društva svoga vremena u svim okruženjima gdje je djelovao, a horizontalni krak simbolično prikazuje širinu njegova srca koju je iskazivao prema svima koji su bili potrebni pomoći. Zahvaljujući snazi koju je nalazio u vjeri, bl. Bulešić je živio blaženstva, sve do „Blaženi progonjeni zbog pravednosti, jer njihovo je Kraljevstvo Nebesko“. Neka nam u ovom vremenu, kada uklanjanje Božjih zapovijedi dovodi do urušavanja društva, zagovor bl. Bulešića udijeli snage da slijedimo Kristov put Istine, da spoznamo njegovu Dobrotu i Ljubav, te da poput njega živimo

u vertikalni odnos s Bogom a u horizontalni širinu srca u odnosu prema bližnjima.

U nastavku se zahvalama u ime obitelji Blaženika nazočnima obratio najmlađi brat Josip Bulešić, koji sa suprugom živi u Blaženikovoju rodnoj kući, te je posebno naglasio zahvalnost svima koji su uložili svoj trud u nastojanja da Miroslav Bulešić bude doveden na čast oltara.

OBILJEŽENA 67. OBLJETNICA MUČENIŠTVA BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA

„Vjera Crkve rađa svece mučenike“

U Svetvinčentu je, 24. kolovoza 2014. godine u 18 sati, u rodnoj župi bl. Miroslava Bulešića, svečanu misu, povodom obilježavanja 67. obljetnice mučeništva, prve nakon beatifikacije, predvodio mons. Ivan Devčić, nadbiskup riječki i metropolita.

U koncelecijaciji su bili porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša, biskup u miru mons. Ivan Milovan, te tridesetak svećenika.

„Ovdje je posijano sjeme vjere koje će uroditi plodom mučeništva, rekao je propovjednik govoreći o Blaženikovoju rodnoj župi, najprije u dosljednom življenju vjere, u kušnjama svakodnevnog života, a zatim, kada je Gospodin to tražio, i žrtvom vlastitog života koju je bl. Miroslav prihvatio i prikazao bez mržnje prema svojim ubojicama, ispunivši tako riječi iz svoje duhovne oporuke: „Moja osveta je oprost“.

Potrebno je nadići ljudsko gledanje na mučeništvo koje ga smatra nesrećom, kaznom, propašću te prihvatiti Božju perspektivu gdje je ono pobjeda Božje milosti nad ljudskom slabosti i posljedica nasljedovanja Krista i duboke povezanosti s njim. Dok bezbožnici ostaju u neznanju odakle snaga mučenicima, odakle im tolika spremnost za prihvaćanje i podnošenje najtežih muka, oni koji tu stvarnost promatraju u svjetlu Božje Riječi znaju da snagu daje vjera u Isusa Krista. Vjerom u Isusa Krista sveti su mučenici, među njima i bl. Miroslav, pobijedili sve kušnje i ostali do kraja čvrsti i nepokolebljivi u opredijeljenosti za Krista, svjesni da se onima koji vjeruju smrću život mijenja, a ne oduzima.

Govoreći o dnevnom evanđelju, nadbiskup je istaknuo činjenicu da je sv. Bartola, Natanaela, apostol Filip doveo do Isusa. U Natanaelovom ispovijedanju

vjere važno je primijetiti upravo posredovanje drugih, Filip ga je doveo Isusu, prepustivši zatim neka Isus učini svoje. Za prihvaćanje vjere, a jednako tako i mučeništva radi vjere, uz nutarnje rasvjetljenje i pouku Oca i Sina i Duha Svetoga, potrebno je i posredovanje ljudi. Iz toga razloga ovdje danas, dok zahvaljujemo Bogu, dužni smo zahvaliti i obitelji bl. Miroslava i cijeloj ovoj župnoj zajednici, kao i tolikim drugima koji su ga duže ili kraće pratili na njegovu kratkom životnom putu. Bez žive vjere onih koji su ga rodili, uz koje je odrastao i koji su mu pomagali svojim molitvama, žrtvama i posebno vjerničkim primjerom, mladi Miroslav vjerojatno ne bi stekao palmu mučeništva. Vjera Crkve rađa svece i mučenike. Zbog toga svatko od vas članova ove župne zajednice, u kojoj je mladi Miroslav stasao u gorostasa vjere, može s pravom biti ispunjen svetim ponosom, naglasio je nadbiskup Devčić. No, pritom ne smijete zaboraviti zapitati se je li vaša vjera i danas takva da može uroditi plodovima svetosti, i ako treba, mučeništva. Je li vaša vjera poput svjetionika koji je siguran orijentir svima, posebno mladima, na uzburkanoj pučini današnjeg materijalističkog vremena? Sveci i mučenici najbolji su pokazatelj živosti vjere neke crkvene zajednice, kao i cijele Crkve.

Bog nas je stvorio slobodne i time svakom stavio u vlastite ruke njegovu sudbinu, rekao je propovjednik. Posebno je u tom smislu danas važno da se pruži svjedočanstvo vjere mladima koji traže smisao vlastitog života. Bulešićevi suvremenici, a nadasve njegovi zapisi svjedoče o njegovoj istinitosti i vjerodostojnosti. On je doista živio ono što je vjerovao, i zbog toga je njegov primjer privlačio mnoge, a njegov je apostolat bio čudesno plodonosan. Nadbiskup je poželio da zagovorom blaženog Bulešića, privlačimo svojim vjerničkim primjerom, kako bi svi koji nas susreću, zahvaljujući vjerodostojnosti naše vjere, mogli upoznati Krista i beskompromisno ga nasljedovati.

Na kraju misnog slavlja nakon završnih zahvala koje je uputio župnik, nadbiskup je, citirajući riječi kardinala Amata, koji je rekao da je Bulešić jedan dragulj, pozvao sve okupljene da više cijene naše blaženike, kroz upoznavanje, nasljedovanje i širenje njihovog štovanja. Ponekad se stiče dojam da želimo svece a kada ih dobijemo kao da ih ne znamo dovoljno štovati. Neka nam bl. Miroslav u tome pomogne!

Nakon završnog blagoslova biskupi, svećenici te svekoliko puk Božji krenuli su u ophod oko oltara iza kojeg je izložen okrvavljeni jastuk, reverenda te

Blaženikovom krvlju pošćropljen komad žbuke iz sobe u Lanišću, gdje je Blaženik bio ubijen.

PROSLAVA SV. BARTOLA

Vjernici Žminja su blagdan svetog Bartola apostola, 24. kolovoza 2014. proslavili svećanim misnim slavljem u crkvi sv. Bartola, na zapadnom ulazu u mjesto, na lokalitetu Malinica.

Tom je prigodom kršteno i troje djece: Gabriel, Matej i Adam, a župnik, vlč. Jordan Rovis, je podsjetio i da je prošle godine, o istom blagdanu ovdje kršten mali Bartol. Župa Žminj, koja broji oko 2800 stanovnika, ove je godine imala 20 krštenja.

Župnik je zahvalio svima koji su doprinijeli projektu obnove te crkvice jer, rekao je, crkva je ogledalo i slika župne zajednice.

Crkva sv. Bartola sagrađena je polovicom 16. stoljeća, a prva obnova bila je 1721. kada je napravljen drveni retabl za glavni oltar, djelo domaćeg autora. Na bočnom oltaru nalazi se retabl sv. Agate.

U prigodnoj homiliji župnik se osvrnuo na lik sv. Bartola, Natanaela, koji je, nakon prvotne nesigurnosti, zdušno prihvatio vjeru u Isusa Krista te za tu vjeru podnio i mučeništvo, poput bl. Bulešića, čiji spomendan mučeništva danas slavimo, podsjetio je župnik.

BULEŠIĆEVO U FUNTANI

U prepunoj crkvi sv. Bernarda u Funtani. u nedjelju 24. kolovoza 2014. godine, biskup u miru mons. Ivan Milovan, u nazočnosti župnika Ivana Butkovića, blagoslovio je sliku koju je napravila mlada akademska slikarica Iva Mandić iz Širokog Brijega, nadahnuta njegovim svetim životom i mučeništvom. Sliku je poklonila obitelj Eugena Fabrisa iz Funtane.

U KOPRU MISA U ČAST BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA

U koparskoj katedrali održati će se svećano misno slavlje u čast poslijeratnom istarskom mučeniku bl. Miroslavu Bulešiću, svećeniku Porečke i Pulske biskupije, koji je svoje srednjoškolske godine proživio

u koparskom sjemeništu i gdje je dobio odličnu vjersku i intelektualnu izobrazbu“, piše slovenski portal Napovednik.

Svečanost će započeti počasnom zvonjavom sedamstoljetnog koparskog zvona sv. Nazarija u spomen na mučeništvo tog mladog svećenika koje se dogodilo na krizmi u Lanišću 24. kolovoza 1947. godine. Misno slavlje predvoditi će koparski župnik dr. Primož Krečič, pjevati će Katedralni zbor pod vodstvom Mirana Bordona, uz orguljsku pratnju prof. Silvane Pretnar. Nakon misnog slavlja uslijediti će predstavljanje mučenika bl. Miroslava Bulešića.

KATEHETSKI DAN POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

U Pazinskom kolegiju je, u četvrtak, 28. kolovoza 2014. godine, održan Katehetski dan za Porečku i Pulsku biskupiju. Poziv je poslan svim vjeroučiteljima koji djeluju u osnovnim i srednjim školama na području Biskupije, kao i svećenicima, župnim katehetama, odgajateljicama u vjeri u predškolskim ustanovama i studentima teologije. Okupilo se preko osamdeset vjeroučitelja.

Tema susreta bila je: **Kršćansko – muslimanski odnosi u današnjem svijetu**. Predavač je bio dr. sc. Tomislav Kovač, viši asistent na Katedri fundamentalne teologije KBF-a Sveučilišta u Zagrebu.

Predavač je na vrlo jednostavan i lako razumljiv način govorio o počecima i bitnim oznakama islama, te o odnosu islama prema drugim religijama. Dotakao se i „dodirnih točaka“ islama i kršćanstva, ali je govorio i o razlikama. I sama je Crkva nakon Drugog Vatikanskog koncila više otvorila vrata za dijalog s muslimanima koji zajedno s nama i Židovima slave istoga Boga. Nakon predavanja profesor je odgovarao na mnoga pitanja koja je izazvao svojim vrlo zanimljivim izlaganjem.

Uslijedile su obavijesti iz Katehetskog ureda o planu i programu zajedničkih susreta kroz novu školsku godinu, podjela mandata i potvrda vjeroučiteljima. Skup je završio zajedničkim ručkom.

GLAGOLJAŠKO PJEVANJE POD BAROKNIM SVODOM

U Svetom Petru u Šumi, u župnoj crkvi održana je sedma smotra glagoljaškog i starocrkvenog pjevanja „Maša po starinski“. Ove su godine posebni gosti bili pučki pjevači iz Posedarja, iz Zadarske nadbiskupije.

Ovogodišnja smotra „Maša po starinski“ započela je svečanim misnim slavljem koje je u župnoj crkvi u Svetom Petru u Šumi predvodio kanonik zadarskog Stolnog kaptola sv. Stošije i župnik župe Gospe od Ružarija u Posedarju, preč. Srećko Frka Petešić, u koncelecijaciji sa župnikom pavlinom o. Euzebijem Kneževićem. Predvoditelj misnog slavlja je u prigodnoj homiliji, na temelju dnevnih čitanja, stavio naglasak na opasnost ‘očekivanja’ Boga po svojim prohtjevima, „upravo suprotno“ istaknuo je propovjednik, „mi se moramo staviti Bogu na raspolaganje i trebamo nastojati postati po njegovoj mjeri - proći ovom zemljom čineći dobro, poput Isusa“.

Crkveni pjevači iz Posedarja svojim su srčanim pjevanjem „uljepšali“ misu, učinivši je tako još svečanijom i dojmljivijom. Napose je zanimljivo bilo čuti u duetu pjevanu molitvu vjernika, a voditelj pjevača iz Posedarja, prof. Ivica Dundović, je osim psalma otpjevao i drugo čitanje iz Poslanice sv. Pavla apostola.

Po završetku misnog slavlja program je nastavljen smotrom glagoljaških i starocrkvenih pučkih napjeva u izvedbi crkvenih pučkih pjevača, zborova i vokalnih skupina iz raznih dijelova Hrvatske. Drugi dio susreta započeo je zvucima „Mantinjade“ koju su na tradicijskim instrumentima izveli mladi svirači iz Dobrinja na otoku Krku.

Nakon kratkog pozdrava načelnika Općine Sv. Petar u Šumi, Marija Bratulića, prvi su nastupili domaćini, članovi supetarskog zbora Župe sv. Petra i Pavla sa tradicijskom pjesmom za Tijelovsku procesiju „Amo dođi sve stvorenje“, te starom pjesmom iz toga kraja „Marijo Majko ljubljena“. Ove su godine po prvi put na „Maši po starinski“ sudjelovali i pjevači iz susjedne Župe sv. Petra i Pavla iz Kringe, predstavivši se sa pjesmama „Zdravo Tilo“ i „Lijepa si, lijepa“.

Sa juga Istre po peti su put na „Mašu po starinski“ stigli medulinski pjevači Župnog zbora sv. Agneze koji su pod vodstvom prof. Mirjane Grakalić izveli stari napjev zabilježen u Medulinu „Marijo o

mili glas“ te „Budi hvaljeno“, tradicijsku pjesmu zapisanu, rekla je voditeljica zbora, „perom našeg prvog melografa Matka Brajša Rašana, koji je prvi sustavno zapisivao istarski dvoglas.“ Prof. Grakalić pročitala je i opasku koju je oko 1900. godine uz zapis te pjesme pribilježio Brajša Rašan o tome kako je „tu pjesmu pjevalo i staro i mlado“, te nastavak bilješke gdje govori o zabranama pjevanja na narodnom jeziku.

Zbor Lavanda iz Novigrada otpjevao je staroslavenski napjev „I na zemlje“ zabilježen u mjestu Semić nedaleko Lupoglava, te „Zdravo morska zvezda“ iz Pavlinskog zbornika.

Zatim su nastupile crkvene pučke pjevačice iz Svetica kraj Ozlja sa dvije pjesme koje je u Dalmaciji zabilježio Ljubo Stipišić Delmata: „O prislavna Božja Mati“, zapisanu prema pučkom pjevanju iz okolice Solina, te napjev Velikog petka „Puče moj“. Grupa mladih pjevača i svirača iz Dobrinja na otoku Krku, sopci Mateo Kirinčić i Matija Turčić te kanturice Mira Crnčić i Martina Turčić, koji djeluju u sklopu tamošnjeg zbora i kulturnog društva pod ravnanjem prof. Ivana Pavačića, otpjevali su i odsvirali više starih napjeva zaključivši sa božićnom koledvom „Bog se rodi“ čiji prvi glagoljski zapis datira čak iz 14. stoljeća.

Iz Lindara, nedaleko Pazina, stigli su pučki crkveni pjevači Noel Šuran i Vinko Zidarić koji su se predstavili sa dva božićna napjeva iz svog mjesta „Prema gradu Betlemu“ i „O Kraljice Zvijezde“.

Ženska vokalna skupina „Jažulice“ iz Lanišća otpjevala je „Svet“ iz laniške „Stare Maše“ i korizmeni napjev „Puče moj“. Zanimljivo je, istaknuto je kod predstavljanja ove vokalne skupine, da u Lanišću nema crkvenog zbora već drevne napjeve pjeva sav narod, a Jažulice već četiri desetljeća nastoje te drevne napjeve, svoje bugarenje, sačuvati i prenijeti mladim naraštajima.

Važnost očuvanja drevnih tradicijskih crkvenih napjeva za buduća pokoljenja naglasio je i prof. Bruno Krajcar, umjetnički voditelj i idejni začetnik „Maše po starinski“, koji je istaknuo kako se za nastup na ovoj Smotri biraju vrijedni glagoljaški i starocrkveni napjevi te se tako čuvaju od zaborava. Kako bi sve ostalo što bolje sačuvano, svih sedam godina Smotre u potpunosti je zabilježeno audio i videozapisima, napomenuo je prof. Krajcar.

Završni dio smotre ponovo je bio u znaku napjeva iz Dalmacije, crkveni pučki pjevači iz Župe Gospe od Ružarija iz Posedarja izveli su, kako je najavio njihov voditelj prof. Ivica Dundović, niz napjeva na temu otajstva Vazmenog trodnevlja i

otajstva smrti: pjesmu „Židovska su djeca“, pogrebni napjev „Braćo, brata sprovodimo“, zatim stare napjeve „Dan od gnjeva“, „Usta moja uzdižite“, „Puče moj“ i Vazmenu posljednicu „Svetoj žrtvi Uskrsnici“, a za sam kraj, prema želji domaćina o. Euzebija, i napjev „Zdravo Čerce“.

Nositelj projekta i glavni organizator „Maše po starinski“ je Općina Sveti Petar u Šumi. Manifestacija je ove godine održana pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture RH i Istarske županije, te uz potporu Župe sv. Petra i Pavla ap. iz Sv. Petra u Šumi i istarskog ogranka Hrvatske glazbene unije.

“ŽIVEĆI VJERU MOŽEMO POSTIĆI BLAŽENSTVO” Hodočašće Istrana na Trsat

U subotu, 6. rujna 2014. godine održano je tradicionalno hodočašće Istrana na Trsat. Predvođeni svojim svećenicima, vjernici iz svih dijelova Porečke i Pulske biskupije pristigli su sa 40-ak autobusa kako bi sudjelovali na zajedničkom hodočasničkom misnom slavlju koje je, u koncelebraciji sa šezdesetak svećenika biskupije, predvodio porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša.

Nakon prigodnih riječi pozdrava gvardijana fra Antuna Jesenovića, mons. Kutleša je istaknuo kako je ovogodišnje biskupijsko hodočašće u znaku zahvale za beatifikaciju Miroslava Bulešića i istaknuo kako će tek povijest pokazati veličinu toga čina.

Naglasivši posebnu pobožnost koju je blaženi Miroslav Bulešić iskazivao prema Majci Božjoj, Biskup je pozvao sve na gorljivu molitvu da Bog učini čudo potrebno za kanonizaciju blaženoga Miroslava Bulešića.

I Blažena Djevica Marija i blaženi Miroslav Bulešić, unatoč tome što su živjeli prije mnogo stoljeća, ili više desetljeća, svojim nam primjerom poručuju neke temeljne smjernice kako najbolje proživjeti ovozemaljski život, taj određen broj godina koje su nam darovane. Oni su znali iskoristiti vrijeme koje im je bilo povjereno, znali su stati na pravu stranu, znali su izabrati Boga. Blažena Djevica Marija je znala u trenutku anđelova dolaska, zahvaljujući vjeri, izdignuti se iznad ljudskih razloga i dopustiti da se vrši Božja volja u njezinom životu. Blaženi Bulešić izabrao je Božju stranu i kada je trebalo svoju vjeru potvrditi žrtvom života. Bog od nas danas ne traži

da prolijevamo krv, naglasio je propovjednik, ali imamo svakodnevno mnoge situacije kada svojim djelima i opredjeljenjima trebamo pokazati da biramo Božju stranu, u svojim životnim stavovima i napose u odnosima prema bližnjima. Danas se od nas traži da svjedočimo svoju vjeru tako da prije svega budemo dobri i poštteni ljudi.

Nadalje, sveci su nam uzor i u određivanju cilja vlastitog života, jer smisao života ne smije biti uživanje i bogatstvo, već, po uzoru na svece i blaženike, cilj života svakoga čovjeka, uz svijest da smo na zemlji samo hodočasnici, trebao bi biti - proslaviti Kraljevstvo Nebesko već ovdje na zemlji.

Biskup je još potaknuo hodočasnike da se zapitaju nisu li ponekad vjernici samo po tradiciji, a srcem daleko od Boga. Upravo po uzoru na Mariju na svadbi u Kani, u potrebama se trebamo utjecati Isusu Kristu, ali treba to činiti sa povjerenjem, i nadasve podrediti svoju volju Božjoj volji. I u najtežim situacijama važno je ne obeshrabriti se, već i kada čovjek sam sebi ne može oprostiti treba biti svjestan da Bog preko vjere potiče, jača i krijepi, te da Blažena Djevica Marija, poput svake majke, nastoji učiniti sve što je moguće za one koji joj se utječu molitvama.

Lik blaženog Bulešića, mladog uzornog svećenika koji je zbog svoje izvrsnosti uzdignut na čast oltara, i nama je izazov i poticaj jer je pokazao da je, živeći svoju vjeru, moguće postići blaženstvo, naglasio je biskup Kutleša.

Procjenjuje se da je na Trsatu bilo oko tri tisuće hodočasnika iz Istre. Sedamdesetak ih je i ove godine došlo onako kako su to činile nebrojene prethodne generacije - pješice. Krenuli su u četvrtak iz pazinskog franjevačkog samostana Pohođenja Blažene Djevice Marije, a s njima su pješačili vlč. Darko Zgrablić, župnik u Svetvinčentu i p. Euzebijie Knežević, pavlin iz sv. Petra u Šumi.

Misno slavlje pjevanjem su pratili pjevači iz raznih župnih zborova pod ravnanjem preč. Rudolfa Korace.

Na kraju misnog slavlja gvardijan je hodočasnicima preporučio novoobjavljeni „Trsatski molitvenik“ koji sadrži mnoge molitve novijih svetaca i blaženika te drugih suvremenih i povijesnih poznatih teologa, i novo izdanje „Povijesti Trsatskog svetišta“ koje je u 17. stoljeću napisao gvardijan svetišta Franjo Glavinić rođen u Kanfanaru, koji je zaslužan za tadašnju značajniju obnovu i proširenje svetišta.

ODRŽAN XI. „KONCERT SV. EUFEMIJI“

U nedjelju, 7. rujna 2014., u Rovinju je održan 11. „Koncert sv. Eufemiji“. Dvadesetak izvođača suvremene duhovne glazbe tijekom dvosatnog programa podarilo je publici niz novih i poznatih duhovnih šansona na hrvatskom i engleskom jeziku, a obzirom da je u Rovinju turistička sezona još osjetno prisutna, osim Rovinjaca, u publici je bilo i mnogo inozemnih gostiju. Događanje je započelo misnim slavljem koje je u rovinjskoj župnoj crkvi sv. Eufemije predvodio novi rovinjski kapelan, mladomisnik Karol Homieja, a glazbeno su ga pratili sudionici koncerta. Voditelji Vesna Terzić i Slavko Nedić proveli su publiku kroz program predstavljajući izvođače, od kojih su neki već gotovo redoviti sudionici ovog glazbenog događaja kojim uobičajeno počinju zbivanja vezana za proslavu sv. Eufemije. Nastupili su: Zbor „Mihovil“ iz Splita, „Zvonimir Kalić & Band“ iz Vrpolja, „Anjel“ iz Podstrane, Eleonora Dobrović, Gracijan Terzić, Davor Terzić i „Zbor mladih Svete Eufemije“. Organizatori i umjetnički ravnatelji koncerta su i ove godine bili bračni par Vesna i Davor Terzić, idejni začetnici tog glazbenog događaja koji već jedanaest godina darivaju publiku tim jedinstvenim glazbenim doživljajem, a koji je ove godine ujedno označio i početak devetnice uoči proslave zaštitnice Rovinja. Ponos i ljubav kojima Rovinj časti svoju nebesku zaštitnicu iskazani su sa preko četrdeset glazbenih, kulturnih, sportskih i drugih zbivanja koja se diljem grada tijekom desetak dana održavaju u znaku sv. Eufemije. Osim jedanaestog izdanja „Koncerta sv. Eufemije“ potrebno je istaknuti i 14. izdanje međunarodnog Susreta pjevačkih zborova „Sv. Eufemije“ u organizaciji rovinjskog Komornog zbora Rubino, koje će se ove godine u župnoj crkvi održati u subotu 13. rujna. Župa će uoči blagdana svoje nebeske zaštitnice imati i trodnevnicu koju će predvoditi župnik preč. Milan Zgrablić. Na sam dan sv. Eufemije, 16. rujna, ranu misu predvoditi će župnik, misu na talijanskom jeziku i svečanu misu poldanicu predvoditi će preč. Rudi Koraca, ovogodišnji zlatomisnik i dugogodišnji župnik u susjednoj župi Bale, dok će svečano večernje misno slavlje, u koncelecijaciji sa splitsko-makarskim nadbiskupom mons. Marinom Barišićem i porečkim i pulskim biskupom mons. Draženom Kutlešom, predvoditi biskup u miru mons. Ivan Milovan, ovogodišnji

zlatomisnik koji je dugo godina, prije preuzimanja biskupske službe bio župnik u Rovinju.

BLAGDAN MALE GOSPE U SVETIŠTU GOSPE OD MILOSTI U PULI

U drevnom pulskom marijanskom svetištu Gospe od Milosti na periferiji grada, blagdan Male Gospe proslavljen je svečanim koncelebriranim misnim slavljem koje je predvodio biskup u miru mons. Ivan Milovan s upraviteljem Svetišta fra Bojanom Rizvanom, donedavnim upraviteljem fra Stankom Škuncom, župnikom i gvardijanom pulskog Samostana i župe sv. Ivana Krstitelja fra Đurom Hontićem i vlč. Dragutinom Petrovićem.

Nakon uvodne riječi pozdrava upravitelja Svetišta, Biskup je naglasio važnost Svetišta Gospe od Milosti u povijesnoj perspektivi vjerničkog života Pule. Blagdan Male Gospe, kalendarski pada tri tjedna nakon svetkovine Uznesenja BDM na nebo. Naime, kroz sve mjesece u godini slavi se neki marijanski blagdan, kako bi nam Marija kao uzor bila stalno blizu u našoj svakodnevici. Prisjetivši se riječi svetog pape Ivana Pavla II., propovjednik je naglasio kako „moliti krunicu znači s Marijom gledati lice Isusovo“ i kroz otajstva razmatrati njegov život. Dok je prije II. Vatikanskog koncila Marija promatrana više kao bezgrešna uzvišena u nebeskoj slavi, nakon tog epohalnog događaja Mariju se počinje sve više promatrati kao uzor življenja vjere u ovozemaljskom životu, kao ženu koja je hodala putem vjere i kroz poteškoće i iskušenja ovozemaljskog života. Ona nam je stoga savršen uzor kako proći kroz noć vjere a ustrajati u vjeri i povjerenju prema Bogu unatoč problemima. Jednostavno, Marija nam je uzor kako u praksi živjeti zakon ljubavi, u svakodnevici ljubiti Boga i bližnje. Jer, život se vrednuje upravo kada se troši za druge. Sveci i blaženici shvatili su najdublji smisao riječi *“Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga, a tko izgubi život poradi mene, naći će ga.”* (Mt 16, 25-26) Isus upozorava da je život zauvijek zajamčen onima koji su ga spremni iz ljubavi žrtvovati, dok će oni koji pod svaku cijenu žele sebe sačuvati, na kraju ipak biti gubitnici. Uzori vjere, poput našeg blaženog don Mira, znali su u trenu odabrati ono važnije, pristali su dati svoj ovozemaljski život za Boga. I mi trebamo svakodnevno znati reći svoje „da“

Bogu u raznim situacijama i međuljudskim odnosima. Marija nam je ne samo uzor nego i pomoćnica i zagovornica da je u tom njezinom uzoru slijedimo, zaključio je biskup.

Na kraju misnog slavlja održana je tradicionalna procesija sa slikom Gospe od Milosti, a fra Bojan je prije same procesije okupljenim vjernicima posvijestio simboliku tog procesijskog hoda za slikom uz pjesmu i molitvu.

Svečanost je zaključena svečanom posvetnom molitvom Gospi od Milosti koju je pred slikom izmolio biskup Milovan.

Ove je godine, zahvaljujući izuzetno velikom broju hodočasnika Svetište Gospe od Milosti ponovno zasjalo svojim negdašnjim sjajem. Nadati se je da će, obzirom na očite napore koje se ulažu u ponovno vraćanje važnosti i znakovitosti koje je to Svetište u prošlosti imalo za vjernike Pule, ono zaista i postati ponovo mjesto gdje Majka Božja od Milosti dočekuje Puljane u velikom broju, jer Ona i danas bdije nad tim gradom na sedam brežuljaka.

1589. OBLJETNICA POSVETE PULSKE PRVOSTOLNICE

Pulska Katedrala Uznesenja BDM posvećena je 425. godine. U petak, 12. rujna 2014. svečanim koncelebriranim misnim slavljem obilježena je 1589. obljetnica posvećenja. Svečanu euharistiju predvodio je vlč. mr. Josip Kolega, župnik riječke župe Zamet, a koncelebrirali su: župnik, generalni vikar Biskupije, mons. Vilim Grbac, župni vikar vlč. Roko Smokrović te pokorničar pulskog Katedralnog kaptola sv. Tome apostola preč. Željko Staver.

U prigodi proslave godišnjice posvete ove ‘majke svih crkava u biskupiji’, potrebno je podsjetiti kako, osim povijesne i umjetničke vrijednost same sakralne građevine, prava vrijednost ove crkve su ljudi koji se tu okupljaju, naglasio je vlč., Kolega na početku homilije. Poput ove majke svih crkava u biskupiji, jednako tako i Majka Crkva brine za nas, svoje vjernike, kako živimo svoj odnos prema Bogu i prema bližnjima. Podsjetivši kratko na povijest Katedrale, koja je izgrađena na mjestu, gdje je za vrijeme Rimskog carstva bio hram posvećen Jupiteru, na njezina rušenja i obnove, propovjednik je naglasio

kako i Bog u našem životu mora rušiti naše grijehe kako bi On mogao u nama graditi.

U prigodi kada slavimo ovu visoku obljetnicu brojevi su u stvari manje bitni, jer upravo život ljudi koji se tu okupljaju daje život ovoj Katedrali, i daleko više nego po svojoj povijesnoj i umjetničkoj vrijednosti, ova Katedrala vrijedi po milostima koje su ljudi u njoj primili, zaključio je vlč. Kolega.

U završnim zahvalama mons. Grbac je podsjetio okupljene vjernike da upravo, oni svojim redovitim sudjelovanjem na bogoslužjima, pjesmom i molitvama čine smislenim vebni prostor pulske prvostolnice.

„SAKRALNA BAŠTINA U PONUDI HRVATSKOG TURIZMA“

U ponedjeljak, 15. rujna 2014., u vodnjanskoj Palači Portarol održan je okrugli stol na temu „Sakralna baština u ponudi hrvatskog turizma“. Tema je bila razvoj kulturnog i vjerskog turizma, s posebnim naglaskom na sakralnu baštinu Vodnjanstine i svjetsku jedinstvenost koja je pohranjena u crkvi Sv. Blaža; a riječ je o relikvijama, te neraspadnutim Tijelima svetih koji predstavljaju izazov za suvremenu znanost.

Na konferenciji za novinare, nakon kraćeg uvoda članice IO FIJET (Međunarodna udruga turističkih novinara i pisaca u turizmu) Vesne Jurić Rukavina, okupljenima su se obratili: gradonačelnik Vodnjana Klaudio Vitasović, župan Istarske županije Valter Flego, predsjednica FIJET HR Tina Čubrilo, biskup u miru mons. Ivan Milovan, tajnik Odbora za pastoral turizma HBK i župnik vodnjanske Župe sv. Blaža preč. Marijan Jelenić te ministar turizma Darko Lorencin. Prije početka programa u Palači Portarol sudionici su obišli župnu crkvu te razgledali relikvije.

Skup je započeo projekcijom kratkog dokumentarnog filma nastalog prema ideji župnika, preč. Jelenića, o vodnjanskim svetim tijelima, za kojeg režiju potpisuje Danilo Dragosavac. Vodnjanski gradonačelnik Claudio Vitasović, nakon kraćeg predstavljanja povijesti Vodnjana, istaknuo je raspoloživost gradske uprave za sudjelovanje u zajedničkim projektima ulaganja u sakralni turizam. Uloga grada Vodnjana biti će i realizacija potrebne infrastrukture za prihvat posjetitelja i hodočasnika, rekao je gradonačelnik, posebno naglasivši da će

sakralni turizam imati ključnu ulogu u produžetku turističke sezone.

Župan Flego naglasio je da u Istri, na relativno malom prostoru imamo izuzetno bogatu sakralnu baštinu, pa osim bisera poput kompleksa Eufrazijane, postoji velik broj crkvice, od kojih čak 140 imaju freske, te da je to neiskorišteni potencijal kojeg treba bolje promovirati i sinergijski spojiti u masterplan turizma gdje kulturni, napose sakralni turizam svakako predstavlja jednu značajnu komponentu.

Tina Čubrilo, predsjednica FIJET HR ukratko je predstavila tu međunarodnu organizaciju koja je ove godine proslavila 60. obljetnicu postojanja, njezin razvoj i rasprostranjenost te istaknula snažnu ulogu turističkih novinara promoviranju određenih destinacija, odnosno turizma jedne zemlje.

Biskup Milovan je u svom kratkom obraćanju naglasio pohvale mjesnom župniku, preč. Jeleniću za njegovu upornost i kompetenciju bez čijeg zalaganja projekt valorizacije svetih tjelesa ne bi bio jednako uspješan.

Preč. Jelenić je u svome izlaganju napomenuo da Crkva smatra turizam ‘znakom vremena’ koji doprinosi zdravlju, razvoju i suživljavanju ljudi. “U posljednjih je pedesetak godina u Hrvatskoj razvijena izvrsna turistička ponuda koja je okrenuta tjelesnoj dimenziji čovjeka, a bogatstvo kulturnih znamenitosti izvor je široke palete povijesnih sadržaja koji zadovoljavaju potrebu razvijanja intelekta kroz obogaćivanje znanja, no, u turističkoj ponudi premalo je ili gotovo nikako, uvažena potreba duhovne dimenzije čovjeka koji teži za metafizičkim osjećajem Vječnoga. U prilog važnosti koju duhovna dimenzija ima kod suvremenih turističkih migranata govori jedna ogledna činjenica da je od 900 milijuna putnika u izvangranične prostore, u primjerice 2003. godini, njih 115 milijuna išlo ciljano u hodočasničke destinacije. „Na hodočasnička se mjesta ide u potrazi za sobom, za donošenje životnih odluka, za ozdravljenje, ili u slučaju vjerskog turizma, na susret s Bogom, na oprost grijeha ili na izvršenje zavjeta. Treba razlikovati sakralni turizam, k tragovima svetoga i vjerski turizam k vječnosti i k Bogu“, rekao je preč. Jelenić.

„U Istri se na poseban način kao hodočasnička destinacija profilira Vodnjana sa svojih 300 relikvija različitih svetaca sa područja čitavog Rimskog carstva. Sveci, koje sv. Ivan Krizostom naziva ‘*ho kosmos tu kosmu* – kozmos kozmosa’ - srce svemira, atraktivni su i sakralnom i vjerskom turizmu jer sveci su usklađeno živjeli sve tri dimenzije i uzor su

vjernicima, a fenomen neraspadnutih tijela zanimljiv je izazov suvremenoj znanosti“, naglasio je vodnjanski župnik. Vodnjan nema uvjete za prihvat velikog broja hodočasnika pa je u tom smislu prije nekog vremena napravljen projekt Aneksa za muzejski dio s tragovima svetoga, koji bi obuhvaćao oko 1200 m², te kulturni, vjermički dio sa 300 relikvija svetaca. Tako bi se ovdje na jednom mjestu stvorila ponuda za sakralni i vjermički turizam. Vjerujemo da je ovo i financijski visoko isplativ projekt“, naglasio je preč. Jelenić. Osim Vodnjana u duhovnom pogledu zanimljiv je i čitav istarski poluotok, gdje je, postoje zapisi, nekada bilo oko 1500 crkava, od kojih je nakon francuskog uništavanja preostalo još petstotinjak. Ovdje su se štovali svi eminentni kršćanski sveci, a od Trsata do Pule i Rijeke živjelo je oko pedeset domaćih svetaca i blaženika, naglasio je župnik. Preč. Jelenić je u tom smislu najavio i dvije knjige koje su trenutno u pripremi, o posebnostima istarskih duhovnih sadržaja, „Naši godovi“ te „Izlet u sveto“.

„Kad govorimo o istarskim mogućnostima duhovnog segmenta turističke ponude, onda mislimo kako bi ovo mogao biti samo pilot projekt za čitavu Hrvatsku čime se daje novi vjetar u jedra hrvatskom turizmu. Smatram stoga da je ovaj skup FIJETA u Vodnjanu *kairos* za nas, naše projekte i buduće goste. Nakon dobrih informacija o našim namjerama i mogućnostima očekujemo pomoć od onih koji su u svijetu imali iskustva u sličnim projektima, jer ovo je nadnacionalni projekt“, naglasio je preč. Jelenić.

„Iako je ovo tema koja na prvi pogled ulazi u domenu kulturnog turizma, ipak je kršćanstvo više od identiteta“, rekao je ministar Lorenzin. Sunce i more će još dugo biti glavni aduti hrvatskog turizma, no činjenica je da se turističke godine razlikuju, i turistički se trendovi mijenjaju, pa je upravo stoga potrebno stare destinacije prezentirati na nov način, sukladno strategiji razvoja turizma. Kultura se stoga nameće kao jedan od novih ključnih elemenata turističke ponude, te predstavlja ogroman prostor razvoja, jer od Savudrije do kotorskog zaljeva nijedno priobalno mjesto nije bez crkve, a Istra kao regija, sa svojom impresivnom sakralnom baštinom u tome definitivno prednjači, zaključio je Lorencin.

U nastavku su predstavljeni članovi FIJETA iz raznih regija koji su sudjelovali na susretu. Župnik je ministru prigodno uručio na dar knjigu o svecima kojima pripadaju vodnjanske relikvije.

„PODRŽIMO SUVREMENE EUFEMIJE“

Ove je godine blagdan proslavljen u posebno svečanom ozračju, jer je mons. Ivan Milovan, biskup u miru, ujedno proslavio svoj zlatni svećenički jubilej u župi gdje je pastoralno djelovao više od tri desetljeća. Misi su nazočili i sudionici nacionalnog susreta animatora za nova duhovna zvanja koji se tih dan održavao u Novigradu. U utorak, 16. rujna 2014. Rovinj je proslavio svoju nebesku zaštitnicu, sv. Eufemiju, kada se ujedno slavi i Dan grada.

Središnje svečano koncelebrirano misno slavlje u župnoj crkvi sv. Eufemije predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan, zajedno sa splitsko-makarskim nadbiskupom Marinom Barišićem, mjesnim ordinarijem Draženom Kutlešom te četrdesetak svećenika. Ove je godine blagdan proslavljen u posebno svečanom ozračju jer je mons. Milovan ujedno proslavio svoj zlatni svećenički jubilej u župi gdje je pastoralno djelovao više od tri desetljeća, prije preuzimanja biskupske službe. Osim toga, na svečanosti su sudjelovali i sudionici susreta animatora za duhovna zvanja nad/biskupijskih i redovničkih zajednica koji se, u organizaciji Vijeća za sjemeništa i duhovna zvanja Hrvatske biskupske konferencije, održava u Biskupijskom pastoralnom centru “Emaus” u Novigradu od 16. do 18. rujna 2014.

Mons. Kutleša je u uvodnom obraćanju, nakon izražavanja dobrodošlice istaknuo posebnu povezanost Rovinja sa Splitom preko svojih nebeskih zaštitnika, naime, i sv. Eufemija i sv. Duje, zaštitnik Splita, položili su svoj život za vjeru iste godine, 304. za vrijeme progona cara Dioklecijana.

Poput valovlja na kojem je Eufemijin sarkofag doplovio do rovinjske obale, jednako tako do nas dopire val milosrdne ljubavi Božje, i ta Ljubav želi u srce svakoga čovjeka unijeti poruku da je Božji. Vrlo često čovjek se udalji od sebe, od svoga srca, no Bog nas želi vratiti nama samima, bližnjima i sebi. U svijetu koji se gradi na sebičnosti i nepravdi potrebno je oslušivati kako bi osjetili taj milosni val Božje ljubavi, te da bi nam, kao i Eufemiji, bio važniji Božji poziv nego ‘dekret cara’, rekao je mons. Barišić.

Eufemija, što na grčkom jeziku znači ‘dobro govoriti’, zasigurno je drugima govorila dobro, a i živjela je takvim životom da se o njoj moglo govoriti dobro. Eufemija je bila mlada svjedokinja kršćanske nade. I danas ima takvih mladih koji poput Eufemije žive kršćansku nadu. Toj mladeži treba dati povjerenje

i dopustiti da svijetu pričaju o boljoj budućnosti i da je stvaraju, da tu nadu uprisutnjuju ovdje u našoj sadašnjosti. Među nama ima Eufemija koje trebamo uvažiti i s njima graditi bolje sutra, naglasio je propovjednik.

U kontekstu rada Vijeća za duhovna zvanja na čijem je čelu, nadbiskup je istaknuo opasnost da poziv koji mladi osjećaju bude ugušen strahovima starijih. Jednako tako opasno je imati ključnu ulogu u radu s mladima ukoliko smo hladni.

Na kraju je propovjednik zazvao zagovor svete mučenice Eufemije da mladost bude ta prethodnica koja će nam pričati o budućnosti i hrabriti nas da odgovorimo na Božji poziv, jer, za Boga nitko nije anoniman.

Završne zahvale i čestitanje župnika u ime župe izrekao je župnik i dekan preč. Milan Zgrablić. Svečanost je završena blagoslovom sa svetičnim relikvijama, te ophodom vjernika oko sarkofaga.

Misno slavlje veličanstvenim su pjevanjem popratili pjevači Zbora župe sv. Blaža iz Zagreba pod ravnanjem Ronija Brausa. Tijekom dana u župnoj je crkvi bilo više misnih slavlja, a posebno su svečane bile misa na talijanskom jeziku te misa poldanica koje je ove godine predvodio preč. Rudi Koraca, župnik iz Umaga, ovogodišnji zlatomisnik koji je dugo godina bio župnik u susjednoj župi Bale.

Veliko mnoštvo vjernika ove je godine ispunilo velebnu crkvu sv. Eufemije potvrdivši tako važnost koju se toj svetici pridaje u Porečkoj i Pulskoj biskupiji.

SUSRET ANIMATORA ZA DUHOVNA ZVANJA

Tema ovogodišnjeg susreta bila je „Zajedništvo – jedinstvo različitih“

U organizaciji Vijeća za sjemeništa i duhovna zvanja Hrvatske biskupske konferencije u Biskupijskom pastoralnom centru "Emaus" u Novigradu od 16. do 18. rujna 2014. održan je nacionalni susret animatora u biskupijama, nadbiskupijama i redovničkim zajednicama. Više predavanja na temu "Zajedništvo – jedinstvo različitih", održao je p. Mihaly Szentmartoni, DI, profesor je na Papinskom sveučilištu Gregorijani u Rimu i predstojnik Instituta za duhovnost toga

sveučilišta, a koji je ujedno i teološki savjetnik Kongregacije za proglašenje svetaca.

U duhu teme „Zajedništvo – jedinstvo različitih“, susret je održan pod geslom „Gle kako je dobro i kako je milo kao braća zajedno živjeti. Ondje Gospodin šalje svoj Blagoslov.“, iz psalma 133.

Susret je započeo utorak, 16. rujna 2014., pozdravnim obraćanjem splitsko-makarskog nadbiskupa mons. Marina Barišića, predsjednika Vijeća HBK za sjemeništa i duhovna zvanja. U poslijepodnevnom satima sudionici susreta posjetili su Rovinj gdje su sudjelovali na proslavi nebeske zaštitnice grada i župe, sv. Eufemije.

U srijedu, 17. rujna 2014., u prvom izlaganju predavač je govorio o pojmu zajednice pod nazivom „Mit i stvarnost zajednice“. Poslijepodnevno predavanje „Otkrivanje i praćenje duhovnog zvanja“ pobudilo je veliku pozornost i diskusiju obzirom da su svi sudionici aktivno uključeni u rad sa formacijom zvanja.

Posebna je pozornost tijekom diskusije posvećena propedeutskom periodu u formaciji kao elementu rastuće važnosti obzirom da je sve češća praksa javljanje kandidata koji dolaze iz različitih profesionalnih domena i obrazovnih profila. Predavač je za usporedbu iznio iskustva i načine kako je period prilagodbe riješen u drugim državama, modeli su veoma različiti, a isto tako i rezultati. „Zvanje je milost i za zvanje treba moliti“, naglasio je predavač, „no, bitno je i stvaranje ozračja koje potiče duhovna zvanja. Zvanje je nasljedovanje konkretnih ideala i zato najbolji poticaj dolazi upravo od primjera svećenikova življenja poziva. U poticanju zvanja veoma je bitan i osobni susret i razgovor sa svećenikom, a jednako tako poticajno djeluju i razni projekti promicanja kao što su „Dani zvanja“, te buđenje svijesti o ulozi svećenika.“

„No, zvanje je proces, i pravilnije je reći ‘ja sam zvanje’ nego ‘ja imam zvanje’, jer je to nerazlučivi dio osobe, koji se razvija kao i svi drugi aspekti i zbog toga je od izuzetne važnosti uloga promotora zvanja u praćenju tog razvoja.“

Značajna diskusija razvila se je i o malom sjemeništu, njegovoj ulozi u kontekstu značajno promijenjenih društveno povijesnih okolnosti. I tu su iznesena iskustva iz drugih zemalja, i zaključeno je da jedna takva institucija ima budućnost, no sa ponešto izmijenjenom organizacijom te individualnijim pristupom koji je zahtjevniji ali, pokazalo se, plodonosniji.

Drugi dan susreta sudionici su zaključili posjetom Poreču gdje ih je primio porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša.

Susret je završen u četvrtak, 18. rujna 2014., osvrtom te različitim praktičnim prijedlozima na temelju obrađenih tema.

ANIMATORI ZA DUHOVNA ZVANJA POSJETILI POREČ

Sudionici susreta animatora za duhovna zvanja iz nad/biskupija iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, zajedno s nadbiskupom mons. Marinom Barišićem, predsjednikom Vijeća HBK za sjemeništa i duhovna zvanja, posjetili su u srijedu, 17. rujna 2014. sjedište Porečke i Pulske biskupije.

U atriju Bazilike goste je dočekaao preč. Sergije Jelenić te ih poveo u obilazak kompleksa Eufrazijane uz prigodna povijesna tumačenja. Nakon razgledavanja i zajedničkog fotografiranja uz drevne mozaike nekadašnjih bazilika iz prvih stoljeća kršćanstva, svećenici, redovnici i redovnice izmolili su krunicu za duhovna zvanja zajedno s okupljenim vjernicima porečke župe.

Misno slavlje predvodio je nadbiskup mons. Barišić u koncelebraciji s biskupom domaćinom mons. Draženom Kutlešom te svećenicima sudionicima susreta. Nadovezavši se na Hvalospjev ljubavi nadbiskup je naglasio: „Ljubav nas povezuje sa izvorom života. Ignorirati tu ljubav najveće je bezboštvo, a suvremenu bi javnost upravo mogli definirati indiferentnom prema toj Ljubavi. Danas se previše pažnje posvećuje intelektualnoj formaciji, no ne smijemo zaboraviti da upravo osobe posvećenog života moraju na poseban način biti svjedoci te Ljubavi, svjesni da samo tko je ljubljen može ljubiti, i tu ljubav ugraditi u svaku fazu života, te tako sudjelovati u ostvarenju Božjega plana. Nemojmo prepustiti današnjem mentalitetu indiferentnosti mlade koji osjećaju nutarnji zov pomagati bližnjima“, naglasio je propovjednik. „Neka nas ta Božja Ljubav dotakne i zagrije, da se ne bismo pretvorili u tu masu indiferentnih, što bi doista bila uvreda i Boga i sebe i bližnjega. Neka poruka ovog susreta zahvati svakoga od nas, i neka nam sveti Mauro i svi istarski mučenici svojim zagovorom pomognu da se svaki prema svojim mogućnostima, uključimo u odgovor na Božji poziv, jer jedan je izvor, ali svakome prilagođen njegovoj

dobi, sposobnostima i njegovoj ulozi u Crkvi i u društvu“, zaključio je nadbiskup.

„Živjeti za druge izvor je zadovoljstva, a Gospodin stotruko nagrađuje one koji pokušavaju odgovarati Božjoj Ljubavi, naglasio je nadbiskup nakon završnih zahvala, te zaključio izrazivši nadu da svi sudionici skupa dožive svježinu žara u nastojanju odgovaranja toj Ljubavi. Po završetku misnog slavlja boravak animatora u Poreču nastavljen je druženjem u Biskupiji.

OLTAR - SREDIŠNJE MJESTO SKRUŠENOSTI I ZAJEDNIŠTVA

U Gologorici, u nedjelju 21. rujna 2014. posvećen je novi oltar u župnoj crkvi sv. Petra i Pavla. Već duži niz godina mnoge župe u našoj biskupiji vape za obnovom, kako materijalnom, tako i duhovnom. Svesrdnim zalaganjem župnika i župljana tijekom više godina u mnogim se našim župama učinilo mnogo na poboljšanju stanja u zajednici te tako, s radošću, možemo ustvrditi da je i u relativno maloj župi kao što je Gologorica u posljednjih nekoliko godina napravljeno puno. Prije više godina iz temelja je obnovljen potporni zid oko župne crkve. Zatim je slijedila obnova župne kuće za koju su se osobito založili sami župljani. Zahvaljujući Porečkoj i Pulskoj biskupiji i vrijednim i darežljivim župljanima i taj je zadatak uspješno priveden kraju. Istodobno se pristupilo i uređenju unutrašnjosti župne crkve. Osnovni građevinsko - ličilački radovi trajali su neko vrijeme i privedeni su kraju. Na red je došla i obnova inventara. Protekle je godine kompletirana sakristija a ove su godine naručene i nabavljene nove klupe.

Nakon dvije godine rada, od ideje do realizacije, župna crkva u Gologorici dobila je i novi oltar. Oltar je izrađen od kamena, iz kamenoloma Kanfanar, koji je nabavljen kod poduzeća Kamen - Pazin. Treba spomenuti veliki doprinos koji je poduzeće Kamen - Pazin dalo prilikom dogovora i nabave kamenih elemenata za sastavljanje oltara te posebno Župa zahvaljuje direktoru gospodinu Karmelu Krebelu na velikom razumijevanju i susretljivosti kod realizacije tog projekta. Obradu, završne radove i montažu je, prema likovnom rješenju Davida Ivića, odradio Zlatko Rabar.

Misno slavlje i svečanost posvete oltara predvodio je biskup porečki i pulski mons. Dražen

Kutleša. Tom je prigodom posebno naglasio važnost oltara kao središnjeg mjesta u crkvi “oltar se posvećuje, dok se ostale stvari i predmeti blagoslivljaju, čime oltaru, uglačanom žrtvenom kamenu, dajemo posebno mjesto u crkvi, mjestu okupljanja, jedinstva, skromnosti i zajedništva. Središnje je to mjesto naše vjere, mjesto prinosa žrtve i najuzvišenije mjesto u crkvi” istaknuo je između ostalog mons. Kutleša.

Misno slavlje svojim su pjevanjem obogatili pjevači župnog zbora župe sv. Petra i Pavla u Gologorici a pridružili su im se s nekoliko izvedbi i mladi pjevači i glazbenici koji će tek stasati u buduće nositelje crkvenog pjevanja u župi.

U župnoj crkvi u Gologorici novim oltarom nije još završena obnova unutrašnjosti crkve. U prezbiteriju sada treba poraditi na klupama za ministrante i čitače. Potrebno je obnoviti pjevalište. Nakon toga valja pristupiti obnovi okoliša. Zvonik ima nova električna zvana ali u narednom razdoblju trebat će vanjsku obnovu. Posla ima, no, vrijedne ruke Gologoričana znati će i te poslove odraditi kao i sve do sada. Župa koja zna cijeliti vrijednosti zajedništva znati će primijeniti simboliku novoga oltara na dobrobit svih članova zajednice.

ZLATNA MISA BISKUPA MILOVAŃA U RODNOJ ŽUPI

U nedjelju, 21. rujna 2014., dan prije svog 74. rođendana, biskup u miru mons. Ivan Milovan proslavio je 50. obljetnicu misništva u svojoj rodnoj župi, Svetvinčentu, u župnoj crkvi Uznesenja BDM. Biskup je misno slavlje predvodio u koncelebraciji s nekoliko svećenika.

Prije početka misnoga slavlja prigodne riječi pozdrava i čestitke izrečene su u ime župe. Biskup Milovan je za ovu prigodu pozvao kao propovjednika vlč. Marinka Barbiša, svećenika Krčke biskupije. On je u homiliji naglasio važnost čovjeka, iznad svega, te važnost njegovog odnosa prema Bogu, prema drugima, prema pravim vrijednostima i prema prirodi. Govoreći o braku propovjednik je istaknuo kako je brak najsavršenija slika presvetog Trojstva na zemlji. Isus je došao ozdraviti ranjenu ljudsku dušu i zato osniva novo zajedništvo, a svoje učenike naziva prijateljima. Odabire apostole, a nakon toga vremena

zajednica Crkve nastavlja se okupljati uz svećenike, biskupe.

Osvrnuvši se na biskupovu obljetnicu propovjednik je pojasnio značenje pojma jubilej, giubilare, radosno kliknati iz zahvalnosti za sjećanje. Stoga slavlje jubileja posadašnjuje prošlost za koju se radosno zahvaljuje. Upravo poput memorije u euharistiji, ‘ovo činite meni na spomen’, istaknuo je vlč. Barbiš. Svaki je jubilej ujedno i slavlje poniznosti zbog saznanja da je Bog po meni nešto učinio, naglasio je propovjednik.

Na kraju misnog slavlja župnik, vlč. Darko Zgrablić, je prigodno pročitao zapis iz kronike župe na dan kada je održana mlada misa biskupa Milovana, 24. srpnja 1964. godine. „Po prvi puta služena je sv. Misa na staroslavenskom jeziku. Pjevao je zbor sv. Antuna iz Pule. Na toj mladoj misi propovijedao je preč. g. o. Tomislav Šagi, profesor na Bogosl. Fakultetu u Zagrebu. Recitirali su uz simbole četiri djevojčice i jedan dječak.“, zapisao je župnik, te kao zanimljivost, ili (možda) ‘slučajnost’ nadodao „Šteta što tog dana nije bilo struje.“

Čestitarima se uz prigodni dar pridružio i načelnik Općine Svetvinčenat g. Dalibor Macan, a uslijedile su i čestitke u ime rodbine te prigodna čestitka u stihovima. Biskup se u završnim zahvalama prisjetio i mnogih koji su prešli u Vječnost te zahvalio župniku i župljanima što se tu uvijek vraća doista kao doma. Dugi pljesak koji je uslijedio nakon biskupovog obraćanja najbolji je dokaz ljubavi i poštovanja koje župa bl. Miroslava Bulešića osjeća prema svom biskupu u miru mons. Ivanu Milovanu. Nakon završnog blagoslova uslijedilo je čašćenje relikvija bl. Miroslava Bulešića, relikvijar sa djelićem platna sa blaženikovom krvlju, koji je bio izložen u Areni prigodom beatifikacije.

Poslije misnog slavlja druženje je nastavljeno na trgu ispred crkve uz zvuke harmonike, te uz nastup dječjeg kulturno umjetničkog društva u narodnim nošnjama koji su izveli tradicionalne istarske plesove.

FRA BERARD BARČIĆ PROSLAVIO 104. ROĐENDAN

U ponedjeljak, 22. rujna 2014. najstariji franjevac na ovim prostorima, o. Berard Barčić, proslavio je 104. rođendan. Na proslavi u pulskom

franjevačkom samostanu sv. Antuna Padovanskog okupila se slavljениkova rodbina iz Kampora na otoku Rabu, franjevci iz svih istarskih, te nekih udaljenijih samostana. Jedan od nazočnih franjevaca bio je i fra Ilija Barišić, franjevac Zadarske provincije koji već preko 40 godina djeluje kao misionar u Kongu. Sa fra Ilijom su došli i gosti, mons. Sikuli Paluku Melkisedech, biskup područja Butembo-Beni u Demokratskoj republici Kongo u pratnji fra Gabriela Banyangira, župnika u Belgiji.

Nakon niza čestitanja okupljenima se kratko obratio i sam slavljениk preporučivši se u molitve te napomenuvši da ni on neće zaboraviti okupljenu braću kada bude u Vječnosti.

Fra Ilija je gostovao i propovijedao u pulskoj crkvi sv. Antuna, a zajedno s biskupom Paluku u proteklom je periodu obišao više gradova u sklopu kampanje pomoći misijama, te dobivajući nova kumstva za djecu u Kongu.

Fra Berard Barčić rođen je 22. rujna 1910. u Kamporu na otoku Rabu te je najstariji franjevac svoje provincije, a i najstariji redovnik na ovim prostorima. Rođen je u brojnoj obitelji koja je dala i dvije redovnice. U Rabu je završio osnovnu školu. Gimnaziju je pohađao u Senju, a opredijelivši se za redovnički stalež, nastavio je školovanje u Dubrovniku da bi završio i maturirao u Splitu. Stupivši u novicijat uzeo je redovničko ime Berard, ime prvog franjevačkog mučenika. Teologiju je pohađao i diplomirao u Splitu. Svečane redovničke zavjete položio je također u Splitu 1932. Za svećenika je zaređen 22. rujna 1933. godine. Mladu misu proslavio je u rodnom Kamporu 1. listopada 1933. Od 1934. do 1938. studirao je i diplomirao prirodne znanosti na sveučilištu u Zagrebu. Kao profesor predavao je na Badiji kod Korčule, u Pazinu, Zadru i Splitu. U franjevačkom redu obnašao je važne službe: bio je tajnik Provincije, definitor, magister novaka, rektor sjemeništa i gimnazije, dva puta provincijal, zatim kustos Provincije, generalni vizitator i generalni definitor, član vrhovne uprave Franjevačkog reda u Rimu. Napisao je 11 knjiga i mnoštvo radova i članaka znanstvenog, teološkog, povijesnog i informativnog karaktera. Nakon službe magistra novaka u Zadru premješten je u Pulu, gdje već boravi 36 godina. Redovito sudjeluje u zajedničkim molitvama sa subraćom, još je uvijek aktivan pomažući u pastoralnom radu, u slavlju mise i sakramenata, propovijedanjem, ispovijedanjem... U slobodno vrijeme piše, mnogo čita... iz njegove se sobe još i danas zna začuti „klapanje“ njegove klasične pisaće

mašine. Kako o njemu svjedoče ostali redovnici, o. Berard je uzoran redovnik, čovjek molitve, intenzivnog duhovnog života, uvijek spreman da primi one koji k njemu dolaze za ispovijed ili savjet. Bistra je uma, prati i komentira događaje u Crkvi, u domovini i svijetu.

Neka ga Gospodin još dugo poživi i prati!

„MUČENICI SU NAJBOLJE RAZUMJELI SMISAO KRIŽA“

Fažana: Sveti Kuzma i Damjan, 26. rujna 2014.

Svečanim koncelebriranim misnim slavljem koje je predvodio biskup u miru mons. Ivan Milovan, toga je dana, uz nazočnost načelnika PU Istarske Dragutina Cestara te mnogih djelatnika policije, ujedno proslavljen i Dan policije.

Uz načelnicu Adu Damjanac, predsjednika Općinskog vijeća Timoteja Pejića te članove općinskog poglavarstava i mnoštvo vjernika te župe, misnom slavlju nazočili su i inozemni gosti koji u Fažani provode svoj godišnji odmor.

Spominjući se svetih Kuzme i Damjana biskup je u prigodnoj homiliji istaknuto govorio o križu, tom „simbolu Kristove ljubavi za nas“. Iako križ u prvim stoljećima kršćanstva nije korišten kao univerzalni simbol, nakon Milanskog edikta, on to postaje, i tako je sve do danas. Križ je simbol u sakramentima. Citirajući svetog papu Ivana Pavla II. biskup je naglasio da kroz povijest, napose noviju, sve ideologije koje su odbacivale križ, same su na kraju bile izbačene iz povijesti. Križ je simbol koliko Bog voli čovjeka. Velika je cijena na križu plaćena za spas čovjeka i stoga je on simbol pobjede i života. To su najbolje razumjeli mučenici, poput našeg bl. Miroslava Bulešića, koji je živio za povjerene mu vjernike, i za svoju vjeru bio je spreman položiti i žrtvu života.

Iako ne na crveno, krvno mučeništvo, svi smo svakodnevno pozvani na bijelo mučeništvo, samoodricanje i spremnost prihvaćanja boli i patnje za blišnjega, naglasio je mons. Milovan. I papa Franjo često govori o toj spremnosti dnevnog nošenje križa, i prihvaćanja poteškoća, to što je bl. Bulešić u svojim zapisima nazivao upravo bijelo mučeništvo, jer upravo

su teškoće i napor put koji vodi k dobru, *per aspera ad astra*, zaključio je mons. Milovan.

Na kraju misnoga slavlja osim prigodnih zahvala župnika vlč. mr. Ilije Jakovljevića, predstavnici župljana čestitali su mons. Milovanu njegov zlatomisnički jubilej te mu prigodno poklonili talar, mitru i križ.

Čestitkama se u prigodnom obraćanju pridružio i načelnik PU Istarske Dragutin Cestar. Nakon mise upriličeno je druženje svih okupljenih na trgu ispred crkve.

ODRŽAN 2. NACIONALNI SUSRET ŠTOVATELJA BOŽJEG MILOSRĐA

U subotu, 27. rujna 2014., u pulskoj Katedrali održan je 2. nacionalni susret štovatelja Božjeg milosrđa. Svečano misno slavlje predvodio je porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša, uz koncelebraciju više svećenika.

Ovogodišnji susret održan je u znaku obljetnice beatifikacije bl. Mihaela Sopočkog, ispovjednika sv. s. Faustine, i bl. Miroslava Bulešića, našeg najmlađeg blaženika.

Susretu su prethodila dva dana molitvene pripreme tijekom kojih je prigodne kateheze o sv. Faustini, bl. Mihaelu Sopočkom, i slici Milosrdnog Isusa održao p. Mariusz Marszalek iz Vilna u Litvi, član Družbe Braća Milosrdnog Isusa. Prvu večer misno slavlje predvodio je o. Euzebije Knežević, pavlin iz Sv. Petra u Šumi, a drugu večer o. Tomislav Cvetko, duhovnik više zajednica štovatelja Božjeg milosrđa.

Dan susreta započeo je katehezom p. Mariusza na temu „Božje milosrđe u životu bl. Mihaela Sopočkog“. Okupljeni sudionici otišli su potom u evangelizaciju na četiri frekventna gradska punkta gdje su molili kronicu Božjeg milosrđa i dijelili letke sa molitvama te sve popratili prigodnim pjesmama. Po povratku u Katedralu iznijeli su svoje dojmove sa tog izlaska među ljude. Prije misnog slavlja katehezu na temu „Božje milosrđe u životu bl. Miroslava Bulešića“ održao je generalni vikar biskupije, mons. Vilim Grbac, koji je ujedno i župnik katedralne župe.

Biskup je u prigodnoj homiliji naglasio kako je milosrđe čin suobličavanja sa drugim čovjekom,

kako bismo umjesto osude prema toj osobi mogli pokazati razumijevanje. Spomenuvši Isusov susret s Martom i Marijom biskup je istaknuo kako milosrđe nije na svaki način nastojati dati čovjeku ono što mi želimo, već treba prije svega sagledati pravu potrebu. Božje milosrđe je nešto što nam od Boga dolazi posve nezasluzeno, to nas obvezuje da se i mi međusobno ljubimo te pokazujemo milosrđe i oprostjenje.

Nakon misnog slavlja uslijedilo je čašćenje relikvija koje su bile izložene tijekom cijeloga dana: moći bl. Mihaela Sopočkog i moći bl. Miroslava Bulešića, koje povezuje zajednički datum beatifikacije, obojica su proglašeni blaženim 28. rujna, bl. Sopočko 2008. godine, a bl. Miroslav prošle godine.

Na ovogodišnjem susretu okupilo se više stotina štovatelja Božjeg milosrđa iz svih dijelova Hrvatske, te nešto iz Slovenije i Bosne i Hercegovine. Na izlazu iz Katedrale svim sudionicima susreta podijeljen je prvi broj „Glasnika postulature Miroslava Bulešića“. Susret je održan u organizaciji Koordinacije zajednica, pokreta i udruga štovatelja Božjeg milosrđa, a domaćini su bili pulske sestre Družbe sestara Milosrdnog Isusa, Udruga Radnici Milosrdnog Isusa iz Pule i Vodnjana te Zajednica štovatelja Božjeg milosrđa iz Pule, Vodnjana i Rijeke.

BLAŽENI MIROSLAV - TRAJNA INSPIRACIJA Obilježena prva obljetnica beatifikacije bl. Miroslava Bulešića

Prva obljetnica beatifikacije bl. Miroslava Bulešića, svećenika i mučenika obilježena je 28. rujna 2014. svečanim koncelebriranim misnim slavljem koje je u pulskoj Katedrali Uznesenja BDM predvodio porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša.

Obilježavanjem obljetnice beatifikacije želimo Bogu zahvaliti na daru bl. Miroslava Bulešića, i vjerujemo da snagom euharistije možemo primiti onu milost koja je bila snaga Miroslavu Bulešiću da posvjedoči svoju vjeru, u svom vremenu. Vjerujemo i molimo da ćemo i mi danas, snagom ove euharistije imati snage svjedočiti svoju vjeru i biti dosljedni Isusovi svjedoci, poput bl. Miroslav Bulešić, rekao je u uvodnom pozdravu mons. Vilim Grbac, generalni vikar biskupije i župnik pulske katedralne župe Uznesenja BDM.

Biskup Kutleša je u homiliji napose istaknuo da nam je bl. Miroslav Bulešić ostavio svojim likom, djelom a nadasve mučeništvom nekoliko poruka o kojim trebamo razmišljati.

Osim zahvale za Blaženika, neka nam ovo euharistijsko slavlje bude poticaj da svetost nije nedostižna, s povjerenjem u Boga moguće ju je dostići, rekao je biskup na početku misnoga slavlja.

Govoreći o ulomku iz Matejevog evanđelja, o dvojici braće od kojih jedan obeća a ne izvrši, a drugi mrmljaše pa se ipak predomisli i izvrši, biskup je naglasio da je za posvema izvršiti volju Očevu potrebno usuglasiti riječi i djela. U svjetlu toga evanđelja osvrnimo se na našeg novog blaženika Miroslava Bulešića. Beatifikacija, prije točno godinu dana, bila je jedan izvanredno svečan događaj, no, taj velebni događaj nema smisla, ako iz toga nismo izvukli pouku koja će ostaviti traga u našem životu.

Bl. Miroslav bio je onaj koji je riječju i djelom izvršio volju svog nebeskog Oca. Svojim je djelom posvjedočio vjeru koju je riječima ispovijedao. U pravom trenutku položio je život za one vrednote za koje je živio. Možda se i mi trebamo zapitati jesmo li mi pravi vjernici, jesmo li poput bl. Bulešića, koji se ni pred velikom kušnjom nije povukao i nije zanijekao ideale za koje je živio, već je želio izvršiti volju Očevu.

Mi možda o sebi mislimo da smo dobri i poštene, ali u nekim, čak i malim kušnjama zaniječemo vrednote jer je tako u tom trenutku privlačnije, isplativije.

Poruka, koju nam bl. Bulešić govori primjerom svoga života jest da trebamo znati dobro, i za dobro, iskoristiti vrijeme života koje nam je darovano.

Bulešić je bio žrtva mučeničkog identiteta; kao svećenik bio je zadužen za svoje vjernike, brinuo se za njih, poučavao ih, obilazio ih u zgodno i nezgodno vrijeme i nikada ih nije ostavljao kao ovce bez pastira. To je vrlo često značilo i nemale žrtve, koje je on posve prihvaćao, jer je to bio dio svećeničkog identiteta kojeg je on posve živio. To nam je poticaj da upravo kako je Bulešić živio svoj svećenički identitet, i mi čuvajući kršćanske vrednote, koje možda današnji svijet ne prihvaća, znamo braniti svoj vjernički identitet, jer samo tako možemo doći u Kraljevstvo nebesko.

Nadalje, poruka mučeništva bl. Bulešića i njegove beatifikacije jest da se je njegova vjera isplatila, njegova vjernost i po cijenu života, idealima u koje je vjerovao, doveli su ga na čast oltara. U onih nekoliko desetljeća koliko je prošlo od mučeništva

možda se moglo postaviti pitanje ima li smisla za neke ideale žrtvovati život. Tu se nameće pitanje zašto je Crkva kroz povijest uvijek proganjana? U svakom vremenu Crkva je proganjana jer njena je dužnost da govori ono što od nje Isus traži, da naviješta što je pravedno, pošteno i dobro. Uvijek se nađu kojima to smeta i tu dolazi do različitih progona. Sve to prođe, a ono što je vrijedno ostaje. Bl. Bulešić nam je pokazao da se isplati za vjeru i za svoje ideale dati i život, i upravo ga se zato i sjećamo. U svjetlu tih činjenica potrebno je razmisliti, jer čovjek ima jedan život i treba ga proživjeti po Božjim pravilima. Kao vjernici trebamo imati pogled uperen k Vječnosti. Trebamo biti svjesni da će doći kušnje, no one i prođu, a na kraju dolazi vječna nagrada. Beatifikacija Miroslava Bulešića značila je ujedno i ispravljanje nepravde prema 430 svećenika koliko ih je u prvom poraću ubijeno u Hrvatskoj. Te su osobe dale svoj život za Crkvu i za vjeru. Ova beatifikacija je dokaz da Istina uvijek pobjeđuje, iako je u nekom trenutku nitko ne prihvaća, nekad i nakon više desetljeća, ali istina će uvijek na kraju pobijediti. Ova beatifikacija nije samo dar Crkvi u Hrvata, već je dar i sveopćoj Crkvi jer smo dobili jednog mladog svećenika koji je pokazao što i tako mladi čovjek može postići kada ima povjerenja u Božju Providnost. Moramo biti svjesni da Crkvu doista vodi Bog, jer da je vode samo ljudi već bi je davno bili upropastili.

Ta beatifikacija je i pobjeda Isusova evanđelja, jer potvrđuje da samo ono zrno koje umre donosi bogat urod. To je zakon prirode i zakon Božji. Jednako je tako i sa roditeljskim žrtvovanjem. U svim tim porukama prepoznajemo veliko djelo Božje.

Biskup je zaključio pozvavši sve okupljene na gorljivu molitvu da se dogodi čudo koje je potrebno za kanonizaciju, proglašenje svetim bl. Bulešića. Čudo koje Crkva traži kao uvjet za kanonizaciju pokazuje nam da je to Crkva koja ne računa samo na ljudsko, nego i na Božansko, jer čudo može proizvesti samo Bog. U tom čudu Crkva želi vidjeti Božje djelovanje preko bl. Miroslava Bulešića.

Sjeme koje umire donosi plod. Bl. Miroslav Bulešić donio je nama veliki plod, veliko nasljedstvo koje trebamo i mi dalje uzeti i prenijeti budućim pokoljenjima. U tome moramo biti odgovorni i ne zaboraviti velika Božja djela, zaključio je biskup.

Na kraju mise je mons. Vilim Grbac predstavio prvi broj Glasnika postulare bl. Miroslava Bulešića, koji je kasnije svima besplatno podijeljen na izlazu iz crkve.

Zbor je na kraju otpjevao himnu bl. Miroslavu Bulešiću.

PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. VINKA PAULSKOG

U Puli je blagdan sv. Vinka Paulskog svečano proslavljen u crkvi sv. Pavla, jer se na području te župe nalazi Kuća sestara milosrdnica. Blagdan sv. Vinka ove je godine u Puli proslavljen u nedjelju 28. rujna 2014., umjesto na svečev spomendan 27. rujna, zbog održavanja nacionalnog susreta štovatelja Božjeg milosrđa.

Blagdanu je prethodila trodnevnica, također u crkvi sv. Pavla, koja je započela u četvrtak, 25. rujna 2014., a misu je predvodio fra Bojan Rizvan iz pulskog samostana sv. Antuna Padovanskog. Fra Bojan je izrekao homiliju na temu „Vinko i euharistija: biti potrošen za druge“. Krist želi da budemo njegov pogled u ovome svijetu, rekao je fra Bojan, crpeći za to snagu ne samo iz njegove Riječi nego i iz njegovog Tijela. Sv. Vinko je živi primjer i znak da se može živjeti posve oslonjeni na Boga. Vinko je pozivao i poticao sestre da budu milosrdne. I mi smo pozvani lomiti se za druge i darivati se, upravo po uzoru na sv. Vinka. Blagdanom sv. Vinka slavimo Božji dodir u njegovom životu, a to je i naš krsni poziv: biti svojim bližnjima navještaj Božje ljubavi, svojim životom pokazati da je Krist, u meni pobijedio. Sukladno psalmu „kušajte i vidite kako je dobar Gospodin“ budimo spremni vidjeti dobrotu Gospodinovu u svome životu i u životu svoga bližnjega. Biti Kristov, znači, poput Vinka, biti potrošen za druge, zaključio je fra Bojan.

Drugog dana trodnevnice, u petak, 26. rujna 2014., euharistijsko slavlje je predvodio vlč. Joel Catary, župnik u Premanturi i Pomeru. Vlč. Catary je u homiliji izrekao promišljanja na temu „Vinkov odgovor na čovjekovu patnju“. Kad promatramo svece i njihov život, promatramo djelo Božje milosti u čovjeku, i to nam treba biti poziv, poticaj na svetost, rekao je vlč. Catary. Upoznati Boga naše je prvotno poslanje, nastavio je propovjednik te istaknuo, govoreći o Kristovom identitetu, osim Petrovog odgovora, ‘ti si Krist pomazanik’, Krist je Spasitelj, ali Spasitelj kojemu je predodređeno da iskuša sve teškoće patnje i odbačenosti. Tko je uistinu Isus za nas? - zapitao se propovjednik. Otkriti

Kristov identitet nije samo otkriti tko je on. On nam pokazuje i tko smo mi. Otkriti tko je Isus pomaže nam pronaći pravi put ako želimo biti kršćani. Otkriti Krista znači otkriti otajstvo koje je sakriveno u patnji. Nije slučajnost da je Krist za spas čovjeka odabrao upravo križ, poniženje smrti na križu. Ni sv. Vinko nije bio pošteđen trpljenja. Vinko je u početku živio jedno svećeništvo bez svetosti. Gospodin ga je tako iskušavao da upozna otajstvo vlastitoga trpljenja, osvrnuo se propovjednik na godine kada je Vinko proživljavao životnu krizu. No, kada je Vinko sagledao otajstvo vlastite patnje u svjetlu Božje ljubavi postao je čovjek sposoban primijetiti patnju drugoga čovjeka, ne samo materijalno nego i duhovno trpljenje. Patnja postaje poziv za Vinka, tamo gdje je trpljenje osjeća se pozvan uspostaviti najbolji mogući odgovor, Kristovu ljubav, zaključio je vlč. Catary.

Generalni vikar biskupije, mons. Vilim Grbac, posljednjeg dana trodnevnice razradio je temu „Vinko - blagovjesnik siromaha“. U nastavku trećeg dana trodnevnice održan je i prigodni susret članova područnih konferencija udruge sv. Vinka u Porečkoj i Pulskoj biskupiji, pa su za tu prigodu osim onih iz pulskih župa došli i članovi iz Rovinja, Pazina, Labina te predstavnici Vinkovske mladeži.

Nakon sažetka svečeva životopisa mons. Grbac je istaknuo jednu bitnu komponentu svečevog tako uspješnog karitativnog djelovanja, on je naime uvidio da pomoć treba organizirati. Osnovavši mušku i žensku zajednicu usađivao im je hrabrost da idu među napuštene, bolesne i siromašne na rubu društva. No, bitno je naglasiti, rekao je mons. Grbac, da je sv. Vinko prihvatio svoje poslanje kao konstantu, a nije imao tek povremene nadahnute trenutke pobožnosti i karitativnog uzmaha, kako to često kod ljudi biva. Prigoda je to da se zapitamo, rekao je mons. Grbac, imamo li i mi tu konstantu poput sv. Vinka. Nadalje, sv. Vinko je brinuo posebno i za duhovnu formaciju svećenika, redovnika i redovnica koji su ulazili u redove koje je osnovao, jer je želio da budu, ne samo pružatelji materijalne pomoći, već da u kuću potrebitog gdje dolaze budu doista blagovjesnici koji donose riječ utjehe, ohrabrenje i da bolesnima vrate vjeru da su po trpljenju bliži Kristu. Propovjednik je pozvao sve okupljene da prije svega budu blagovjesnici u svojim sredinama, i da tu donose ‘blagu vijest’, jer vrlo često nije siromaštvo samo neimaština, već mnogo češće ljudi pate zbog društvene ili emocionalne alijenacije.

Prije mise trećeg dana trodnevnice, te i prije mise središnje proslave članice dječjeg zbora župe

sv. Pavla izvele su glazbeno recitatorski program na temu sv. Vinka.

Središnje slavlje proslave sv. Vinka Paulskog održano je u nedjelju, 28. rujna 2014. u 11 sati. U posve ispunjenoj crkvi misno slavlje predvodio je vlč. Josip Kolega, župnik župe Svih Svetih u Rijeci na Zametu. Sveci nisu bogovi, sveci su ljudi poput nas koji su dopustili da Bog u njima učini čuda, rekao je vlč. Kolega. Propovjednik je nadalje naglasio važnost pojma nutarnja sloboda, a sv. Vinko i bl. Bulešić dokaz su nam da je nutarnja sloboda moguća. Osim mnogih drugi oblika ropstva zbog navezanosti na materijalno, najneposredniji pokazatelj nutarnje slobode je sposobnost praštanja. Snaga koja je učinila da se sin u evanđelju koji je otvoreno odbio poslušnost ocu ipak kasnije predomisli, da zatomi svoju samovolju i ode u vinograd, ista je ona snaga koja je jačala Bulešića kada je pred mučeništvo istupao pred tadašnje organe vlasti hrabro i nepokolebljivo, ista je ona snaga koja je Vinka poticala da uvijek iznova ide siromasima. Sv. Vinko i bl. Miroslav poruka su svakome od nas, jer oni su bili jednostavni ljudi koji su živjeli poput svih ostalih, ali su imali spremnost srca da čine tolika dobra djela, koja kasnije, karizma i memorija pronose budućim naraštajima, zaključio je vlč. Kolega.

PROSLAVA SV. MIHAELA ARKANDELA U ŽMINJU

U ponedjeljak, 29. rujna 2014. svečanom misom u 11 sati, u župnoj crkvi u Žminju proslavljen je blagdan nebeskog zaštitnika sv. Mihaela arkandela. Misu je predvodio preč. Milan Mužina, župnik župe Sv. Pavla u Puli. U koncelebraciji je sudjelovalo dvadesetak svećenika, onih rodnom iz Žminja te župnika susjednih župa. Svake godine, već po tradiciji, o blagdanu zaštitnika župe misu predvodi jedan od svećenika rodnom iz Žminja.

Misnom slavlju nazočili su i predstavnici Policijske postaje Rovinj, općinski načelnik Marko Krizman te predstavnici općinskog poglavarstva, ravnatelji i djelatnici vrtića i škole, te drugih institucija. Misno slavlje pjevanjem je uzveličao župni zbor, a nekoliko pjesama otpjevao je zbor Osnovne škole pod vodstvom prof. Anđele Damjanić.

„Iz tajne Božje svetosti proizlazi štovanje triju arkandela, rekao je preč. Mužina u prigodnoj homiliji. „Anđeli, kao duhovna bića izmiču svakom povijesnom razmatranju, unatoč tome, na temelju svetopisamskih zapisa ipak nešto doznajemo o njima. Osim zasigurno najpoznatijeg Mihaela, propovjednik je govorio i o Gabrielu i Rafaelu. Gabriela, koji je Zahariji navijestio rođenje Ivana Krstitelja, te Mariji rođenje Spasitelja, svaki dan spominjemo kada na zvuk zvona molimo „Anđeo Gospodnji“. Rafael, čije ime znači Bog koji liječi, posebno se spominje u Starom zavjetu, u knjizi o Tobiji, gdje Bog pomaže u situaciji teških kušnji šaljući Rafaela kao duhovnog liječnika, zato ga valja zazivati u teškoćama života, naglasio je propovjednik.

Na kraju misnoga slavlja najavljena je skora promocija knjige o pok. žminjskom župniku vlč. Zafranu, koji je u Žminju bio za vrijeme rata, pa sve do šezdesetih godina, kojeg se mnogi Žminjci sjećaju sa zahvalnošću i ljubavlju.